

បព្វជ្ជាឧបសម្ព័ន្ធវិធី

បែបកណៈធម្មយុត្ត

នមត្ថុរតនត្ថយស្ស

វិធីរៀនដើម្បីបួសជាសាមណេរ

ធម៌ ៣០ ប្រការ^(១)

បព្វជ្ជាបេក្ខៈ កុលបុត្រអ្នកមានសទ្ធា ប្រាថ្នាចង់បព្វជ្ជាជា
សាមណេរ គប្បីសិក្សាធម៌ ៣០ ប្រការនេះជាមុនសិន ។

ឯធម៌ ៣០ ប្រការនោះគឺ សិក្ខាបទ ១០, ទណ្ឌកម្ម ១០,
នាសនៈ ១០ ។

ធម៌ដែលសាមណេរត្រូវសិក្សាហៅថា សិក្ខាបទ ។

សេចក្តីខុសដែលសាមណេរធ្វើឲ្យកន្លងហើយ កិត្តុត្រូវធ្វើទោស
មានឲ្យដងទឹកជាដើម ដើម្បីនឹងឲ្យរាងចាល ហៅថា ទណ្ឌកម្ម ។

---

^(១)តាមច្បាប់ អក្ខរនិទ្ទេស សីលសិក្ខាបទសាមណេរ និងសាមណេរសិក្ខាថា
ធម៌ ៥០ប្រការគឺ សីល១០ សិក្ខាបទ១០ បារាជិក១០ នាសនៈ១០ វត្ថុ១០ ត្រូវជាធម៌
៥០ប្រការ, រួមខ្លីថា សីលគឺសិក្ខាបទ, បារាជិក គឺនាសនៈ, វត្ថុគឺទណ្ឌកម្ម, ត្រូវជា
៣០ ដដែល ។

អង្គដែលជាហេតុ នឹងត្រូវឲ្យសាមណេរវិនាស គឺឲ្យសឹកចេញ
ហៅថា នាសនៈ ។

សិក្ខាបទ១០ នោះគឺ^(១)

១) ចាណាតិចាតា វេមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាក
កិរិយាធ្វើសត្វមានជីវិត ឲ្យធ្លាក់ចុះកន្ទង់ ។

២) អធិដ្ឋាធានា វេមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាក
កិរិយាកាន់យកនូវវត្ថុដែលគេមិនបានឲ្យ ។

៣) អព្រហ្មចរិយា វេមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាក
កិរិយាប្រព្រឹត្តនូវធម៌មិនប្រសើរ (គឺសេពមេប៉ុន) ។

៤) មុសាវាទា វេមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយា
ពោលនូវពាក្យកុហក ។

៥) សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាធានា វេមណី ចេតនាជា
ហេតុវៀរចាក ហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ព្រោះផឹកនូវទឹកស្រវឹង
គឺសុរា និងមេរ័យ ។

៦) វិកាលកោជនា វេមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាក
កិរិយាបរិភោគនូវអាហារ ក្នុងកាលខុស ។

---

(១)មានក្នុងបាលីវិនយបិដកមហាខន្ធកៈ ។

៧) នច្ចកីតវាទិតវិស្វកុទស្សនា វេមណី ចេតនា
ជាហេតុវៀរចាកកិរិយារាំងនិងច្រៀង និងប្រគំ និងមើលនូវល្បែង
ដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌ ។

៨) មាលាតន្តរិលេបនធារណមណ្ឌនវិក្ខុសនដ្ឋានា វេម-
ណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាក ហេតុជាទីតាំង គឺការទ្រទ្រង់
និងប្រដាប់តាក់តែងរាងកាយ ដោយផ្កាកម្រង និងគ្រឿងក្រអូប
និងគ្រឿងលាបផ្សេងៗ ។

៩) ឧច្ចាសយនមហាសយនា វេមណី ចេតនាជា
ហេតុវៀរចាក ទីសេនាសនៈ ដ៏ខ្ពស់ហួសប្រមាណ និងទីសេនាសនៈ
ដ៏ប្រសើរ ។

១០) ជាត្រូបរជតបដិក្កហណា វេមណី ចេតនាជា
ហេតុវៀរចាក កិរិយាទទួលកាន់យកនូវមាសនិងប្រាក់ និងរូបិយគ្រប់
បែប ដែលគេសន្មតប្រើទិញដូរជួសមាសនិងប្រាក់ក្នុងប្រទេសនោះៗ ។

សេចក្តីប្រព្រឹត្ត មិនឲ្យដាច់ធ្លុះធ្លាយ ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ១០ នេះ
គឺប្រព្រឹត្តធ្វើឲ្យបរិសុទ្ធផ្លូវផង ហៅថា សីល ។ ទើបច្បាប់ដើមពោលថា
សីលគឺសិក្ខាបទ ។

សិក្ខាបទ ១០ ចប់

ទណ្ឌកម្ម^(១) ១០ នោះគឺ

១) វិកាលកោតិ ហោតិ សាមណេរ បរិភោគនូវ
ភោជនាហារ ក្នុងកាលខុស ។

២) ធន្ទាទិវិស្វកទស្សិកោ ហោតិ សាមណេររាំច្រៀង
ប្រគំ និងមើលនូវល្បែងដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌ ។

៣) មាលាទិធារណាទិកោ ហោតិ សាមណេរទ្រទ្រង់
នឹងប្រដាប់តាក់តែងស្អិតស្អាងរាងកាយ ដោយកម្រងផ្កា និងគ្រឿង
លាបផ្សេងៗ ។

៤) ឧទ្ទាសយនាទិកោ ហោតិ សាមណេរ ដេកអង្គុយ
លើទីសេនាសនៈ ដ៏ខ្ពស់ហួសប្រមាណ និងទីសេនាសនៈ ដ៏ប្រសើរ ។

៥) ជាតរូបរជតបដិក្កហណាទិកោ ហោតិ សាមណេរ
ទទួលកាន់យក នូវមាសនិងប្រាក់និងរូបិយគ្រប់បែប ដែលគេសន្មតប្រើ
ទិញដូរជួសមាសប្រាក់ ក្នុងប្រទេសនោះៗ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃ
ឲ្យទទួលកាន់យក ហើយត្រេកអរ ចំពោះមាសប្រាក់រូបិយនោះ ។

---

(១)ទណ្ឌកម្ម ៥ សិក្ខាបទខាងដើម អំពីទី ១ដល់ទី ៥ ពុំមានក្នុងបាលីវិនយបិដក
មហាខន្ធកៈទេ, តែមាននៅក្នុងតតិយសាមន្តបាសាទិកា អដ្ឋកថាមហាវគ្គ, និងសា-
រត្ថទីបនី.. មិច្ឆិវិនោទនី ដីការីនីយ ។ ទណ្ឌកម្ម ៥ ខាងចុង អំពីទី៦ ដល់ ១០
ជាពុទ្ធានុញ្ញាត មានក្នុងបាលីវិនយបិដកមហាខន្ធកៈ ។ សូមលោកអ្នកសិក្សាពិនិត្យ
ឲ្យបានល្អដាលំដាប់ឡើងទៅទៀតផង ។

៦) កិត្តិន៍ អសារាយ បរិសក្កតិ សាមណេរព្យាយាម ដើម្បីនឹងឲ្យសាបសូន្យលាភរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

៧) កិត្តិន៍ អនត្តាយ បរិសក្កតិ សាមណេរព្យាយាម ដើម្បីនឹងមិនឲ្យជាប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

៨) កិត្តិន៍ អនាវាសាយ បរិសក្កតិ សាមណេរព្យាយាមដើម្បីនឹងមិនឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយបានលំនៅ ។

៩) កិត្តិកុំ អក្កោសតិ បរិកាសតិ សាមណេរ ជេរប្រទេច ភិក្ខុ ។

១០) កិត្តុ កិត្តុហិ ភេទេតិ សាមណេរញ្ចាំងភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យបែកចាកភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ទណ្ឌកម្ម ១០ ចប់

នាសនៈ^(១) ១០នោះគឺ

១) ចាណាតិចាតិ ហោតិ សាមណេរ ធ្វើសត្វមានជីវិតឲ្យធ្លាក់ចុះកន្ទ្វង (គឺសម្លាប់សត្វ) ។

២) អទិដ្ឋាទាយី ហោតិ សាមណេរ កាន់យកនូវវត្ថុដែលគេមិនបានឲ្យដោយកាយ ឬដោយវាចា ។

---

(១) មានក្នុងបាលីវិនយបិដកមហាខន្ធកៈ ។

៣) អព្រហ្មចារី ហោតិ សាមណេរប្រព្រឹត្តនូវធម៌ មិនប្រសើរ
(គឺសេពមេប៉ុនធម្ម) ។

៤) មុសាវាទី ហោតិ សាមណេរពោលនូវពាក្យកុហក ។

៥) មជ្ជចាយី ហោតិ សាមណេរផឹកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុរា
និងមេរ័យ ។

៦) ពុទ្ធស្ស អវុឌ្ឍា កាសតិ សាមណេរពោលតិះដៀល
ព្រះពុទ្ធ ។

៧) ធម្មស្ស អវុឌ្ឍា កាសតិ សាមណេរពោលតិះដៀល
ព្រះធម៌ ។

៨) សង្ឃស្ស អវុឌ្ឍា កាសតិ សាមណេរពោលតិះដៀល
ព្រះសង្ឃ ។

៩) មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សាមណេរមានទិដ្ឋិខុស ។

១០) ភិក្ខុជីទុស្សកោ ហោតិ សាមណេរ ទ្រុស្តនាងភិក្ខុនី ។
(ទី១០នេះ ត្រូវផ្លាស់ថា ថេយ្យសំវាសកោ ហោតិ សាមណេរ
នៅដោយ ភេទជាចោរ គឺក្មេងភេទល្អចប្បស ដោយខ្លួនឯង) ។

នាសនៈ ១០ ចប់

ធម៌ ៣០ ប្រការសង្ខេបប៉ុណ្ណេះ

សេចក្តីអនុញ្ញាត^(១)

អនុញ្ញាសិ ខោ សោ ភគវា សាមណោរាជំ ទស-
សិក្ខាបទានិ តេសុ ច សាមណេវេហិ សិក្ខិតុំ “ចា-
ណាតិចាតា វេមណី អទិន្នាទានា វេមណី អព្រហ្ម-
ចរិយា វេមណី មុសាវាទា វេមណី សុរាមេយមជ្ជ-
បមាទដ្ឋានា វេមណី វិកាលភោជនា វេមណី នច្ច-
កីតវាទិតវិស្វកទស្សនា វេមណី មាលាគន្ធវិលេបន-
ទារណាមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា វេមណី ឧត្តាសយនមហា-
សយនា វេមណី ជាត្រូបរជតបដិក្កហណា វេមណី”
អនុញ្ញាសិ ខោ សោ ភគវា សាមណោរាជំ ឥមាទិ
ទស សិក្ខាបទានិ ឥមេសុ ច សាមណេវេហិ សិក្ខិតុំ ។
អនុញ្ញាសិ ខោ សោ ភគវា ទសហង្កេហិ សមន្នាគតំ
សាមណេវំ នាសេតុំ ។ កតមេហិ ទសហិ? “ចា-
ណាតិចាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ អព្រហ្មចារី
ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ មជ្ជទាយី ហោតិ ពុទ្ធស្ស

(១)មានក្នុងបាលីវិនយបិដកមហាខន្ធកៈ ។ សេចក្តីអនុញ្ញាតនេះ ត្រូវសាមណេរ
សូត្រ រាល់ថ្ងៃ ក្នុងវេលាថ្ងាយបង្គំព្រះពេលព្រឹកចប់ហើយ ដើម្បីធ្វើឲ្យស្អាតជំនាញ
ក្នុងធម៌ទាំង ៣០ ប្រការ ខាងដើម ។ ច្បាប់ដើមសរសេរទុកខាងដើមផ្ទៃរឿង
ទាំងអស់ ។

អវល្លោកិតេ ភាសតិ ធម្មស្ស អវល្លោកិតេ សង្ឃស្ស
អវល្លោកិតេ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ វេយ្យសំវា-
សកោ ហោតិ អនុញ្ញាសិ ខោ សោ ភគវា ឥមេហិ
ទសហាង្កេហិ សមន្នាគតំ សាមណោរំ ធាសេតុំ ។
អនុញ្ញាសិ ខោ សោ ភគវា បញ្ចហាង្កេហិ សមន្នា-
គតស្ស សាមណោរស្ស ទណ្ឌកម្មំ កាតុំ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ? ភិក្ខុនំ អលាភាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខុនំ អន-
ត្ថាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខុនំ អនាវាសាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខុ
អក្កោសតិ បរិភាសតិ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ភេទេតិ ។
អនុញ្ញាសិ ខោ សោ ភគវា ឥមេហិ បញ្ចហាង្កេហិ
សមន្នាគតស្ស សាមណោរស្ស ទណ្ឌកម្មំ កាតុន្តិ^(១) ។

អក្កោធនេ ជិនេ កោដំ អសាដុំ សាធុនា ជិនេ
ជិនេ កេទរិយំ នានេន សច្ចេនាលិកវាទិនន្តិ ។

សេចក្តីអនុញ្ញាតបាលី ចប់

ឯសេចក្តីអនុញ្ញាតពុំបានប្រែទុកក្នុងទីនេះទេ ព្រោះអាងមាន
សេចក្តីអធិប្បាយក្នុងផ្នែកទី ៣០ ប្រការខាងដើមហើយ ។ ទីនេះនឹង
ប្រែតែបាលីខាងចុងបំផុត មួយគាថាប៉ុណ្ណោះ ។

---

(១)បាលីបន្ទាត់នេះ ធម្មបទដ្ឋកថា ខុទ្ទកនិកាយ ។

អក្កោជេន ជិនេ កោដំ គប្បីផ្កាញ់ចិត្តខឹងដោយចិត្តមិនខឹង,
 អសាដុំ សាធុនា ជិនេ គប្បីផ្កាញ់មនុស្សអាក្រក់ ដោយធ្វើល្អ,
 ជិនេ កេនិយំ ទានេន គប្បីផ្កាញ់មនុស្សកំណាញ់ ដោយឲ្យ,
 សច្ចេនាលិកវាទិនន្តិ គប្បីផ្កាញ់មនុស្សភូតករដោយទៀងត្រង់ ។

ចប់

អង្គសីលគឺសិក្ខាបទ ១០

សេចក្តីបរិសុទ្ធដែលកើតឡើង អំពីការរក្សាសិក្ខាបទទាំង ១០ ហៅថា “សីល” ទើបមានច្បាប់ចងទុកមកថា សិក្ខាបទទាំង ១០ នេះ ឯងជាតួអង្គសីល ទាំងបារិកសេចក្តីទុកមកថា “សាមណេរ” គប្បីរក្សា សីលឲ្យបរិសុទ្ធ សូម្បីជីវិតនឹងស្លាប់ក្តី ក៏កុំបីលះបង់គ្រឿងប្រដាប់គឺ សីលនេះឡើយ ។ ព្រោះថាបើ សាមណេរឯណា ឬសបានមួយរយ ព្រះវស្សា ទាំងបានរៀនចេះចប់ ព្រះត្រៃបិដក តែពុំបានប្រព្រឹត្តតាម ពុទ្ធាវាទ រក្សាសីលគឺ សិក្ខាបទ ទាំង១០ ឲ្យបរិសុទ្ធផ្លូវផងហើយ ជិរយំ សោ ឧបបន្នតិ” សាមណេរនោះធ្លាក់ទៅកើតក្នុងនរក ។

ម្យ៉ាងទៀត បើមានជីវិតរស់នៅ តែជាមនុស្សទ្រុស្តសីល ហើយ បរិភោគបច្ច័យ ៤ ដែលទាយកឲ្យដោយសទ្ធា ថាបើនឹងស៊ីដុំដែក ដែល ឆេះក្រហមនោះវិញ ប្រសើរជាង ។

ឯសីលគឺសិក្ខាបទទាំង ១០ នោះមានអង្គ ៣៨ ប្រការ ដូចមាន សេចក្តីតទៅនេះ ៖

បាណាមានអង្គ ៥

- ១) ចាណោ   សត្វមានជីវិត
- ២) ចាណាសញ្ញា   ដឹងថាសត្វមានជីវិត
- ៣) វេយ្យាកចិត្ត   ចិត្តគិតនឹងសម្លាប់

- ៤) ឧបត្ថម្ភមោ ព្យាយាមនឹងសម្លាប់
- ៥) តេជ មរណំ សត្វស្លាប់ដោយព្យាយាមនោះ ។

អទិន្នាទានមានអង្គ ៥

- ១) បរវត្ថុហិតំ ទ្រព្យមានម្ចាស់គេរក្សាទុក
- ២) បរវត្ថុហិតសញ្ញំ ដឹងថាទ្រព្យមានម្ចាស់គេរក្សាទុក
- ៣) ថេយ្យចិត្តំ ចិត្តគិតនឹងលួចយក
- ៤) ឧបត្ថម្ភមោ ព្យាយាមនឹងលួចយក
- ៥) តេជ ហរណំ លួចយកបានដោយព្យាយាមនោះ ។

អព្រហ្មចរិយៈ មានអង្គ ៤

- ១) ភេទនវត្ថុ វត្ថុជាទីទម្ងាយសីល គឺទ្វាមគ្គទាំង ៣០
ឯណានីមួយ ។
- ២) សេវនចិត្តំ ចិត្តគិតនឹងសេព
- ៣) តជ្ជោវាយាមោ ព្យាយាមនឹងសេព
- ៤) មក្កេន មក្កបដិចាទនំ ញ៉ាំងមគ្គនឹងមគ្គឲ្យដល់គ្នា ។

មុសាវាទ មានអង្គ ៤

- ១) អតបំ វត្ថុ វត្ថុមិនពិតត្រង់
- ២) វិសំវាទនចិត្តំ ចិត្តគិតនឹងនិយាយឲ្យខុស

- ៣) តឆ្នោតយាមោ ព្យាយាមនឹងនិយាយឲ្យខុស
- ៤) បរស្ស តទត្តវិជាននំ អ្នកដទៃដឹងសេចក្តីក្នុងខណៈ
នោះ ។

សុរាមានអង្គ ៤

- ១) មនជ្ជិយំ វត្ថុ វត្ថុជាទីតាំងនៃសេចក្តីស្រវឹង
- ២) ចាតុកម្យតា ចិត្តំ ចិត្តគិតនឹងផឹក
- ៣) តឆ្នោតយាមោ ព្យាយាមនឹងផឹក
- ៤) បិរតិ បរីសនំ ផឹកចូលទៅក្នុងបំពង់ក ។

វិកាលភោជនៈ មានអង្គ ៤

- ១) វិកាលោ ថ្ងៃរសៀល
- ២) យាវកាលិកំ របស់គួរបរិភោគក្នុងកាល
- ៣) តឆ្នោតយាមោ ព្យាយាមនឹងបរិភោគ
- ៤) អដ្ឋោហរណំ បរិភោគចូលទៅក្នុងបំពង់ក ។

នច្ចគីមានអង្គ ៣

- ១) នច្ចាទិ ច្រៀងរាំជាដើម
- ២) តប្បុរេត្តារតា នឹងចង់ច្រៀងរាំ
- ៣) ទស្សនាទិ ទៅមើលទៅស្តាប់ជាដើម ។

មាលាមានអង្គ ៣

- ១) មាលាទិ ត្រៀងប្រដាប់មានផ្កាជាដើម
- ២) តប្បុរេត្តារតា នឹងចង់តែងប្រដាប់
- ៣) ជារណាទិ តែងប្រដាប់ជាដើម ។

ឧបាសយនៈមានអង្គ ៣

- ១) អកប្បិយសណ្ឋារតា ទ្រទ្រង់ត្រៀងកម្រាលមិនគួរ
- ២) អតីតប្បមាណកំ កន្លងប្រមាណ
- ៣) សយនាសនំ ដេកអង្គុយ ។

ជាតរូបជេតៈ មានអង្គ ៣

- ១) ជាតរូបជេតំ មាសប្រាក់ (និងរូបិយគ្រប់បែប)
- ២) អត្តឧទ្ធិសតា ចំពោះជារបស់ខ្លួន
- ៣) តហលំ ទទួលទុកដាក់នឹងខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យ
ទុកដាក់ ហើយត្រេកអរ ។

អង្គសីលគឺសិក្ខាបទទាំង ១០ នេះ លុះតែប្រព្រឹត្តព្រមដោយអង្គ
ទើបឈ្មោះថា ប្រព្រឹត្តកន្លង ។

អង្គសីលគឺសិក្ខាបទ ១០ ចប់

កិច្ចវត្តរបស់សាមណេរ

សាមណេរត្រូវធ្វើកិច្ចវត្ត ដូចពណ៌នាតទៅនេះ ៖

ក) ត្រូវប្រតិបត្តិត្រូវ គឺត្រូវរៀបចំឲ្យមានទឹកក្ដៅទឹកត្រជាក់ សម្រាប់ ឆាន់ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ និងបោកគក់លាងសង្ឃ្យាដី ចីពរ ស្បង់ ព្រម ទាំងបរិក្ខារផ្សេងៗ ។

ខ) ត្រូវបោសសម្អាតទឹកនៃងត្រូវ គឺរៀបចំគ្រែ តាំង ទីសំណើន បោសសម្អាតកុដិ ទាំងទីបរិវេណកុដិ, សម្អាតវច្ចកុដិ (បង្គន់) អគ្យាគារ- រដ្ឋាន (រោងភ្លើង រោងឆាន់ រោងបោកគក់ជ្រលក់បរិក្ខារ) និងទីលាន ព្រះចេតិយ ព្រះវិហារ ព្រះពោធិព្រឹក្សជាដើម ។

គ) ត្រូវទទួលដំណើរលោកអ្នកមកថ្មី (អាគន្ធកៈ) ជូនដំណើរ លោកអ្នកមានដំណើរចេញទៅ (គមិកៈ) និងឧស្សាហ៍ចូលទៅបម្រើ លោកអ្នកមានជំងឺ...។

ឃ) បើត្រូវការឲ្យរបស់អ្វីទៅអ្នកណាមួយក្ដី, ចូលទៅស្រុក ទៅភូមិ ទៅព្រៃក្ដី, កោរសក់ពុកមាត់ជាដើមក្ដី, បើកបិទទ្វារបង្អួច អុចប្រទីប លត់ប្រទីបជាដើមក្ដី សូត្ររៀនទន្ទេញបាលីអដ្ឋកថា បទណាមួយក្ដី គប្បីប្តឹងគ្រូជាមុន ។

កិច្ចវត្តរបស់សាមណេរ ចប់

ប្រយោគក្នុងសិក្ខាបទ ១០

ប្រយោគសម្រាប់ប្រើក្នុងសិក្ខាបទទាំង១០ នោះ មាន២គឺ៖

១) សាហាត្តិកបយោគ ធ្វើខ្លួនឯង ។

២) អាណាត្តិកបយោគ ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ ។

ក្នុងសិក្ខាបទទី ១ គឺបាណាតិបាត ទី ២ អទិន្នាទាន ទី ១០ ជាតរូប ទាំង៣សិក្ខាបទនេះ ជាអាណាត្តិកប្រយោគ ព្រោះធ្វើខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើក្តី ឈ្មោះថាប្រព្រឹត្តកន្លងដូចគ្នា ។

សិក្ខាបទ ៧ ទៀត តាំងពីសិក្ខាបទទី ៣ គឺអព្រហ្មចរិយៈ រហូតដល់សិក្ខាបទទី ៩ គឺឧប្បាសយនមហា, ទាំង ៧ សិក្ខាបទនេះ ជាសាហាត្តិកប្រយោគ ធ្វើខ្លួនឯងទើបឈ្មោះថាប្រព្រឹត្តកន្លង ។

ម្យ៉ាងទៀតសិក្ខាបទទាំង ១០ នោះលោកចែកចេញជា ២ ពួកគឺ ៖

សាណាត្តិកបយោគ ១ពួក ។

អនាណាត្តិកបយោគ ១ពួក ។

សិក្ខាបទឯណាដែលជាអាណាត្តិកបយោគ, សិក្ខាបទនោះ ជាសាណាត្តិកៈ ព្រោះអ្នករក្សាធ្វើខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើក្តី ឈ្មោះថាកន្លងដូចគ្នា ។

សិក្ខាបទឯណាជាសាហត្ថិកបយោគ, សិក្ខាបទនោះជា អនា-
ណត្ថិកៈ ព្រោះអ្នករក្សាធ្វើដោយខ្លួនឯង ទើបឈ្មោះថា កន្លង បើប្រើ
អ្នកដទៃឲ្យធ្វើ មិនឈ្មោះថាកន្លងទេ ។

ប្រយោគក្នុងសិក្ខាបទ ១០ ចប់

បច្ចយសន្និស្សិតសីល^(១)

សីលដែលអាស្រ័យនូវបច្ច័យ ហៅថា បច្ចយសន្និស្សិតសីល វត្ថុ ដែលមនុស្សសត្វ ត្រូវអាស្រ័យបរិភោគប្រើប្រាស់ ហើយទើបរស់ នៅបាន ហៅថា “បច្ច័យ” ។ នោះមាន៤យ៉ាងគឺ ៖

- ១) ចីវរ គ្រឿងសម្រាប់ស្លៀកដណ្តប់បិទបាំងអត្តភាព
- ២) បិណ្ឌាចាត គ្រឿងសម្រាប់បរិភោគចិញ្ចឹមអត្តភាព
- ៣) សេនាសនៈ ទីដេកទីអង្គុយសម្រាប់ជ្រកកោនអត្តភាព
- ៤) គិលានភេសជ្ជៈ ថ្នាំកែដំឡើងសម្រាប់ជំនួយអត្តភាព ។

ឯបច្ច័យសន្និស្សិតសីលនេះ នឹងបរិសុទ្ធផ្លូវផងល្អបានដោយ អាស្រ័យការពិចារណាបច្ច័យ ដែលហៅថា “វិធីបច្ចវេក្ខណៈ” ។

វិធីបច្ចវេក្ខណៈ

របៀបពិចារណាបច្ច័យ

ភិក្ខុសាមណេរ អ្នកបរិភោគប្រើប្រាស់បច្ច័យទាំង ៤ ខាងលើនេះ ត្រូវកំណត់ដឹងថា ៖

ក្នុងបច្ច័យមួយៗ មានវិធីបច្ចវេក្ខណៈបួនៗ គឺចីវរបច្ច័យ ៤ បិណ្ឌ- បាតបច្ច័យ ៤ សេនាសនបច្ច័យ ៤ គិលានបច្ច័យ ៤ សឹងមានឈ្មោះថា ធាតុបច្ចវេក្ខណៈ, បដិកូលបច្ចវេក្ខណៈ, តន្ត្រីណិកបច្ចវេក្ខណៈ,

(១)ស្រង់តែគោលខ្លីៗ ពីគម្ពីរវិសុទ្ធិមគ្គសីលនិទ្ទេស មករៀបរៀង ។

អតីតបច្ចុវេក្ខណៈ, ដូចគ្នាគ្រប់បច្ច័យទាំង ៤ រួមទាំងអស់ត្រូវជាវិធី
បច្ចុវេក្ខណៈ ១៦ ។

ក្នុងបច្ច័យមួយៗ មានកាលដែលត្រូវពិចារណាបីៗគឺ៖ កាលដែល
កំពុងបានឬកំពុងទទួលនូវបច្ច័យ ហៅថា បដិលាភកាល១, កាលដែល
កំពុងបរិភោគប្រើប្រាស់នូវបច្ច័យ ហៅថា បរិភោគកាល១, កាលដែល
បរិភោគប្រើប្រាស់កន្លង ទៅហើយ ហៅថា អតីតកាល១, ដូចគ្នាគ្រប់
បច្ច័យទាំង៤ រួមទាំងអស់ត្រូវជាកាល ១២ ។ បដិលាភកាល ត្រូវពិចា-
រណា ដោយធាតុបច្ចុវេក្ខណៈក៏បាន ដោយបដិកូលបច្ចុវេក្ខណៈ
ក៏បាន ។ បរិភោគកាលត្រូវពិចារណាដោយតង្គ័ណិកបច្ចុវេក្ខណៈ ។
អតីតកាល ត្រូវពិចារណាដោយអតីតបច្ចុវេក្ខណៈ ។

ទី១)- ធាតុបច្ចុវេក្ខណៈ

ការពិចារណាបច្ច័យទាំង ៤ ណាមួយឲ្យឃើញថាជាធាតុ ហៅថា
ធាតុបច្ចុវេក្ខណៈ ។

១) ក្នុងវេលាទទួលចីវរបច្ច័យ ត្រូវពិចារណាដោយ ធាតុបច្ចុ-
វេក្ខណៈថា ៖

យថាបច្ចយំ បរត្ថមាណំ ធាតុមត្តមេវេតំ យទិនំ ចីវរំ
តទុបកុញ្ញកោ ច បុគ្គលោ ធាតុមត្តកោ និស្សត្តោ
និដ្ឋីរោ សុញ្ញោ ។

ចីវរនេះគ្រាន់តែជាធាតុប៉ុណ្ណោះ ប្រព្រឹត្តទៅតាមសមគួរដល់
 បច្ច័យ សូម្បីបុគ្គលគឺអាត្មាជាអ្នកប្រើប្រាស់ចីវរនោះក្តី ក៏គ្រាន់តែ
 ជាធាតុប៉ុណ្ណោះ មិនមែនជាសត្វ មិនមែនខ្លួនប្រាណ មានសភាព
 សោះសូន្យទេ ។

២) ក្នុងវេលាទទួលបិណ្ឌបាតបច្ច័យ ត្រូវពិចារណាដោយ ធាតុ-
 បច្ចុវេក្ខណៈថា៖

យថាបច្ចុយំ បរត្ថមាណំ ធាតុមត្តមេវេតំ យទិទំ
 បិណ្ឌាចាតោ តទុបកុញ្ញកោ ច បុគ្គលោ ធាតុមត្តកោ
 និស្សត្តោ និដ្ឋិវោ សុញ្ញោ ។

អាហារបិណ្ឌបាតនេះគ្រាន់តែជាធាតុប៉ុណ្ណោះ ប្រព្រឹត្តទៅតាម
 សមគួរដល់បច្ច័យ សូម្បីបុគ្គលគឺអាត្មាជាអ្នកបរិភោគអាហារបិណ្ឌបាត
 នោះក្តី ក៏គ្រាន់តែ ជាធាតុប៉ុណ្ណោះ មិនមែនជាសត្វ មិនមែនខ្លួនប្រាណ
 មានសភាព សោះសូន្យទេ ។

៣) ក្នុងវេលាទទួលសេនាសនបច្ច័យ ត្រូវពិចារណាដោយ
 ធាតុបច្ចុវេក្ខណៈថា៖

យថាបច្ចុយំ បរត្ថមាណំ ធាតុមត្តមេវេតំ យទិទំ
 សេនាសនំ តទុបកុញ្ញកោ ច បុគ្គលោ ធាតុមត្តកោ
 និស្សត្តោ និដ្ឋិវោ សុញ្ញោ ។

ទីសេនាសនៈឯណានេះ ទីសេនាសនៈនោះគ្រាន់តែជាធាតុ
ប៉ុណ្ណោះ ប្រព្រឹត្តទៅតាមសមគួរដល់បច្ច័យ សូម្បីបុគ្គលគឺអាត្មាជាអ្នក
ប្រើប្រាស់សេនាសនៈនោះក្តី ក៏គ្រាន់តែជាធាតុ មិនមែនសត្វ មិនមែន
ខ្លួនប្រាណ មានសភាពសោះសូន្យទេ ។

២) ក្នុងវេលាទទួលគិលានភេសជ្ជៈបច្ច័យ ត្រូវពិចារណាដោយ
ធាតុបច្ចុវេក្ខណៈថា៖

យថាបច្ចុយំ បរត្ថមាណំ ធាតុមត្តមេវេតំ យទិទំ
គិលានបច្ចុយភេសជ្ជបរិក្ខារោ តទុបកុញ្ញកោ ច បុគ្គលោ
ធាតុមត្តកោ និស្សត្តោ និដ្ឋិវោ សុញ្ញោ ។

គ្រឿងបរិក្ខារជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺនេះគ្រាន់
តែជាធាតុប៉ុណ្ណោះ ប្រព្រឹត្តទៅតាមសមគួរដល់បច្ច័យ សូម្បីបុគ្គលគឺ
អាត្មា ជាអ្នកបរិភោគនូវគ្រឿងបរិក្ខារជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យ
ដល់អ្នកជំងឺនោះក្តី ក៏គ្រាន់តែជាធាតុប៉ុណ្ណោះ មិនមែនសត្វ មិនមែន
ខ្លួនប្រាណ មានសភាពសោះសូន្យទេ ។

ធាតុបច្ចុវេក្ខណៈ ចប់

ទី ២- បដិកូលបច្ចុវេក្ខណៈ

ការពិចារណាបច្ច័យទាំង ៤ ណាមួយ ឲ្យឃើញថាជារបស់
បដិកូលគួរខ្ពើមរអើម ហៅថាបដិកូលបច្ចុវេក្ខណៈ ។

១) ក្នុងវេលាប្រារព្ធនឹងប្រើប្រាស់នូវចីវរបច្ច័យ ត្រូវពិចារណា ដោយបដិកូលបច្ចវេក្ខណៈថា ៖

សព្វាធិ បន ឥមាធិ ចីវរាធិ អធិតុច្ឆជីយាធិ ឥមំ បូតិកាយំ បត្វា អតិវិយ ធិតុច្ឆជីយាធិ ជាយន្តិ ។

ចីវរទាំងឡាយទាំងពួងនេះ ជាបស់មិនគួរឆ្កើតអើមឡើយ (ប៉ុន្តែ) លុះប៉ះពាល់ដល់កាយស្គុយនេះហើយ ក៏កើតទៅជាបស់គួរឆ្កើតអើម យ៉ាងក្រៃលែង ។

២)- ក្នុងវេលាប្រារព្ធនឹងបរិភោគនូវបិណ្ឌបាតបច្ច័យ ត្រូវ ពិចារណាដោយបដិកូលបច្ចវេក្ខណៈថា ៖

សព្វោ បនាយំ បិណ្ឌាចាតោ អធិតុច្ឆជីយោ ឥមំ បូតិកាយំ បត្វា អតិវិយ ធិតុច្ឆជីយោ ជាយតិ ។

អាហារបិណ្ឌបាតទាំងពួងនេះ ជាបស់មិនគួរឆ្កើតអើមឡើយ (ប៉ុន្តែ) លុះប៉ះពាល់ដល់កាយស្គុយនេះហើយ ក៏កើតទៅជាបស់គួរ ឆ្កើតអើមយ៉ាងក្រៃលែង ។

៣)- ក្នុងវេលាប្រារព្ធនឹងប្រើប្រាស់នូវសេនាសនបច្ច័យ ត្រូវ ពិចារណាដោយបដិកូលបច្ចវេក្ខណៈថា ៖

សព្វាធិ បន ឥមាធិ សេនាសនាធិ អធិតុច្ឆជីយាធិ ឥមំ បូតិកាយំ បត្វា អតិវិយ ធិតុច្ឆជីយាធិ ជាយន្តិ ។

ទីសេនាសនៈទាំងពួងនេះ ជាបរមមិត្តរដ្ឋមេត្តាឡើយ (ប៉ុន្តែ) លុះប៉ះពាល់ដល់កាយស្អុយនេះហើយ ក៏កើតទៅជាបរមមិត្តរដ្ឋមេត្តាឡើយ យ៉ាងក្រៃលែង ។

២) ក្នុងវេលាប្រារព្ធនឹងបរិភោគនូវគីលានបច្ច័យ ត្រូវពិចារណា ដោយបដិកូលបច្ចវេក្ខណៈថា ៖

សព្វោ បធាយំ គីលានបច្ច័យកេសជ្ជបរិក្ខារោ
អធិកុច្ឆដិយោ ឥមំ បូតិកាយំ បត្វា អតិរិយ ធិកុច្ឆដិយោ
ជាយតិ ។

គ្រឿងបរិក្ខារជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺទាំងពួង នេះ ជាបរមមិត្តរដ្ឋមេត្តាឡើយ (ប៉ុន្តែ) លុះប៉ះពាល់ដល់កាយ ស្អុយនេះហើយ ក៏កើតទៅជាបរមមិត្តរដ្ឋមេត្តាឡើយ យ៉ាងក្រៃលែង ។

បដិកូលបច្ចវេក្ខណៈចប់

ទី ៣-តង្គណិកបច្ចវេក្ខណៈ

ការពិចារណាបច្ច័យទាំង ២ ណាមួយក្នុងខណៈដែលបរិភោគ ប្រើប្រាស់ ហៅថា តង្គណិកបច្ចវេក្ខណៈ ។

១)- ក្នុងវេលាប្រើប្រាស់នូវចីវរបច្ច័យ ត្រូវពិចារណាដោយ តង្គណិកបច្ចវេក្ខណៈថា ៖

បដិសង្ខារ យោនិសោ ចីវរំ បដិសេវាមិ យារទេវ
 សីតស្ស បដិយាតាយ ឧណ្ហាស្ស បដិយាតាយ
 ខំសមកសវាតាតបសិរីសបសម្មស្សានំ បដិយាតាយ
 យារទេវ ហិរិកោបិនបដិច្ឆាទនត្ថំ ។

(ភិក្ខុសាមណេវ) គប្បីពិចារណាដោយឧបាយថា អាត្មាស្ងៀក
 ដណ្តប់នូវចីវរកំណត់គ្រាន់តែ ដើម្បីនឹងការពារនូវត្រជាក់ ដើម្បីនឹង
 ការពារនូវកម្ដៅ ដើម្បីនឹងការពារនូវសម្បជញ្ញៈនៃរបោម, មូស, ខ្យល់,
 កម្ដៅថ្ងៃ និងពស់តូច, ពស់ធំទាំងឡាយ កំណត់ត្រឹមតែដើម្បីនឹង
 បិទបាំងនូវអវយវៈ ដែលធ្វើនូវសេចក្ដីអៀនខ្មាសឲ្យកម្រើក ។

២) ក្នុងវេលាបរិភោគនូវបិណ្ឌបាតបច្ច័យ ត្រូវពិចារណាដោយ
 តង្វីណិកបច្ចវេក្ខណៈថា ៖

បដិសង្ខារ យោនិសោ បិណ្ឌាចាតំ បដិសេវាមិ នេវ
 ទវាយ ន មនាយ ន មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ យារទេវ
 ឥមស្ស កាយស្ស វិចីយា យាបនាយ វិហីសុបរតិយា
 ព្រហ្មចរិយានុក្កហាយ ឥតិបុរាណញ្ច វេទនំ បដិហង្គាមិ
 នវញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាមិ យាត្រា ច មេ ភវិស្សតិ
 អនវដ្ឋតា ច ជាសុរិហារោ ចាតិ ។

(ភិក្ខុសាមណេរ) គប្បីពិចារណាដោយឧបាយថា អាត្មាបរិភោគ
 នូវអាហារបិណ្ឌបាត ដើម្បីនឹងលេងក៏ទេ ដើម្បីនឹងឲ្យកើតសេចក្តី
 ស្រវឹងក៏ទេ ដើម្បីនឹងតាក់តែងរាងកាយក៏ទេ ដើម្បីនឹងធ្វើពណ៌សម្បុរ
 ឲ្យផ្លូវផងក៏ទេ បរិភោគកំណត់គ្រាន់តែ ដើម្បីនឹង តម្កល់កាយនេះទុក
 ដើម្បីនឹងញ៉ាំងជីវិតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឹងបំបាត់បង់នូវសេចក្តីលំបាក
 ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រហ្មចារ្យ អាត្មានឹងកម្ចាត់បង់នូវវេទនាចាស់ផង
 នឹងមិនឲ្យវេទនាថ្មីកើតឡើងបានផង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃឥរិយាបថទាំង
 ៤ ក្តី ការមិនមានទោសក្តី ការនៅជាសុខសប្បាយក្តី នឹងមានដល់អាត្មា
 ដោយបានបរិភោគនូវ អាហារ បិណ្ឌបាតនេះ ។

៣) ក្នុងវេលាប្រើប្រាស់នូវសេនាសនបច្ច័យ ត្រូវពិចារណា
 ដោយតង្គណិកបច្ចវេក្ខណៈថា ៖

បដិសង្ខារ យោនិសោ សេនាសនំ បដិសេវាមិ
 យារទេវ សីតស្ស បដិឃាតាយ ឧណ្ហាស្ស បដិឃាតាយ
 ខំសមកសវាតាតបសិរីសបសម្មស្សានំ បដិឃាតាយ
 យារទេវ ឧតុបរិស្សយរិនោទនំ បដិសល្លាធារាមត្តំ ។

(ភិក្ខុសាមណេរ) គប្បីពិចារណាដោយឧបាយថា អាត្មាប្រើប្រាស់
 នូវទីសេនាសនៈកំណត់គ្រាន់តែ ដើម្បីនឹងការពារនូវត្រជាក់ ដើម្បីនឹង
 ការពារនូវកម្ដៅ ដើម្បីការពារនូវសម្បុរនៃរបោម, មូស, ខ្យល់, កម្ដៅថ្ងៃ

និងពស់តូចពស់ធំទាំងឡាយ កំណត់គ្រាន់តែដើម្បីនឹង បន្ទោបង់នូវ ក្រវល់ក្រវាយដែលកើតអំពីរដូវ ហើយត្រេកអរ ពួននៅក្នុងកម្មដ្ឋាន ។

២) ក្នុងវេលាបរិភោគនូវគិលានបច្ច័យ ត្រូវពិចារណាដោយ តង្វណិកបច្ចវេក្ខណៈថា ៖

បដិសង្ខា យោនិសោ គិលានបច្ចយកេសន្នបរិក្ការំ
បដិសេវាមិ យារទេវ ឧប្បន្នានំ វេយ្យាពាធិកានំ វេទនានំ
បដិឃាតាយ អព្យាបន្នបរមតាយាតិ ។

(ភិក្ខុសាមណេវ) គប្បីពិចារណាដោយឧបាយថា អាត្មាបរិភោគ នូវគ្រឿងបរិភោគជាទិវក្យានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺ កំណត់ គ្រាន់តែ ដើម្បីនឹងការពារនូវវេទនាទាំងឡាយ ដែលបៀតបៀនផ្សេងៗ កើតឡើងហើយ ដើម្បីប្រាសចាកទុក្ខយ៉ាងឆ្លង់ ។

តង្វណិកបច្ចវេក្ខណៈ ចប់

ទី៤- អតីតបច្ចវេក្ខណៈ

ការពិចារណានូវបច្ច័យទាំង ២ ណាមួយ ក្នុងកាលដែលបរិភោគ រួចហើយ ហៅថា អតីតបច្ចវេក្ខណៈ។នោះ ត្រូវពិចារណា បានតែក្នុង ថ្ងៃនោះ គឺក្នុង ១ យប់ ១ ថ្ងៃ កុំទុកឲ្យព្រះអាទិត្យរះទាន់ ឡើយ ។

១)- វេលាពិចារណានូវចីវរបច្ច័យ ត្រូវពិចារណាដោយ អតីត-
បច្ចុវេក្ខណៈថា ៖

អដ្ឋ មយា អបច្ចវេក្ខិត្វា យំ ចីវរំ បរិកុត្តំ តំ
យារទេវ សីតស្ស បដិយាតាយ ឧណ្ហាស្ស បដិយាតាយ
ខំសមកសវាតាតបសិរីសបសម្មស្សានំ បដិយាតាយ
យារទេវ ហិរិកោបិណបដិច្ឆាទនត្ថំ ។

ចីវរណាដែលអាត្មាមិនបានពិចារណា ស្លៀកដណ្តប់រួចហើយ
ក្នុងថ្ងៃនេះ ចីវរនោះអាត្មាស្លៀកដណ្តប់ កំណត់គ្រាន់តែ ដើម្បីនឹង
ការពារនូវត្រជាក់ ដើម្បីនឹងការពារនូវកម្ដៅ ដើម្បីនឹងការពារនូវ
សម្បស្ស នៃរបោម, មូស, ខ្យល់, កម្ដៅថ្ងៃ និងពស់តូច,
ពស់ធំទាំងឡាយ កំណត់គ្រាន់តែដើម្បីនឹងបិទបាំងនូវអវយវៈ ដែលធ្វើ
នូវសេចក្ដីអៀនខ្មាសឲ្យកម្រើក ។

២)- ក្នុងវេលាពិចារណានូវបិណ្ឌបាតបច្ច័យ ត្រូវពិចារណា ដោយ
អតីតបច្ចុវេក្ខណៈថា ៖

អដ្ឋ មយា អបច្ចវេក្ខិត្វា យោ បិណ្ឌាចាតោ បរិកុត្តោ
សោ នេវទវាយ ន មនាយ ន មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ
យារទេវ ឥមស្ស កាយស្ស បិតិយា យាបនាយ វិហឹសុបរតិយា
ព្រហ្មចរិយានុក្កហាយ ឥតិបុរាណញ្ច វេទនំ បដិហដ្ឋាមិ

នវព្វ វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាមិ យាត្រា ច មេ ភវិស្សតិ
អនវដ្ឋតា ច ជាសុវិហារោ ចាតិ ។

អាហារបិណ្ឌបាតឯណាដែលអាត្មា មិនបានពិចារណា បរិភោគ
រួចហើយក្នុងថ្ងៃនេះ អាហារបិណ្ឌបាតនោះ អាត្មាបរិភោគ ដើម្បី
នឹងលេងក៏ទេ ដើម្បីនឹងឲ្យកើតសេចក្តីស្រវឹងក៏ទេ ដើម្បីនឹងតាក់តែង
រាងកាយក៏ទេ ដើម្បីនឹងធ្វើពណ៌សម្បុរឲ្យផ្លូវផងក៏ទេ បរិភោគ កំណត់
គ្រាន់តែដើម្បីនឹងតម្កល់កាយនេះទុក ដើម្បីនឹងញ៉ាំងជីវិតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីនឹងបំបាត់បង់នូវសេចក្តីលំបាក ដើម្បីនឹងអនុគ្រោះ ដល់ព្រហ្មចារ្យ
អាត្មានឹងកម្ចាត់បង់នូវវេទនាចាស់ផង និងមិនឲ្យវេទនាថ្មីកើតឡើងបាន
ផង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃឥរិយាបថទាំង ៤ ក្តី ការមិនមានទោសក្តី ការនៅ
ជាសុខសប្បាយក្តី នឹងមានដល់អាត្មា ដោយបានបរិភោគនូវអាហារ
បិណ្ឌបាតនេះ ។

៣)- ក្នុងវេលាពិចារណានូវសេនាសនៈបច្ច័យ ត្រូវពិចារណា
ដោយអតីតបច្ចុប្បន្នវេក្ខណៈថា ៖

អដ្ឋ មយា អបច្ចវេត្តិត្វា យំ សេនាសនំ បរិកុត្តំ តំ
យាវនេវ សីតស្ស បដិឃាតាយ ឧណ្ហាស្ស បដិឃាតាយ
ខំសមកសវាតាតបសិរីសបសម្មស្សានំ បដិឃាតាយ
យាវនេវ ឧតុបរិស្សយរិដោទនំ បដិសណ្ឋាជារាមត្ថំ ។

ទីសេនាសនៈឯណា ដែលអាត្មាមិនបានពិចារណា ប្រើប្រាស់រួច
ហើយក្នុងថ្ងៃនេះ ទីសេនាសនៈនោះ អាត្មាប្រើប្រាស់ កំណត់គ្រាន់តែ
ដើម្បីនឹងការពារនូវត្រជាក់ ដើម្បីនឹងការពារនូវកម្ដៅ ដើម្បីនឹងការពារ
នូវសម្បជញ្ញនៃរបោម, មូស, ខ្យល់, កម្ដៅថ្ងៃ និងពស់តូច,
ពស់ធំទាំងឡាយ កំណត់គ្រាន់តែ ដើម្បីនឹង បន្ទោរបង់នូវក្រវល់-
ក្រវាយ ដែលកើតអំពីរដូវ ហើយត្រេកអរ ពួននៅក្នុងកម្មដ្ឋាន ។

២) ក្នុងវេលាពិចារណានូវគិលានបច្ច័យ ត្រូវពិចារណាដោយ
អតីតបច្ចុប្បន្នណៈថា ៖

អដ្ឋ មយា អបច្ចវេត្តិត្វា យោ តិលានបច្ចយកេសដ្ឋ-
បរិត្វាហេ បរិតុត្តោ សោ យាវនេវ ឧប្បន្នានំ វេយ្យាពាធិកានំ
វេទនានំ បដិឃាតាយ អព្យាបជ្ឈបរមតាយាតិ ។

គ្រឿងបរិក្ខារជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺឯណា
ដែលអាត្មាមិនបានពិចារណា បរិភោគរួចហើយក្នុងថ្ងៃនេះ គ្រឿងបរិក្ខារ
ជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺនោះ អាត្មាបរិភោគកំណត់
គ្រាន់តែ ដើម្បីនឹងការពារនូវវេទនាទាំងឡាយ ដែលបៀតបៀនផ្សេងៗ
កើតឡើងហើយ ដើម្បីប្រាសចាកទុក្ខ យ៉ាងខ្លាំងប៉ុណ្ណោះ ។

វិធីបច្ចុប្បន្នណៈ ចប់
បច្ចុប្បន្នសន្តិស្សិតសីល សង្ខេបប៉ុណ្ណោះ

បព្វជ្ជាវិធី

កុលបុត្រអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ប្រាថ្នាបព្វជ្ជាឧបសម្ព័ន្ធ ក្នុងព្រះ-
 ពុទ្ធសាសនា គប្បីធ្វើខ្លួនឲ្យស្អាតបរិសុទ្ធផុតអំពីឧបស័ក្ត (ការជាប់-
 ជំពាក់) ផ្សេងៗ ដែលព្រះវិន័យត្រូវហាម និងគប្បីធ្វើ ខ្លួនឲ្យផុត
 អំពីបលិពោធិ (កិច្ចកង្វល់)ផ្សេងៗ មានគ្រប់គ្រងគ្រួសារ ធ្វើអាជីវកម្ម
 ផ្ទះសម្បែង ទ្រព្យសម្បត្តិជាដើម, គឺធ្វើខ្លួនឲ្យមាន ឱកាសល្អ គួរទទួល
 នូវបព្វជិតភេទបានដោយស្រួល និងត្រូវសិក្សា សិក្ខាវិន័យ សម្រាប់
 បព្វជិត ឲ្យចេះចាំស្អាតជាមុន និងមានគ្រឿង បរិក្ខារឲ្យគ្រប់គ្រាន់ ។

កាលដល់ថ្ងៃកំណត់ហើយ គប្បីកាន់យកនូវត្រៃចីវរបរិក្ខារ ផ្កាឈើ
 ទៀនធូបជាដើម ទៅកាន់អារាមតាមទំនៀម បើពុំទាន់ការសក់
 ពុកមាត់ទេ គប្បីចូលទៅរកព្រះឧបជ្ឈាយ៍ប្រាប់សូមភណ្ណកម្ម កាល
 សម្រេចកិច្ចការកេសាហើយ គប្បីចូលទៅកាន់ព្រះវិហារធ្វើសក្ការបូជា
 ថ្វាយបង្គំព្រះរតនត្រៃដោយសេចក្តីសង្ខេប ឬ ពិស្តារ តាមសមគួរដល់
 ពេលវេលា ។ កាលព្រះសង្ឃប្រជុំព្រមហើយ បព្វជ្ជាបេក្ខៈ ឬឧប-
 សម្ព័ន្ធបេក្ខៈនោះ ត្រូវបីត្រៃចីវរចូលទៅកាន់ ទីជំនុំសង្ឃ ហើយដាក់
 ត្រៃចីវរចុះខាងឆ្វេងដៃ ទទួលគ្រឿងសក្ការៈ ប្រគេនព្រះឧបជ្ឈាយ៍
 និងថ្វាយបង្គំដោយគោរព ប្រកបដោយអង្គប្រាំ រួចហើយបីត្រៃចីវរ

ប្រណម្យដៃ អង្គុយលុតជង្គង់ ឬឈររង្គោនខ្លួនបន្តិច ចំពោះមុខ
ព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ហើយបញ្ចេញវាចា សូមដល់សរណៈ និងសូមបព្វជ្ជា
ដោយមគធភាសា ដូចមានវិធីជារបៀបហូរហែ តទៅនេះ ៖

ទី១- សុំដល់សរណៈ សូត្របាលីថាដូច្នេះ ៖

ឯសាហំ កន្តេ សុចិរបរិនិព្វតម្បិ តំ កកវន្តំ សរណំ
កច្ឆាមិ, ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច, លកេយ្យាហំ កន្តេ, តស្ស
កកវតោ ធម្មវិនយេ បព្វជ្ជំ^(១) ។

ធុតិយម្យាហំ កន្តេ សុចិរបរិនិព្វតម្បិ តំ កកវន្តំ សរណំ
កច្ឆាមិ, ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច, លកេយ្យាហំ កន្តេ, តស្ស
កកវតោ ធម្មវិនយេ បព្វជ្ជំ ។

តតិយម្យាហំ កន្តេ សុចិរបរិនិព្វតម្បិ តំ កកវន្តំ សរណំ
កច្ឆាមិ, ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច, លកេយ្យាហំ កន្តេ, តស្ស
កកវតោ ធម្មវិនយេ បព្វជ្ជំ ។

បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន ខ្ញុំសូមដល់នូវព្រះដ៏មានបុណ្យនោះ
សូម្បីព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅជាយូរអង្វែងហើយ ព្រះធម៌ផងព្រះសង្ឃផង

---

(១) បើបួសភិក្ខុជាប់ផង ត្រូវសូត្រថា “លកេយ្យំ ឧបសម្បទំ” ថែមទៀត
បន្តអំពីបាលីថា “បព្វជ្ជំ, ទៅ ។ ប្រែថាខ្ញុំគប្បីបាននូវឧបសម្បទ ។

ថាជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត, ខ្ញុំគប្បីបាននូវបព្វជ្ជាក្នុង ធម៌វិន័យ នៃព្រះ
ដ៏មានបុណ្យនោះ ។

ទី ២- សុំបព្វជ្ជា

បព្វជ្ជាបេក្ខៈ ត្រូវអង្គុយលុតជង្គង់ លើកដៃប្រណម្យ សូត្រ បាលី
ថាដូច្នេះ ៖

អហំ កន្តេ បព្វជ្ជំ យាចាមិ ។

ធុតិយម្បិ អហំ កន្តេ បព្វជ្ជំ យាចាមិ ។

តតិយម្បិ អហំ កន្តេ បព្វជ្ជំ យាចាមិ ។

បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន ខ្ញុំសូមនូវបព្វជ្ជា ។

ទី ៣- ប្រគេនត្រៃចីវរទៅព្រះឧបជ្ឈាយ៍ សុំឲ្យលោកបំបួស

បព្វជ្ជាបេក្ខៈ គប្បីប្រគេនត្រៃចីវរទៅព្រះឧបជ្ឈាយ៍មុន ហើយ
ទូលសុំឲ្យលោកអនុគ្រោះឲ្យនូវសំពត់កាសាវតស្តុទាំងឡាយនេះ ទាំង
សុំឲ្យលោកបំបួសខ្លួនជាសាមណេរ ដើម្បីប្រយោជន៍ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវព្រះនិព្វាន ជាទីរលាស់ចាកទុក្ខ ទាំងពួង ។

ដោយសូត្របាលីសុំថាដូច្នេះ ៖

សព្វទុក្ខនិស្សរណនិព្វានសន្និករណត្ថាយ ឯតានិ
កាសាយានិ វត្ថានិ ទត្វា, បញ្ចដេថ មំ ភន្តេ, អនុកម្យំ
ឧបាទាយ ។ (សូត្របីដង)

កាលព្រះឧបជ្ឈាយ៍ឲ្យត្រៃវិវរមកបព្វជ្ជាបេក្ខៈ។ ត្រូវសូត្របាលីនេះ
តទៅទៀតថា ៖

សព្វទុក្ខនិស្សរណនិព្វានសន្និករណត្ថាយ ឥមា
កាសាយានិ វត្ថានិ កហេត្វា, បញ្ចដេថ មំ ភន្តេ, អនុកម្យំ
ឧបាទាយ ។ (សូត្របីដង)

បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន សូមព្រះករុណាអនុគ្រោះកាន់យក នូវ
សំពត់កាសាវតស្តុទាំងឡាយនេះ ហើយមេត្តាបំបួសខ្ញុំជាសាមណេរ
ចុះ ដើម្បីប្រយោជន៍ធ្វើឲ្យច្បាស់នូវព្រះនិព្វានជាទីរលាស់ ចាកទុក្ខ
ទាំងពួង ។

ទី ៤- ព្រះឧបជ្ឈាយ៍ប្រដៅតបបញ្ជាក់កម្មដ្ឋាន

កាលបើបព្វជ្ជាបេក្ខៈសូត្រប្រកាសសុំឲ្យបំបួសចប់ហើយ ឧបជ្ឈាយ៍
ត្រូវប្រគល់ត្រៃវិវរដល់បព្វជ្ជាបេក្ខៈវិញ ហើយបំពាក់អង្សីកន្តៅក ប្រាប់
“តបបញ្ជាក់កម្មដ្ឋាន” ទាំង៥ ជាអនុលោម បដិលោម ដូច្នេះថា ៖

“កេសា សក់, លោមា រោម, នខា ក្រចក, ទន្លា ធ្មេញ,
តថា ស្បែក, តថា ស្បែក, ទន្លា ធ្មេញ, នខា ក្រចក,
លោមា រោម, កេសា សក់” ។

ពន្យល់ប្រាប់បព្វជ្ជាបេក្ខៈថា ទាំង៥នេះ ហៅថា “មូលកម្មដ្ឋាន”
ឬហៅថា “តចបញ្ចកកម្មដ្ឋាន” កម្មដ្ឋានមានស្បែកជាគម្រប់ ៥ គឺ សក់,
រោម, ក្រចក, ធ្មេញ, ស្បែក អាការៈទាំង ៥ នេះ មិនមែនសត្វមិនមែន
បុគ្គលខ្លួនប្រាណឡើយ គ្រាន់តែជាសក់, រោម, ក្រចក, ធ្មេញ, ស្បែក,
ប៉ុណ្ណោះ ហើយជារបស់បដិកូល មុខគួរខ្ពើមរអើមពេកណាស់ ។

ហេតុនេះ កាលអ្នកបានបួសជាបព្វជិត្តរួចហើយ គប្បីឧស្សាហ៍
ពិចារណា “បដិកូលកម្មដ្ឋាន” នោះ ឲ្យរឿយៗ ទៅ ហើយអ្នកគួរ
ត្រេកអរក្នុងភេទបព្វជិតនេះចុះ ទើបរលាស់ខ្លួនឲ្យរួចចាកទុក្ខទាំងពួង
បាន ។

លុះពន្យល់ចប់ហើយ បង្គាប់ឲ្យយកត្រៃចីវរក្នុងដៃចេញទៅក្រៅ
ទីប្រជុំ ស្ងៀកដណ្តប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ហើយឲ្យចូលមកសុំសរណ-
គមន៍ និងសីល ។

ទី ៥- សុំសរណគមន៍ និងសីល

លុះបព្វជ្ជាបេក្ខៈ ស្ងៀកដណ្តប់ស្បង់ចីពរជាបរិមណ្ឌលសមរម្យ ហើយ ត្រូវចូលទៅអង្គុយលុតជង្គង់ ចំពោះមុខព្រះមហាថេរជា ឧបជ្ឈាយ័ក្តី ជាអាចារ្យក្តី សុំសរណ(គមន៍) និងសីល ដោយសូត្រ បាលីថាដូច្នេះ

អហំ កន្តេ សរណសីលំ យាទាមិ ។

ធុតិយម្បិ អហំ កន្តេ សរណសីលំ យាទាមិ ។

តតិយម្បិ អហំ កន្តេ សរណសីលំ យាទាមិ ។

បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន ខ្ញុំសុំសរណៈ និងសីល ។

រួចសូត្របាលីនមស្សការ ៣ បទថា ៖

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ទី ៦- ឲ្យព្រះត្រៃសរណគមន៍ និងសីល

ឧបជ្ឈាយ័ ឬ អាចារ្យ មុននឹងឲ្យ សរណៈ និងសីល គប្បីសូត្រ “នមោ...” ៣ បទសិន ។ រួចប្រាប់បព្វជ្ជាបេក្ខៈថា “យើងពោលនូវ ពាក្យឯណា អ្នកចូរពោលនូវពាក្យនោះតាម” ហើយសូត្របាលីនេះ ថា “យមហំ វទាមិ តំ វទេហិ, ឯវំ វទេហិ” ។ បព្វជ្ជាបេក្ខៈ ទទួលថា “អាម កន្តេ” ។

ក)- ឲ្យព្រះត្រៃសរណ (គមន៍)

ឧបជ្ឈាយ៍ ឬអាចារ្យ ប្រាប់ព្រះត្រៃសរណគមន៍ ឲ្យបព្វជ្ជាបេក្ខៈ
ទទួលថាតាមថា ៖

ពុទ្ធំ សរណំ កច្ឆាមិ ។ ធម្មំ សរណំ កច្ឆាមិ ។
សង្ឃំ សរណំ កច្ឆាមិ ។

ទុតិយម្បី ពុទ្ធំ សរណំ កច្ឆាមិ ។ ទុតិយម្បី
ធម្មំ សរណំ កច្ឆាមិ ។ ទុតិយម្បី សង្ឃំ សរណំ កច្ឆាមិ ។

តតិយម្បី ពុទ្ធំ សរណំ កច្ឆាមិ ។ តតិយម្បី
ធម្មំ សរណំ កច្ឆាមិ ។ តតិយម្បី សង្ឃំ សរណំ កច្ឆាមិ^(១) ។

ខ្ញុំសូមដល់ព្រះពុទ្ធ... ព្រះធម៌... ព្រះសង្ឃ... ជាទីពឹងទីរលឹក
(ស្មើដោយជីវិត) ។

ពុទ្ធម^(២) សរណម កច្ឆាមិ ។ ធម្មម សរណម កច្ឆាមិ ។
សំយម សរណំ កច្ឆាមិ ។

---

(១)សរណគមន៍ឃ្លាដើមគឺ ពុទ្ធំ.. មានក្នុងបាលីវិនយបិដកមហាខន្ធកៈ, ឃ្លាចុងគឺ
ពុទ្ធម...ពុំឃើញមានទេ ។ តែក្នុងបាលីវេយ្យាករណ៍ ត្រង់វិធីអក្ខរៈ ពោលនិគ្គហិតទុក
ជាពីរ ជាអនុនាសិកន្តៈ អានឲ្យមានតួសំឡេងដូចតួអក្សរ “ង” នៅខាងចុង ពុទ្ធំ
សរណំ.. ជាមការន្ត អានឲ្យមានសូរសំឡេងដូចអក្សរ “ម” នៅខាងចុង ពុទ្ធម
សរណម..។ សរណគមន៍ខាងចុងមានក្នុងតតិយសាមន្តបាសាទិកា អដ្ឋកថាមហាវគ្គ ។

(២)ឲ្យអានថា ពុទ្ធម

ទុតិយម្យី ពុទ្ធម សរណម កច្ឆាមិ ។ ទុតិយម្យី ធម្មម
សរណម កច្ឆាមិ ។ ទុតិយម្យី សំយម សរណម កច្ឆាមិ ។

តតិយម្យី ពុទ្ធម សរណម កច្ឆាមិ ។ តតិយម្យី ធម្មម
សរណម កច្ឆាមិ ។ តតិយម្យី សំយម សរណម កច្ឆាមិ ។

ឧបជ្ឈាយ៍ ឬអាចារ្យសូត្រថា “តិសរណាគមនំ និដ្ឋិតំ”
បព្វជ្ជាបេក្ខៈ ទទួលថា “អាម ភន្តេ” ។

ចប់ត្រៃសរណាគមនំហើយ ភេទសាមណេរសម្រេចដល់បព្វជ្ជា-
បេក្ខៈនោះភ្លាម ឈ្មោះថាសាមណេរសម្រេចឡើង ដោយព្រះត្រៃ-
សរណាគមនំ ជាឧកតោសុទ្ធិ “បរិសុទ្ធទាំងពីរខាង” គឺអ្នកឲ្យនិងអ្នក
ទទួល ពោលបាលីត្រឹមត្រូវតាមអក្ខរវិធីដូចគ្នាទាំងពីររូប ។

ខ)- ឲ្យសីល^(១)

ឧបជ្ឈាយ៍ ឬអាចារ្យ ប្រាប់សិក្ខាបទ ១០ ឲ្យបព្វជ្ជាបេក្ខៈ

ទទួលថាតាមថា ៖

---

(១) វិធីឲ្យសីល ១០ ដល់សាមណេរ តាមបាលីវិនយបិដកមហាខន្ធកៈ ថាត្រឹមតែ
“បាណាតិបាតា វេរមណី” គ្រប់សិក្ខាបទទាំង ១០ ពុំមាន “សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ” ទេ ។
តែអង្គកថាខុទ្ទកបាបៈថាគួរថែម “សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ” ផង ព្រោះពុំជាហេតុ
ធ្វើឲ្យកម្រើក ឬវិបត្តិដល់សីលឡើយ ថែមមកគ្រាន់តែដើម្បីសេចក្តីពិរោះស្តាប់
ប៉ុណ្ណោះ ទើបនិយមប្រើតៗមក ។

ចាលភាគីចាតា វេមណីសិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ។

អទិដ្ឋាទាណា វេមណីសិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ។

អព្រហ្មចរិយា វេមណីសិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ។

មុសាវាទា វេមណីសិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ។

សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋាណា វេមណីសិក្ខាបទំ
សមាទិយាមិ ។

វិកាលកោដណា វេមណីសិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ។

នច្ចតីតវាទិតវិស្វកទស្សនា វេមណីសិក្ខាបទំ
សមាទិយាមិ ។

មាលាភន្ទវិលេបនធារណមណ្ឌានវិភូសនដ្ឋាណា វេមណី-
សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ។

ឧទ្ទាសយនមហាសយនា វេមណីសិក្ខាបទំ សមា-
ទិយាមិ ។

ជាត្រូបរជតបដិក្កហណា វេមណីសិក្ខាបទំ សមា-
ទិយាមិ ។

ឥមាទិ ទស សិក្ខាបទានិ សមាទិយាមិ^(១) ។ (៣១០២)

សរណគមន៍ និងសីល ចប់

(១) លោកអ្នកឲ្យ សូត្រ ១០២, យើងអ្នកទទួល ត្រូវសូត្រ ៣០២ ។

ទី ៧- សុំនិស្ស័យ

លុះបានភេទជាសាមណេរស្រេចហើយ ត្រូវសុំនៅអាស្រ័យ ដោយ
សូត្របាលីថាដូច្នេះ ៖

អហំ កន្តេ និស្សយំ យាទាមិ ។

ទុតិយម្បិ អហំ កន្តេ និស្សយំ យាទាមិ ។

តតិយម្បិ អហំ កន្តេ និស្សយំ យាទាមិ ។

ខ្ញុំសុំនូវនិស្ស័យ (គឺសុំនៅអាស្រ័យ) ។

រួចសុំលោកធ្វើជាឧបជ្ឈាយ៍ ដោយសូត្របាលីនេះថា ៖

ឧបជ្ឈាយោ មេ កន្តេ ហោហិ ។ ៣៨៨ ។

ឧបជ្ឈាយ៍ប្រាប់ថា “បដិរូបំ” ឬថា “ចាសាទិកេន សម្មាទេហិ”
ឬថា “ឱចាយិកំ” ។ សាមណេរត្រូវទទួលថា “សាធុ កន្តេ” ។

តំអំពីនេះ សាមណេរគប្បីពោលទទួលជុះ ចំពោះលោកតទៅថា
អដ្ឋតក្កេនាទិ ថេរោ មយ្ហំ កាហោ អហំបិ ថេរស្ស កាហោ ។
(សូត្រ ៣៨៨)

ចាប់ពីថ្ងៃនេះទៅ ព្រះថេរៈជាភារៈ របស់ខ្ញុំ ខ្ញុំជាភារៈរបស់
ព្រះថេរៈ ។

ម្យ៉ាងទៀត សាមណេរក្តី ភិក្ខុក្តី កាលចូលទៅនៅក្នុងសំណាក់
ភិក្ខុដទៃ ក្រៅពីឧបជ្ឈាយ៍ គប្បីសុំនៅអាស្រ័យ ទាំងសុំលោកធ្វើជា
អាចារ្យ ដោយសូត្របាលីថាដូច្នេះ ៖

អហំ កន្តេ និស្សយំ យាចាមិ ។

ធុតិយម្បិ អហំ កន្តេ និស្សយំ យាចាមិ ។

តតិយម្បិ អហំ កន្តេ និស្សយំ យាចាមិ ។

អាចរិយោ មេ កន្តេ ហោហិ, អាយស្មតោ និស្សាយ
វន្តាមិ ។ (សូត្រ ៣ ដង)

រួចហើយសូត្រ “អន្តតក្កេនាទិ មេពោ...កាពោ” ៣ ដង ។

សុំនិស្ស័យ ចប់

កាលបព្វជ្ជាបេក្ខៈ បានធ្វើកិច្ចសព្វគ្រប់យ៉ាងនេះហើយ ឈ្មោះថា
បានភេទជាសាមណេរពេញបរិបូណ៌ តទៅត្រូវខំរក្សាសិក្ខាបទ ១០
ឲ្យបរិសុទ្ធប្រពៃឡើង, ទាំងត្រូវឧស្សាហ៍ធ្វើ កិច្ចវត្តផ្សេងៗទៀត ។

ម្យ៉ាងទៀតតាមសេចក្តីពន្យល់ក្នុង វិមត្តិនោទនី ដីការិនយមហា-
ខន្ធកៈ ថា អ្នកបួសបានជាសាមណេរហើយ ត្រូវប្រព្រឹត្តប្រតិបត្តិតាម
ឧបញ្ញត្តិ ក្នុងសេខិយវត្ថុផង និងខន្ធកវត្ថុទាំងឡាយផង ទាំងក្នុងមាត្រា

ហាមដែលជាលោកវេជ្ជៈផង, បើពុំប្រព្រឹត្តតាមទេ, សាមណេរនោះ
ឈ្មោះថាជាអលជ្ជីផង គួរទទួលទណ្ឌកម្មផង ។

ដំណើរនេះហើយ បានជាសាមណេរត្រូវតែស្ងៀក ដណ្តប់ គ្រង
ឃ្មុំស្បង់ចីពរ ឲ្យមានរបៀបជាបរិមណ្ឌល ដូចគ្នានឹងភិក្ខុដែរ ។

បញ្ចជ្ជាវិធីសង្ខេបប៉ុណ្ណេះ
វិធីរៀនដើម្បីបួសជាសាមណេរចប់

អព្យាបជ្ឈំ សុខំ លោកេ
សេចក្តីមិនបៀតបៀនគ្នា ជាសុខក្នុងលោក ។

នមត្ត រតនត្ថយស្ស

វិធីរៀនដើម្បីឧបសម្ព័ន្ធ^(១)

ធម៌ ៧ ប្រការ

រតនត្ថយំ   វន្ទិត្វា   បុព្វសិក្ខុ   វោមិហំ

សិក្ខុន្តានំ សុកំ ហោតុ   វឌ្ឍនុ   ពុទ្ធសាសនេ ។

ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំព្រះរតនត្រៃ ហើយនិងពោលនូវបុព្វសិក្ខា (វិធី
រៀនដើម្បីឧបសម្ព័ន្ធ) សូមសុភមង្គលចូរកើតមាន ដល់អ្នកសិក្សា
ទាំងឡាយ ចូរចម្រើនក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។

កុលបុត្រអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ប្រាថ្នាឧបសម្ព័ន្ធជាភិក្ខុធម៌សិក្សា
ធម៌៧^(២)ប្រការ នេះជាមុន ។

ឯធម៌ ៧ ប្រការនោះគឺ ៖

១) រតនត្ថយបព្វៈ   ពោលដោយគុណព្រះរតនត្រៃ ។

២) អាបត្តិជាមាធិបព្វៈ ពោលដោយឈ្មោះនៃអាបត្តិ ជាដើម ។

---

(១)ស្រង់ពីបុព្វសិក្ខាសង្ខេប របស់សម្តេចព្រះសុគន្ធសង្ឃរាជាធិបតីសង្ឃនាយក
គណៈធម្មយុត្ត ព្រះនាម “បញ្ញាសីលោ” ប៉ាន ។ តែមានថែម បំពេញខ្លះ ទៀត ។
(២)ក្នុងបុព្វសិក្ខាសង្ខេបថា ធម៌សិក្សាសេចក្តី ៧ ប្រការ នេះជាមុន
ហើយទាំងពុំបាន រាយមាតិកាទុកដូចនេះទេ ។

៣) បដិបត្តិមុខបញ្ចៈ ពោលដោយសិក្ខាបទជាប្រធាននៃផ្លូវ
បដិបត្តិ ។

៤) អភិសមាចារបញ្ចៈ ពោលដោយក្បួនទំនៀមទម្លាប់ ដែលកិក្ខុ
គួរប្រព្រឹត្តមានមកក្រៅចាកព្រះបាតិមោក្ខ ។

៥) កាលិកបញ្ចៈ ពោលដោយកាលិក គឺវត្ថុដែលនឹងគប្បី លេប
ចូលទៅតាមកំណត់កាល ។

៦) ពិជ្ជាធិដ្ឋានាធិបញ្ចៈ ពោលដោយវិធីមានពិន្ទុ អធិដ្ឋាន
ជាដើម ។

៧) ឧបោសថាធិបញ្ចៈ ពោលដោយកម្ម មានឧបោសថកម្ម
ជាដើម ។

ទី ១- រតនត្ថយបញ្ចៈ

ពោលដោយគុណព្រះរតនត្រៃ

សេចក្តីថាព្រះមានព្រះភាគនោះ ព្រះអង្គកើតជាមនុស្ស អរិយកៈ
ក្នុងមជ្ឈិមប្រទេស ដោយព្រះជាតិជាក្សត្រិយ៍ ដោយព្រះគោត្រជា
គោតមគោត្រ ជាបុត្រសាក្យរាជត្រកូល បានបួសហើយ ព្រះអង្គស្វែង
សន្តិវរបទ គឺធម៌ស្ងប់ដ៏ប្រសើរ ពុំមានអ្នកឯណាឈើសព្រះអង្គឡើយ
ព្រះអង្គលះនីវរណធម៌ទាំង ៥ ជាអំពើរាំងរាចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យបង្គំ
កម្លាំង មានព្រះទ័យស្ថិតខ្ជាប់ក្នុងសតិបដ្ឋានទាំង ៤, ចម្រើនពោជ្ឈង្គ

ទាំង ៧ ឲ្យដាក់ច្បាស់ ត្រាស់ដឹងនូវសម្មាសម្ពោធិធម៌ដោយព្រះអង្គ
ឯង ក្រោមដើមអសត្តព្រឹក្សមហាពោធិស្ថាន ប្របឆ្នេរស្ទឹងនេរញ្ញរា ។
កិត្តិស័ព្ទដ៏ប្រពៃ នៃព្រះមានព្រះភាគខ្មរខ្លាទៅថា ៖

ឥតិបិ ពិតដូច្នេះ សោ ភក្កា ព្រះមានព្រះភាគនោះ អរហំ
ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកកិលេសហើយ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹង
ឯងប្រពៃហើយ វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជោ ព្រះអង្គប្រកបដោយវិជ្ជា
និងចរណៈហើយ សុតតោ ព្រះអង្គយាងទៅកាន់ទីដ៏ប្រពៃ
គឺព្រះនិព្វាន លោកវិទូ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវលោក អនុត្តរោ
បុរិសធម្មសារថិ ព្រះអង្គទូន្មានបុរសដ៏គួរទូន្មាន ពុំមានអ្នកឯណាស្មើ
សត្វា ទេវមនុស្សានំ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សសត្វផង
ទាំងឡាយ ពុទ្ធោ ព្រះអង្គមានព្រះគុណរីកពេញហើយ ភក្កា
ព្រះអង្គញែកចេញសម្តែងនូវមគ្គផល ដល់សត្វទាំងឡាយពុំមានរើស
មុខ ។

ធម្មោ សេចក្តីប្រពៃពិត គឺព្រះបរិយត្តិមគ្គផល ព្រះនិព្វាន
ស្វាគ្វាតោ ភក្កវតា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកប្រពៃហើយ
សន្និដ្ឋិកោ ជាធម៌គឺអ្នកប្រតិបត្តិ គប្បីឃើញឯងច្បាស់ អកាលិកោ
ជាធម៌ឲ្យផលពុំមានកាលខណ្ឌ ឯហិបស្សិកោ ជាធម៌មានអាការ
បីដូចជានឹងហៅថា អ្នកចូលមកមើលបាន ឱបនយិកោ ជាធម៌គួរ

បង្កើនមកដាក់ក្នុង (កាយវាចា) ចិត្តបាន បច្ចុត្តំ វេទិតញោ វិញ្ញហិ
ជាធម៌គឺអ្នកដែលដឹងវិសេសទាំងឡាយ គប្បីដឹងចំពោះខ្លួន ។

ភក្តវតោ សាវកសំឃោ ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សុបដិបន្នោ លោកប្រតិបត្តិប្រពៃហើយ ឧដុបដិបន្នោ លោក
ប្រតិបត្តិត្រង់ហើយ ញាយបដិបន្នោ លោកប្រតិបត្តិចេញចាក
សង្សារទុក្ខហើយ សាមីចិបដិបន្នោ លោកប្រតិបត្តិសមគួរនឹង
ព្រះនិព្វានហើយ យទិទំ ព្រះសង្ឃសាវកនេះដូចម្តេច? ចត្តាវិ
បុរិសយុត្តាធិ រាប់ដោយគូ មាន ៤ គូ អដ្ឋបុរិសបុត្តលា
រាប់រៀងខ្លួនមាន ៨ សោតាបន្នោ លោកទើបដល់ប្រឡាយព្រះនិព្វាន
សក្កាតាមី លោកមកកាន់កាមជាតុម្តងទៀត អនាតាមី
លោកមិនបានមកទៀតឡើយ អរហំ លោកឆ្ងាយចាកកិលេសហើយ
ឯស លោកនេះ ភក្តវតោ សាវកសំឃោ ព្រះសង្ឃសាវកនៃ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អាហុនេយ្យ លោកគួរទទួលរបស់ដែល
គេនាំមកបូជា ចាហុនេយ្យ លោកគួរទទួលរបស់ដែលគេ
នាំមកទទួលភ្ញៀវ ទត្ថិណេយ្យ លោកគួរទទួលទក្ខិណាទាន
អញ្ញលិករណីយោ លោកគួរធ្វើអញ្ញលីប្រណម្យ អនុត្តរំ
បុញ្ញកេត្តំ លោកសួរ ជាស្រែបុណ្យនៃលោកពុំមានវត្ថុអ្វីលើស ។

រតនត្ថយបព្វៈ ចប់

ទី ២- អាបក្កិនាមាទិបព្វៈ^(១)

ពោលដោយឈ្មោះនៃអាបក្កិជាដើម

អនុសាសនៈ ពាក្យប្រៀនប្រដៅមាន ៨ យ៉ាងគឺ ៖ និស្ស័យ ៤
អករណីយកិច្ច ៤ ។

បច្ច័យគ្រឿងអាស្រ័យរបស់បព្វជិត ហៅថា និស្ស័យមាន ៤ គឺ ៖

បិណ្ឌាចាតចរណំ ត្រាប់ទៅបិណ្ឌបាត ១

បំសុក្ខលចីវរំ ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្ហូរកូល ១

រុក្ខមូលសេនាសនំ អាស្រ័យក្រោមដើមឈើជាសេនាសនៈ ១

បូតិមុត្តកេសជ្ជំ អាស្រ័យទឹកនោមផ្អមជាថ្នាំ ១

ឬហៅថា ករណីយកិច្ចជាកិច្ចដែលបព្វជិតគួរធ្វើ ។

កិច្ចដែលបព្វជិតមិនគួរធ្វើ ហៅថាអករណីយកិច្ចមាន ៤ គឺ៖

មេដុនសេវនៈ សេពមេដុន ១, អទិដ្ឋាទានៈ លួចទ្រព្យគេ ១,

សព្វិច្ចចាណៈ សម្លាប់សត្វ ១, ឧត្តរិមនុស្សធម្មៈ អួតគុណ

វិសេសដែលពុំមានក្នុងខ្លួន ១ ។

អនុសាសនៈ ៨ យ៉ាងចប់

---

(១)បុព្វសិក្ខាសង្ខេបថាគម្រប់ពីរពោលដោយវិនយមុខដែលជាផ្លូវបដិបត្តិនៃបព្វជិត។

សិក្ខានៃកិច្ចមាន ៣ គឺ

សីល ១, សមាធិ ១, បញ្ញា ១ ។

សេចក្តីសង្រួមកាយវាចាឲ្យល្អជាប្រក្រតី ហៅថា សីល ។

សេចក្តីរក្សាចិត្តឲ្យនឹងល្អ ហៅថា សមាធិ ។

សេចក្តីដឹងច្បាស់ដល់សង្ខារ ហៅថា បញ្ញា ។

អាបត្តិ

ទោសដែលកើតឡើងព្រោះល្មើសព្រះពុទ្ធបញ្ញត្តិហៅថា អាបត្តិ ។
ពោលដោយឈ្មោះមាន ៧ គឺ ៖

ចារាជិក ១ សំយាទិសេស ១ ឥន្ទ្រចូយ ១ ចាចិត្តិយ ១
ចាជិទេសនីយ ១ ទុក្ខជ ១ ទុក្ខាសិត ១ ។

ចារាជិក ជាអតេកិច្ចា ភិក្ខុត្រូវហើយរក្សាតទៅមិនបាន
ក្រៅពីនោះ ៦ ជាសតេកិច្ចា ភិក្ខុត្រូវហើយ រក្សាតទៅបាន ។

ចារាជិក សំយាទិសេស ជាគុកាបត្តិ គឺអាបត្តិធ្ងន់ក្រៅពីនោះ
៥ ជាលហុកាបត្តិ គឺអាបត្តិស្រាល ។

សំយាទិសេស ជាវុដ្ឋានគាមិនី រួចបានដោយនៅបរិវាសកម្ម,
ក្រៅនោះ ៥ ជាទេសនាគាមិនី រួចបានដោយសម្តែង ។

សិក្ខាបទទាំងអស់ពេលដោយចិត្តមាន ២ គឺ ៖

សចិត្តកៈ ក្លែង ១, អចិត្តកៈ មិនក្លែង ១ ។

ដោយទោសមានពីរ គឺ៖

លោកវដ្ឋៈ ទោសតាមធម្មតាលោក ១, បណ្ណតិវដ្ឋៈ ទោសព្រោះ
ព្រះបញ្ញត្តិ ១ ។

សមុដ្ឋានទីកើតនៃអាបត្តិមាន ៦ គឺ ៖

កាយ ១, វាចា ១, កាយវាចា ១, កាយចិត្ត ១, វាចាចិត្ត ១,
កាយវាចាចិត្ត ១ ។ ពាខាងដើមជាអចិត្តកសមុដ្ឋាន, ពាខាងចុង
ជាសចិត្តកសមុដ្ឋាន ។

អាការដែលកិត្តនឹងត្រូវអាបត្តិមាន ៦ យ៉ាងគឺ ៖

អលដ្ឋិតា ត្រូវដោយមិនអៀនអន់ ១

អញ្ញាណតា ត្រូវដោយមិនដឹងបញ្ញត្តិ ១

កុក្កុច្ចបកតតា ត្រូវដោយរង្សៀសហើយធ្វើ ១

អកប្បិយេ កប្បិយសញ្ញតា ត្រូវដោយសម្គាល់ថាគួរក្នុង
វត្ថុមិនគួរ ១

កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញតា ត្រូវដោយសម្គាល់ថាមិនគួរក្នុង
វត្ថុគួរ ១

សតិសម្មាសា ត្រូវដោយភ្លេចស្មារតី ១ ។

អាបត្តិនាមាទិបព្វៈចប់

ទី៣- បដិបត្តិមុខសិក្ខាបទបព្វៈ^(១)

ពោលដោយសិក្ខាបទជាប្រធាននៃផ្លូវបដិបត្តិ

ព្រះពុទ្ធបញ្ញត្តិ ដែលលើកឡើងជាសិក្ខាបទ មានមកក្នុងព្រះ
បាតិមោក្ខ ១ មិនមានមកក្នុងព្រះបាតិមោក្ខ ១ ។

សិក្ខាបទដែលមានមកក្នុងព្រះបាតិមោក្ខគឺ ចារាជិក ៤
សំយាទិសេស ១៣ អនិយត ២ និស្សក្តិយចាចិត្តិយ ៣០
សុទ្ធិកចាចិត្តិយ ៩២ ចាទិទេសនីយ ៤ សេទិយ ៧៥ រួមជា ២២០
រាប់ទាំងអធិករណសមថផងត្រូវជា ២២៧ ។

បារាជិក ៤

- ១) មេដុនសិក្ខាបទ កិក្ខុសេពមេបុនធម្ម ត្រូវបារាជិក ។
- ២) អទិដ្ឋាទាន... កិក្ខុល្អចន្ទនឯង ឬប្រើគេឲ្យល្អចន្ទរទ្រព្យ
មានតម្លៃពី ៥មាសកឡើងទៅត្រូវបារាជិក ។

(១) ក្នុងបុព្វសិក្ខាសង្ខេបថា “គម្រប់ ៣ដោយសិក្ខាបទ” ។

៣) មនុស្សវិត្តហា... ភិក្ខុក្នុងសម្លាប់មនុស្សឲ្យស្លាប់ ត្រូវ
បារាជិក ។

៤) ឧត្តរិមនុស្សធម្ម... ភិក្ខុអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្ម (គឺធម៌ដ៏លើស
លុបនៃមនុស្ស) ដែលគ្មានក្នុងខ្លួនត្រូវបារាជិក ។

ចប់ បារាជិក

សំយាទិសេស ១៣

១) សញ្ចេតនិកសិក្ខាបទ ភិក្ខុក្នុងព្យាយាមឯង ឬប្រើគេឲ្យ
ព្យាយាម ក្នុងអង្គជាតិខ្លួនឲ្យអសុចិច្ចេក ត្រូវសំយាទិសេស ។

២) កាយសំសត្ត... ភិក្ខុមានចិត្តតម្រេក ហើយចាប់ពាល់
កាយស្រ្តី ត្រូវសំយាទិសេស ។

៣) ទុដ្ឋល្លាច... ភិក្ខុមានចិត្តតម្រេក ពោលពាក្យចៃចង់ស្រ្តី
ត្រូវសំយាទិសេស ។

៤) អត្តកាមចារិចរិយ... ភិក្ខុមានចិត្តតម្រេក ពោលពាក្យល្អង
លោម ឲ្យស្រ្តីបម្រើខ្លួនដោយកាម ត្រូវសំយាទិសេស ។

៥) សព្វាវិត្ត... ភិក្ខុនាំការឲ្យបុរសស្រ្តី ជាស្វាមីភរិយាគ្នា
ត្រូវសំយាទិសេស ។

៦) កុដិការ... ភិក្ខុសាងកុដិបូកដោយកំបោរ ដែលគ្មានម្ចាស់
ចំពោះជាលំនៅរបស់ខ្លួន គប្បីធ្វើបណ្តោយប្រវែង ១២ ចំអាម ទទឹង
៧ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ហើយត្រូវឲ្យសង្ឃសម្តែងទី ជាមុន
បើមិនឲ្យសង្ឃសម្តែងទីក្តី ធ្វើឲ្យហួសប្រមាណក្តី ត្រូវសំយាទិសេស ។

៧) មហាលូក... ភិក្ខុនឹងសាងលំនៅនោះ បើមានទាយក
ជាម្ចាស់ ធ្វើឲ្យហួសប្រមាណនោះបាន តែគប្បីឲ្យសង្ឃសម្តែងទី ជាមុន
បើមិនឲ្យសង្ឃសម្តែងទីឲ្យត្រូវសំយាទិសេស ។

៨) អម្បលក... ភិក្ខុខឹងនឹងភិក្ខុ ក្លែងចោទដោយអាបត្តិបារាជិក
មិនមានមូល ត្រូវសំយាទិសេស ។

៩) អញ្ញកាតិយ... ភិក្ខុខឹងនឹងភិក្ខុ ក្លែងរកឧបាយចោទដោយ
អាបត្តិបារាជិក ត្រូវសំយាទិសេស ។

១០) សំយកេន... ភិក្ខុព្យាយាមដើម្បីទម្លាយសង្ឃ ឲ្យបែកគ្នា
ភិក្ខុដទៃហាមឃាត់មិនស្តាប់ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ដើម្បីឲ្យលះ
សេចក្តីប្រព្រឹត្តនោះ បើមិនលះត្រូវសំយាទិសេស ។

១១) ភេនាជុវត្តក... ភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលទម្លាយសង្ឃនោះ
ភិក្ខុដទៃហាមឃាត់មិនស្តាប់ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មដើម្បីឲ្យលះ
សេចក្តីប្រព្រឹត្តនោះ បើមិនលះត្រូវសំយាទិសេស ។

១២) ធុញ្ជូចជាតិក... ភិក្ខុប្រដៅក្រ ភិក្ខុដទៃហាមឃាត់មិនស្តាប់
សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ដើម្បីឲ្យលះសេចក្តីប្រព្រឹត្តនោះ បើមិន
លះត្រូវសំយាទិសេស ។

១៣) កុលទូសក... ភិក្ខុប្រទូស្តវាយត្រកូល គឺប្រចុបគ្រហស្ថ
សង្ឃដេញចេញចាកអាវាស ត្រឡប់និន្ទាសង្ឃ ភិក្ខុដទៃហាមឃាត់មិន
ស្តាប់ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ដើម្បីឲ្យលះសេចក្តីប្រព្រឹត្តនោះ
ចេញ បើមិនលះ ត្រូវសំយាទិសេស ។

ក្នុងសំយាទិសេសទាំង ១៣ សិក្ខាបទនេះ ៩ខាងដើមឈ្មោះ
បឋមាបត្តិកា ត្រូវក្នុងខណៈដែលកន្លងនោះ ៤ ខាងចុងឈ្មោះ
យាវតតិយកា ត្រូវក្នុងខណៈសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ចប់ ៣ដង ។
ចប់ សំយាទិសេស

អនិយតៈ ២

១) អលំកម្មនិយសិក្ខាបទ ភិក្ខុអង្គុយក្នុងទីកំបាំងភ្នែក
ជាមួយនឹងស្រ្តី តែមួយនឹងមួយ បើមានមនុស្សដែលគួរជឿ មកចោទ
ដោយអាបត្តិ ៣ យ៉ាងគឺ អាបត្តិបារាជិក ឬសំយាទិសេស ឬក៏បាចិត្តិយ
អាបត្តិ ៣ នេះ ឯណានីមួយ ភិក្ខុទទួលយ៉ាងណា ឲ្យកាត់យ៉ាងនោះ
ឬគេចោទចំពោះអាបត្តិណា ឲ្យកាត់តាមអាបត្តិនោះ ។

២) ឆាល់កម្មនិយ... ភិក្ខុអង្គុយក្នុងទីវាលកំបាំងត្រចៀក ជាមួយ ស្រី តែមួយនឹងមួយ បើមានមនុស្សដែលគួរជឿបាន មកចោទដោយ អាបត្តិ ២យ៉ាងគឺ អាបត្តិសំយាទិសេស, ឬ បាចិត្តិយ, ឯណានីមួយ ភិក្ខុទទួលយ៉ាងណា ឲ្យកាត់យ៉ាងនោះ ឬ គេចោទចំពោះអាបត្តិណា ឲ្យកាត់តាមអាបត្តិនោះ ។

ចប់ អនិយតៈ

និស្សក្ខិយបាចិត្តិយៈ ៣០

ចែកជា ៣ វគ្គ ក្នុង ១ វគ្គមាន ១០សិក្ខាបទ

បីវគ្គទី ១

១) បឋមកបិណសិក្ខាបទ ភិក្ខុកាលអានិសង្សកបិនអស់ហើយ ទុកអតិរេកបីវគ្គទៀតនឹង ១០ថ្ងៃទៅ ត្រូវនិស្សក្ខិយបាចិត្តិយ ។

២) ធុតិយកបិណសិក្ខាបទ ភិក្ខុកាលអានិសង្សកបិនអស់ ហើយ នៅប្រាសចាកត្រៃបីវគ្គណានីមួយ សូម្បី ១វគ្គ ត្រូវនិស្សក្ខិយ- បាចិត្តិយ វៀរតែបានសម្មតិ ។

៣) តតិយកបិណសិក្ខាបទ... កាលអានិសង្សកបិនអស់ហើយ បើសំពត់ កើតឡើងដល់ភិក្ខុៗ ប្រាថ្នានឹងធ្វើបីវគ្គតែមិនគ្រាន់ បើនៅមានប្រាថ្នាថា

នឹងបានមកទៀតទុកបាន ១ខែ បើទុកឲ្យកន្លងពី ១ខែទៅ សូម្បីនៅ មានប្រាថ្នាទៀត ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៤) បុរាណចីវរ... ភិក្ខុប្រើនាងភិក្ខុនីមិនជាញាតិ ឲ្យគក់ក្តី ជ្រលក់ក្តី ឲ្យបោកក្តី នូវចីវរចាស់ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៥) ចីវរបដិគ្គហណៈ... ភិក្ខុទទួលចីវរអំពីដៃនាងភិក្ខុនី មិនជា ញាតិ វៀរតែផ្ទះសំបូរគ្នា ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៦) អញ្ញាតការិញ្ញត្តិ... ភិក្ខុសូមចីវរពីគ្រហស្ថមិនជាញាតិ មិន បានបវារណា ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានសម័យ គឺមានចីវរ ចោរលួច ឬបាត់ទៅ ។

៧) តទុត្តរិ... បើមានសម័យដូច្នោះ ភិក្ខុនឹងសូមគេបានត្រឹម តែអន្តរាសកនិងឧត្តរាសង្កប៉ុណ្ណោះ បើសូមឲ្យលើសជាងនោះបានមក ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៨) បឋមឧបក្ខេប... បើគ្រហស្ថមិនជាញាតិ មិនបានបវារណា គេនិយាយថា នឹងថ្វាយចីវរដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ភិក្ខុដឹងសេចក្តីហើយ ចូលទៅនិយាយឲ្យគេថ្វាយចីវរយ៉ាងនោះយ៉ាងនេះ ដែលមានតម្លៃ ថ្លៃជាង ល្អជាង កំណត់ដើម បានមក ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៩) ទុតិយឧបក្ខេប... បើគ្រហស្ថនឹងថ្វាយចីវរដល់ភិក្ខុ មានម្ចាស់ ច្រើនគ្នា តែគេមិនជាញាតិមិនបានបវារណា ភិក្ខុទៅនិយាយឲ្យគេរួម

តម្លៃជាមួយគ្នា ដើម្បីទិញចីវរដែលថ្លៃជាង ល្អជាងកំណត់ដើម បានមក ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

១០) រាជ... បើគេនាំយកតម្លៃចីវរមកហើយ សួរភិក្ខុថាអ្នកណាជា វេយ្យាវច្ចករព្រះករុណា បើភិក្ខុត្រូវការចីវរគប្បីប្រាប់ថា ញោមវត្ថុ ឬឧបាសកជាវេយ្យាវច្ចករ បើគេប្រគល់តម្លៃឲ្យវេយ្យាវច្ចករនោះហើយ ប្រាប់ភិក្ខុនោះថាបើព្រះករុណាត្រូវការចីវរ ចូរទៅរកវេយ្យាវច្ចករ ភិក្ខុនោះគប្បីទារយកថាៈ យើងត្រូវការចីវរដូច្នេះបានបីដង បើមិនបាន គប្បីទៅឈរតែល្មមឲ្យគេឃើញបាន ៦ដង, បើមិនបានខំទៅទារឲ្យ លើស ៣ដង ឈរឲ្យលើស ៦ដង បានមក ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

បើទៅទារទៅឈរគ្រប់កំណត់ហើយមិនបាន គប្បីទៅប្រាប់ដល់ ម្ចាស់ដើមថា របស់នោះមិនសម្រេចប្រយោជន៍ដល់អាត្មាទេ ឲ្យគេទារ យករបស់គេវិញ ។ នេះជាសាមីចិកម្ម គឺការល្អក្នុងរឿងនេះ ។

កោសិយវត្ថុ ទី២

១) កោសិយសិក្ខាបទ ភិក្ខុធ្វើសន្តតដោយរោមចៀម លាយដោយសូត្រ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

២) សុទ្ធកាឡុក... ភិក្ខុធ្វើសន្តតលាយដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៣) ទ្វេភាគ... ភិក្ខុធ្វើសន្តតថ្មី គប្បីយករោមចៀមខ្មៅ ២ភាគ ស ១ភាគ ក្រហម ១ភាគ បើយកពណ៌ខ្មៅឲ្យលើសពី ២ភាគឡើងទៅ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៤) ឆព្វស្ស... ភិក្ខុធ្វើសន្តតថ្មីគប្បីប្រើឲ្យបាន ៦ ឆ្នាំ បើមិនទាន់ដល់ ៦ ឆ្នាំ ធ្វើថ្មីទៀត ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៥) និសីទនសន្តត... ភិក្ខុនឹងធ្វើសន្តត គប្បីកាត់យកសន្តតចាស់ ១ ចំអាមដោយជុំវិញ មកលាយក្នុងសន្តតដែលធ្វើថ្មី ដើម្បីរំលាយ ពណ៌ បើមិនដូច្នោះ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៦) ឯឡុកលោម... កាលភិក្ខុដើរផ្លូវឆ្ងាយ បើមានគេថ្វាយ រោមចៀម បើត្រូវការទទួលបាន បើគ្មានគេនាំមក នាំមកដោយ ខ្លួនឯង បានត្រឹម ៣យោជន៍ បើឲ្យលើសពី ៣យោជន៍ ត្រូវនិស្សគ្គិយ- បាចិត្តិយ ។

៧) ដោរាបន... ភិក្ខុប្រើនាងភិក្ខុនីមិនជាញាតិ ឲ្យគក់ក្តី ឲ្យជ្រលក់ក្តី ឲ្យសិតក្តីនូវរោមចៀម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៨) រូបិយបដិក្កហនា... ភិក្ខុទទួលឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទទួលក្តី នូវមាសនិងប្រាក់ ឬត្រេកអរចំពោះមាសនិងប្រាក់ ដែលគេទុកដាក់ ដើម្បីខ្លួន ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៩) រូបិយសំរោហារ... ភិក្ខុទិញដូរដោយរូបិយ គឺរបស់ដែល
គេសន្មតថាជាមាសនិងប្រាក់ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

១០) កាយវិក្កយ... ភិក្ខុផ្លាស់ប្តូរគឺទិញដូរកប្បិយវត្ថុ និងកប្បិយ-
វត្ថុនឹងគ្រហស្ថត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

បត្តវគ្គទី ៣

១) អតិរេកបត្តសិក្ខាបទ បាត្រដែលមិនទាន់អធិដ្ឋាន វិកប្ប
ឈ្មោះអតិរេកបាត្រ។ នោះ ភិក្ខុទុកបានត្រឹម ១០ថ្ងៃ បើឲ្យកន្លងពី
១០ថ្ងៃទៅ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

២) ឧបេក្ខាពន្ធន... ភិក្ខុមានបាត្រប្រេះស្រាំមិនទាន់ដល់ ៥អន្លើ
សូមបាត្រថ្មីពីគ្រហស្ថមិនមែនជាញាតិមិនបានបវារណា បានមកត្រូវ
និស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៣) ភេសជ្ជៈ... ភិក្ខុទទួលភេសជ្ជៈទាំង ៥គឺ សប្បិ ខ្លាញ់រាវ,
នរជិត ខ្លាញ់ខាប់, តេលំ ប្រេង, មឌុ ទឹកឃ្មុំ, ផាលិត ស្ករអំពៅ,
ហើយទុកឆាន់បានត្រឹម ៧ ថ្ងៃ បើឲ្យកន្លងត្រឹម ៧ ថ្ងៃទៅ ត្រូវនិស្សគ្គិយ
បាចិត្តិយ ។

៤) វស្សិកសាដក... កាលគិម្ពន្តរដូវនៅសល់ ១ខែ គឺអំពី
១រោចខែជេស្ឋ ទើបគួរស្វែងរកសំពត់ដូតទឹកភ្លៀងបាន, កាលគិម្ពន្ត-

រដូវនៅសល់កន្លះខែទៀត គឺពី ១ កើតខែអាសាឍ ទើបគួរធ្វើ
ស្លៀកបាន, បើស្វែងរក ឬធ្វើស្លៀកឲ្យថយអំពីកំណត់នោះចុះមក
ត្រូវ និស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

៥) ចីវរច្ឆិន្ទន... ភិក្ខុឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុដទៃហើយ ក្រោធខឹងដណ្តើម
យកមកខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

៦) សុត្តវិញ្ញត្តិ ភិក្ខុសូមអម្បោះអំពីគ្រហស្ថមិនជាញាតិ មិនបាន
បវារណា យកមកឲ្យជាងតម្បាញត្បាញជាចីវរ ត្រូវនិស្សត្តិយ-
បាចិត្តិយ ។

៧) មហាបេសការសិក្ខាបទ បើគ្រហស្ថមិនជាញាតិ មិន
បានបវារណា បង្គាប់ឲ្យជាងតម្បាញត្បាញជាចីវរ ដើម្បីថ្វាយដល់ភិក្ខុ
បើភិក្ខុ ទៅកំណត់ ឲ្យគេធ្វើឲ្យល្អឡើង នឹងថែមថ្ងៃឲ្យគេ ត្រូវនិស្សត្តិយ-
បាចិត្តិយ ។

៨) អច្ឆេតចីវរ... បើ ១០ ថ្ងៃទៀតទើបដល់ថ្ងៃបវារណា គឺពី
៦កើត ខែអស្សុជ បើទាយកប្រញាប់នឹងថ្វាយ សំពត់ចំណាំវស្សា ភិក្ខុ
ទទួលទុកបាន បើទុកឲ្យកន្លងកាលចីវរទៅ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

កាលចីវរនោះដូច្នេះ បើភិក្ខុចាំវស្សាហើយមិនបានក្រាលកបិន
រាប់ពីថ្ងៃ បវារណាទៅ ១ ខែ អំពី ១ រោច ខែអស្សុជ ដល់ពេញបូណ៌មី

ខែកត្តិក ។ បើបានក្រាលកបិនរាប់ពីថ្ងៃបរាណទៅ៥ខែ គឺពី ១រោចខែ
អស្សុជដល់ពេញបូណ៌មីខែផល្គុន ។

៩) សាសន្ត... ភិក្ខុចាំវស្សាហើយ ហួសពេញបូណ៌មី ខែកត្តិក
ហើយនៅក្នុងសេនាសនៈ ព្រៃស្ងាត់ ប្រាជ្ញានឹងទុកត្រៃចីវរឯណានីមួយ
ក្នុងភូមិ កាលបើមានហេតុ ទុកបានត្រឹម ៦រាត្រី បើទុកឲ្យកន្លងពី
៦រាត្រីទៅ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែបានសម្មត ។

១០) បរិណាមន... ភិក្ខុដឹងហើយបង្ហោនលាភសង្ឃដែលគេនឹង
ថ្វាយសង្ឃ មកដើម្បីខ្លួន ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

ពាក្យថា ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយនោះ គប្បីដឹងថាវត្ថុដែលបានមក
នោះត្រូវនិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវបាចិត្តិយ ។

ចប់ និស្សគ្គិយបាចិត្តិយ

សុទ្ធិកបាចិត្តិយ ៩២ សិក្ខាបទ

ចែកជា ៩វគ្គ ក្នុង ១វគ្គ មាន ១០សិក្ខាបទ ប្លែកតែវគ្គទី៨ មាន១២
សិក្ខាបទ ។

មុសាវាទវគ្គទី ១

១) មុសាវាទសិក្ខាបទ ភិក្ខុនិយាយកុហក ត្រូវបាចិត្តិយ ។

២) ឱមសវាទ... ភិក្ខុជេរភិក្ខុ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៣) បេសុញ្ញ... ភិក្ខុពោលពាក្យញ្ចះញង់ភិក្ខុ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៤) បទសោធម្ម... ភិក្ខុប្រដៅធម៌អនុបសម្បន្នដោយបទ បើ
ពោលព្រមគ្នា ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៥) បឋមសហសេយ្យ... ភិក្ខុដេកក្នុងទីប្រក់បាំងជាមួយ អនុ-
បសម្បន្ន កន្លង ៣ រាត្រីឡើងទៅ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៦) ទុតិយសហសេយ្យ... ភិក្ខុដេកក្នុងទីប្រក់បាំងជាមួយ
មាតុត្រាម សូម្បី ១ រាត្រី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៧) ធម្មទេសនា... ភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មាតុត្រាម លើសពី៦
ម៉ាត់ទៅ ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែមានបុរសដឹងក្តីនៅផង ។

៨) ភូតារោចន... ភិក្ខុប្រាប់ឧត្តរិមនុស្សធម៌ ដែលមានពិតដល់
អនុបសម្បន្ន ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៩) ទុដ្ឋល្លារោចន... ភិក្ខុប្រាប់អាបត្តិអាក្រក់គឺសំយាទិសេស
នៃភិក្ខុដទៃដល់អនុបសម្បន្ន ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែបានសម្មត ។

១០) បឋវីទន... ភិក្ខុដឹកខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យដឹកនូវផែនដី
ត្រូវបាចិត្តិយ ។

ភូតតាមវគ្គទី ២

១) ភូតតាមសិក្ខាបទ ភិក្ខុធ្វើភូតតាមគឺ ដើមឈើ ដើមស្មៅ ឲ្យកម្រើកចាកទី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

២) អញ្ញវាទក... ភិក្ខុប្រព្រឹត្តអនាចារ សង្ឃសួរហើយ ក្លែង និយាយបិទបាំងក្តី ស្ងៀមក្តី បើសង្ឃសូត្រប្រកាសកម្មនោះចប់ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៣) ឧជ្ឈាបន... ភិក្ខុលើកទោសភិក្ខុដទៃ ដែលសង្ឃសន្មត ឲ្យជា អ្នកធ្វើការសង្ឃ បើភិក្ខុនោះធ្វើដោយធម៌ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៤) បឋមសេនាសន... ភិក្ខុយកគ្រៃ, តាំង, ពូក, កៅអី, របស់សង្ឃទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីវាល កាលចៀសចេញទៅ មិនរើទុក ខ្លួនឯង មិនប្រើអ្នកដទៃឲ្យទុកក្តី មិនផ្តាំក្តី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៥) ទុតិយសេនាសន... ភិក្ខុយកទីដំណេករបស់សង្ឃ ទៅក្រាល ដេកក្នុងកុដិសង្ឃហើយ កាលចៀសចេញទៅមិនរើទុកខ្លួនឯងក្តី មិន ប្រើអ្នកដទៃឲ្យទុកក្តី មិនផ្តាំក្តី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៦) អនូបខន្ធ... ភិក្ខុដឹងថា កុដិនេះមានភិក្ខុនៅមុនហើយ ក្លែងទៅ ដេកបៀតបៀត បំណងនឹងឲ្យគេចង្អៀតចង្អល់ ហើយនឹងចៀសចេញ ទៅ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៧) និកឡន... ភិក្ខុក្រោធ នឹងភិក្ខុដទៃ ទង់ទាញបណ្តាញ
ចាកកុដិសង្ឃ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៨) វេហសកុដិ... ភិក្ខុអង្គុយក្តី, ដេកក្តី, លើគ្រែក្តី, លើតាំងក្តី
ដែលមានជើងមិនបានដោតឲ្យមាំ គេតម្កល់ទុកលើផ្ទាំង លើរត ដែលគេ
ទុកដាក់ក្នុងកុដិសង្ឃ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៩) មហាស្លក... ភិក្ខុយកដំបូកំបោរ ឬកដំបូលកុដិ គប្បីឬកបាន
ត្រឹម ៣ជាន់ បើឬកឲ្យលើសជាងនោះទៅ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

១០) សប្បាលាត... ភិក្ខុដឹងថាទឹកមានតួសតូហើយ យក
ស្រោចឯងក្តី, ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅ នូវដី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

ឱវាទវគ្គទី ៣

១) ឱវាទសិក្ខាបទ ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានសន្មត ទៅប្រដៅ
នាងភិក្ខុនី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

២) អដ្ឋង្គត... សូម្បីភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតហើយ តាំងអំពី
ព្រះអាទិត្យលិចហើយ ទៅប្រដៅនាងភិក្ខុនី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៣) ភិក្ខុទូបស្បាយ... ភិក្ខុចូលទៅប្រដៅនាងភិក្ខុនី ដល់ទីលំនៅ
ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែនាងភិក្ខុនីឈឺ ។

៤) អាមិស... ភិក្ខុតិះដៀលភិក្ខុដទៃថា ប្រដៅនាងភិក្ខុនី ព្រោះ
ឃើញតែលាក ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៥) ចីវរនាង... ភិក្ខុឲ្យចីវរដល់នាងភិក្ខុនី មិនជាញាតិ
ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៦) ចីវរសិព្វន... ភិក្ខុដេរឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តី នូវចីវរនាងភិក្ខុនី
មិនជាញាតិ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៧) សំវិទាន... ភិក្ខុបបួលនាងភិក្ខុនីឲ្យដើរផ្លូវជាមួយគ្នា សូម្បីអស់
លង្វែកកូមិមួយ ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែផ្លូវស្ងាត់មានអន្តរាយ ។

៨) នាវាកិរូហន... ភិក្ខុបបួលនាងភិក្ខុនីជិះទូកជាមួយគ្នា ប្រាស
ទឹកក្តី បណ្តោយទឹកក្តី ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែឆ្នងទទឹង ។

៩) បរិចាចន... ភិក្ខុដឹងហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ដែលនាងភិក្ខុនី
ឲ្យគ្រហស្ថគេថ្វាយ ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរលែងតែគ្រហស្ថគេប្រារព្ធទុក
ជាមុន ។

១០) រហោនិសដ្ឋ... ភិក្ខុអង្គុយក្នុងទីកំបាំងនឹងនាងភិក្ខុនី
តែមួយនឹងមួយ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

កោជនវគ្គទី ៤

១) អារសថបិណ្ឌាសិក្ខាបន ភិក្ខុមិនឈឺទៅឆាន់អាហារ
ក្នុងរោងទាន ដែលគេមិនថ្វាយចំពោះបុគ្គល ឆាន់បានតែម្តង បើឆាន់
ឲ្យលើសទៅ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

២) កលាកោដន... បើទាយកគេមកនិមន្តចេញឈ្មោះ កោដន ទាំង៥ គឺ ឱននោ បាយ, កុម្មារសោ នំស្រស់, សត្តុ នំក្រៀម, មន្ទោ ត្រី, មំសំ សាច់ឯណានីមួយ បើទទួលរបស់នោះមកឆាន់ព្រមគ្នា ពី ៤ អង្គឡើងទៅត្រូវបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានសម័យ ៧ប្រការ គឺ តិលានសមយ វេលាលី ១, ចីវរនានសមយ វេលាថ្វាយចីវរ ១, ចីវរការសមយ វេលាធ្វើចីវរ ១, អន្ទានតមនសមយ វេលាដើរផ្លូវឆ្ងាយ ១, នាវាភិរូហនសមយ វេលាជិះទូក ១, មហាសមយ វេលាកិត្តុនៅច្រើនគ្នា ១, សមណកត្តសមយ វេលាកត្តនោះជារបស់សមណៈ ១ ។

៣) បរម្បរកោដន... ភិក្ខុទទួលនិមន្តន៍ទាយកដោយកោដន ទាំង ៥ ឯណានីមួយមុនហើយ ទៅឆាន់កោដនទាយកអ្នកនិមន្តក្រោយ ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែមានសម័យ ៣ ប្រការ គឺ តិលានសមយ ១, ចីវរនានសមយ ១, ចីវរការសមយ ១ ។

៤) កាលាមាតា... ភិក្ខុចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងភូមិ ទាយក គេយកនំមកប្រគេនជាច្រើន ទទួលបានត្រឹមតែ ៣បាត្រ បើទទួល ឲ្យលើសជាងនោះ ត្រូវបាចិត្តិយ របស់ដែលទទួលមកច្រើននោះ គប្បីចែកឲ្យភិក្ខុដទៃ ។

៥) បឋមបរាវណា... ភិក្ខុកំពុងឆាន់ មានទាយកនាំ កោជនទាំង
៥ ឯណានីមួយ ចូលមកប្រគេន ភិក្ខុហាមហើយក្រោកចាកទីនោះ
ហើយឆាន់ខាទនីយកោជនីយាហារ ដែលមិនជាសំណល់ភិក្ខុឈឺ
ឬមិនបានធ្វើវិនយកម្ម ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៦) ធុតិយបរាវណា... ភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុដទៃហាមកោជនហើយ
គិតនឹងលើកទោសក្លែងយកខាទនីយកោជនីយាហារ ដែលជាសំណល់
ភិក្ខុឈឺ ទៅឲ្យភិក្ខុនោះឆាន់ កាលភិក្ខុនោះឆាន់ហើយ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៧) វិកាលកោជន... ភិក្ខុឆាន់អាហារក្នុងវេលាវិកាល គឺតាំងពី
ព្រះអាទិត្យជ្រុះទៅហើយ ដរាបដល់អរុណះថ្មី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៨) សន្និធិការកសិក្ខាបទ ភិក្ខុឆាន់អាហារដែលទទួល
ប្រគេនទុកឲ្យកន្លងរាត្រី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៩) បណ្ឌិតកោជន... ភិក្ខុសូមកោជនដ៏ប្រណីតបញ្ចង់ គឺបាយ
លាយដោយរបស់ ៩យ៉ាងគឺ សប្បិ, នវនីត, ប្រេង, ទឹកឃ្មុំ, ស្ករអំពៅ, ត្រី,
សាច់, ទឹកដោះស្រស់, ទឹកដោះជួរ, អំពីគ្រហស្ថមិនជាញាតិមិនបាន
បរាវណាមកឆាន់ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

១០) ទន្តហោន... ភិក្ខុឆាន់អាហារ ដែលគេមិនទាន់ប្រគេន
លេបឲ្យកន្លងបំពង់កចូលទៅ ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែទឹកនិងឈើស្នួន ។

អចលកវគ្គទី ៥

១) អចលកសិក្ខាបទ ភិក្ខុឲ្យខាទនីយភោជនីយាហារ
ដល់អ្នកបួសក្រៅសាសនាដោយដៃខ្លួនឯង ត្រូវបាចិត្តិយ ។

២) ឧយ្យោជន... ភិក្ខុបបួលភិក្ខុដទៃទៅបិណ្ឌបាតជាមួយគ្នា
បំណងនឹងប្រព្រឹត្តអនាចារ បណ្តេញឲ្យភិក្ខុនោះត្រឡប់មកវិញ
ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៣) សភោជន... ភិក្ខុចូលទៅអង្គុយក្នុងផ្ទះដែលមានតែស្វាមី
និងភរិយានៅជាមួយគ្នាប៉ុណ្ណោះ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៤) បឋមរហោនិស្ស... ភិក្ខុម្នាក់ឯងអង្គុយក្នុងទីកំបាំងភ្នែក
ជាមួយនឹងស្រ្តី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៥) ឧតិយរហោនិស្ស... ភិក្ខុអង្គុយក្នុងទីកំបាំងត្រចៀក
ជាមួយនឹងស្រ្តី តែមួយនឹងមួយ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៦) ចារិត្ត... ភិក្ខុទទួលនិមន្តន៍ដោយភោជនទាំង ៥ ហើយ នឹង
ទៅក្នុងទីដទៃចាកទីនិមន្តនោះ ក្នុងវេលាបុរេភត្តមុនឆាន់ភ្លឺ បច្ចាភត្ត
ក្រោយឆាន់ភ្លឺ គប្បីលាភិក្ខុដែលមាននៅក្នុងអាវាសជាមុន ទើបទៅបាន
បើមិនលាហើយទៅ ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែមានសម័យ ២ គឺ
ចីវរធានសមយ ១ ចីវរការសមយ ១ ។

៧) មហាធាម... បើទាយកគេបវារណា ដោយបច្ច័យ ៤
កំណត់ត្រឹម ៤ខែ គប្បីសូមគេបានត្រឹមកំណត់ប៉ុណ្ណោះ បើសូមឲ្យ
លើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែគេបវារណាទៀត
ឬបវារណាជានិច្ច ។

៨) ឧយ្យុត្ត... ភិក្ខុទៅមើលក្បួនទ័ព ដែលគេលើកទៅច្បាំងគ្នា
ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែមានហេតុនឹងគប្បីទៅ ។

៩) សេនាវាស... បើមានហេតុគួរនឹងទៅ គប្បីទៅនៅបានកំណត់
ត្រឹម ៣ថ្ងៃ បើនៅឲ្យលើសកំណត់នោះទៅ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

១០) ឧយ្យោជិត... វេលាដែលនៅក្នុងកងទ័ពតាមកំណត់នោះ
បើទៅមើលគេច្បាំងគ្នា មើលគេត្រួតពលក្តី មើលគេចាត់ក្បួនទ័ពក្តី
មើលកងសេនាដែលចាត់ជាក្បួនហើយក្តី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

សុរាបានវត្ថុ ទី៦

១) សុរាចានសិក្ខាបទ ភិក្ខុក្របដឹកទឹកស្រវឹង ត្រូវ
បាចិត្តិយ ។

២) អង្គុលិបតោទក... ភិក្ខុចាក់ប្រឡែងភិក្ខុផងគ្នា ត្រូវ
បាចិត្តិយ ។

៣) ហស្សធម្ម... ភិក្ខុចុះលេងទឹកជម្រៅ ពីត្រឹមភ្នែកគោរឡើងទៅ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៤) អនាទរិយ... ភិក្ខុមិនអើពើក្នុងធម៌វិន័យ ដែលឧបសម្បន្ន ដាស់តឿន ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៥) ភីសាបន... ភិក្ខុបន្ទាចភិក្ខុឲ្យខ្លាច ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៦) ដោតិសមាធិហាន... ភិក្ខុមិនឈឺបង្កាត់ភ្លើងដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃបង្កាត់ក្តី ដើម្បីអាំង ត្រូវបាចិត្តិយ បង្កាត់ដើម្បីហេតុដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

៧) នហាន... ភិក្ខុនៅក្នុងមជ្ឈិមប្រទេស ១៥ថ្ងៃ ទើបដូត ទឹកបានម្តង បើមិនទាន់ដល់ ១៥ថ្ងៃហើយដូត ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែមានសម័យ ៦ ប្រការគឺ៖ ឧណ្ហាសមយ វេលាក្តៅ ១, បរិឡាហសមយ វេលាក្រហល់ក្រហាយ ១, តិលានសមយ វេលាឈឺ ១, កម្មសមយ វេលាធ្វើការងារ ១, អន្ធានកមនសមយ វេលាដើរផ្លូវឆ្ងាយ ១, វាតុដ្ឋិសមយ វេលាក្លៀងព្យុះ ១ ។

បើក្នុងបច្ចន្តប្រទេសដូចប្រទេសយើងសព្វថ្ងៃនេះ ដូតបានជានិច្ច ។

៨) ធុព្វន្តាករណ... ភិក្ខុបានចីវរថ្មីមក គប្បីពិន្ទុដោយពណ៌ ព្យាយាមគឺពណ៌ខៀវក្តី ពណ៌កក់ក្តី ពណ៌ខ្មៅក្តី ដោយពណ៌

ឯណានីមួយមុនហើយ ទើបប្រើប្រាស់បាន បើមិនធ្វើពិន្ទុ ហើយប្រើ
ប្រាស់ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៩) វិកលច្ឆន្ទ... ភិក្ខុវិកលច្ឆន្ទ ដល់សហធម្មិកទាំង ៥គឺ ភិក្ខុ,
ភិក្ខុនី, សិក្ខុមាណា, សាមណេរ, សាមណេរី, ឯណានីមួយហើយ
មិនបានឲ្យអ្នកនោះដកវិកលច្ឆន្ទជាមុន ប្រើប្រាស់ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

១០) អបនិធាន... ភិក្ខុលាក់ឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ នូវបរិក្ខារ
គឺបាត្រ, ចីវរ, សំពត់និសីទនៈ, បំពង់ម្កល, វត្ថុពន្លឺចង្កេះ ឯណា
នីមួយរបស់ភិក្ខុដទៃ សូម្បីប្រាថ្នានឹងសើចលេង ត្រូវបាចិត្តិយ ។

សប្បុរសភាពវត្ថុទី ៧

១) សព្វាចារណសិក្ខាបទ ភិក្ខុក្លែងសម្លាប់សត្វតិរច្ឆាន
ត្រូវបាចិត្តិយ ។

២) សប្បុរសភាព... ភិក្ខុដឹងថាទឹកមានតួសត្វ ប្រើប្រាស់ទឹកនោះ
ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៣) ឧក្កោជន... ភិក្ខុដឹងថាអធិករណ៍នេះ សង្ឃធ្វើហើយ
ដោយធម៌ ត្រឡប់វើធ្វើជាថ្មីទៀត ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៤) ធុដ្ឋលូបជិន្នាទន... ភិក្ខុដឹងហើយក្លែងជួយបិទបាំងអាបត្តិ
អាគ្រក់ភិក្ខុដទៃ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៥) ឧនរីសតិវស្ស... ភិក្ខុដឹងហើយធ្វើជាឧបជ្ឈាយ៍ ឲ្យឧបសម្ប័ទ
ដល់កុលបុត្រមានអាយុខ្លះពី ២០ឆ្នាំ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៦) វេយ្យសត្តសិក្ខាបទ ភិក្ខុដឹងហើយបបួលឈ្នួញ ដែលបិទ
បាំងគយ ដើរផ្លូវជាមួយគ្នា សូម្បីអស់លង្វែកភូមិមួយ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៧) សំរិទាន... ភិក្ខុបបួលមាតុគ្រាមដើរផ្លូវជាមួយគ្នា សូម្បីអស់
លង្វែកភូមិមួយ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៨) អវិដ្ឋ... ភិក្ខុពោលពាក្យបង្គាប់បង្គិន ព្រះធម៌ទេសនា
ព្រះពុទ្ធអង្គ ភិក្ខុដទៃយាត់មិនស្តាប់ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ចប់
ពាជង ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៩) ឧក្ខិត្តសម្ភោត... ភិក្ខុសេពគប់នឹងភិក្ខុដូច្នោះគឺ រួមបរិភោគក្តី,
រួមឧបោសថសង្ឃកម្មក្តី, រួមដំណែកក្តី, ត្រូវបាចិត្តិយ ។

១០) កណ្ណាក... ភិក្ខុប្រលោមល្ងង់លោមសាមណេរដែល
ភិក្ខុដទៃ ឲ្យវិនាសហើយ ព្រោះទោសដែលពោលបង្គាប់ព្រះធម៌
ទេសនាព្រះពុទ្ធអង្គ ឲ្យជាឧបដ្ឋាកក្តី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

១) សហធម្មិកសិក្ខាបទ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តអនាថារ ភិក្ខុដទៃជាស័ត្យេន និយាយជៀសវាងថា យើងមិនទាន់បានសួរលោកអ្នកចេះដឹង មុនដរាបណា នឹងមិនសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទនេះ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

ធម្មតាភិក្ខុអ្នកសិក្សា នៅមិនទាន់ដឹងរឿងណា គប្បីឲ្យដឹងរឿងនោះ គួរសិក្សា សាកសួរលោកអ្នកចេះ ទើបជាការល្អ ។

២) វិលេខនសិក្ខាបទ កាលភិក្ខុដទៃកំពុងស្វាធារ្យបាដិមោក្ខ ភិក្ខុក្លែងនិយាយឲ្យភិក្ខុនោះថយឧស្សាហ៍ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៣) មោហន... ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយក្លែងនិយាយថា ទើបតែ នឹងដឹងអម្បាញ់មិញនេះថា ធម៌នេះមានមកក្នុងបាដិមោក្ខ, បើភិក្ខុដទៃ ដឹងថា ភិក្ខុនោះធ្លាប់ដឹងមកមុនហើយ តែក្លែងនិយាយ កុំឲ្យគេថា គប្បីសូត្រប្រកាស “មោហារោបនកម្ម” ដល់ភិក្ខុនោះ កាលសង្ឃ សូត្រកម្មហើយ ក្លែងនៅធ្វើមិនដឹងទៀត ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៤) បហារទាន... ភិក្ខុក្រោធខឹងឲ្យប្រហារភិក្ខុដទៃ ត្រូវ បាចិត្តិយ ។

៥) តលសត្តិក... ភិក្ខុក្រោធខឹង លើកកម្ពង់ដៃ នឹងប្រហារ ភិក្ខុដទៃ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៦) អម្បលក... ភិក្ខុចោទភិក្ខុដទៃ ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
មិនមានមូល ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៧) សព្វាច្ច... ភិក្ខុក្លែងធ្វើសេចក្តីអផ្សក ឲ្យកើតដល់ភិក្ខុដទៃ
ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៨) ឧបស្សតិ... កាលភិក្ខុវិវាទគ្នាហើយ ភិក្ខុលបអែបស្តាប់
សេចក្តី ដើម្បីនឹងបានដឹងថា គេនិយាយអ្វីដល់ខ្លួន ឬពួកខ្លួន
ត្រូវបាចិត្តិយ ។

៩) កម្មបដិពាហន... ភិក្ខុឲ្យឆន្ទៈ គឺសេចក្តីព្រមព្រៀង
ឲ្យធ្វើសង្ឃកម្មជាធម៌ហើយ គ្រាគ្រោយត្រឡប់តិះដៀលលោកដែលធ្វើ
សង្ឃកម្មនោះ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

១០) ឆន្ទំ អទត្វា តមន... កាលសង្ឃកំពុងតែប្រជុំគ្នា
វិនិច្ឆ័យសេចក្តី ភិក្ខុណានៅក្នុងទីប្រជុំនោះ នឹងចៀសទៅក្នុងខណៈ
ដែលវិនិច្ឆ័យមិនទាន់សម្រេច មិនឲ្យឆន្ទៈមុន ហើយក្រោកចៀសចេញ
ទៅ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

១១) ទព្វ... ភិក្ខុព្រមព្រៀងនឹងសង្ឃ ឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុដទៃហើយ
គ្រាគ្រោយត្រឡប់តិះដៀលភិក្ខុដទៃថា ឲ្យព្រោះតែយល់មុខគ្នា
ត្រូវបាចិត្តិយ ។

១២) បរិណាមន... ភិក្ខុដឹងហើយបង្កោនលាភដែលទាយក
គេនឹង ថ្វាយដល់សង្ឃ មកដើម្បីបុគ្គល ត្រូវបាចិត្តិយ ។

រតនត្រៃទី ៩

១) អន្តេបុរសិក្ខាបទ ភិក្ខុមិនបានអនុញ្ញាតជាមុនសិន ចូល
ទៅអង្គុយក្នុងល្វែងក្រឡាបន្ទំម្ចាស់ដែនដី ដែលគង់នៅជាមួយនឹង
ព្រះមហេសី ត្រូវបាចិត្តិយ ។

២) រតន... ភិក្ខុរើសខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យរើស នូវរបស់គ្រហស្ថ
ដែលធ្លាក់នៅខាងក្រៅអាវាស ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែធ្លាក់ក្នុងអាវាស
ឬទីលំនៅរបស់ខ្លួន គប្បីរើសទុកឲ្យម្ចាស់គេ បើមិនរើស ត្រូវទុក្ខដ ។

៣) វិកាលតាមប្បវេសន... ភិក្ខុមិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ
ក្នុងអាវាស ហើយចូលទៅកាន់ភូមិ ក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវបាចិត្តិយ
វៀរតែមានកិច្ចប្រញាប់ ។

៤) សូចិយរសិក្ខាបទ ភិក្ខុធ្វើបំពង់ម្កល ដោយផ្អឹងក្តី
ដោយភ្នកក្តី, ដោយស្មែងក្តី, ត្រូវរេទនកបាចិត្តិយ គប្បីទម្លាយមុន
ហើយ ទើបសម្តែងអាបត្តិធ្លាក់ ។

៥) មញ្ច... ភិក្ខុធ្វើគ្រៃ ឬតាំង គប្បីធ្វើឲ្យមានជើងខ្ពស់ ប្រមាណ
៨ជ្រាប់ព្រះសុគត វៀរតែមេគ្រៃ បើធ្វើឲ្យលើសកំណត់នេះ ត្រូវ
រេទនកបាចិត្តិយ, គប្បីកាត់ឲ្យបានប្រមាណមុនហើយ ទើបសម្តែង

អាបត្តិធ្លាក់ ។

៦) តូលោនទ្វ... ភិក្ខុធ្វើគ្រូបុតាំង ញាត់ដោយគរ សំឡី ត្រូវបាចិត្តិយ, គប្បីរើចេញមុនហើយ ទើបសម្តែងអាបត្តិធ្លាក់ ។

៧) និសីទន... ភិក្ខុធ្វើនិសីទនៈ គឺសំពត់រងអង្គុយ គប្បីធ្វើឲ្យ បានប្រមាណៗនោះ ដោយប្រវែង ២ចំអាមព្រះសុគត, ទទឹង ១ចំអាមកន្លះ ដោយ ១ចំអាម, បើធ្វើឲ្យលើសប្រមាណនោះ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ ។

៨) កណ្តុបជិវ្ហាទិ... ភិក្ខុធ្វើសំពត់បិទបួស គប្បីធ្វើឲ្យបាន ប្រមាណៗ នោះ ដោយប្រវែង ៤ចំអាមព្រះសុគត, ទទឹង ២ចំអាម, បើធ្វើឲ្យលើសប្រមាណនោះ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ ។

៩) វស្សិកសាដក... ភិក្ខុធ្វើសំពត់ផ្ចតទឹកភ្លៀង គប្បីធ្វើឲ្យបាន ប្រមាណៗនោះ ដោយប្រវែង ៦ចំអាមព្រះសុគត, ទទឹង ២ចំអាមកន្លះ បើធ្វើឲ្យលើសប្រមាណនោះ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ ។

១០) នន្ទ... ភិក្ខុធ្វើបិវរប្រមាណប៉ុនបិវរព្រះសុគតក្តី លើសជាង នោះក្តី ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ ។ ប្រមាណបិវរព្រះសុគតនោះ ដោយប្រវែង ៩ចំអាម ទទឹង ៦ចំអាមព្រះសុគត ។

ចប់សុទ្ធិកបាចិត្តិយ

បាដិទេសនីយ ៤

១) សហត្ថបជិត្តហណសិក្ខាបទ ភិក្ខុទទួលខាទនីយ-
កោជនីយាហារ អំពីដៃនាងភិក្ខុនីមិនជាញាតិ ដោយដៃខ្លួនឯងមក
បរិភោគ ត្រូវបាដិទេសនីយៈ ។

២) អបសាទន... ភិក្ខុកំពុងធាន់ក្នុងត្រកូលដែលគេនិមន្ត ហើយ
មានភិក្ខុនី មកបង្គាប់ទាយកឲ្យយកវត្ថុនោះវត្ថុនេះ មកប្រគេន
ភិក្ខុនោះគប្បីបណ្តេញនាងភិក្ខុនីនោះឲ្យថយចេញទៅ បើមិនដេញ
ត្រូវបាដិទេសនីយៈ ។

៣) សេខសម្មត... ភិក្ខុមិនឈឺ ទាយកគេមិនបាននិមន្តទទួល
ខាទនីយកោជនីយាហារ ក្នុងត្រកូលដែលសង្ឃសន្មត ជាសេខបុគ្គល
មកធាន់ ត្រូវបាដិទេសនីយៈ ។

៤) អារញ្ញិក... ភិក្ខុនៅក្នុងសេនាសនៈព្រៃស្ងាត់ ដែលប្រកប
ដោយអន្តរាយ មិនឈឺទទួលខាទនីយកោជនីយាហារ ដែលទាយក
មិនបានផ្លៀងជាមុន ដោយដៃខ្លួនមកធាន់ ត្រូវបាដិទេសនីយៈ ។

ចប់ បាដិទេសនីយៈ

សេខិយវត្ថុ

វត្ថុដែលកិក្ខុគប្បីសិក្សាហៅថា «សេខិយវត្ថុ» ។ នោះ ចាត់ជា ៤ ពួក, ពួកទី ១ ហៅថា សារូប, ពួកទី២ ហៅថា កោដនបដិសំយុត្ត, ពួកទី ៣ ហៅថា ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត ពួកទី ៤ ហៅថា បកិណ្ឌកៈ ។

សារូបទី ១ មាន ២៦

- ១ } កិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងស្លៀក ដណ្តប់ឲ្យបរិមណ្ឌល ។
២ }
- ៣ } កិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងបិទកាយឲ្យប្រពៃ ដើរ អង្គុយ
៤ } ក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។
- ៥ } កិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងសង្រួមឲ្យប្រពៃ ដើរ អង្គុយ
៦ } ក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។
- ៧ } កិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងដាក់ភ្នែកចុះ ដើរ អង្គុយ
៨ } ក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។
- ៩ } កិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនសើយចីវរ ដើរ អង្គុយ
១០ } ក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។

- ១១ } ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនសើចខ្លាំង ដើរ អង្គុយ
 ១២ } ក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។
- ១៣ } ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិននិយាយ សំឡេងខ្លាំង ដើរ
 ១៤ } អង្គុយក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។
- ១៥ } ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឃ្លោងកាយ ដើរ អង្គុយ
 ១៦ } ក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។
- ១៧ } ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនបង់បោយ ដើរ អង្គុយ
 ១៨ } ក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។
- ១៩ } ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនដោកក្បាល ដើរ អង្គុយ
 ២០ } ក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។
- ២១ } ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនច្រត់ចង្កេះ ដើរ អង្គុយ
 ២២ } ក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។
- ២៣ } ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនទទួរក្បាល ដើរ អង្គុយ
 ២៤ } ក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។
- ២៥) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនដើរចំអើតជើង ក្នុងលង្វែក
 ផ្ទះ ។

២៦) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនអង្គុយ ត្របោមក្បាលជង្គង់
ក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។

កោដនបដិសំយុត្តទី ២ មាន ៣០

១) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងគប្បីទទួលបិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

២) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា កាលទទួលបិណ្ឌបាត យើងសម្គាល់តែ
ក្នុងបាត្រ ។

៣) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងទទួលសម្ម ឲ្យល្មមនឹងបាយ ។

៤) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យស្មើមាត់បាត្រ ។

៥) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

៦) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា កាលឆាន់បិណ្ឌបាត យើងនឹងសម្គាល់តែ
ក្នុងបាត្រ ។

៧) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនចូកបាយឲ្យខ្វងឆាន់ ។

៨) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងឆាន់សម្មឲ្យល្មមនឹងបាយ ។

៩) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឆាន់សង្កត់ចុះត្រង់កណ្តាល ។

១០) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនយកបាយបិទសម្ម និងអន្ទក់
ព្រោះចង់បានច្រើន ។

១១) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងមិនឈឺនឹងមិនស្គមសម្ម និងបាយ
ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនមកឆាន់ ។

១២) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនមើលបាត្រភិក្ខុដទៃ ព្រោះ
គិតនឹងលើកទោស ។

១៣) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនធ្វើចំណុកបាយឲ្យជំពេក ។

១៤) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងធ្វើចំណុកបាយឲ្យបរិមណ្ឌល ។

១៥) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា កាលចំណុកបាយមិនទាន់ដល់មាត់ យើង
នឹងមិនហាមាត់ទុកមុន ។

១៦) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា កាលកំពុងតែឆាន់ យើងនឹងមិនយក
ម្រាមដៃទាំងអស់ដាក់ក្នុងមាត់ ។

១៧) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា កាលចំណុកបាយនៅក្នុងមាត់ យើងនឹងមិន
និយាយ ។

១៨) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនបោះចំណុកបាយឆាន់ ។

១៩) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឆាន់ខាំកាត់ចំណុកបាយ ។

២០) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឆាន់ធ្វើថ្នក់ថ្កាស់ឲ្យទូញ ។

២១) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឆាន់រលាស់ដៃ ។

២២) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឆាន់ ធ្វើគ្រាប់បាយឲ្យធ្លាក់
រោយរាយ ។

២៣) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឆាន់លៀនអណ្តាត ។

២៤) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឆាន់ធ្វើសំឡេងឮផ្ទប់ ។ ។

២៥) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឆាន់ធ្វើសំឡេងឮត្រូកៗ ។

២៦) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឆាន់លិទ្ធុដៃ ។

២៧) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឆាន់កោសបាត្រ ។

២៨) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនឆាន់លិទ្ធុបបូរមាត់ ។

២៩) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនយកដៃប្រឡាក់អាមិស ចាប់
ភាជនៈទឹក ។

៣០) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនចាក់ទឹកលាងបាត្រ ទាំង
គ្រាប់បាយក្នុងលង្វែកផ្ទះ ។

ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តទី ៣ មាន ១៦

១) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមិនឈឺ

មានឆ័ត្រក្នុងដៃ ។

២) ---- ---- មានដំបងក្នុងដៃ ។

៣) ---- ---- មានសស្ត្រាក្នុងដៃ ។

៤) ---- ---- មានអាវុធក្នុងដៃ ។

៥) ---- ---- ពាក់ស្បែកជើងឈើ ។

៦) ---- ---- ពាក់ស្បែកជើងស្បែក ។

៧) ---- ---- នៅលើយាន ។

៨) ---- ---- ដេក ។

- ៩) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមិនឈឺ
អង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ ។
- ១០) ---- ---- ជួតក្បាល ។
- ១១) ---- ---- ទទួរក្បាល ។
- ១២) ----- យើងអង្គុយលើផែនដី នឹងមិនសម្តែងធម៌
ដល់មនុស្សមិនឈឺអង្គុយលើអាសនៈ ។
- ១៣) ----- យើងអង្គុយលើអាសនៈទាប នឹងមិន
សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមិនឈឺ អង្គុយលើ
អាសនៈខ្ពស់ ។
- ១៤) ----- យើងឈរនឹងមិនសម្តែងធម៌ ដល់មនុស្ស
មិនឈឺអង្គុយ ។
- ១៥) ----- យើងដើរខាងក្រោយ នឹងមិនសម្តែងធម៌
ដល់មនុស្សមិនឈឺដើរខាងមុខ ។
- ១៦) ----- យើងដើរក្រៅផ្លូវ នឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់
មនុស្សមិនឈឺដើរក្នុងផ្លូវ ។

បកិណ្ណកៈទី ៤ មាន ៣

- ១) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងមិនឈឺមិនឈរបន្ទោឧច្ចារបស្សាវៈ ។
- ២) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងមិនឈឺមិនបន្ទោឧច្ចារបស្សាវៈ,
ស្មោះទឹកមាត់ជាក់លើស្មៅស្រស់ ។

៣) ភិក្ខុគប្បីសិក្សាថា យើងមិនឈឺ នឹងមិនបន្ទោឧប្បារបស្សាវៈ
 ស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក ។
 ចប់ សេខិយវត្ថុ

អធិករណសមថៈ ៧

ធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់អធិករណ៍ទាំង ៤ ឈ្មោះថាអធិករណសមថៈ
 មាន ៧ប្រការគឺ៖

១) សមុទាវិនយៈ សេចក្តីរម្ងាប់អធិករណ៍ទាំង ៤នោះក្នុងទីចំពោះ
 មុខសង្ឃ ចំពោះមុខបុគ្គល ចំពោះមុខវត្ថុ ចំពោះមុខធម៌ ។

២) សតិវិនយៈ សេចក្តីដែលសង្ឃសូត្រប្រកាស ឲ្យសម្មត
 ព្រះអរហន្ត ថាជាអ្នកមានសតិបរិបូណ៌ ដើម្បីមិនឲ្យគេចោទលោក
 ដោយអាបត្តិ ។

៣) អមុឡ្ហវិនយៈ សេចក្តីដែលសង្ឃសូត្រប្រកាសឲ្យសម្មត ភិក្ខុ
 ដែលបាត់ត្អូតហើយ ដើម្បីមិនឲ្យគេចោទដោយអាបត្តិ ដែលលោក
 ធ្វើក្នុងវេលាត្អូត ។

៤) បដិញ្ញាតករណៈ សេចក្តីដែលកាត់អាបត្តិ តាមបដិញ្ញា ។

៥) យេកុយ្យសិកា សេចក្តីដែលវិនិច្ឆ័យ យកតាមពាក្យមនុស្ស
 ច្រើនជាប្រមាណ ។

៦) តស្សនាបិយសិកា សេចក្តីដែលធ្វើទោស ដល់អ្នកប្រព្រឹត្ត
ខុសនោះ ។

៧) តិណ្ហត្តារកៈ សេចក្តីដែលឲ្យសំរូបសំរួមនូវគ្នានឹងគ្នា មិនបាច់
ជម្រះរករឿងដើម ។

ចប់អធិករណសមថៈ ៧

សិក្ខាបទក្រៅពីនោះ ដែលលើកឡើងជាឈ្មោះអាបត្តិបុណ្ណច្ឋយខ្លះ
ទុក្ខដងខ្លះ ទុក្ខាសិតខ្លះ ជាសិក្ខាបទមិនមានមកក្នុងព្រះបាដិមោក្ខ ។

ចប់សិក្ខាបទ ២២៧

ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ២២៧ នោះគឺ

សំយាទិសេសសិក្ខាបទ ទី ៥, ៦, ៧ និស្សគ្គិយបាចិត្តិយសិក្ខាបទ
ទាំងអស់ រៀបតែសិក្ខាបទទី ៥, ១០ នៃបត្តវគ្គ, សុទ្ធិកបាចិត្តិយ
មុសាវាទវគ្គសិក្ខាបទទី ៤,៥,៦,៧,៨, ភូតគាមវគ្គ សិក្ខាបទទី ៤,៥,៨,៩
ឱវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ១,២,៣,៥,៦,៧,៨, កោជនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១,២,៣,
៤,៥,៧,៨,៩,១០, អចេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១,៦,៧,៨,៩,១០,
សុរាបានវគ្គសិក្ខាបទ ទី ១,៦,៧,៨,៩, សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទ ទី៧
រតនវគ្គទាំង ១០សិក្ខាបទ, បាដិទេសនីយទាំង ៤ សិក្ខាបទ, នេះ ជា
“អចិត្តកៈ” ។ ពួកសិក្ខាបទក្រៅពីនេះជា “សចិត្តកៈ” ។

មួយវិញទៀតគប្បីដឹងថា សិក្ខាបទឯណាជា “សចិត្តកៈ” សិក្ខាបទ
នោះជា “សញ្ញាវិមោក្ខ” ។ សិក្ខាបទឯណាជា “អចិត្តកៈ”
សិក្ខាបទនោះជា “នោសញ្ញាវិមោក្ខ” ។

បារាជិកនោះ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តកន្លងហើយនឹងនៅរួមសំវាស ដោយភិក្ខុ
ផងគ្នាមិនបានគឺ ត្រូវវិនាសចាកកេទ ។

សំយាទិសេស ភិក្ខុប្រព្រឹត្តកន្លងហើយ គប្បីប្រាប់ដល់ភិក្ខុដទៃ
បើបិទទុកប៉ុន្មានថ្ងៃ ត្រូវនៅបរិវាសកម្មប៉ុណ្ណោះ, កាលនៅបរិវាសហើយ
ត្រូវប្រព្រឹត្តមានតួទៀត ៦៣ត្រី ហើយសុំអញ្ជានកម្មអំពីសង្ឃ យ៉ាងតិច
ត្រឹម ២០ អង្គឡើងទៅ ។

និស្សគ្គិយបាចិត្តិយនោះ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តកន្លងហើយ ត្រូវលះវត្ថុដែល
និស្សគ្គិយនោះ ដល់ភិក្ខុដទៃជាមុន ទើបសម្តែងអាបត្តិធ្លាក់ ។

សុទ្ធិកថាចិត្តិយចែកជា ២ ពួក

១ពួកមានវត្ថុនឹងគប្បីទម្លាយ គប្បីកាត់ជាវិនយកម្ម, គឺកាលភិក្ខុ
ប្រព្រឹត្តកន្លង ត្រូវទម្លាយកាត់ឲ្យបានប្រមាណជាមុន ទើបសម្តែង
អាបត្តិធ្លាក់ បាននឹងរតនវត្ថុតាំងពីសិក្ខាបទទី ៤ដល់ទី ១០ ។

១ពួកទៀត គ្រាន់តែសម្តែងអាបត្តិប៉ុណ្ណោះក៏បរិសុទ្ធ ។

សេខិយវត្ថុនោះ កាលភិក្ខុប្រព្រឹត្តកន្លងគប្បីដឹងថាត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

បដិបត្តិមុខសិក្ខាបញ្ចៈ ចប់

ទី៤- អភិសមាចារបញ្ចៈ^(១)

ពោលដោយក្បួនទំនៀមទម្លាប់ ដែលភិក្ខុគួរប្រព្រឹត្ត មានមកក្រៅ ចាក ព្រះបាទិមោក្ខ ។

សិក្ខាបទ ក្រៅចាកព្រះបាទិមោក្ខហៅថា “អភិសមាចារៈ” ។ នោះ មាន ២យ៉ាងគឺ អនុញ្ញាត ១ បញ្ញត្តិ ១ ។

ឯ អនុញ្ញាតនោះគឺ ដូចទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់វស្សិកសាដក និង អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដេកក្នុងវេលាថ្ងៃបិទបាំងទ្វារបង្អួចជាដើម ។

ឯបញ្ញត្តិនោះគឺ ហាមហើយកាត់អាបត្តិផង ដូចនឹងពោល តទៅនេះ ៖

ទុក្ខជ

កុំស្លៀកដណ្តាប់ដូចគ្រហស្ថ, កុំទ្រង់សំពត់មានពណ៌ផ្សេងៗ មាន ពណ៌ខៀវជាដើម, កុំទ្រង់សំពត់មានដាយវែងមិនបានកាត់ នូវសំពត់ មានដាយជាផ្កាឈើ, កុំអង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ទាំងសំពត់សង្ឃ្យាដី, កុំនៅប្រាសចាកសំពត់និសីទនៈយូរដល់ ៤ខែ, កុំមានតែស្បង់ និងបីពរ ចូលស្រុក, មិនឈឺកុំទៅដោយយាន, កុំពាក់ស្បែកជើងចូលស្រុក កុំពាក់ស្បែកជើង ២, ៣ ជាន់ ស្បែកជើងស្រោបកែង-ស្រោបខ្នងជើង

១) អភិសមាចារបញ្ចៈនេះ តាមបុព្វសិក្ខាវណ្ណនា រួមចូលក្នុងបញ្ចៈទី ៣, បុព្វសិក្ខា សង្ខេបដូចនេះ ។

ស្បែកជើងស្មៅ-ឈើ និងស្បែកជើងពណ៌ផ្សេងៗ ។ កុំលាបផាត់បន្ទំមុខ
បន្ទំខ្លួន ដោយគ្រឿងលាប គ្រឿងបន្ទំផ្សេងៗ, កុំទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់
មានការនិងចិញ្ចៀនជាដើម, កុំឲ្យគេដកសក់ស្លូវ កាត់សក់ កាត់
ពុកមាត់, មិនឈឺកុំឆ្លុះមុខ ដោយកញ្ចក់និងភាជនៈដាក់ទឹក, កុំសម្លឹង
មើលនិមិត្តស្រ្តី, កុំជូតទឹកដុសកាយនឹងដើមឈើ នឹងសសរ នឹងជញ្ជាំង
កុំយកខ្នងនឹងខ្នងដុសគ្នា, មិនឈឺកុំបាំងឆ័ត្រក្រៅឧបចារវត្ត, កុំឲ្យគេគូរ
រូបភាពខ្លួន ។ កុំដាក់បាត្រលើទីដែលប្រទុសវាយបាត្រ គឺលើគ្រែ-តាំង
លើទីជង្គុក ទីមុខម្ខាង លើភ្នែក លើក្រប ។ កុំព្យួរបាត្រ
កុំយករបស់សំណល់ដាក់ក្នុងបាត្រ, កុំហាលបាត្រឲ្យយូរពេក, កុំហាល
បាត្រទុកបាត្រទាំងទឹក ។ កុំអង្គុយលើអាសនៈវែងនឹងស្រ្តី នឹងខ្មើយ
នឹងឧកតោព្យញ្ជនកៈ ។ ភិក្ខុមានវស្សាចាស់ៗខ្លីជាងគ្នាពី ៣ វស្សាទៅ
កុំអង្គុយលើគ្រែ-តាំងជាមួយគ្នា, កុំដេកអង្គុយលើគ្រែតាំងមានជើងខ្ពស់
ហួសប្រមាណ នូវពួកច្រកគរសំឡី នូវកម្រាលធ្វើដោយរោមសត្វវិចិត្រ
រចនាផ្សេងៗ, កុំកើយខ្មើយធំប្រមាណកន្លះកាយ, អាសនៈគេក្រាលទុក
មិនបានពិចារណាមុនកុំអង្គុយ, កុំដេកលើដំណែកដែលគេរោយផ្កា,
កុំឃាត់អាសនៈភិក្ខុចាស់, កុំក្រាបសំពះអវន្ទីយបុគ្គល ១០ ចំពូក
គឺភិក្ខុខ្លីជាង ១ អនុបសម្បន្ន ១ នានាសំវាសដែលជាអធម្មវាទី ១ ភិក្ខុ
ដែលនៅបរិវាស ឬប្រព្រឹត្តមានត្ថ និងអញ្ញានកម្មគឺសង្ឃលើកទោស ១

ភិក្ខុដែលអាក្រាតកាយគ្មានសំពត់ស្លៀកដណ្តប់ ១ ភិក្ខុកំពុងចូលស្រុក
 ភូមិ ១ ភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីងងឹតមើលគ្នាមិនឃើញ ១ ភិក្ខុដែលដេក
 លក់ ឬកំពុងធ្វើការ ១ វេលាឆាន់អាហារ ១ វេលាបន្ទោបង់ឧត្តារ-
 បស្សាវៈ ។ កុំយកសេនាសនៈរបស់សង្ឃទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃ, ភិក្ខុ
 ជាលំដាប់កំពុងឆាន់កុំអាលក្រោកចេញ, កុំបណ្តេញភិក្ខុឈឺចាក
 អាសនៈ, គប្បីឧបដ្ឋាកភិក្ខុឈឺ, ភិក្ខុមានជំងឺបន្តិចបន្តួចកុំខាំដំខា សេនា-
 សនៈ, កុំខាំដំខាសេនាសនៈអស់កាលទាំងពួង ម្នាក់ឯងកុំខាំដំខា
 សេនាសនៈ ២-៣ដំបន់ ។ កុំទទួល កុំឆាន់សាច់ឆៅ, កុំឆាន់ឧទ្ទិសម៍សៈ
 គឺត្រីសាច់ដែលគេសម្លាប់ចំពោះសហធម្មិកៈ ។ ព្រះថេរៈមិនបាន
 អនុញ្ញាតមុន កុំសម្តែងធម៌ក្នុងទីប្រជុំសង្ឃ, កុំស្រែកសូត្រសម្តែងធម៌
 ដោយសំឡេងរលាក់វែង, មិនមានសំពត់ត្រង់ទឹក កុំដើរផ្លូវឆ្ងាយ,
 ភិក្ខុខ្ចីសំពត់ត្រង់ទឹកកុំកំណាញ់, កុំឲ្យអនាមជ្ជបិណ្ឌបាត គឺរបស់ដែល
 មិនទាន់ឆាន់ដល់គ្រហស្ថ វៀរលែងតែមាតាបិតា, កុំប្រព្រឹត្តអនាថារ
 មានដើមថា លេងល្បែងក្តាល់ លេងចត្រង្គ ដុតព្រៃលេង ប្រមៀល
 ឬលេង ឡើងដើមឈើ សូត្រធម៌ សម្តែងធម៌កំប្លែង ក្រងផ្កាឈើ រៀន ឬ
 ប្រាប់តិរច្ឆានវិជ្ជាមានស្នេហ៍ ឬ ធ្មប់ជាដើម ។ កុំប្រព្រឹត្តបាបសមាថារ
 មានដើមថាឲ្យថ្នាំ នាំសំបុត្រ ឲ្យផ្កាឈើ ផ្លែឈើជាដើម, និងដាំឯង
 ឬប្រើគេឲ្យដាំ ស្រោចឯង ឬ ប្រើគេឲ្យស្រោច បេះផ្កាឯង ឬប្រើគេ

ឲ្យបេះ ដើម្បីប្រចុបគ្រហស្ថ ។ កុំប្រើអកប្បិយបរិក្ខារផ្សេងៗ គឺតាំងយូ
 បាត្រ ជើងបាត្រ គ្រឿងចីវរ ក្នុង ក្រវិលក្នុង ធម្មក្រក វត្តពន្ធនដ្ឋាន
 ក្រវិលក្បាលវត្តពន្ធ ស្រោមសោ មេសោ កាំបិតដែលវិចិត្ររចនាផ្សេងៗ,
 កុំទ្រង់ផ្ចិតងយ ធ្វើដោយរោមទ្រាយ រោមចាមរី កុំប្រើឈើស្អន់វែងជាង
 ៨ធ្នាប់ ខ្លីជាង ៤ ធ្នាប់, កុំសន្សំ គ្រឿងលោហៈ គ្រឿងសំរិត, កុំបបួល
 សហធម្មិកក្នុងការមិនគួរ, ធ្លាប់ជាងការកាត់សក់មកពីដើម កុំរក្សា
 កាំបិតការទុក, កុំចាប់វត្ថុដែលជាអនាមាស គឺស្រ្តី រូបស្រ្តី គ្រឿង
 ប្រដាប់ស្រ្តី តិរច្ឆានញី គ្រឿងតន្ត្រីយ៍ គ្រឿងសស្ត្រារុជ, ផ្ទៃឈើជាប់
 នៅដើម កែវ ១០ប្រការ ស្រូវ៧ប្រការ, កុំចាប់ពាល់ភាជនៈ ដាក់របស់
 ដែលមិនទាន់ប្រគេន ។ កាលឆាន់ក្នុងរោងឆាន់ ភិក្ខុចាស់គប្បីតាំង
 អនុមោទនា, កុំឃាត់អាសនាភិក្ខុកំឡោះ កុំអង្គុយលើសំពត់សង្ឃ្យាដី
 ក្នុងរោងឆាន់, កុំខ្មុរទឹកឲ្យត្រូវសំពត់សង្ឃ្យាដី របស់ភិក្ខុដែលអង្គុយជិត,
 កុំខ្លាំងខ្ជាប់ភិក្ខុនឹងដោយចីវរ, ទៅបិណ្ឌបាត កុំចូលចេញឲ្យឆាប់ពេក
 កុំឈរឲ្យឆ្ងាយពេក ជិតពេក, កុំមើលមុខទាយក ។ កាលជម្រះសេនា-
 សនៈ កុំទះគោះជិតភិក្ខុ ជិតវិហារ កុដិ ជិតទឹកឆាន់ ទឹកប្រើ, កុំទះ
 គោះក្នុងទីលើខ្យល់ ។ នៅកុដិជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ មិនសូមអនុញ្ញាត
 មុន កុំស្វាធាយសម្តែងធម៌ អុជប្រទីប លត់ប្រទីប បើកបិទទ្វារបង្អួច ។
 កុំចូលវច្ឆកុដិ (បង្គន់) តាមលំដាប់ថេរៈ, គប្បីចូល ទៅតាមលំដាប់អ្នក

ដែលដល់មុន, កុំចូលចេញវច្ឆកុដិឲ្យរួសរាន់ពេក, កុំសើយស្បង់ចូលទៅ, កុំបន្ទោឧច្ចារៈក្រៅប្រហោង, កុំបន្ទោបស្សាវៈក្រៅទ, កុំរមាត់ឮអ៊ីសៗ, កុំទំពារឈើស្ទន់ក្នុងវច្ឆកុដិ, កុំស្ដោះទឹកមាត់ដាក់ទ, កុំជម្រះនឹងឈើមុតឈើពុក, កុំចោលឈើជម្រះក្នុងរណ្ដៅឧច្ចារៈ, កុំលាងឮផ្ទប់ៗ, កាលទឹកមានកុំបន្ទោឧច្ចារៈមិនលាង, កុំឲ្យសល់ទឹក ក្នុងភាជនៈជម្រះ, បើវច្ឆកុដិប្រឡាក់ឲ្យលាង ឲ្យបោស កុំសើយស្បង់ចេញមក ។ ជ្រលក់ចីវរហាលទឹកស្រក់មិនទាន់ដាច់ កុំជៀសចេញទៅ, កាលចូលទៅអាវាសដទៃ គប្បីដោះស្បែកជើង ដំឡោះតាំងយូ ឃុំចីវរស្ដាយធៀង, គប្បីប្រតិបត្តិឲ្យប្រពៃក្នុងឧបជ្ឈាយ៍ អាចារ្យ, ទៅឆាន់ទីដទៃគប្បីលាឧបជ្ឈាយ៍ អាចារ្យជាមុន ទាំងអស់នេះ ជា “សចិត្តកៈ” ។

ភិក្ខុកុំទៅមើលទៅស្ដាប់ច្រៀងរាំភ្លេងប្រគំផ្សេងៗ, មិនចង់វត្ថុពន្ធចង្កេះកុំចូលស្រុក, មានបាត្រនៅដៃ កុំប្រានសន្លឹកទ្វារ, កុំដេកលើគ្រែតាំង កម្រាលជាមួយគ្នា, កុំក្របឆាន់ក្នុងភាជនៈជាមួយគ្នា, កុំឆាន់ខ្លឹម, កុំស្ដោះទឹកមាត់ដាក់ផ្ទៃ ដែលធ្វើបរិកម្ម, ជើងប្រឡាក់ ជើងទទឹកពាក់ស្បែកជើង កុំជាន់ផ្ទៃដែលធ្វើបរិកម្ម នូវកម្រាលរបស់សង្ឃ, កុំផ្អែកនឹងជញ្ជាំងកំពែង ដែលធ្វើបរិកម្ម , បើដេកលើគ្រែតាំងរបស់សង្ឃ ត្រូវក្រាលសំពត់ជាមុន, កុំទុកសក់ទុកពុកមាត់នៅអោមគាងរោមច្រមុះ ក្រចកឲ្យវែង, កុំឲ្យគេខាត់ក្រចក, មិនបានមើលមុនកុំចោលសម្រាម

នូវវត្ថុជាសំណល់ជាដើម ក្រៅជញ្ជាំង ក្រៅកំពែង, កុំចោលរបស់ជាដើម
នូវឧបារៈក្នុងស្រែចម្ការគេ, កុំធាន់អកប្បិយម៌សៈ គឺសាច់ដំរី សាច់សេះ
សាច់គ្រៃ សាច់ពស់ សាច់រាជសីហ៍ សាច់ខ្លាធំ ខ្លាល្មី ខ្លាខិន ខ្លាឃ្មុំ
ទាំងអស់នេះ ជា “អចិត្តកៈ” ភិក្ខុប្រព្រឹត្តកន្លងត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

បុណ្យច្ច័យ

ភិក្ខុអាត្រាតកាយក្នុងទីមិនគួរ ក្នុងវេលាមិនគួរ ជាវត្ថុដូចយ៉ាងតិរិយ៍,
កុំស្លៀកដណ្តាប់ស្បូវក្រង សំបកឈើក្រង ផ្ទៃឈើក្រង និងសំពត់កម្ពល
ធ្វើដោយសក់មនុស្ស ដោយរោមកន្ទុយសត្វស្លាបមៀម ស្បែកខ្លា
និងសំពត់ធ្វើដោយឆ្មៃ ជាវត្ថុដូចយ៉ាងតិរិយ៍ ។ កុំលះ កុំចែករបស់សង្ឃ
ដែលជាគុកណ្ហា, កុំឲ្យគេធ្វើសត្តកម្ម និងវត្តិកម្ម គឺពុះចោះនិងវិកក្បាល
ឬសង្វង់ដុះ ក្នុង២ឆ្នាប់អំពីទីចង្អៀត ទាំងអស់នេះជា សចិត្តកៈ ។
កុំធាន់សាច់មនុស្សជា “អចិត្តកៈ” ភិក្ខុប្រព្រឹត្តកន្លង ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្ច័យ ។

ទុញ្ហាសិត

ភិក្ខុក្លែងចំអកចំអន់អនុបសម្បន្ន ដោយអក្កោសវត្ថុទាំង ១០
មានជាតិជាដើម ត្រូវអាបត្តិ “ទុញ្ហាសិត” ។

អភិសមាបារបព្វៈ ចប់

ទី៥- កាលិកបញ្ចៈ

ពោលដោយកាលិក របស់ដែលប្រកបដោយកាល វត្ថុដែលនឹងគប្បី
លេបចូលទៅតាមកំណត់កាល ហៅថា កាលិក ។ នោះ មាន
៤យ៉ាងគឺ ៖

យាវកាលិក ១ យាមកាលិក ១ សត្តាហកាលិក ១
យាវជីវិត ១ ។

យាវកាលិក

របស់សម្រាប់ធាន់ ដែលមានអាយុត្រឹមកាល គឺពីព្រឹកដល់ថ្ងៃត្រង់,
សំដៅយករបស់ដែលបរិភោគជាអាហារបាន និងភោជនទាំង ៥ គឺ
ឱង្ការ បាយ ១ កុម្មាសោ នំកុម្មាស ដែលធ្វើដោយម្សៅ
ឬសណ្តែកល្ង ១, សត្តុ នំក្រៀម ១, មន្លា ត្រី ១, ម៉ស៍ សាច់ ១
និងខាទនីយៈមានផ្លែឈើមើមឈើជាដើម ដែលសម្រេចជាអាហារកិច្ច
បាន ហៅថា “យាវកាលិក” ។ របស់ជាយាវកាលិក ភិក្ខុទទួល
ប្រគេនផ្ទាល់ដៃហើយ ទុកធាន់បានពីព្រឹកដល់ថ្ងៃត្រង់ រសៀលហើយ
ធាន់ ត្រូវបាចិត្តិយ ។ បើទទួលប្រគេន ទុកឲ្យកន្លងរាត្រី ជាសន្និធិ
ធាន់ត្រូវបាចិត្តិយ ។ បើទុកក្នុងអកប្បិយកុដិជាអន្តោវុដ្ឋិ, ចម្អិនក្នុង
អកប្បិយកុដិ ជាអន្តោបក្កៈ ចម្អិនខ្លួនឯងជាសាមបក្កៈ ទាំង៣នេះ
ជាវត្ថុនៃទុក្ខជាបត្តិ ។

យាមកាលិក

របស់ដែលគួរក្រេបផឹក សំដៅយក “អដ្ឋចាន” ទឹកដែលធ្វើ អំពី ផ្លែឈើ ៨យ៉ាងគឺ ៖

អម្ពចានំ ទឹកផ្លែស្វាយ ១, ជម្ពចានំ ទឹកព្រីង ១, ចោចចានំ ទឹកចេកមានគ្រាប់ ១, មោចចានំ ទឹកចេកឥតគ្រាប់ ១, មជ្ជកចានំ ទឹកផ្លែស្រគំ ១, មុទ្ធិកចានំ ទឹកផ្លែចន្ទ ឬទំពាំងបាយជូរ ១, សាលុកចានំ ទឹកក្រអៅឈូក ១, ដារុសកចានំ ទឹកមាក់ប្រាង ឬសិរមាន់ ១ និងទឹកផ្លែឯទៀតដែលគួរអនុលោមចូលក្នុង “អដ្ឋចាន” នេះបានហៅថា “យាមកាលិក” ។ របស់ជាយាមកាលិកនេះ ទទួលប្រគេនហើយ ទុកឆាន់បានកំណត់ ១ថ្ងៃ ១យប់ ហួសពីនោះ ទៅឆាន់ ត្រូវទុក្កដ, (អនុបសម្បន្នធ្វើ... ពុំមែនធ្វើខ្លួនឯងទេ ។

សត្តាហកាលិក

ភេសជ្ជៈ ថ្នាំមានអាយុកាលត្រឹម ៧ថ្ងៃ គឺ ៖

សប្បិ ខ្លាញ់រាវ ១, នរនីតៈ ខ្លាញ់ខាប់ ១, តេលំ ប្រេង ១, មជ្ជ ទឹកឃ្មុំ ១, ដាលិាតៈ ស្ករអំពៅ ១, នេះហៅថា “សត្តាហកាលិក” ទទួលប្រគេនហើយទុកឆាន់ បានកំណត់ ៧ ថ្ងៃ ហួសពីនោះទៅ

ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ឆាន់ត្រូវទុក្ខដ ។ របស់ដែលប្រើជាថ្នាំ ក្រៅចាក
កាលិក ពុយ៉ាងនោះ ចាត់ជា “យារជីវិត” ។

យារជីវិត

ភេសជ្ជៈ ថ្នាំដែលកើតអំពីដើមឈើ ស្មៅ ដែលព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់
អនុញ្ញាតទុក ៥ប្រការគឺ ៖

ឫស ១, ទឹកអម្ពត់ ១, ស្លឹក ១, ផ្លែ ១, ជ័រ ១ ថែមអំបិល ១ផង ត្រូវជា
៦ហៅថា “យារជីវិត” ។

១) ដែលជាឫសឈើ ហៅថា “មូលភេសជ្ជៈ” គឺ ៖

ហាលិទ្ធំ រមៀត, សិទ្ធិវេរី ខ្លី, រង់ ប្រទាលលំពាន់, រងត្គំ ប្រស់,
អតិវិសំ រាជត្ថិស, កដុកហេហិណី រំដេង ឧសិរំ ស្បូវរណ្តាស
កទ្ធមុត្តកំ ក្រវាញជ្រូក ។

២) ដែលជាទឹកអម្ពត់ ហៅថា “កសាវភេសជ្ជៈ” គឺ ៖

និម្ពកសាវោ ទឹកអម្ពត់ស្តៅ ក្នុងជកសាវោ ទឹកអម្ពត់ក្លែងគង់
បដោលកសាវោ ទឹកអម្ពត់ពោះអំបែងឬពុលឯក បត្តវកសាវោ
ទឹកអម្ពត់បណ្តាលពេជ ឆត្តមាលកសាវោ ទឹកអម្ពត់សំបួរទេស ។

៣) ដែលជាស្លឹក ហៅថា “បន្ល័ញ្ញភេសជ្ជៈ” គឺ ៖

និម្មបន្ល័ញ្ញ ស្លឹកស្ពៅ, កុដបន្ល័ញ្ញ ស្លឹកក្លែងគង់, បដោលបន្ល័ញ្ញ
ស្លឹកពោះអំបែងឬពុលឯក, កុលសិបន្ល័ញ្ញ ស្លឹកម្រះព្រៅឬជ័រ
ស្លឹកត្រៃ, កប្បាសកបន្ល័ញ្ញ ស្លឹកកប្បាស ។

៤) ដែលជាផ្លែ ហៅថា “ផលភេសជ្ជៈ” គឺ ៖

ពិលខ្ចី ផ្លែពិលផ្កាសា, បិប្ផលិ ដីប្លី, មរិចំ ម្រេច ឬម្នេស ហរីតកី
ស្រម៉ រិភេតកំ ស្រម៉ពិភេត្យណ៍ អាមលកំ កន្ទតព្រៃ កោដ្ឋផល
ផ្លែកោដ្ឋ ។

៥) ដែលជាជ័រហៅថា “ជតុភេសជ្ជៈ” គឺ ៖

ហិដ្ឋុ ជ័រដើមហិដ្ឋុ, ហិដ្ឋុជតុ ជ័រដែលស្ងួតជាតិហិដ្ឋុ
ហិដ្ឋុសិចាជិកា ជ័រដែលស្ងួតស្លឹកហិដ្ឋុ, តក្កំ ជ័រដែលចេញពីចុង
ឈើ ត្រួយឈើ, តក្កបត្តិ ជ័រដែលចេញពីស្លឹក តក្កបន្ល័ញ្ញ
ជ័រដែលចេញពីទង ឬធាង សន្ទុលសំ កំញាន ។

៦) អំបិល ដែលកើតអំពីជាតិឯណានីមួយទាំងអស់ ហៅថា
“លោណភេសជ្ជៈ” ។

ឫស ស្លឹក ផ្លែ ផ្កា ជ័រឈើ ដែលសម្រេចជាអាហារកិច្ចមិនបាន
ក៏អនុលោមចូលក្នុងយាវជីវិក ។ ទទួលប្រភេទហើយ ទុកធាន់បាន
ដរាបដល់អស់ ។

កាលិកទាំង ២ នេះ បើចូលច្រឡំគ្នាឯណានីមួយ គប្បីដឹងថាកាលិក
ដែលមានអាយុខ្លី រមែងទាញកាលិកដែលមានអាយុវែងឲ្យខ្លីតាម
ខ្លួនផង, ដូចយាវកាលិកទៅលាយច្រឡំនឹងយាមកាលិកជាដើម រមែង
ទាញកាលិកនោះ។ ឲ្យក្លាយទៅជាយាវកាលិក (បាន) ។

កាលិកបញ្ចៈ ចប់

ទី៦- ពិន្ទុធិដ្ឋានាទិបញ្ចៈ^(១)

ពោលដោយវិធីមានពិន្ទុ អធិដ្ឋានជាដើម

វិធីពិន្ទុ

ទំនៀមរបស់ភិក្ខុ នឹងប្រើប្រាស់ស្លៀកដណ្តប់ចីវរថ្មី ត្រូវធ្វើពិន្ទុគឺ
គូសវង់ ត្រង់ជាយប្រមុមចីវរនោះ (ជាគ្រឿងសម្គាល់) ដោយវត្ថុ
ពណ៌ខៀវ, ភក់, ខ្មៅ បីយ៉ាងនេះ ឯណានីមួយមុនហើយ
ទើបប្រើប្រាស់បាន បើមិនធ្វើដូច្នោះ ប្រើប្រាស់ ត្រូវបាចិត្តិយ ។

កាលនឹងពិន្ទុ គប្បីកាន់យកនូវខ្មៅដៃជាដើម ហើយបញ្ចេញវាចា ឬ
តាំងចិត្តក្នុងខណៈ ដែលធ្វើពិន្ទុថា “ឥមំ ពិន្ទុកប្បំ កហេមិ” យើងធ្វើ

---

(១) បុព្វសិក្ខាវណ្ណនាញែកជា ៣គឺ ពិន្ទុធិដ្ឋានាទិបញ្ចៈ វិដហនាទិបញ្ចៈ អាបត្តិ-
ទេសនានាមាទិបញ្ចៈ ។ បុព្វសិក្ខាសង្ខេបដូចនេះ ។

កំណត់នេះជាគ្រឿងសម្គាល់ ។ ចីវរមួយធ្វើតែម្តងស្រេច សូម្បីរលុប
បាត់ទៅ ក៏មិនត្រូវធ្វើទៀត ។

វិធីពិន្ទុចប់

វិធីអធិដ្ឋាន

ទំនៀមរបស់ភិក្ខុ មានបរិក្ខារចំពូកខ្លះ ដូចបាត្រនិងចីវរ
កាលបានហើយ ត្រូវធ្វើពិធីអធិដ្ឋានវិកប្ប (គឺសម្រេចចិត្តថា តាំងទុក
បរិក្ខារឈ្មោះនេះៗ) ជាមុន, បើពុំបានធ្វើទេ បាត្រ ចីវរនោះទៅ
ជាអតិរេកបាត្រ អតិរេកចីវរ ភិក្ខុទុកបានយ៉ាងយូរត្រឹម ១០ថ្ងៃ
ទុកឲ្យកន្លង ១០ថ្ងៃទៅ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ បើបានធ្វើ
អធិដ្ឋានរួចហើយ ទុកប្រើប្រាស់រហូតទៅបាន កុំឲ្យតែនៅប្រាសចាក
ត្រៃចីវរឲ្យកន្លងរាត្រី ។

បរិក្ខារដែលគួរអធិដ្ឋាននោះ មាន ១០ យ៉ាង ដូចមានឈ្មោះតាម
ដែលឲ្យអធិដ្ឋានតទៅនេះ ។

អធិដ្ឋានមាន ២យ៉ាងគឺ អធិដ្ឋានដោយកាយ ១ ដោយវាចា ១ ។
អធិដ្ឋានដោយកាយនោះគឺ យកដៃចាប់អង្អែលបរិក្ខារនោះៗ ហើយតាំង
ចិត្តនឹកតាមពាក្យអធិដ្ឋានខាងក្រោមនេះ, មិនចាំបញ្ចេញវាចា ។
អធិដ្ឋានដោយវាចានោះគឺ បញ្ចេញវចីកេទដោយសូត្របាលី កាយមិន

ចាប់ អង្គែលបរិក្ខារក៏បាន ចែកជា ២យ៉ាងគឺ ក្នុងហត្ថបាល ១
ក្រៅហត្ថបាល ១ ។

ក្នុងហត្ថបាល

ត្រូវយកបរិក្ខារមកដាក់ក្នុងអន្ទាក់ដៃ គឺចាប់អង្គែលឬដាក់ពីមុខក៏បាន
រួចសូត្របាលីអធិដ្ឋានទាំងនឹកពាក្យប្រែ ដូចតទៅនេះ ៖

បើសង្ឃដឹងថា “ឥមំ សំយាដី អធិដ្ឋាមិ” យើងតាំងទុកនូវសំពត់
នេះជាសង្ឃដី ។

បើចិវរថា “ឥមំ ឧត្តរាសន្តី អធិដ្ឋាមិ”

បើស្បង់ថា “ឥមំ អន្តរាសកំ អធិដ្ឋាមិ”

បាត្រថា “ឥមំ បត្តំ អធិដ្ឋាមិ”

និសីទន៍ថា “ឥមំ និសីទនំ អធិដ្ឋាមិ”

សំពត់បិទបួស “ឥមំ កណ្តាប់ដិច្ឆាដី អធិដ្ឋាមិ”

សំពត់ជូតទឹកភ្លៀង “ឥមំ វស្សិកសាដកំ អធិដ្ឋាមិ”

សំពត់ក្រាលដេក “ឥមំ បច្ចុត្តរណំ អធិដ្ឋាមិ”

សំពត់ជូតមុខ មាត់ “ឥមំ មុខបុញ្ញនចោឡំ អធិដ្ឋាមិ”

សំពត់បរិក្ខារចោឡៈ “ឥមំ បរិក្ខារចោឡំ អធិដ្ឋាមិ”

នេះពាក្យ អធិដ្ឋានចំពោះសំពត់មួយៗ បើសំពត់ច្រើនត្រូវផ្លាស់ថា

“ឥមាណិ បច្ចុត្តរណាណិ អធិដ្ឋាមិ” យើងទុកនូវសំពត់អម្បាលនេះ ជាសំពត់ក្រាលដេក, គឺផ្លាស់ “ឥមំ” ជា “ឥមាណិ” “បច្ចុត្តរណំ” ជា “បច្ចុត្តរណាណិ” ។ សំពត់ដូតមុខ មាត់ក្តី សំពត់បរិក្ខារចោឡៈ (គឺសំពត់សម្រាប់ប្រើប្រាស់បន្តិចបន្តួច) ក្តី គប្បីផ្លាស់ដូចគ្នា ។

ក្រៅហត្ថបាសថាដូចគ្នា ប្លែកតែផ្លាស់ “ឥមំ” ជា “ឯតំ” “ឥមាណិ” ជា “ឯតាណិ” ។

បរិក្ខារបីយ៉ាងគឺ សំពត់ក្រាលដេក, សំពត់ដូតមុខ-មាត់, សំពត់បរិក្ខារ-ចោឡៈ នេះមិនមានកំណត់ អធិដ្ឋានច្រើនក៏បាន ក្រៅពីនេះ អធិដ្ឋានបានតែមួយៗប៉ុណ្ណោះ ។ ត្រៃវិវរាទ នោះជ្រលក់ឲ្យបាន ពណ៌ជាមុនហើយ ទើបអធិដ្ឋានបាន ។ បរិក្ខារដែលបានអធិដ្ឋានមក ហើយនោះប្រើប្រាស់ចាស់ទៅ នឹងផ្លាស់បរិក្ខារថ្មី គប្បីដកអធិដ្ឋាន បរិក្ខារចាស់នោះចេញជាមុន ហៅថា “បច្ចុទ្ធរណៈ” ពាក្យដកថា “ឥមំ សំយាដី បច្ចុទ្ធរាមិ” យើងដកលើកលែងសំពត់នេះ ថាជាសំពត់ សង្ឃរាជី ។

បរិក្ខារក្រៅពីនេះ ៩ គប្បីផ្លាស់តាមវិធីដែលពោលមកហើយ ក្នុងអធិដ្ឋាន ។

វិធីអធិដ្ឋាន ចប់

វិធីដាច់អធិដ្ឋាន

បរិក្ខារដែលភិក្ខុ អធិដ្ឋានហើយ នឹងដាច់អធិដ្ឋានទៅវិញ ដោយ
ហេតុ ៩ យ៉ាង ៖

ឲ្យទៅគេ១ ចោរដណ្តើមយកទៅ១ មិត្តកាន់យកដោយវិស្សាស១
ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ឬចូលសាសន៍តិរិយ៍១ លាសិក្ខា១ ធ្វើកាលកិរិយា១
ភេទត្រឡប់១ ដកអធិដ្ឋាន១ ឆ្លុះប្រហោង១ ។ ឆ្លុះប្រហោងនេះ ពោល
ចំពោះតែបាត្រនិងត្រៃចីវរប៉ុណ្ណោះ ។

វិធីដាច់អធិដ្ឋាន ចប់

វិធីវិកប្ប

សំពត់ក្រៅចាករបស់អធិដ្ឋាន មានកំណត់ប្រវែង ៨ធ្នាប់ ទទឹង
៤ធ្នាប់ ឡើងទៅ ត្រូវវិកប្ប (គឺសម្រេចពិសេស គប្បីធ្វើរបស់មួយ ឲ្យមាន
ម្ចាស់ពីរ ក្នុងចន្លោះខ្លួននិងភិក្ខុដទៃ) ទើបទុកប្រើប្រាស់បានរហូតទៅ
បើពុំបានវិកប្បទេ ទុកឲ្យកន្លង ១០ថ្ងៃទៅ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

វិកប្បមាន ២គឺ ក្នុងហត្ថបាស ១ ក្រៅហត្ថបាស ១ ។

ក្នុងហត្ថបាសនោះ គឺយកសំពត់ដែលនឹងត្រូវវិកប្បនោះមកដាក់ក្នុង
ហត្ថបាសចំពោះមុខ សហធម្មិក ដែលជាអ្នកទទួលវិកប្ប បើសំពត់
១ថា “ឥមំ ចីវរំ តុយ្ហំ វិកាប្បមិ” យើងវិកប្បចីវរនេះដល់លោក ។

បើសំពត់ច្រើនថា “ឥមាធិ ចីវរាធិ តុយ្ហំ វិកហ្មេមិ” ។ បើបាត្រ ១ថា “ឥមំ បត្តំ តុយ្ហំ វិកហ្មេមិ” បាត្រច្រើនថា “ឥមេ បត្តេ តុយ្ហំ វិកហ្មេមិ” ។

ក្រៅហត្ថបាសនោះ គឺសំពត់មិនបាននៅជិតខ្លួន បញ្ចេញតែវាចា ចំពោះសហធម្មិក, វិធីវិកប្បដូចវិកប្បក្នុងហត្ថបាស, ប្លែកតែប្រើបទថា “ឯតំ” ជួស “ឥមំ” “ឯតាធិ” ជួស “ឥមាធិ” ប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងវិកប្បទាំងពីរនោះ បើវិកប្បនឹងកិក្ខុចាស់ជាង ប្រើបទ “អាយស្មតោ” ជួស “តុយ្ហំ” ក៏គួរ ។ ចីវរដែលវិកប្បចំពោះអ្នកណា ត្រូវឲ្យអ្នកនោះដកជាមុន ទើបប្រើប្រាស់បាន ។ បើមិនទាន់ឲ្យដកហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវបាចិត្តិយ វៀរតែស្មិទ្ធស្មាលគ្នា អាចនឹងកាន់យកបានដោយវិស្សាសៈ ។

ពាក្យដកវិកប្បក្នុងហត្ថបាស

ចីវរមួយថា “ឥមំ ចីវរំ មយ្ហំ សន្តតំ បរកុញ្ច វា វិសង្ខេហិ វា យថាបច្ចយំ វា កកោហិ ។

បើអ្នកដកខ្លីជាងថា “ឥមំ ចីវរំ មយ្ហំ សន្តតំ បរិកុញ្ច វា វិសង្ខេ វា យថាបច្ចយំ វា កកោ ។ សេចក្តីដូចគ្នា គ្រាន់តែផ្លាស់ពាក្យសម្រាប់ប្រើ សេចក្តីគោរព ប្រែថា លោកចូរប្រើប្រាស់ក្តី លះបង់ក្តី ធ្វើតាមបច្ច័យក្តី នូវចីវរជាប់របស់ខ្ញុំនេះ ។ បើច្រើនថា

“ឥមាធិ ចីរវាធិ មយ្ហំ សន្តកាធិ” ជួស “ឥមំ ចីរំ មយ្ហំ
សន្តកំ” ។

ក្រៅហត្ថបាសថា “ឯតំ” ជួស “ឥមំ” “ឯតាធិ” ជួស “ឥមាធិ” ។

បាត្រគប្បីដកតាមបាលីដែលដកចីរវនោះ ប្លែកតែបាត្រច្រើន ត្រូវ
ប្រើថា “ឥមេ បត្តេ មយ្ហំ សន្តកេ” ជួស “ឥមាធិ ចីរវាធិ មយ្ហំ
សន្តកាធិ” ប៉ុណ្ណោះ ។ ក្រៅហត្ថបាសថា “ឯតេ” ជួស “ឥមេ” ។

វិធីវិកប្ប ចប់

វិធីសម្តែងអាបត្តិ

ទោសដែលកើតឡើង ព្រោះល្មើសពុទ្ធបញ្ញត្តិ ហៅថា អាបត្តិ ។ នោះ
ចាត់ដោយពួកមាន ២ពួកគឺ៖ គរុកាបត្តិ ១ លហុកាបត្តិ ១ ។
វិធីចេញចាកគរុកាបត្តិនោះ ចូរមើលក្នុងបុព្វសិក្ខាវណ្ណនាចុះ ក្នុងទីនេះ
នឹងពោលតែវិធីចេញចាកលហុកាបត្តិ ។

ភិក្ខុត្រូវលហុកាបត្តិហើយ គប្បីគ្រងចីរវចៀងស្មាម្ខាងចូលទៅរក
ភិក្ខុមួយអង្គ អង្គុយលុតជង្គង់លើកដៃប្រណម្យ សម្តែងអាបត្តិតាម
ដែលមានឈ្មោះតទៅនេះ អាបត្តិតែមួយតួ ដូចជាអាបត្តិទុក្កដមួយ,
ហើយអ្នកសម្តែងខ្លីជាង គប្បីសម្តែងថា ៖

“អហំ កន្តេ ឯកំ ទុក្ខំ អាបត្តិ អាបន្នោ តំ បដិទេសេមិ”
 ព្រះករុណា ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិទុក្ខដមួយហើយ ខ្ញុំសម្តែងចំពោះអាបត្តិ
 នោះ ។ អ្នកទទួលសម្តែងគប្បីសួរថា “បស្សសិ អារុសោ”
 លោកឃើញឬ? អ្នកសម្តែងឆ្លើយថា “អាម កន្តេ បស្សមិ”
 ព្រះករុណា ខ្ញុំឃើញ អ្នកទទួលថា “អាយតី អារុសោ សំវេយ្យាសិ”
 អារុសោ លោកគប្បីសង្រួមតទៅ ។ អ្នកសម្តែងគប្បីថា “សាធុ សុដ្ឋុ
 កន្តេ សំវិស្សាមិ^(១)” ។ សាធុព្រះករុណា ខ្ញុំនឹងសង្រួមដោយប្រពៃ ។

បើត្រូវអាបត្តិណា គប្បីយកអាបត្តិឈ្មោះនោះ ទៅបញ្ចូលត្រង់បទ
 ថា “ទុក្ខំ” ។ បើអាបត្តិបុណ្យថ្វីថា “មុល្លច្ចយំ” ។ បាចិត្តិយ
 ដែលឲ្យលះរបស់ថា “និស្សក្ខិយំ ចាចិត្តិយំ” ។ សុទ្ធិកបាចិត្តិយ ថា
 “ចាចិត្តិយំ” ។ ទុក្ខាសិតថា “ទុក្ខាសិតំ” ។

បើអ្នកសម្តែងចាស់ជាងគប្បីថា “អារុសោ” ជួស “កន្តេ”
 អ្នកទទួលថា “បស្សថ កន្តេ” ជួស “បស្សសិ អារុសោ” “អាយតី
 កន្តេ សំវេយ្យាម” ជួស “អាយតី អារុសោ សំវេយ្យាសិ” ។
 សេចក្តីប្រែដូចគ្នា ផ្លាស់តែវាហារដោយឋានៈមួយចាស់ មួយខ្លី ។

---

(១) ធ្លាប់ធ្វើមកត្រូវថា “សាធុ សុដ្ឋុ កន្តេ សំវិស្សាមិ” ៣ដង។

អាបត្តិដែលត្រូវមានរឿងជាមួយគ្នា មានឈ្មោះជាមួយគ្នា ដូចជា ភិក្ខុទុកអតិវេកចីវរប្រើនត្ថឲ្យហួស ១០ថ្ងៃ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ គ្រប់តួចីវរ ឬ ដូចភិក្ខុហុតសម្ម ឮសូរគ្រូកៗ ហុតឮប៉ុន្មានដង ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដប៉ុណ្ណោះ ហៅថាអាបត្តិ មានវត្ថុជាមួយគ្នា មានឈ្មោះ ជាមួយគ្នា ។ អាបត្តិដទៃក៏គប្បីដឹងដូចន័យនេះ ប្រមូលសម្តែងជា មួយគ្នា តែម្តងបានត្រូវផ្លាស់ប្រើបទថា “សម្ពហុលា” ប្រែថាច្រើន ថាដូច្នេះ “អហំ កន្តេ សម្ពហុលា ទុក្ខជាយោ អាបត្តិយោ អាបន្នោ តា បដិទេសេមិ” ។ បើត្រូវអាបត្តិណា គប្បីយកឈ្មោះ អាបត្តិនោះមកបញ្ចូលត្រង់បទថា “ទុក្ខជាយោ” ដូចវិធីមុន ។ អាបត្តិ ចុល្លច្ច័យថា “ទុល្លច្ចយាយោ” ។ បាចិត្តិយសុទ្ធថា “ចាចិត្តិយាយោ” បើទុក្ខសតថា “ទុក្ខសតាយោ” ។

នេះគប្បីចូលចិត្តថា ត្រូវតាំងពី៣ តួឡើងទៅ ។ បើត្រូវតែពីរតួ ត្រូវថា “ទ្វេ” ជួស “សម្ពហុលា” ។ អាបត្តិដែលត្រូវមានឈ្មោះ ជាមួយគ្នា តែផ្សេងរឿងគ្នា ដូចភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ព្រោះមិនសង្រួម ចក្ខុក៏មាន, ព្រោះស្លៀកដណ្តាប់មិនបរិមណ្ឌលក៏មាន, ព្រោះសើយចីវរ ចូលស្រុកក៏មាន, ដូច្នេះជាដើម យ៉ាងនេះឈ្មោះថា មានវត្ថុផ្សេងគ្នា ប្រមូលសម្តែងជាមួយគ្នាតែម្តងក៏បាន, ត្រូវប្រើបទថា “ សម្ពហុលា

នាគាវត្តកាយោ” ប្រែថា មានវត្ថុផ្សេងគ្នា ។ ច្រើនជាងដូច្នេះ “អហំ
កន្តេ សម្ពហុលា នាគាវត្តកាយោ ទុក្ខជាយោ អាបត្តិយោ
អាបន្នោ តា បដិទេសេមិ” ។ ឬមួយកិក្ខុត្រូវអាបត្តិតាំងពីបីតួ
ឡើងទៅ តែរឿងផ្សេងគ្នាពីរយ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ក៏គប្បីសម្តែងយ៉ាងនេះ ។
បើត្រូវអាបត្តិដទៃមានវត្ថុផ្សេងគ្នា ក៏គប្បីសម្តែងតាមវិធីនេះ ។

បើត្រូវអាបត្តិជាមួយគ្នាពីរតួ វត្ថុដែលកន្លងក៏ផ្សេងគ្នាទាំងពីរ
យ៉ាងត្រូវថា “ទ្វេ នាគាវត្តកាយោ” ។

អាបត្តិទុញ្ចាសិត ត្រូវព្រោះចំអកអនុបសម្បន្នលេង, ម្យ៉ាងទៀត
សូម្បីរឿងដែលយកមកចំអកផ្សេងគ្នា លោកពោលថា មានកំណត់
ជាមួយគ្នា ត្រូវសម្តែងយ៉ាងបែបអាបត្តិច្រើន មានរឿងជាមួយគ្នា ។

កិក្ខុពី ២ អង្គឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិមានរឿងជាមួយគ្នា ដូចកិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិ ព្រោះអង្គយក្នុងទីកំបាំងភ្នែកនឹងមាតុត្រាមតែមួយនឹងមួយដូច
គ្នា ហៅថា “សភាតាបត្តិ” ប្រែថា អាបត្តិមានភាគស្មើគ្នា, អាបត្តិដូច្នេះ
ហាមមិនឲ្យសម្តែង មិនឲ្យទទួលគ្នា ឲ្យសម្តែងនឹងកិក្ខុដទៃ ដែលគ្មាន
“សភាតាបត្តិ” បើប្រព្រឹត្តត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ទាំងអ្នកទទួលទាំងអ្នក
សម្តែង ។ ហេតុនេះកាលសម្តែងអាបត្តិនឹងកិក្ខុណា ត្រូវប្រាប់វត្ថុរឿង
ដែលខ្លួនត្រូវអាបត្តិ ដល់កិក្ខុនោះជាមុន, កាលមិនដូចគ្នា ទើបសម្តែង

បាន អាបត្តិនោះ លោកឲ្យសម្តែងដោយគួរដល់ឈ្មោះ ដល់វត្ថុ ដល់ចំនួន សម្តែងខុសឈ្មោះមិនបាន ខុសវត្ថុ ខុសចំនួន គឺខាងច្រើន ត្រឡប់ជាតិចក៏មិនបាន បើខាងតិចត្រឡប់ភ្នាក់មាត់ថា ច្រើននេះបាន ដូចអាបត្តិ ១តួ ឬ ២តួ ភ្នាក់មាត់ថា “សម្ពហុលា” វត្ថុ ១ សម្តែងថា “នាធាវត្ថុកាយោ” ដូច្នេះបាន ។ អាបត្តិផ្សេងឈ្មោះគ្នា ហាមមិន ឲ្យសម្តែងរួមគ្នា ។

ដល់ថ្ងៃឧបោសថ នឹងចូលកាន់ទីប្រជុំសង្ឃ ស្តាប់ព្រះបាទិមោក្ខ គប្បីសម្តែងអាបត្តិធ្វើខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធជាមុន វេលាសម្តែងព្រះបាទិមោក្ខ គប្បីធ្វើសេចក្តីគោរព តាំងចិត្តស្តាប់ កុំនិយាយគ្នាជាដើម ដោយពុំមាន អន្តរាយ ។

វិធីសម្តែងអាបត្តិ ចប់
ពិន្ទុធិដ្ឋានាទិបញ្ចៈ ចប់

ទី ៧-ឧបោសថាទិបញ្ចៈ

ពោលដោយកម្ម មានឧបោសថកម្មជាដើម

វិធីធ្វើឧបោសថកម្ម

ទំនៀមរបស់សង្ឃ កន្លះខែត្រូវប្រជុំគ្នាម្តង ក្នុងថ្ងៃពេញបូណ៌មី ១ ក្នុងថ្ងៃដាច់ខែ ១ ដោយប្រក្រតី ដើម្បីសូត្រព្រះបាទិមោក្ខ ហៅថា

“ធ្វើឧបោសថ” ភិក្ខុតាំងអំពី ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាធ្វើឧបោសថ
ជាការសង្ឃ័យបាន ហៅថា “សង្ឃ័យឧបោសថ” ។

ហេតុដូច្នេះ បានជាដល់ថ្ងៃឧបោសថហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវ
ទៅប្រជុំគ្នា នៅរោងឧបោសថ (តាមពេលកំណត់) ហើយធ្វើកិច្ច ៤
យ៉ាងនេះជាមុនគឺ ៖

តដ្ឋានសមជ្ជនំ បោសប្រាសក្នុងទីនោះ ១, តត្ថ បដិបុជ្ជលនំ
បើយប់ឲ្យអុជប្រទីបក្នុងទីនោះ ១, អាសនបញ្ញាបនំ តាំងអាសនៈ
ទុក ១, ចាតិយបរិកោជនីយុបដ្ឋបនំ តាំងទឹកឆាន់ទឹកប្រើ ១ ។

កិច្ច ៤យ៉ាងនេះ ហៅថា បុព្វករណៈ ប្រែថាកិច្ចគប្បីធ្វើមុន ។

នៅមានកិច្ចដែលនឹងត្រូវធ្វើមុនសូត្របាដិមោក្ខ ៥យ៉ាងទៀតគឺ៖

ឆន្ទាហារណំ នាំឆន្ទៈ គឺសេចក្តីព្រមឲ្យធ្វើសង្ឃកម្មនៃភិក្ខុឈឺ
មក១ ចារិសុទ្ធិអាហារណំ នាំបរិសុទ្ធិគឺសេចក្តីបរិសុទ្ធ នៃភិក្ខុឈឺ
នោះមក ១, ឧត្តក្ខានំ ប្រាប់រដូវ ១, ភិក្ខុតណាណា រាប់ភិក្ខុ
ឲ្យដឹងចំនួន ១, ភិក្ខុនីនមោវាទោ ប្រដៅនាងភិក្ខុនី ១ ។

កិច្ច៥យ៉ាងនេះ ហៅថា បុព្វកិច្ច ប្រែថា ធុរៈគប្បីធ្វើមុនសូត្រ
បាដិមោក្ខ ។

ក្នុងកិច្ច ៥យ៉ាងនេះ កិច្ច ២យ៉ាងខាងដើម ប្រើចំពោះភិក្ខុ ដែលនៅក្នុង សីមាជាមួយគ្នា កិច្ចមួយខាងចុងនោះ ឥឡូវនេះ ពុំបានប្រើព្រោះ ពុំមាននាងភិក្ខុនី ។

កាលនឹងចូលស្តាប់ព្រះបាទមោក្ខ ត្រូវជម្រះខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធចាក អាបត្តិ ដែលជាទេសនាគាមិនីជាមុន ដឹងថាខ្លួនមានអាបត្តិ ចូលស្តាប់ បាទិមោក្ខត្រូវទុក្ខដ ។ កាលកំពុងស្តាប់ បើនឹកឃើញឡើងត្រូវប្រាប់ភិក្ខុ ដែលអង្គុយជិតថា ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះ ក្រោកពីនេះហើយនឹង សម្តែង ។

ឧបោសថពេលដោយថ្ងៃមាន ៣គឺ

ចាតុទ្ធសីឧបោសថ ថ្ងៃ ១៤, បណ្ណរសីឧបោសថ ថ្ងៃ ១៥, សាមគ្គី- ឧបោសថ ថ្ងៃភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា ។

ដោយអាការៈមាន ៣គឺ

សូត្របាទិមោក្ខ ១, ប្រាប់បរិសុទ្ធិ ១, អធិដ្ឋាន ១ ។

ដោយការកះអ្នកធ្វើមាន ៣គឺ

សង្ឃ ១, គណៈ ១, បុគ្គល ១ ។

កិក្ខុប្រជុំគ្នាពី ៤អង្គឡើងទៅ ហៅថាសង្ឃ ត្រូវសូត្របាដិមោក្ខ ។
បើមានតែ ២-៣អង្គ ហៅថា គណៈ ត្រូវប្រាប់សេចក្តីបរិសុទ្ធរបស់ខ្លួន
ដល់គ្នានឹងគ្នា ។ បើមួយអង្គហៅថា បុគ្គល ត្រូវតាំងចិត្តអធិដ្ឋាន ។

សង្ឃឧបោសថនោះ ប្រកបដោយអង្គ ៤ ទើបសូត្របាដិមោក្ខបាន
អង្គ ៤នោះគឺ ៖

ថ្ងៃនោះជាថ្ងៃ ១៤-១៥ ថ្ងៃសាមគ្គី ឯណានីមួយ ១
កិក្ខុប្រជុំគ្នាយ៉ាងតិចពី ៤អង្គឡើងទៅ ១ កិក្ខុអម្បាលនោះ មិនមាន
សភាគាបត្តិ (គឺអាបត្តិមានចំណែកស្មើគ្នា) ១ វជ្ជនីយបុគ្គល
បុគ្គលដែលគួររៀប ២១ មិនមានក្នុងហត្ថបាស ១ ។

កាលកំពុងសូត្របាដិមោក្ខ បើមានកិក្ខុអាគន្ធកៈមកដល់ បើអាគ-
ន្ធកៈច្រើនជាង ត្រូវសូត្របាដិមោក្ខសាដើមជាថ្មី បើស្មើគ្នាឬតិចជាង
មិនបាច់សាដើមជាថ្មី ឲ្យពួកអាគន្ធកៈនោះ ស្តាប់បាដិមោក្ខ ដែល
សូត្រសល់នៅតទៅ, បើមកក្នុងវេលាសូត្រចប់ហើយ សូម្បីច្រើនជាងក៏
មិនត្រូវត្រឡប់សូត្រឡើងជាថ្មី ។ កិក្ខុអាគន្ធកៈនោះ គប្បីប្រាប់បរិសុទ្ធិ
នឹងសង្ឃដែលធ្វើឧបោសថរួចហើយនោះ ។ បើដឹងជាមុនថា នឹងមាន
កិក្ខុមកទៀត ហើយក្លែងធ្វើ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ បើធ្វើដោយមាក់ងាយ
គឺគិតថា មកដល់កាលណា ក៏ស្តាប់កាលនោះទៅចុះ ដូច្នេះត្រូវទុក្ខដ ។

ក្នុងអាវាសមានកិក្ខុ ២-៣ អង្គ គប្បីធ្វើបារិសុទ្ធិឧបោសថ។ នោះ
កិក្ខុប្រជុំគ្នាក្នុងរោងឧបោសថ ហើយកិក្ខុមួយអង្គ គប្បីសូត្រប្រកាស
ដោយ ញត្តិថា សុណានុ មេ ភន្តេ អាយស្មន្តា អដ្ឋចោសថោ
បណ្ណរសោ យទាយស្មន្តានំ បត្តកលំ មយំ អញ្ញមញ្ញំ ចារិសុទ្ធិ
ឧបោសថំ កបយ្យាម ។

បពិត្រព្រះករុណាទាំងឡាយ ឧបោសថថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃ ១៥
បើសេចក្តីព្រមព្រៀងនៃព្រះករុណាទាំងឡាយ ដ៏សមគួរហើយ យើងខ្ញុំ
ទាំងឡាយ គប្បីធ្វើបារិសុទ្ធិឧបោសថជាមួយគ្នា ។ បើអ្នកសូត្រចាស់
ជាងថា “អារុសោ” ជួស “ភន្តេ” បើថ្ងៃ១២ថា “ចាតុទ្ធសោ” ជួស
“បណ្ណរសោ” ។

តពីនេះទៅ កិក្ខុចាស់គប្បីអង្គុយលុតជង្គង់លើកដៃប្រណម្យ
ប្រាប់សេចក្តីបរិសុទ្ធរបស់ខ្លួនថា “បរិសុទ្ធា អហំ អារុសោ
បរិសុទ្ធាតិ មំ ធារេថ” ៣ដង ។

ខ្ញុំបរិសុទ្ធហើយលោក ពួកលោកចូរចាំទុកថា “ខ្ញុំជាអ្នកបរិសុទ្ធ”
កិក្ខុក្រៅនេះ គប្បីជាដូចគ្នារៀងតាមលំដាប់វស្សា គ្រាន់តែផ្លាស់ថា
“ភន្តេ” ជួស “អារុសោ” ។

បើមានតែពីរអង្គ មិនបាច់ញត្តិ គ្រាន់តែប្រាប់បរិសុទ្ធដល់គ្នា
អ្នកចាស់ជាងថា “បរិសុទ្ធា អហំ អារុសោ បរិសុទ្ធាតិ មំ ធារេហិ”

ពាជន ។ ខ្លីជាងថា “បរិសុទ្ធា អហំ កន្តេ បរិសុទ្ធាតិ មំ
ជាថេ” ពាជន ។

បើនៅតែមួយអង្គ ដល់ថ្ងៃឧបោសថ ត្រូវបង្អង់ចាំមើលភិក្ខុ
អាគន្ធកៈ ដរាបដល់ល្ងាច បើឃើញថាមិនមានមកគប្បីអធិដ្ឋានថា
“អន្ធិ មេ ឧបោសថោ” ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃឧបោសថរបស់យើង ។

ធ្វើឧបោសថកម្មត្រូវប្រកបដោយអង្គ ៣

- ១- កាយសាមគ្គី   អង្គុយជាប់ហត្ថបាស
- ២- ចិត្តសាមគ្គី   ពុំមានឈ្លោះប្រកែកគ្នា
- ៣- ទិដ្ឋិសាមគ្គី   មានការឃើញស្របគ្នា ។

វិធីធ្វើឧបោសថកម្ម ចប់

វិធីចូលវស្សា^(១)

ទំនៀមរបស់ភិក្ខុ កាលដល់រដូវភ្លៀង ត្រូវឈប់នៅតែ១កន្លែង
មិនទៅកាន់ទីដទៃឲ្យកន្លងរាត្រី អស់ ៣ខែ ដើមរដូវ ហៅថាចាំវស្សា ។
ចូលវស្សានោះមាន ២គឺ ៖

---

(១) វិនយបិដក មហាវគ្គ វស្សបនាយិកក្ខន្ធកៈ ។

១- បុរិមិការស្សបដាយិកា ចូលវស្សា ឬ(អធិដ្ឋានវស្សា)
ដំបូងគឺថ្ងៃ ១រោច ខែអាសាឍ ។

២- បច្ឆិមិការស្សបដាយិកា ចូលវស្សាក្រោយ គឺ ១រោច
ខែស្រាពណ៍ ។

កិច្ចដែលគប្បីធ្វើមុនចូលវស្សានោះ គឺជួសជុលបោសច្រាស
សេនាសនៈដែលខ្លួននៅឲ្យស្អាត ហើយចាត់ចែងបរិក្ខារនៃសេនាសនៈ
ឲ្យមានរបៀបរៀបរយល្អ រហូតដល់តម្កល់ទឹកប្រើប្រាស់ឲ្យស្រេច
ជាមុន, ដល់ថ្ងៃចូលវស្សា គប្បីចូលកាន់ទីប្រជុំ អធិដ្ឋានវស្សាព្រមជា
មួយសង្ឃក្នុងវិហារ ពាក្យអធិដ្ឋានព្រមគ្នាថា ៖

ឥមស្មី អាវាសេ ឥមំ តេមាសំ វស្សំ ឧបេមិ ។ ពដង ។

យើងចូលកាន់រដូវភ្លៀង ក្នុងអាវាសនេះអស់ ៣ខែ ។
វេលាអធិដ្ឋាន ត្រូវតាំងចិត្តថា នឹងនៅក្នុងវស្សានេះអស់ ៣ខែ ។
បើកិក្ខុធ្វើកុដិចាំវស្សានៅក្នុងព្រៃចំពោះម្នាក់ៗ គប្បីកំណត់ខេត្តចំពោះ
កុដិនិងបរិវេណ ពាក្យអធិដ្ឋានថា ៖

ឥមស្មី វិហារេ ឥមំ តេមាសំ វស្សំ ឧបេមិ ។ ពដង ។

កិក្ខុចូលវស្សាហើយ ត្រូវនៅក្នុងទីដែលខ្លួនចូល កំណត់អស់ ៣ខែ
កុំនៅក្នុងទីក្រៅខែត្រឲ្យកន្លងរាត្រី កាលមានកិច្ចដែលគួរនឹងទៅ, ទ្រង់

អនុញ្ញាតឲ្យទៅបាន តែត្រូវត្រឡប់ក្នុងរវាង ៧ថ្ងៃ ដោយចង់ចិត្តថា នឹងត្រឡប់មកក្នុងរវាងនេះ ហៅថា “សត្តាហាករឈឺយកិច្ច” ។

ទៅដោយមិនគិតត្រឡប់ ឬគិតនឹងត្រឡប់ តែហួសពី ៧ថ្ងៃទៅ វស្សាដាច់ ។ ភិក្ខុមិនចាំវស្សា ឬវស្សាដាច់ ដោយមិនមានអន្តរាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទាំងមិនត្រូវបានសង្ឃលាភ ដែលកើតឡើងដល់ សង្ឃ ។

សូមឧទាហរណ៍

ទំនៀមក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា អ្នកឯណាប្រព្រឹត្តល្មើសអ្នកដទៃ កាលដឹងខ្លួនហើយ ត្រូវសូមអនុញ្ញាតទោស ហៅថា សូម “ឧមា” ប្រែថា ឲ្យអត់ទោស ។ អ្នកដែលគេសូម “ឧមា” នោះ គប្បីអត់ទោស ឲ្យ ហៅថា ទទួល “ឧមា” ។ ការ “ឧមាទោស” នេះ ច្រើនធ្វើ ក្នុងវេលាចាំវស្សា បើនៅក្នុងអាវាសជាមួយគ្នា គប្បីធ្វើក្នុងថ្ងៃ ចូលវស្សា គឺក្នុងវេលាសូត្របាលីអធិដ្ឋានវស្សាចប់ហើយ ។ កាលនឹងសូម “ឧមា” គប្បីឃ្លុំចំរ ចៀងស្មាថ្វាយបង្គំ លុតជង្គង់ ឬអង្គុយ ច្រហោង លើកដៃប្រណម្យបញ្ចេញវាចាថា ៖

អាយស្មន្តេ បមាទេន ធារត្តយេន កតំ សព្វំ អបរាធំ
ឧមថ មេ ភន្តេ ។ ព្រះករុណា សូមព្រះករុណា អត់ទោសទាំងពួង

ដល់ខ្ញុំ ដែលបានធ្វើហើយដោយទ្វារទាំងបី ព្រោះសេចក្តីភ្ញាំងភ្ញាក់ក្នុង
ព្រះករុណា ។ លោកអ្នកទទួលគប្បីពោលថា “ អហំ ខមាមិ តយាមិ
មេ ខមិតព្វំ ” ។ ខ្ញុំអត់ឲ្យលោក លោកគប្បីអត់ដល់ខ្ញុំផង ។ អ្នកសូម
“ខមា” តបថា “ខមាមិ កន្លែ” ព្រះករុណា ខ្ញុំអត់ឲ្យ ។

សូមខមាព្រមគ្នាច្រើនអង្គក៏បាន ច្រើនថា “នោ ជួស មេ” ។
អ្នកទទួលថា “តុម្កេហិមិ” ជួស “តយាមិ” ។ អ្នកសូមគ្នាច្រើនថា
“ខមាម កន្លែ” ។

វិធីចូលវស្សា ចប់

វិធីបវារណា^(១)

ទំនៀមរបស់ភិក្ខុអ្នកនៅចាំវស្សាអស់ត្រៃមាសហើយ កាលដល់ថ្ងៃ
ពេញបូណ៌មីខែអស្សុជ មានពុទ្ធានុញ្ញាតឲ្យពោលពាក្យ សុំឲ្យជួយ
ដាស់តឿនគ្នា ហៅថា “បវារណា” ប្រែថា ព្រមសុខចិត្ត ឲ្យរើស
ថាភិក្ខុតាំងពី ៥អង្គឡើងទៅទើបបវារណាជាសង្ឃបាន ។ បើមាន តែ
២-៣-៤ អង្គ គប្បីធ្វើបវារណាជាគណៈ ។ បើមួយអង្គ គប្បី បវារណា
ជាបុគ្គល ។

កិច្ចដែលគប្បីធ្វើមុនបវារណានោះ ដូចកិច្ចនៃឧបោសថកម្ម ប្លែក
តែក្នុងបុព្វកិច្ច ត្រូវនាំ បវារណា ជួសនាំ ចារិសុទ្ធិ ។ នឹងធ្វើបវារណា

(១) និយមបិដក មហាវគ្គ បវារណាភូត្តកៈ ។

ជាសង្ឃ គប្បីប្រជុំគ្នាក្នុងរោងឧបោសថ ភិក្ខុមួយអង្គ សូត្របុព្វកិច្ច
បុព្វករណហើយគប្បីតាំងញត្តិ ប្រកាសដល់សង្ឃមុន ទើបបវារណា
ខាងក្រោយ បើភិក្ខុមានវស្សាស្មើគ្នា ឲ្យបវារណាព្រមគ្នា ក៏បាន ។
បើបវារណា ៣ដង ត្រូវតាំងញត្តិថា ៖

សុណាតុ មេ ភន្តេ សំយោ អដ្ឋ បវារណា បណ្ណរសី
យទិ សំយស្ស បត្តកល្លំ សំយោ តេវាចិកំ បវារេយ្យ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃ សូមព្រះសង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បវារណាថ្ងៃនេះជាថ្ងៃ
១៥ បើសេចក្តីព្រមព្រៀងនៃសង្ឃដ៏សមគួរហើយ ព្រះសង្ឃគប្បី
បវារណា ៣ដង, នេះហៅថា “តេវាចិកញត្តិ” ។

បើបវារណា ២ដង គប្បីតាំងញត្តិដូចគ្នា ផ្លាស់តែពាក្យខាងចុងថា
“សំយោ ទ្វេវាចិកំ បវារេយ្យ” ។ សង្ឃគប្បីធ្វើបវារណា ២ ដង
នេះហៅថា “ទ្វេវាចិកញត្តិ” ។

បើបវារណាតែមួយដង គប្បីតាំងញត្តិផ្លាស់ពាក្យខាងចុងថា
“សំយោ ឯកវាចិកំ បវារេយ្យ” ។ សង្ឃគប្បីបវារណា មួយដង
នេះហៅថា “ឯកវាចិកញត្តិ” ។

បើចាត់ភិក្ខុវស្សាស្មើគ្នា ឲ្យបវារណាព្រមគ្នា គប្បីតាំងញត្តិផ្លាស់
ពាក្យខាងចុងថា “សំយោ សមាធរស្សីកំ បវារេយ្យ” ។ សង្ឃគប្បី

បវរណាមានវស្សាស្មើគ្នា, នេះ ហៅថា “សមាធរវស្សិតញត្តិ” ។
កាលតាំង “តេរាចិតញត្តិ” ហើយ ភិក្ខុដែលចាស់ជាងគប្បីអង្គុយ
ច្រហោង ឬ លុតជង្គង់ពេលបវរណា ដល់សង្ឃថា “សំយំ អារុសោ
បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសំកាយ វា វទន្តុ មំ អាយស្មន្តោ
អនុកម្យំ ឧបាទាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ។

ទុតិយម្យិ អារុសោ សំយំ បវរេមិ ។ល។ បដិករិស្សាមិ ។

តតិយម្យិ អារុសោ សំយំ បវរេមិ ។ល។ បដិករិស្សាមិ ។

អារុសោ ខ្ញុំសូមបវរណានឹងសង្ឃ ដោយបានឃើញក្តី បានឮក្តី
ដោយរង្សៀសក្តី, សូមព្រះករុណាអនុគ្រោះដាស់តឿនខ្ញុំផង, កាលខ្ញុំ
ឃើញទោស នឹងបានត្រឡប់ប្រព្រឹត្តថ្មី ។

ចំណែកភិក្ខុដទៃ ដែលមានវស្សាខ្លីជាងចុះមក គប្បីបវរណា
ដូចគ្នាប្លែកតែ ផ្លាស់ “ភន្តេ” ជួស “អារុសោ” ប៉ុណ្ណោះ នេះឈ្មោះថា
“សង្ឃបវរណា” ។

មាន ៤អង្គត្រូវតាំងញត្តិថា “សុណាន្តុ មេ អាយស្មន្តោ អដ្ឋ
បវរណា បណ្ណរសី យទាយស្មន្តានំ បត្តកលំ មយំ អញ្ញមញ្ញំ

បរាវេយ្យាម” ។ ព្រះករុណាទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ខ្ញុំ បរាវណាថ្ងៃនេះ
ជាថ្ងៃ ១៥ បើសេចក្តីព្រមព្រៀងនៃព្រះករុណាទាំងឡាយ ដ៏សមគួរ
ហើយ យើងទាំងឡាយ គប្បីបរាវណានូវគ្នានឹងគ្នា ។

បើបីអង្គថា “អាយស្មន្ត” ជួស “អាយស្មន្តោ” ហើយគប្បី
បរាវណា តាមលំដាប់, បរាវណាថា “អហំ អារុសោ អាយស្មន្តោ
បរាវេមិ ។ ល ។ បដិករិស្សាមិ ។ ធុតិយម្បិ អារុសោ ។ល។
បដិករិស្សាមិ ។ តតិយម្បិ អារុសោ ។ល។ បដិករិស្សាមិ ។
នេះសម្រាប់ភិក្ខុចាស់ជាង ។ បើខ្លីជាងថា “ភន្តោ” ជួស “អារុសោ”
បើមានតែ ២អង្គ មិនបាច់តាំងញត្តិ ថាតែពាក្យបរាវណាប៉ុណ្ណោះ,
បរាវណាថា “អហំ អាយស្មន្តំ បរាវេមិ ។ល។ រទតុ មំ អាយស្មា
អនុកម្យំ ឧទាទាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ” ។ នេះឈ្មោះថា
“តណបរាវណា” ។

បើមានតែមួយអង្គ ត្រូវបង្កើនចាំភិក្ខុអាគន្ធកៈ ដរាបដល់ល្ងាច ។
បើឃើញថាមិនមានមក គប្បីអធិដ្ឋានថា “អន្ធមេ បរាវណា” ។

បរាវណានៃយើងក្នុងថ្ងៃនេះ នេះហៅថា “បុគ្គលបរាវណា” ។

បរាវណានេះ ពេលដោយថ្ងៃ មាន៣... ។

ដោយអាការៈមានព្យាបាទ...។ ដោយការរកៈអ្នកធ្វើមាន ព្យាបាទច្រើនដែល
ពេលហើយ ក្នុងឧបោសថ ប្លែកតែក្នុងទីនេះ កំណត់ ភិក្ខុពី ៥អង្គឡើង
ទៅ ទើបធ្វើ“សង្ឃបវារណា” បាន ។

វិធីបវារណា ចប់

ឧបោសថថាទិបព្វៈ ចប់

ធម៌ ព្រហ្មការសង្ខេបប៉ុណ្ណោះ

ចប់

ឧបសម្ព័ន្ធវិធី^(១)

កុលបុត្រអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា កាលបួសបានភេទជាសាមណេរ រួចហើយ ប្រាថ្នានឹងឧបសម្ព័ន្ធជាភិក្ខុ គប្បីពាក់សង្ឃាដី កាន់យក បាត្រចូលទៅកាន់ទី ប្រជុំសង្ឃ ថ្វាយបង្គំព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ៣ ដង, ហើយសូត្របាលីសុំនិស្ស័យ, លុះរួចស្រេចហើយ ត្រូវអង្គុយលុតជង្គង់ (ឬជើង) តាមសម្មូល ក្នុងទីប្រជុំសង្ឃ កាន់យកឧបជ្ឈាយ៍ជាមុន លុះកាន់យកឧបជ្ឈាយ៍រួចហើយ ។ ព្រះឧបជ្ឈាយ៍គប្បីប្រាប់ដល់ សាមណេរអ្នកជាឧបសម្ព័ន្ធទាហេតុៈថា នេះជាវេលាដែលសង្ឃនឹងធ្វើ ឧបសម្ព័ន្ធកម្ម លើកស្រង់លោកឲ្យផុតចាកសាមណេរ ទៅជាភិក្ខុ ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយញាតិចតុត្ថកម្មវាចា ដែលនឹងសូត្រប្រកាស ក្នុងសង្ឃសន្និបាត វិធីសូត្រត្រូវចេញឈ្មោះឧបសម្ព័ន្ធទាហេតុៈ និងឈ្មោះ ឧបជ្ឈាយ៍ (ដើម្បីបញ្ចូលឈ្មោះទាំង ២នោះ) ក្នុងមគ្គភាសា ។ ហេតុនេះលោកត្រូវកំណត់ចាំ ឈ្មោះខ្លួន និងឧបជ្ឈាយ៍ទុក, បើគ្រូ សូត្រសួរ ដល់ឈ្មោះរបស់ខ្លួន ឲ្យប្រាប់ឈ្មោះដែលឧបជ្ឈាយ៍ ឲ្យកំណត់ ចាំទុកនោះ, សួរដល់ឈ្មោះឧបជ្ឈាយ៍ ឲ្យប្រាប់តាមឈ្មោះ បើគ្រូសូត្រប្រាប់បាត្រចិវរថា របស់នេះឈ្មោះនេះ។ ឲ្យទទួលពាក្យ ហើយ ចាំឈ្មោះទុកប្រើប្រាស់ក្នុងអធិដ្ឋានកិច្ច ។

(១) វិនយបិដក មហាភ្នន្តកៈ ។

លំដាប់នោះ កម្មវាចា (គ្រូសូត្រ) ត្រូវសូត្រប្រាប់បាត្រចីវរ, ឧបសម្បទាបេក្ខៈ គប្បីទទួលដូចតទៅ (ត្រង់ ប្រទេសយើងធ្លាប់ និយម ប្រើមក គ្រូសូត្រ ត្រូវសូត្រទាំងបាលី ដែលឧបសម្បទាបេក្ខៈ កាន់យកឧបជ្ឈាយ៍ ទាំងបាលីប្រាប់បាត្រចីវរ) ដោយតាំង “នមោ” ៣ បទមុនជាដរាបដូចតទៅនេះ ៖

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ ពដង ។

បឋមំ ឧបជ្ឈំ តាហាបេតព្វោ, ឧបជ្ឈំ តាហាបេត្វា បត្តចីវរំ
អាចិត្តិតព្វំ

ប្រាប់បាត្រចីវរ

អយន្តេ បត្តោ នេបាត្ររបស់អ្នក ទទួលថា អាម ភន្តេ
អយំ សង្ឃាដិ នេសង្ឃាដីរបស់អ្នក ទទួលថា អាម ភន្តេ
អយំ ឧត្តរាសន្តោ នេបីពរបស់អ្នក ទទួលថា អាម ភន្តេ
អយំ អន្តរាសន្តោ នេស្បង់របស់អ្នក ទទួលថា អាម ភន្តេ

អំពីនេះគ្រូសូត្រគប្បីប្រាប់ឧបសម្បទាបេក្ខៈ ឲ្យចេញទៅក្រៅ ប្រជុំសង្ឃ ដោយសូត្របាលីនេះថា “តច្ឆ អមុម្ហិ ឱកាសេ តិដ្ឋាហិ” អ្នកចូលទៅឈរក្នុងឱកាសឯណោះសិនចុះ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទាហេតុៈ គប្បីថយចេញអំពីទីប្រជុំសង្ឃចំនួន ១២ហត្ថ
ហើយឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

ពាក្យសម្មតិខ្លួនចេញទៅប្រៀនប្រដៅ

គ្រូសូត្រ គប្បីសន្មតខ្លួន ដោយសូត្របាលីថាដូច្នេះ ៖

សុណាតុ មេ ភន្តេ សំយោ (ឥត្តន្ទាមោ^(១)) អាយស្មតោ
(ឥត្តន្ទាមស្ស^(២)) ឧបសម្ព័ន្ធទាហេតោ, យទិ សំយស្ស បត្តកលំ
អហំ (ឥត្តន្ទាមំ^(១)) អនុសាសេយ្យំ ។

ពាក្យប្រៀនប្រដៅសមសួរ (ខាងក្រៅប្រជុំសង្ឃ)

គ្រូសូត្រគប្បីប្រៀនប្រដៅសមសួរដោយសូត្របាលីថាដូច្នេះ ៖

សុណាសិ (ឥត្តន្ទាម^(១)) អយន្តេ សច្ចកាលោ ភូតកាលោ,
យំ ជាតំ តំ សំយមជ្ឈេ បុច្ឆន្តេ, សន្តំ អត្ថីតិ វត្តពំ,
អសន្តំ នត្ថីតិ វត្តពំ, មា ខោ វិត្ថាសិ មា ខោ មង្គ្គ
អហោសិ ឯវន្តំ បុច្ឆិស្សន្តិ, សន្តិ តេ ឯវុចា អាពាធា

---

(១) “ឥត្តន្ទាមោ, ឥត្តន្ទាមំ, ឥត្តន្ទាម” គប្បីផ្លាស់តាមឈ្មោះឧបសម្ព័ន្ធទាហេតុៈ។

(២) “ឥត្តន្ទាមស្ស” គប្បីផ្លាស់តាមឈ្មោះឧបជ្ឈាយ៍ ។

សួរ	ឆ្លើយ
កុដ្ឋំ	នត្ថិ កន្តេ
កល្ខោ	នត្ថិ កន្តេ
កិលាសោ	នត្ថិ កន្តេ
សោសោ	នត្ថិ កន្តេ
អបមាពោ	នត្ថិ កន្តេ
មនុស្សាសិ	អាម កន្តេ
បុរិសោសិ	អាម កន្តេ
ភុជិស្សោសិ	អាម កន្តេ
អនណាសិ	អាម កន្តេ
នសិរាជភដោ	អាម កន្តេ
អនុញ្ញាតោសិ មាតាបិតុហិ	អាម កន្តេ
បរិបុណ្ណវិសតិវស្សោសិ	អាម កន្តេ
បរិបុណ្ណន្តេ បត្តចីវរំ	អាម កន្តេ
កិដ្ឋាមោសិ	អហំ កន្តេ ..... ជាម
កោ ជាម តេ ឧបជ្ឈាយោ	ឧបជ្ឈាយោ មេ កន្តេ
	អាយស្មា ..... ជាម ។

ពាក្យហៅឧបសម្បទាបេក្ខៈ ឲ្យចូលមកកាន់សង្ឃសន្និបាត

កាលបើប្រៀនប្រដៅសមស្សរួចហើយ គ្រូសូត្រគប្បីត្រឡប់ចូល
មកកាន់ទីប្រជុំសង្ឃវិញ ហើយហៅឧបសម្បទាបេក្ខៈ ឲ្យចូលមកកាន់
សង្ឃសន្និបាត ដោយសូត្របាលីថាដូច្នេះ ៖

សុណាតុ មេ ភន្តេ សំយោ, (ឥត្តជ្ជាមោ) អាយស្មតោ
(ឥត្តជ្ជាមស្ស) ឧបសម្បទាបេក្ខោ អនុសិដ្ឋោ សោ មយា,
យទិ សំយស្ស បត្តកលំ (ឥត្តជ្ជាមោ) អាគច្ឆេយ្យ^(១) ។
អាគច្ឆាហិ ។

ពាក្យដែលឧបសម្បទាបេក្ខៈ សុំឧបសម្បទ

ឧបសម្បទាបេក្ខៈ កាលចូលមកដល់ទីប្រជុំសង្ឃហើយ គប្បីថ្វាយ
បង្គំព្រះសង្ឃទាំងពួង ឆ្ងល់ ស្តាំ រួចសុំឧបសម្បទ ដោយសូត្របាលីថា
ដូច្នេះ ៖

សំយម្ពន្តេ ឧបសម្បទំ យាចាមិ, ឧល្លម្បតុ មំ ភន្តេ,
សំយោ អនុកម្យំ ឧចាទាយ ។

---

(១) លុះសូត្រមកដល់ “អាគច្ឆេយ្យ” គប្បីបែរមុខទៅរកឧបសម្បទាបេក្ខៈ ហើយ
សូត្រ ហៅថា “អាគច្ឆាហិ” អ្នកចូលមកចុះ ។

ធុតិយម្បិ កន្តេ សំយំ ឧបសម្បជំ យាចាមិ, ឧល្គម្បត
មំ កន្តេ, សំយោ អនុកម្បំ ឧចាទាយ ។

តតិយម្បិ កន្តេ សំយំ ឧបសម្បជំ យាចាមិ, ឧល្គម្បត
មំ កន្តេ, សំយោ អនុកម្បំ ឧចាទាយ ។

ពាក្យឧបស្សាយ៍ផ្ទៀងសង្ស

ឧបស្សាយ៍គប្បីផ្ទៀងសង្ស ដោយសូត្របាលីជាដូច្នេះ ៖

យក្សេ (កន្តេ, អាវុសោ)^(១) សង្ខេ ជាតតុ អយំ (ឥត្តន្ទាមោ)
សាមណោ មម ឧបសម្បទាបេក្ខោ សង្ខំ ឧបសម្បជំ
យាចតិ, អហមិមំ ភិក្ខុសង្ខំ អន្លេស្សាមិ, សាធុ
សព្វោយំ សំយោ ឥមំ (ឥត្តន្ទាមំ) សាមណោ មម
ឧបសម្បទាបេក្ខំ អន្តរាយិកេ ធម្មេ បុច្ឆិត្វា តត្ថ បត្ត-
កល្ខតំ ញត្វា ញត្តិចតុត្ថេន កម្មេន អកុហ្មេន
ហោរាហេន ឧបសម្បទេស្សាមិ កម្មសន្និដ្ឋានំ ករោតុ ។

ខ្ញុំសូមផ្ទៀងសង្សទាំងពួង សូមជ្រាប ដ្បិតសាមណោ (ឈ្មោះ...) នេះ មកប្រាថ្នាឧបសម្បទក្នុងសំណាក់ខ្ញុំ ឥឡូវចូលមក សុំឧបសម្បទនឹងសង្ខ, សូមព្រះសង្ខចូលតាំងកម្មសន្និដ្ឋានថា យើង

(១) បើខ្លីជាងសង្ខទាំងពួងថា “កន្តេ” បើចាស់ថា “អាវុសោ” ។

ទាំងឡាយនឹងសួរនូវអន្តរាយិកធម៌ ដល់សាមណេរ(ឈ្មោះ...) នេះ
បើឃើញថាបរិសុទ្ធ ពុំមានអន្តរាយហើយ គួរឲ្យឧបសម្ព័ន្ធ ដោយញត្តិ-
ចតុត្ថកម្មវាចាដ៏មិនកម្រើក ពូជកាលគ្រាឥឡូវនេះឯង ។

ពាក្យសម្មតិខ្លួន ដើម្បីសួរអន្តរាយិកធម៌

គ្រូសូត្រគប្បីសន្មតខ្លួន ដោយសូត្របាលីថាដូច្នេះ ៖

សុណាតុ មេ ភន្តេ សំយោ, អយំ (ឥត្តន្ទាមោ) អាយស្មតោ
(ឥត្តន្ទាមស្ស) ឧបសម្មជាបេក្ខោ, យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ,
អហំ (ឥត្តន្ទាមំ) អន្តរាយិកេ ធម្មេ បុច្ឆេយ្យំ ។

ពាក្យសួរអន្តរាយិកធម៌

គ្រូសូត្រគប្បីសាកសួរអន្តរាយិកធម៌ ដោយសូត្របាលីថាដូច្នេះ ៖

សុណាសិ (ឥត្តន្ទាម) អយន្តេ សច្ចកាលោ ភូតកាលោ,
យំ ជាតំ តំ បុច្ឆាមិ, សន្តំ អត្ថីតិ វត្តពុំ អសន្តំ នត្ថីតិ វត្តពុំ,
សន្តិ តេ ឯវុចា អាពាធា កុដ្ឋិ? ទទ្ទលថា នត្ថិ ភន្តេ
។ល។ កោ ធាម តេ ឧបជ្ឈាយោ? ទទ្ទលថា
ឧបជ្ឈាយោ មេ ភន្តេ អាយស្មា..... ធាម ។

កម្មវាចាឧបសម្ព័ន្ធ

កាលសួរអន្តរាយិកធម៌រួចហើយ គ្រូសូត្រ គប្បីសូត្រ កម្មវាចា
ឧបសម្ព័ន្ធ ដោយសូត្របាលីថាដូច្នេះ ៖

សុណាតុ មេ ភន្តេ សំយោ, អយំ (ឥត្តន្ទាមោ)
អាយស្មតោ (ឥត្តន្ទាមស្ស) ឧបសម្មទាបេក្ខោ, បរិសុទ្ធោ
អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ បរិបុណ្ណស្ស បត្តចីវរំ, (ឥត្តន្ទាមោ)
សំយំ ឧបសម្មទំ យាចតិ, អាយស្មតា (ឥត្តន្ទាមេន^(១))
ឧបជ្ឈាយេន, យទិ សំយស្ស បត្តកលំ, សំយោ (ឥត្តន្ទាមំ)
ឧបសម្មទេយ្យ, អាយស្មតា (ឥត្តន្ទាមេន) ឧបជ្ឈាយេន,
ឯសា ញត្តិ ។

សុណាតុ មេ ភន្តេ សំយោ, អយំ (ឥត្តន្ទាមោ)
អាយស្មតោ (ឥត្តន្ទាមស្ស) ឧបសម្មទាបេក្ខោ, បរិសុទ្ធោ
អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ បរិបុណ្ណស្ស បត្តចីវរំ,
(ឥត្តន្ទាមោ) សំយំ ឧបសម្មទំ យាចតិ, អាយស្មតា
(ឥត្តន្ទាមេន) ឧបជ្ឈាយេន, សំយោ (ឥត្តន្ទាមំ)
ឧបសម្មទេតិ, អាយស្មតា (ឥត្តន្ទាមេន) ឧបជ្ឈាយេន,

(១) ឥត្តនាមេន គប្បីផ្លាស់តាមឈ្មោះឧបជ្ឈាយ៍គ្រប់ពាក្យ ។

យស្សាយស្មតោ ឧមតិ (ឥត្តន្ទាមស្ស^(១)) ឧបសម្បទា,
អាយស្មតា (ឥត្តន្ទាមេន) ឧបជ្ឈាយេន, សោ តុណ្ហាស្ស
យស្ស ន ឧមតិ, សោ កាសេយ្យ ។

ទុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វេទមិ, សុណាតុ មេ កន្តេ
សំយោ, អយំ (ឥត្តន្ទាមោ) អាយស្មតោ (ឥត្តន្ទាមស្ស)
ឧបសម្បទាបេក្ខោ, ។ល។ សោ កាសេយ្យ ។

តតិយម្បិ ឯតមត្តំ វេទមិ, សុណាតុ មេ កន្តេ
សំយោ, អយំ (ឥត្តន្ទាមោ) អាយស្មតោ (ឥត្តន្ទាមស្ស)
ឧបសម្បទាបេក្ខោ, ។ល។ សោ កាសេយ្យ ។

ឧបសម្បទោ សំយេន (ឥត្តន្ទាមោ) អាយស្មតា
(ឥត្តន្ទាមេន) ឧបជ្ឈាយេន ឧមតិ សំយស្ស តស្មា
តុណ្ហា ឯវមេតំ ជារយាមិ ។

ចប់ញត្តិចតុត្ថកម្មវាចាហើយ ភិក្ខុភាព សម្រេចឡើងដល់
សាមណេរ នោះភ្លាម ទាំងសីល ៤ មានបាតិមោក្ខសំវេសីល
ដ៏ប្រដាប់ដោយសិក្ខាបទ ២២៧ ជាដើម ក៏កើតឡើងបរិបូណ៌ ។
ភិក្ខុឈ្មោះថាសម្រេចឡើង ដោយសម្បត្តិ ៥ ជា ឯកតោសុទ្ធិ
បរិសុទ្ធម្ខាង គឺត្រូវសូត្រពោលបាលីត្រឹមត្រូវតាមវិធីអក្ខរៈ ។

---

(១) ឥត្តនាមស្ស នេះគប្បីផ្លាស់តាមឈ្មោះឧបសម្បទាបេក្ខៈ ។

កាលបួសរួចហើយ ត្រូវឈរនៅទីមួយដ៏សមគួរ រង់ចាំទទួល
សេចក្តីទូន្មាន ប្រៀនប្រដៅអំពីព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ។

ព្រះឧបជ្ឈាយ៍ទូន្មានដោយអនុសាសន៍ ៨ យ៉ាង

ដំបូងប្រាប់ឲ្យកំណត់ស្រមោលក្នុងខណៈនោះ (សម័យឥឡូវត្រូវ
ឲ្យកំណត់ម៉ោងវិញ), ប្រាប់ឲ្យដឹងរដូវ, ប្រាប់ឲ្យដឹងចំណែកថ្ងៃ, ប្រាប់ឲ្យ
ដឹងសង្គ្រឹកការរូបរួម (គឺរួម ៣ខែដើម), ប្រាប់ឲ្យដឹងនិស្ស័យគឺបច្ច័យ
គ្រឿងអាស្រ័យ ៤យ៉ាង, ប្រាប់ឲ្យដឹងកិច្ចដែលមិនគួរធ្វើ ៤ យ៉ាង,
ដោយសូត្របាលីតទៅនេះ ៖

តាវទេវ ឆាយា មេតព្វា, ឧតុប្បមាណំ អាចិក្ខិតពុំ,
ទិវសកាកោ អាចិក្ខិតព្វោ សង្កឹតិ អាចិក្ខិតព្វា,
ចត្តារោ និស្សយា អាចិក្ខិតព្វា, ចត្តារិ ច អករណីយានិ
អាចិក្ខិតព្វានិ ។

បិណ្ឌិយាលោបកោជនំ និស្សាយ បព្វជ្ជា, តត្ថ
តេ យាវជីវំ ឧស្សាហោ ករណីយោ អតិរកលាកោ,
សំយកត្តំ ឧទ្ទេសកត្តំ និមន្តនំ សលាកកត្តំ បក្ខិកំ
ឧចោសថិកំ ចាទិបទិកំ ។

(បព្វជិត ត្រូវអាស្រ័យបិណ្ឌបាត ដរាបលុះអស់ជីវិត) ។ ទទួលថា
“អាម កន្លែ” ។

បំសុក្ខលចីវរំ និស្សាយ បព្វជ្ជា, តត្ថ តេ យាវជីវំ
ឧស្សាហោ ករណីយោ អតិរកលាកោ, ខោមំ
កប្បាសិកំ កោសេយ្យំ កម្ពលំ សាលំ កង្គំ ។

(បព្វជិត ត្រូវអាស្រ័យស្បៀកដណ្តប់សំពត់បង្កុក្ខល ដរាបលុះ
អស់ជីវិត) ។ ទទួលថា “អាម កន្លែ” ។

រុក្ខមូលសេនាសនំ និស្សាយ បព្វជ្ជា, តត្ថ តេ
យាវជីវំ ឧស្សាហោ ករណីយោ អតិរកលាកោ,
វិហារោ អន្សយោកោ ចាសាទោ ហម្មិយំ តុហា ។

(បព្វជិត ត្រូវអាស្រ័យគល់ឈើជាទីសេនាសនៈ ដរាបលុះអស់
ជីវិត) ។ ទទួលថា “អាម កន្លែ” ។

បូតិមុត្តកេសជ្ជំ និស្សាយ បព្វជ្ជា, តត្ថ តេ
យាវជីវំ ឧស្សាហោ ករណីយោ អតិរកលាកោ,
សប្បិ នរីតំ តេលំ មធុ ផាលិតំ ។

(បព្វជិត ត្រូវអាស្រ័យទឹកមូត្រស្អុយជាថ្នាំ ដរាបលុះអស់ជីវិត) ។
ទទួលថា “អាម កន្លែ” ។

និស្សយ ៤ ចប់

ឧបសម្បជ្ជន ភិក្ខុនា មេដុនោ ធម្មោ ន
 បដិសេវិតញ្ចោ អន្តមសោ តិរច្ឆានកតាយមិ, យោ
 ភិក្ខុ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ, អស្សមណោ ហោតិ
 អសក្យបុត្តិយោ, សេយ្យថាមិ នាម បុរិសោ សីសច្ចិន្នោ
 អកញ្ចោ តេន សរីរពន្ធនេន ជីវិតំ, វរមេវ ភិក្ខុ មេដុនំ
 ធម្មំ បដិសេវិត្វា, អស្សមណោ ហោតិ អសក្យបុត្តិយោ,
 តន្តេ^(១) យាវជីវំ អករណីយំ ។

(បព្វជិតអ្នកសេពមេប៉ុនហើយ ដូចមនុស្សកំបុតក្បាល នឹងឬស
 តទៅទៀតពុំបានឡើយ) ។ ទទួលថា “អាម ភន្តេ” ។

ឧបសម្បជ្ជន ភិក្ខុនា អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ ន
 អាទាតព្វំ អន្តមសោ តិណាសលាភំ ឧបាទាយ,
 យោ ភិក្ខុ ចាទំ វា ចាទារហំ វា អតិរេកចាទំ វា អទិន្នំ
 ថេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ អស្សមណោ ហោតិ អសក្យ-
 បុត្តិយោ, សេយ្យថាមិ នាម បណ្ឌាបលាសោ ពន្ធនា
 បមុត្តោ អកញ្ចោ ហរិតតត្តាយ, វរមេវ ភិក្ខុ ចាទំ វា
 ចាទារហំ វា អតិរេកចាទំ វា អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ
 អាទិយិត្វា អស្សមណោ ហោតិ អសក្យបុត្តិយោ,
 តន្តេ^(១) យាវជីវំ អករណីយំ ។

១ គ្នាច្រើនថា “តំ វោ” ។

(បព្វជិតអ្នកល្អចម្រើនហើយ ដូចស្លឹកឈើទុំជ្រុះ នឹងបួស
តទៀតពុំបានឡើយ) ទទួលថា “អាម ភន្តេ” ។

ឧបសម្បន្នេន ភិក្ខុនា សព្វាច្ច ចាលោក ជីវិតា
វោរោមេតព្វោ អន្តមសោ កុន្តកិបិល្លិតំ ឧបាទាយ,
យោ ភិក្ខុ សព្វាច្ច មនុស្សវិត្តហំ ជីវិតា វោរោមេតិ, អន្តម-
សោ កត្តចាតនំ ឧបាទាយ, អស្សមលោក ហោតិ អសក្ស-
បុត្តិយោ, សេយ្យថាបិ នាម បុគ្គសិលា ទ្វិដា ភិក្ខុ អបដិ-
សន្ធិកា ហោតិ, ឯវមេវ ភិក្ខុ សព្វាច្ច មនុស្សវិត្តហំ
ជីវិតា វោរោមេត្វា អស្សមលោក ហោតិ អសក្សបុត្តិយោ
,តន្តេ^(១) យាវជីវំ អករណីយំ ។

(បព្វជិតអ្នកសម្លាប់មនុស្សហើយ ដូចជាថ្មបែក នឹងបួសតទៅ
ទៀតពុំបានឡើយ) ។ ទទួល “អាម ភន្តេ” ។

ឧបសម្បន្នេន ភិក្ខុនា ឧត្តរិមនុស្សធម្មោ ន ឧល្ល-
បិតព្វោ អន្តមសោ សុញ្ញាតាវ អភិរមាមីតិ, យោ ភិក្ខុ
ចាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ
ឧល្លបតិ, ឈានំ វា វិមោក្ខំ វា សមាធិំ វា សមាបត្តិំ វា
មក្កំ វា ផលំ វា, អស្សមលោក ហោតិ អសក្សបុត្តិយោ,

១ គ្នាច្រើនថា “តំ វោ” ។

សេយ្យជាមិ ជាម តាលោ មត្តកង្ខិណោ អកព្វោ បុន
វិរុទ្ធិយា, ឯវមេវ ភិក្ខុ ចាមិទ្ធោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ
អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧលូមិត្វា អស្សមណោ ហោតិ
អសក្យបុត្តិយោ, តន្តេ^(១) យាវជីវំ អករណីយំ ។

(បព្វជិត អ្នកអ្នតឧត្តរិមនុស្សធម្មហើយ ដូចឆ្នោតកំបុតចុង
នឹងបួសតទៅទៀតពុំបានឡើយ) ។ ទទួលថា “អាម ភន្តេ” ។
អករណីយកិច្ច កិច្ចមិនគួរធ្វើ ៤យ៉ាងនេះ បើភិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លងហើយ
បួសទៀតពុំបានឡើយ ក្នុងមួយជីវិតនេះ) ចប់ ។

ព្រះឧបជ្ឈាយ៍ទូន្មានដោយអនុសាសន៍ ៨ យ៉ាង ចប់

ឧបសម្បទិត្ត

បើនឹងឲ្យបព្វជ្ជា ឬ ឧបសម្បទីម្តង ២រូប, ឬ ពារូបក៏បាន, គប្បីឲ្យ
សូមបព្វជ្ជាព្រមគ្នា, តែត្រូវឲ្យសរណគមន៍ និងសីលផ្សេងគ្នា,
ឲ្យសុំនិស្ស័យម្តង ១រូប ប្រាប់បាត្រចីវរ ប្រដៅសមសួរ និងសួរអន្តរាយិ-
កធម៌ម្តង ១រូប សុំឧបសម្បទីព្រមគ្នា សូត្រកម្មវាចាគ្រប់យ៉ាង
ជាមួយគ្នាតែម្តងបាន ។

១ គ្នាច្រើនថា “ តំ វោ ” ។

ទីនេះពុំបាននាំយកសេចក្តីពន្យល់ និងបាលី មកចារឹកទុកទេ
តែគប្បីជ្រាបថា បួសម្តងបានត្រឹម ២រូប ឬព្យាប យ៉ាងច្រើន
ឲ្យលើសជាង ព្យាបទៅ ពុំបានជាដាច់ខាត ។

ឯសេចក្តីស្និទ្ធចិត្តក្នុងរឿងនេះ ជាទីបំផុតនោះ គឺឲ្យឧបសម្បទម្តង
មួយៗ ។

**ឧបសម្បទវិធីសង្ខេបប៉ុណ្ណោះ
វិធីរៀនដើម្បីឧបសម្បទ ចប់ ។**

កត្តានីមិត្តប្រាជ្ញាឧបសម្បទា

កុលធីតាកាលបើមានសទ្ធាបានបួសជាសាមណេរី ហើយបាន
 បំពេញការសិក្សានូវសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ ២ ឆ្នាំ រួចស្រេច
 (ចាប់តាំងពីទទួលបានការសិក្សានូវសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងមក សាមណេរី
 នោះដែលជាសាមណេរីទៀតហើយ គេឲ្យឈ្មោះថាសិក្ខមាណា) ហើយ
 ប្រាជ្ញាដើម្បីបានឧបសម្បទាជាកិក្ខុនីការៈក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ត្រូវមាន
 អាយុគ្រប់ ២០ វស្សាឡើងទៅ ។ ដើម្បីបានជាកិក្ខុនីពេញលក្ខណៈ
 សិក្ខមាណានោះត្រូវតែទទួលការបំបួសពីឧកតោសង្ឃ (កិក្ខុនីសង្ឃ និងកិក្ខុ
 សង្ឃក្នុងថ្ងៃតែមួយ) ។ សិក្ខមាណាដែលប្រាជ្ញា ឧបសម្បទាជាកិក្ខុនី
 ត្រូវពាក់សង្ឃាដីកាន់យកនូវបាត្រ ហើយចូលទៅកាន់ទីប្រជុំសង្ឃ (កិក្ខុនី
 សង្ឃត្រូវមានចំនួនចាប់ពី ១០អង្គឡើងទៅ) រួចថ្វាយបង្គំព្រះឧបជ្ឈាយ៉ា
 ដោយបញ្ចង្គប្រតិស្ឋាន ហើយអង្គុយលុតជង្គង់តាមសម្រួលក្នុងទីប្រជុំ
 សង្ឃនោះ ។ កិច្ចដែលត្រូវធ្វើមានជាបន្តបន្ទាប់ដូចតទៅ :

១- ការសូមវត្ថុបនសម្មតិអំពីសង្ឃ^(១)

កិក្ខុនីដែលមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ធ្វើ
 ឧត្តរាសង្គៈចៀងស្នាម្នាង ហើយសំពះបាទាកិក្ខុនីចាស់ ។ ហើយអង្គុយ

---

១. ប្រសិនបើកិក្ខុនីជាឧបជ្ឈាយ៉ា ធ្លាប់បានទទួលវត្ថុបនសម្មតិអំពី
 សង្ឃរួចហើយ មិនបាច់សូមទៀតទេ ។

លុតជង្គង់ផ្គង់អញ្ចាលីឡើងពេលយ៉ាងនេះថា ៖

អហំ អយេ (ឥត្តន្ទាមា)^(១) បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សា
កិក្ខុនីសង្ឃំ វុដ្ឋាបនសម្មតី យាចាមិ ។

ទុតិយម្បិ អហំ អយេ (ឥត្តន្ទាមា)^(១) បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សា
កិក្ខុនីសង្ឃំ វុដ្ឋាបនសម្មតី យាចាមិ ។

តតិយម្បិ អហំ អយេ (ឥត្តន្ទាមា)^(១) បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សា
កិក្ខុនីសង្ឃំ វុដ្ឋាបនសម្មតី យាចាមិ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះ ជាកិក្ខុនីមានវស្សាពេញ
១២ ហើយ សូមវុដ្ឋាបនសម្មតិនឹងសង្ឃំ ។ អស់វារៈពីរដងផង អស់វារៈ
បីដងផង ។

ការឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិ កិក្ខុនីសង្ឃំគប្បីធ្វើដូច្នេះ គឺត្រូវកិក្ខុនីអ្នកទ្វាស
ប្រតិពាលគប្បីញ៉ាំងសង្ឃំឲ្យដឹងថា ៖

សុណាតុ មេ អយេ សង្ឃោ អយំ (ឥត្តន្ទាមា)^(១)
បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សា កិក្ខុនី សង្ឃំ វុដ្ឋាបនសម្មតី យា-
ចាមិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកាលំ សង្ឃោ (ឥត្តន្ទាមាយ)^(២)
បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សាយ កិក្ខុនិយា វុដ្ឋាបនសម្មតី ទ-

---

១. ត្រង់នេះត្រូវបញ្ចូលនាមបញ្ញត្តិព្រះឧបជ្ឈាយ៉ា ឧ.កម្មដ្ឋានា, ២. កម្មដ្ឋានាយ។

ឈេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ អយេយ្យ សង្ខេប
 អយំ (ឥត្តន្ទាមា)^(១) បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សា ភិក្ខុនី សង្ឃំ វុដ្ឋា-
 បនសម្មតី យាចតិ ។ សង្ខេប (ឥត្តន្ទាមាយ)^(២) បរិបុណ្ណទ្វា-
 ទសវស្សាយ ភិក្ខុនិយា វុដ្ឋាបនសម្មតី ទេតិ ។ យស្សា
 អយ្យាយ ខមតិ (ឥត្តន្ទាមាយ)^(២) បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សាយ
 ភិក្ខុនិយា វុដ្ឋាបនសម្មតិយា ទានំ សា តុណ្ហាស្ស យស្សា
 នក្ខមតិ សា កាសេយ្យ ។ ទិន្នា សង្ខេប (ឥត្តន្ទាមាយ)^(២)
 បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សាយ ភិក្ខុនិយា វុដ្ឋាបនសម្មតិ ។
 ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហា ។ ឯវមេតំ ធារយាមិ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះមាន
 ឈ្មោះនេះ មានវស្សាពេញ ១២ ហើយ សូមវុដ្ឋាបនសម្មតិនឹងសង្ឃ ។
 បើវុដ្ឋាបនសម្មតិកម្មនេះ មានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បី
 ឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនីមានឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សាពេញ ១២
 ហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
 ភិក្ខុនីនេះមានឈ្មោះនេះ មានវស្សាពេញ ១២ ហើយ
 សូមវុដ្ឋាបនសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនី
 ឈ្មោះនេះ មានវស្សាពេញ ១២ ហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិ
 ដល់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ មានវស្សាពេញ ១២ ហើយគួរ

១.ត្រង់នេះត្រូវបញ្ចូលនាមបញ្ញត្តិព្រះឧបជ្ឈាយ៍ឧ.កម្មដ្ឋានា, ២.កម្មដ្ឋានាយ។

ដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរ
 ដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះ គប្បីនិយាយឡើង ។
 សង្ឃបានឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ មានវស្សាពេញ ១២
 ហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិនោះ គួរដល់សង្ឃហើយ ហេតុនោះ
 ទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការ
 ស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

ការសូមវុដ្ឋានសម្មតិរបស់សិក្ខុមាណា អំពីសង្ឃដូចតទៅ៖

ត្រូវសិក្ខុមាណាដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ
 គប្បីចូលទៅរកសង្ឃធ្វើឧត្តរាសង្គៈចៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុនី
 ទាំងឡាយ រួចអង្គុយលុតជង្គង់ផ្ដងអញ្ចាលឡើង ហើយពោល
 យ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា ៖

អហំ អយេយ្យ (ឥត្តន្នាមា)^(១) (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) អយ្យាយ ទ្វេ
 វស្សាធិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខា សិក្ខុមាណា សង្ឃំ
 វុដ្ឋានសម្មតី យាចាមិ ។

ទុតិយម្បិ អហំ អយេយ្យ (ឥត្តន្នាមា)^(១) (ឥត្តន្នាមាយ)^(២)
 អយ្យាយ ទ្វេ វស្សាធិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខា
 សិក្ខុមាណា សង្ឃំ វុដ្ឋានសម្មតី យាចាមិ ។

---

១. បញ្ចូលឈ្មោះសិក្ខុមាណា ឧ. ធម្មចក្កា ។ ២. បញ្ចូលឈ្មោះ ឧបជ្ឈាយ៉ា
 ឧ.កម្មដ្ឋានាយ ។

តតិយម្បិ អហំ អយេ (ឥត្តន្ទាមា)^(១) (ឥត្តន្ទាមាយ)^(២)
អយ្យាយ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខា
សិក្ខាមាណា សង្ឃំ វុដ្ឋានសម្មតី យាចាមិ ។

បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំជាសិក្ខាមាណាបស់លោកម្ចាស់ មានឈ្មោះនេះ
បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិ
នឹងសង្ឃ ។ អស់វារៈពីរដងផង អស់វារៈបីដងផង ។

អំពីនេះគ្រូសូត្រគប្បីប្រាប់ឧបសម្ពទាបេក្ខា ឲ្យចេញទៅក្រៅ
ប្រជុំសង្ឃដោយសូត្របាលីនេះថា “តច្ឆ អមុម្ហិ ឱកាសេ តិដ្ឋាហិ”
នាងចូរទៅឈរក្នុងឱកាសឯណោះសិនចុះ ។

ភិក្ខុនីដែលឆ្ងាសប្រតិពល ត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា ៖

សុណាតុ មេ អយេ សង្ឃោ អយំ (ឥត្តន្ទាមា)^(១)
(ឥត្តន្ទាមាយ)^(២) អយ្យាយ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ
សិក្ខិតសិក្ខា សិក្ខាមាណា សង្ឃំ វុដ្ឋានសម្មតី យាចាមិ ។
យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ (ឥត្តន្ទាមាយ)^(៣) ទ្វេ
វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខាយ សិក្ខាមាយ
វុដ្ឋានសម្មតី ទទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ
អយេ សង្ឃោ អយំ (ឥត្តន្ទាមា)^(១) (ឥត្តន្ទាមាយ)^(២)
អយ្យាយ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខា

១. បញ្ចូលឈ្មោះសិក្ខាមាណា ឧ. ធម្មចក្កា ។ ២. បញ្ចូលឈ្មោះ ឧបដ្ឋាយិកា
ឧ. ភិក្ខុដ្ឋានាយ ។ ៣. បញ្ចូលឈ្មោះ សិក្ខាមាណា ឧ. ធម្មចក្កាយ ។

សិក្ខាមាតា សង្ឃី វុដ្ឋានសម្មតី យាចតិ ។ សង្ឃោ
 (ឥត្តន្ទាមាយ)^(១) ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខាយ
 សិក្ខាមាយ វុដ្ឋានសម្មតី ទេតិ ។ យស្សា អយ្យាយ
 ខមតិ (ឥត្តន្ទាមាយ)^(១) ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ
 សិក្ខិតសិក្ខាយ សិក្ខាមាយ វុដ្ឋានសម្មតិយា ទានំ សា
 តុណ្ហាស្ស យស្សា នក្ខមតិ សា កាសេយ្យ ។ ទិដ្ឋា
 សង្ឃេន (ឥត្តន្ទាមាយ)^(១) ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិត-
 សិក្ខាយ សិក្ខាមាយ វុដ្ឋានសម្មតិ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស
 តស្មា តុណ្ហា ។ ឯវមេតំ ធារយាមិ ។

បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខាមាតានេះ មានឈ្មោះនេះ
 របស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរ
 ឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ។ បើវុដ្ឋានសម្មតិកម្មមានកាលគួរ
 ដល់សង្ឃហើយ ត្រូវសង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់សិក្ខាមាតាមានឈ្មោះនេះ
 ដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ នេះជាញត្តិ។
 បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខាមាតានេះមានឈ្មោះនេះ
 របស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦យ៉ាងអស់ពីរ
 ឆ្នាំហើយ សូម វុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។

---

១. ត្រូវបញ្ចូលឈ្មោះសិក្ខាមាតា ឧ. ធម្មចក្កាយ ។

សង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់សិក្ខាមាណាមានឈ្មោះនេះដែលបានសិក្សាសិក្ខា
 ក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ។ ការឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់សិក្ខាមាណា
 មានឈ្មោះនេះដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់
 ពីរឆ្នាំ សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម
 មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះ ត្រូវនិយាយឡើង ។
 សង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិ ដល់សិក្ខាមាណាមានឈ្មោះនេះ ដែលបានសិក្សាសិក្ខា
 ក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិសមគួរដល់សង្ឃ
 ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយ
 អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

២- ការកាន់យកឧបដ្ឋាយិកា

កាលបើភិក្ខុនីបានទទួលវុដ្ឋាបនសម្មតិ អំពីសង្ឃហើយ សិក្ខាមាណា
 ក៏បានទទួលវុដ្ឋានសម្មតិអំពីសង្ឃរួចស្រេចដែរ ភិក្ខុនីគប្បីប្រៀនប្រដៅ
 ឧបសម្បទាបេក្ខា ដោយឲ្យឧបសម្បទាបេក្ខាកាន់យកនូវឧបដ្ឋាយិកា មាន
 សេចក្តីដូចតទៅនេះ ៖

ភិក្ខុនីអ្នកឆ្ងាសប្រតិពល (គ្រូសូត្រ) គប្បីសូត្រ “នមោ” ៣ ចប់។

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

រួចសត្រូថា :

បបមំ ឧបដ្ឋំ កាហាបេតព្វា ។

មុនដំបូងត្រូវភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាបេក្ខា កាន់យកឧបជ្ឈាយ៉ា ។

ក្រោយមកឧបសម្បទាបេក្ខា ត្រូវគ្រងចីពរឆៀងស្មាម្ខាងហើយថ្វាយ
បង្គំព្រះបាទាព្រះឧបជ្ឈាយ៉ា រួចហើយអង្គុយលុតជង្គង់ផ្គងឡើងនូវ
អញ្ចាលីហើយពោលយ៉ាងនេះថា :

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ ពាជង ។

ឧបជ្ឈាយា មេ អយេ ហោហិ

ឧបជ្ឈាយា មេ អយេ ហោហិ

ឧបជ្ឈាយា មេ អយេ ហោហិ ។

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ជាឧបជ្ឈាយ៉ារបស់ខ្ញុំ
បពិត្រ លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ជាឧបជ្ឈាយ៉ារបស់ខ្ញុំ បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ជាឧបជ្ឈាយ៉ារបស់ខ្ញុំ ។

ឧបជ្ឈាយ៉ាត្រូវពន្យល់ ឧបសម្បទាបេក្ខាឲ្យដឹងដោយកាយ (ឬ)
ឲ្យដឹងដោយវាចា (ឬ) ឲ្យដឹងទាំងកាយ ទាំងវាចា ដោយពាក្យថា សាហុ
(កម្មនេះប្រពៃហើយក្តី) លហុ (ពាក្យនេះមិនជាការធ្ងន់អ្វីទេក្តី)
ឱចាយិកំ (កម្មនេះជាឧបាយជាទីរើខ្លួនចេញក្តី) បដិរូបំ (កម្មនេះសមគួរ
ហើយក្តី) ចាសាទិកេន សម្មាទេហិ (អ្នកចូរញ៉ាំងកម្មឲ្យបរិបូណ៌
ដោយកាយនិងវាចា គួរជាទីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាក្តី) ។ ឧបសម្បទា-
បេក្ខាទទួលថា សាធុ អយេ ។

វិធីប្រាប់បាត្រចីវរ

ភិក្ខុនី (ឧបសម្ព័ន្ធទាចវិនី)សូត្រ “នមោ” ៣ ចប់ ។

នមោ តស្ស ភក្កវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ ពាជី ។

ឧបជ្ឈំ តាហាបេត្វា បត្តចីវរំ អាចិត្តិតព្វំ ។

លុះកាន់យកឧបជ្ឈាយ៉ាហើយ គ្រូសូត្រគប្បីប្រាប់បាត្រនិងចីវរដូចតទៅ
អយន្តេ បត្តោ នេបាត្ររបស់នាង ទទួលថា អាម អយ្យេ
អយំ សង្ឃាជិ នេសង្ឃាជីរបស់នាង ទទួលថា អាម អយ្យេ
អយំ ឧត្តរាសង្កោ នេចីពររបស់នាង ទទួលថា អាម អយ្យេ
អយំ អន្តរាសកោ នេស្បង់របស់នាង ទទួលថា អាម អយ្យេ
ឥទំ សង្ក្ខន្ធិកំ នេជាសំពត់ពុជរបស់នាង ទទួលថា អាម អយ្យេ
អយំ ឧទកសាជិកា នេជាសំពត់ពុជទឹករបស់នាងទទួលថា អាម អយ្យេ

អំពីនេះគ្រូសូត្រគប្បីប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធទាចក្ខា ឲ្យចេញទៅក្រៅ
ប្រជុំសង្ឃ ដោយសូត្របាលីនេះថា “តច្ឆ អមុម្ហិ ឱកាសេ តិជ្ជាហិ”
នាងចូរទៅឈរក្នុងឱកាសឯណោះសិនចុះ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទាចក្ខា គប្បីថយចេញអំពីទីប្រជុំសង្ឃចំនួន ១២ ហត្ថ
ហើយឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

៣- ប្រដៅសមស្រប

ពាក្យសម្មតិខ្លួនចេញទៅប្រៀនប្រដៅ^(១)

១. ការសម្មតិខ្លួន ចេញទៅប្រៀនប្រដៅមានពីរបែបគឺសន្មតខ្លួនឯង
និងសន្មតអ្នកដទៃ ។

គ្រូសូត្រគប្បីសម្មត្ថខ្លួនដោយសូត្របាលីថាដូច្នេះ ៖
 សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ (ឥត្តន្ទាមាយ)^(១) អយ្យាយ
 ឧបសម្បទាបេក្ខា ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ អហំ
 (ឥត្តន្ទាមំ)^(២) អនុសាសេយ្យំ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) ឧបសម្ប-
 ទាបេក្ខា (ជាសិស្ស) របស់លោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ។ បើកម្មមានកាលគួរ
 ដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំម្ចាស់គប្បីប្រៀនប្រដៅ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ ។
 ប្រសិនបើភិក្ខុនីដទៃ សន្មតភិក្ខុនីដទៃ ភិក្ខុនីអ្នកឆ្ងាសប្រតិពល
 គប្បីប្រកាសសង្ឃថា ៖

សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ (ឥត្តន្ទាមា)^(២)
 (ឥត្តន្ទាមាយ)^(១) អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា ។ យទិ សង្ឃស្ស
 បត្តកល្លំ (ឥត្តន្ទាមា)^(៣) (ឥត្តន្ទាមំ)^(២) អនុសាសេយ្យ ។

បពិត្រព្រះលោកជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ លោកម្ចាស់ឈ្មោះ
 នេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខា របស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ។ បើកម្ម
 មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ គប្បីប្រៀនប្រដៅ
 ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ ។

---

១. “ឥត្តន្ទាមាយ” គប្បីផ្លាស់តាមឈ្មោះឧបជ្ឈាយ៉ា ។ ២. “ឥត្តន្ទាមាឥត្តន្ទាមំ”
 គប្បីផ្លាស់តាមឈ្មោះ ឧបសម្បទាបេក្ខា ។ ៣. “ឥត្តន្ទាមា” គប្បីផ្លាស់តាមឈ្មោះ
 ភិក្ខុនីអ្នកដែលត្រូវ ប្រៀនប្រដៅសមសួរ ។

កិក្ខុនីដែលសង្ឃសន្មតហើយ គប្បីចូលទៅរក ឧបសម្ព័ន្ធជាបេក្ខា
ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ៖

នមោ តស្ស ភក្កវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។ ៣៨៨ ។
សុណសិ (ឥត្តន្ទាមេ)^(១) អយន្តេ សច្ចកាលោ ភូតកាលោ
យំ ជាតំ តំ សង្ឃមជ្ឈេ បុច្ឆន្តេ សន្តំ អត្ថិតិ វត្តពុំ អសន្តំ នត្ថិតិ
វត្តពុំ មា ខោ វិត្តាសិ មា ខោ មជ្ឈំ អហោសិ ឯវន្តំ បុច្ឆិ-
ស្សន្តិ

នៃនាងឈ្មោះនេះ នាងស្តាប់ឃ្លី កាលនេះជាកាលពិត ជាកាលមែន
របស់នាងហើយ របស់ណាដែលកើតហើយ ខ្ញុំសួររបស់នោះ
ចំពោះនាងក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ហេតុដែលមាន នាងត្រូវ
និយាយថាមាន ហេតុដែលមិនមាន នាងត្រូវនិយាយថាមិនមាន
នាងកុំរឹងខ្លួនឡើយ កុំអៀនខ្មាសឡើយ ខ្ញុំនឹងសួរនាង យ៉ាងនេះថា

សួរ	ឆ្លើយ
នសិ អនិមិត្តា	អាម អយេយ្យ
នសិ និមិត្តមត្តា	អាម អយេយ្យ
នសិ អលោហិតា	អាម អយេយ្យ
នសិ ធុរលោហិតា	អាម អយេយ្យ

១. “ឥត្តន្ទាមេ” គប្បីផ្លាស់តាមឈ្មោះឧបសម្ព័ន្ធជាបេក្ខា ។

នសិ ធុរចោឡា	អាម អយ្យ
នសិ បក្ស្យន្តី	អាម អយ្យ
នសិ សិខិណ្ឌី	អាម អយ្យ
នសិ ឥត្ថិបណ្ឌាកា	អាម អយ្យ
នសិ វេហុសិកា	អាម អយ្យ
នសិ សម្ពិជ្ជា	អាម អយ្យ
នសិ ឧកតោព្យញ្ញនកា	អាម អយ្យ
សន្តិ តេ ឯវ្យុចា អាពាធា	
កុដ្ឋំ	នត្ថិ អយ្យ
កណ្ណោ	នត្ថិ អយ្យ
កិលាសោ	នត្ថិ អយ្យ
សោសោ	នត្ថិ អយ្យ
អបមាហោ	នត្ថិ អយ្យ
មនុស្សាសិ	អាម អយ្យ
ឥត្ថិសិ	អាម អយ្យ
កុដិស្សាសិ	អាម អយ្យ
អនណាសិ	អាម អយ្យ
នសិ រាជភដិ	អាម អយ្យ

អនុញ្ញាតាសិមាតាបិតុហិសាមិកេន
 បរិបុណ្ណវិសតិវស្សាសិ
 បរិបុណ្ណន្តេ បត្តចីវរំ
 កិដ្ឋាមាសិ
 កាធាមា តេ បរត្តិនី

អាម អយ្យ
 អាម អយ្យ
 អាម អយ្យ
 អហំ អយ្យ..... ធាម
 បរត្តិនី មេ អយ្យ
 អាយស្មន្តី .....ធាម

នាងមិនមែនឥតនិមិត្តទេឬ
 នាងមិនមែនមានហេតុគ្រាន់តែជានិមិត្ត
 ទេឬ
 នាងមិនមែនឥតឈាមទេឬ
 នាងមិនមានឈាមជានិច្ចទេឬ
 នាងមិនមែនមានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចទេ
 ឬ
 នាងមិនមែនមានឈាមរដូវហូរជានិច្ចទេ
 ឬ
 នាងមិនមែនជាសិខរិណីទេឬ
 នាងមិនមែនជាស្រ្តីខ្ចីយទេឬ

កុណាលោកម្ចាស់
 កុណាលោកម្ចាស់
 កុណាលោកម្ចាស់
 កុណាលោកម្ចាស់
 កុណាលោកម្ចាស់
 កុណាលោកម្ចាស់
 កុណាលោកម្ចាស់
 កុណាលោកម្ចាស់

នាងមិនមែនមានរូបដូចប្រុសទេឬ
 នាងមិនមានទ្វារមគ្គុរលាយចូលគ្នាទេឬ
 នាងមិនមែនជាឧកតោព្យញ្ជនកាទេឬ
 នាងមានរោគយ៉ាងនេះគឺ
 នាងមានរោគយូងៗ
 នាងមានរោគពកឬ
 នាងមានរោគស្រែងឬ
 នាងមានរោគរឹងរៃឬ
 នាងមានរោគធ្មត់ជ្រូកឬ
 នាងជាមនុស្សឬ
 នាងជាស្រ្តីឬ
 នាងជាអ្នកជាឬ
 នាងជាស្រ្តីឥតជំពាក់បំណុលគេឬ
 នាងមិនមែនជាអ្នកបម្រើព្រះរាជាទេឬ
 មាតាបិតានិងប្តីរបស់នាងបានអនុញ្ញាត
 ហើយឬ
 នាងមានអាយុគ្រប់២០ឆ្នាំហើយឬ
 នាងមានបាត្រនិងចីវរគ្រប់គ្រាន់ហើយឬ

ករុណាលោកម្ចាស់
 ករុណាលោកម្ចាស់
 ករុណាលោកម្ចាស់
 បពិត្រលោកម្ចាស់មិនមានទេ
 បពិត្រលោកម្ចាស់មិនមានទេ
 បពិត្រលោកម្ចាស់មិនមានទេ
 បពិត្រលោកម្ចាស់មិនមានទេ
 បពិត្រលោកម្ចាស់មិនមានទេ
 បពិត្រលោកម្ចាស់មិនមានទេ
 បពិត្រលោកម្ចាស់មែនហើយ
 បពិត្រលោកម្ចាស់មែនហើយ
 បពិត្រលោកម្ចាស់មែនហើយ
 បពិត្រលោកម្ចាស់មែនហើយ
 បពិត្រលោកម្ចាស់មែនហើយ
 បពិត្រលោកម្ចាស់អនុញ្ញាត
 ហើយ
 បពិត្រលោកម្ចាស់គ្រប់ហើយ
 បពិត្រលោកម្ចាស់មានហើយ

នាងឈ្មោះអ៊ូ

បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់

ឈ្មោះ(.....)

បវត្តិនីរបស់នាងឈ្មោះអ៊ូ

បពិត្រលោកម្ចាស់បវត្តិនី

របស់ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះ(.....)

ក្រោយពីសមស្សរួចហើយ ភិក្ខុនីអ្នកឆ្ងាសប្រតិពល គប្បីមកមុន
បង្គំសំ ហើយផ្ទៀងសង្ស័យថា ៖

សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ (ឥត្តន្ទាមា)^(១) (ឥត្តន្ទា-
មាយ)^(២) អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា អនុសិដ្ឋា សា មយា ។
យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ (ឥត្តន្ទាមា)^(១) អាតច្ឆេយ្យ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតសិក្ខាមាតា
ឈ្មោះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់លោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ខ្ញុំម្ចាស់
បានប្រៀនប្រដៅហើយ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ឧបសម្បទា-
បេក្ខាឈ្មោះនេះគប្បីមក ។

ភិក្ខុនីអ្នកប្រៀនប្រដៅ គប្បីហៅឧបសម្បទាបេក្ខាដោយបាលីថា ៖
អាតច្ឆាហិ ។ នាងចូរមក ។

៤- សូមឧបសម្បទាក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃ

ភិក្ខុនីអ្នកប្រៀនប្រដៅឲ្យឧបសម្បទាបេក្ខានោះ ធ្វើចីពរឆៀងស្មា
ម្ខាង ហើយឲ្យថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុនីទាំងឡាយ រួចឲ្យអង្គុយលុតជង្គង់
ផ្គង់អញ្ចាលីឡើងហើយ ឲ្យសូមឧបសម្បទាថា ៖

១. គប្បីផ្លាស់តាមឈ្មោះឧបសម្បទាបេក្ខា ។ ២. គប្បីផ្លាស់តាមឈ្មោះ
ឧបជ្ឈាយ៉ា ។

សង្ឃំ អយេ ឧបសម្បទំ យាចាមិ ឧលុម្ពតុ មំ
អយេ សង្ឃោ អនុកម្មំ ឧចាទាយ ។

ទុតិយម្បិ អយេ សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចាមិ ឧលុម្ពតុ
មំ អយេ សង្ឃោ អនុកម្មំ ឧចាទាយ ។

តតិយម្បិ អយេ សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចាមិ ឧលុម្ពតុ
មំ អយេ សង្ឃោ អនុកម្មំ ឧចាទាយ ។

បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ បពិត្រ
លោកជាម្ចាស់ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង
បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ អស់វារៈ
ពីរដងផង បពិត្រលោកជាម្ចាស់ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ
ស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូមឧបសម្បទា
នឹងសង្ឃ អស់វារៈបីដងផង បពិត្រលោកជាម្ចាស់សូមសង្ឃអាស្រ័យ
សេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។

គ្រូសូត្រគប្បីផ្ទៀងសង្ឃថា ៖

សុណាតុ មេ អយេ សង្ឃោ អយំ (ឥត្តន្នាមា)^(១)
(ឥត្តន្នាមាយ)^(២) អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកលំ អហំ (ឥត្តន្នាមំ)^(១) អន្តរាយិកេ ធម្មេ បុច្ឆេយ្យំ ។

បពិត្រលោកជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងឈ្មោះនេះនេះជា

១. “ឥត្តន្នាមា, ឥត្តន្នាមំ” គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ ឧបសម្បទាបេក្ខា ។ ២.
“ឥត្តន្នាមាយ” គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ ឧបជ្ឈាយ៉ា ។

ឧបសម្បទាបេក្ខារបស់លោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បើកម្មមានកាលគួរដល់
សង្ឃហើយ ខ្ញុំគួរសួរអន្តរាយិកធម៌នឹងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ ។

សុណាសិ (ឥត្តជ្ជាមេ)^(១) អយន្តេ សច្ចកាលោ ភូតកាលោ
យំ ជាតំ តំ បុច្ឆាមិ សន្តំ អត្ថីតិ វត្ថព្វំ អសន្តំ
នត្ថីតិ វត្ថព្វំ

នៃនាងឈ្មោះនេះ នាងស្តាប់ឃ្លី កាលនេះជាកាលពិត ជាកាលមែន
របស់នាងហើយ ហេតុណាដែលកើតហើយ ខ្ញុំសួរចំពោះហេតុនោះ ហេតុ
ដែលមាន នាងគប្បីឆ្លើយថាមាន ហេតុដែលគ្មាននាងគប្បីឆ្លើយថាគ្មាន

សួរ	ឆ្លើយ
នសិ អនិមិត្តា	អាម អយេ
នសិ និមិត្តមត្តា	អាម អយេ
នសិ អលោហិតា	អាម អយេ
នសិ ធុរលោហិតា	អាម អយេ
នសិ ធុរចោឡា	អាម អយេ
នសិ បក្សវន្តី	អាម អយេ
នសិ សិខិណ្ឌី	អាម អយេ
នសិ ឥត្ថីបណ្ឌិតា	អាម អយេ
នសិ វេបុរិសិកា	អាម អយេ
នសិ សម្ពិជ្ជា	អាម អយេ

នសិ ឧកតោព្យញ្ញនកា		អាម អយ្យ
សន្តិ តេ ឯវុចា អាពាធា		
កុដ្ឋំ	នត្ថិ	អយ្យ
កណ្ណោ	នត្ថិ	អយ្យ
កិលាសោ	នត្ថិ	អយ្យ
សោសោ	នត្ថិ	អយ្យ
អបមាពោ	នត្ថិ	អយ្យ
មនុស្សាសិ	អាម អយ្យ	
ឥត្ថិសិ	អាម អយ្យ	
ភុទិស្សាសិ	អាម អយ្យ	
អនណាសិ	អាម អយ្យ	
នសិ រាជភដិ	អាម អយ្យ	
អនុញ្ញាតាសិ	មាតាបិតុហិ	អាម អយ្យ
សាមិកេន		
បរិបុណ្ណវិសតិវស្សាសិ	អាម អយ្យ	
បរិបុណ្ណន្តេ បត្តចីវរំ	អាម អយ្យ	
កិដ្ឋាមាសិ	អហំ អយ្យ..... ឆាម	
កាធាមា តេ បរត្ថិដិ	បរត្ថិដិ មេ អយ្យ	
	អាយស្មន្តិ .....ឆាម	

នាងមិនមែនឥតនិមិត្តទេឬ	កុរុណាលោកម្ចាស់
នាងមិនមែនមានហេតុគ្រាន់តែជានិមិត្ត	កុរុណាលោកម្ចាស់
ទេឬ	
នាងមិនមែនឥតឈាមទេឬ	កុរុណាលោកម្ចាស់
នាងមិនមានឈាមជានិច្ចទេឬ	កុរុណាលោកម្ចាស់
នាងមិនមែនមានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចទេឬ	កុរុណាលោកម្ចាស់
នាងមិនមែនមានឈាមរដូវរហូរជានិច្ចទេឬ	កុរុណាលោកម្ចាស់
នាងមិនមែនជាសិខាវិណីទេឬ	កុរុណាលោកម្ចាស់
នាងមិនមែនជាស្រ្តីខ្ចីយទេឬ	កុរុណាលោកម្ចាស់
នាងមិនមែនមានរូបដូចប្រុសទេឬ	កុរុណាលោកម្ចាស់
នាងមិនមានទ្វារមគ្គរលាយចូលគ្នាទេឬ	កុរុណាលោកម្ចាស់
នាងមិនមែនជាឧកតោព្យញ្ញនកាទេឬ	កុរុណាលោកម្ចាស់
នាងមានរោគយ៉ាងនេះគឺ	
នាងមានរោគយូងៗ	បពិត្រលោកម្ចាស់មិនមានទេ
នាងមានរោគពក្ស	បពិត្រលោកម្ចាស់មិនមានទេ
នាងមានរោគស្រែងៗ	បពិត្រលោកម្ចាស់មិនមានទេ
នាងមានរោគរឹងរ៉ៃ	បពិត្រលោកម្ចាស់មិនមានទេ
នាងមានរោគគួតជ្រូក្ស	បពិត្រលោកម្ចាស់មិនមានទេ

នាងជាមនុស្សឬ	បពិត្រលោកម្ចាស់មែនហើយ
នាងជាស្រ្តីឬ	បពិត្រលោកម្ចាស់មែនហើយ
នាងជាអ្នកជាឬ	បពិត្រលោកម្ចាស់មែនហើយ
នាងជាស្រ្តីឥតជំពាក់បំណុលឬ	បពិត្រលោកម្ចាស់មែនហើយ
នាងមិនមែនជាអ្នកបម្រើព្រះរាជាទេឬ	បពិត្រលោកម្ចាស់មែនហើយ
មាតាបិតានិងប្តីរបស់នាងបានអនុញ្ញាត ហើយឬ	បពិត្រលោកម្ចាស់អនុញ្ញាត ហើយ
នាងមានអាយុគ្រប់២០ឆ្នាំហើយឬ	បពិត្រលោកម្ចាស់គ្រប់ហើយ
នាងមានបាត្រនិងថវិកាគ្រប់គ្រាន់ហើយឬ	បពិត្រលោកម្ចាស់មានហើយ
នាងឈ្មោះអ្វី	បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់ ឈ្មោះ(.....)
បវត្តិនីរបស់នាងឈ្មោះអ្វី	បពិត្រលោកម្ចាស់បវត្តិនី របស់ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះ(.....)

គ្រូសូត្រគប្បីផ្ទៀងសង្ស័យថា ៖

សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ អយំ (ឥត្តន្នាមា)^(១)
(ឥត្តន្នាមាយ)^(២) អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា បរិសុទ្ធា

១. (ឥត្តន្នាមា) គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះឧបសម្បទាបេក្ខា ។

២. "ឥត្តន្នាមាយ" គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ ឧបជ្ឈាយ៉ា ។

អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ ។ បរិបុណ្ណស្សា បត្តចីវរំ ។
 (ឥត្តន្នាមា)^(១) សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ (ឥត្តន្នាមាយ)^(២)
 អយ្យាយ បរត្តិនិយា ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ
 (ឥត្តន្នាមំ)^(១) ឧបសម្បទេយ្យ (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) អយ្យាយ
 បរត្តិនិយា ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ អយ្យេ
 សង្ឃោ អយំ (ឥត្តន្នាមា)^(១) (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) អយ្យាយ
 ឧបសម្បទាបេក្ខា បរិសុទ្ធា អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ ។
 បរិបុណ្ណស្សា បត្តចីវរំ ។ (ឥត្តន្នាមា)^(១) សង្ឃំ ឧបសម្បទំ
 យាចតិ (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) អយ្យាយ បរត្តិនិយា ។
 សង្ឃោ (ឥត្តន្នាមំ)^(១) ឧបសម្បទេតិ (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) អយ្យាយ
 បរត្តិនិយា ។ យស្សា អយ្យាយ ខមតិ (ឥត្តន្នាមា-
 យ)^(១) ឧបសម្បទា (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) អយ្យាយ បរត្តិនិយា
 សា តុណ្ហស្ស យស្សា នក្ខមតិ សា កាសេយ្យ ។
 ទុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វេទាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ
 វេទាមិ សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ អយំ (ឥត្តន្នាមា)^(១)

---

១. “ឥត្តន្នាមា, ឥត្តន្នាមំ, ឥត្តន្នាមាយ” គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ ឧបសម្បទា-
 បេក្ខា ។ ២. “ឥត្តន្នាមាយ” គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ ឧបជ្ឈាយ៉ា ។

(ឥត្តន្ទាមាយ)^(១) អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា បរិសុទ្ធា
 អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ ។ បរិបុណ្ណស្ស បត្តចីវរំ ។
 (ឥត្តន្ទាមា)^(២) សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ (ឥត្តន្ទាមាយ)^(១)
 អយ្យាយ បរត្តិនិយា ។ សង្ឃោ (ឥត្តន្ទាមំ)^(២) ឧបសម្បទេតិ
 (ឥត្តន្ទាមាយ)^(១) អយ្យាយ បរត្តិនិយា ។ យស្សា អយ្យាយ
 ទមតិ (ឥត្តន្ទាមាយ)^(២) ឧបសម្បទា (ឥត្តន្ទាមាយ)^(១) អយ្យាយ
 បរត្តិនិយា សា តុណ្ហស្ស យស្សា នក្ខមតិ សា
 កាសេយ្យ ។ ឧបសម្បទ្នា សង្ឃេន (ឥត្តន្ទាមា)^(២) (ឥត្ត-
 ន្ទាមាយ)^(១) អយ្យាយ បរត្តិនិយា ។ ទមតិ សង្ឃស្ស
 តស្មា តុណ្ហំ ។ ឯវមេតំ ជារយាមិ ។

បពិត្រលោកជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងឈ្មោះនេះ
 នេះជាឧបសម្បទាបេក្ខា របស់លោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធ
 ចាកអន្តរាយិកធម៌ទាំងឡាយហើយ ។ បាត្រនិងចីវររបស់នាងនេះ
 មានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ឥឡូវ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាន
 លោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបរត្តិនីមកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ ។
 បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងឧបសម្បទាបេក្ខា
 ឈ្មោះនេះ មានលោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ

---

១. គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ ឧបជ្ឈាយ៉ា ។ ២. គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ
 ឧបសម្បទាបេក្ខា ។

ជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រលោកជាម្ចាស់
សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងឈ្មោះនេះ នេះជាឧបសម្បទាបេក្ខា របស់
លោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយិកធម៌ទាំងឡាយហើយ ។
បាត្រនិងបិវររបស់នាងនេះមានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ឥឡូវឧបសម្បទា-
បេក្ខាឈ្មោះនេះមានលោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមឧបសម្បទា
នឹងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃញ្ញាំងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានលោក
ជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទារបស់ឧប-
សម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានលោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់
លោកជាម្ចាស់អង្គណា លោកជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោក
ជាម្ចាស់អង្គណា លោកជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាស
សេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះ
អស់វារៈបីដងផងថាបពិត្រលោកជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ នាង
ឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខា របស់លោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ
បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយិកធម៌ទាំងឡាយហើយ ។ បាត្រនិងបិវររបស់នាងនេះ
មានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានលោក
ជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ ។
ឥឡូវសង្ឃញ្ញាំងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់លោកជាម្ចាស់
ឈ្មោះនេះ ជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទារបស់
ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះមានលោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់
លោកជាម្ចាស់អង្គណា លោកជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់

លោកជាម្ចាស់អង្គណា លោកជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។
 ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានលោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី
 សង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទាហើយ ។ ការឲ្យឧបសម្បទានេះ គួរដល់
 សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំម្ចាស់សូមចាំទុកនូវ
 សេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។ បន្ទាប់ពីទទួលបានឧប-
 សម្បទាក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃរួចហើយក្រុមភិក្ខុនីសង្ឃ យ៉ាងតិច ចំនួន ១០
 អង្គឡើងទៅមួយអន្លើដោយឧបជ្ឈាយ៉ា គប្បីនាំឧបសម្បទាបេក្ខា ទៅ
 កាន់សំណាក់ព្រះភិក្ខុសង្ឃ ដើម្បីបានទទួលឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់នៃ
 ឧកតោសង្ឃជាភិក្ខុសម្រេចបានជាភិក្ខុនីពេញលក្ខណៈ

៥- សូមឧបសម្បទាក្នុងភិក្ខុសង្ឃ

ភិក្ខុនីអ្នកប្រៀនប្រដៅ (គ្រូសូត្រ) គប្បីនាំយកឧបសម្បទាបេក្ខានោះ
 ចូលទៅរកភិក្ខុសង្ឃ ឲ្យធ្វើចីវរឆៀងស្មាម្ខាង ឲ្យក្រាបបង្គំបាទភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អង្គុយលុតជង្គង់ ផ្គង់អញ្ជូលឡើងហើយឲ្យសូម
 ឧបសម្បទាក្នុងខណៈនោះថា ៖

អហំ អយ្យា (ឥត្តន្ទាមា)^(១) (ឥត្តន្ទាមាយ)^(២) អយ្យាយ
 ឧបសម្បទាបេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្បទា ភិក្ខុនីសង្ឃ
 វិសុទ្ធា សង្ឃំ អយ្យា ឧបសម្បទំ យាចាមិ
 ឧល្មម្បតុ មំ អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្យំ ឧបាទាយ ។
 អហំ អយ្យា (ឥត្តន្ទាមា)^(១)(ឥត្តន្ទាមាយ)^(២) អយ្យាយ ឧបសម្ប-

---

១. គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ ឧបសម្បទាបេក្ខា ។ ២. គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ
 ឧបជ្ឈាយ៉ា ។

នាបេត្តា ឯកតោ ឧបសម្បជ្ជា ភិក្ខុនីសង្ឃេ វិសុទ្ធា
 ទុតិយម្បិ អយ្យា សង្ឃំ ឧបសម្បជំ យាចាមិ ឧលុម្ពតុ
 មំ អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្យំ ឧចាទាយ ។ អហំ
 អយ្យា (ឥត្តន្ទាមា)^(១) (ឥត្តន្ទាមាយ)^(២) អយ្យាយ ឧបសម្បនា-
 បេត្តា ឯកតោ ឧបសម្បជ្ជា ភិក្ខុនីសង្ឃេ វិសុទ្ធា
 តតិយម្បិ អយ្យា សង្ឃំ ឧបសម្បជំ យាចាមិ ឧលុម្ពតុ
 មំ អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្យំ ឧចាទាយ ។

បពិត្រលោកជាម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជា
 ឧបសម្បទាបេក្ខារបស់លោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំ-
 ណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំង
 ឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមឧបសម្បទានឹងភិក្ខុសង្ឃ (ម្តងទៀត) បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះហើយស្រោចស្រង់
 ខ្ញុំផង ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាឧប-
 សម្បទាបេក្ខារបស់លោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែក
 ម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
 ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមឧបសម្បទានឹងភិក្ខុសង្ឃ (ម្តងទៀត) អស់វារៈពីរដងផង
 បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ
 ស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ

---

១. គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ ឧបសម្បទាបេក្ខា ។ ២. គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ
 ឧបជ្ឈាយ៉ា ។

ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់លោកជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយ
ចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃហើយ បពិត្រលោកជាម្ចាស់
ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមឧបសម្បទានឹងភិក្ខុសង្ឃ (ម្តងទៀត) អស់
វារៈបីដងផង បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តី
អនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។

ភិក្ខុអ្នកទ្វាសប្រតិពាល (គ្រូសូត្រ) គប្បីប្រកាសសង្ឃថា ៖

សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ (ឥត្តន្នាមា)^(១) (ឥត្ត-
ន្នាមាយ)^(២) ឧបសម្បទាបេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្បទា ភិក្ខុ-
នីសង្ឃេ វិសុទ្ធា (ឥត្តន្នាមា)^(១) សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ (ឥត្ត-
ន្នាមាយ)^(២) បរត្តិនិយា ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ
(ឥត្តន្នាមំ)^(១) ឧបសម្បទេយ្យ (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) បរត្តិនិយា ។
ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ (ឥត្តន្នាមា)^(១)
(ឥត្តន្នាមាយ)^(២) ឧបសម្បទាបេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្បទា
ភិក្ខុនីសង្ឃេ វិសុទ្ធា (ឥត្តន្នាមា)^(១) សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យា-
ចតិ (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) បរត្តិនិយា ។ សង្ឃោ (ឥត្តន្នាមំ)^(១)
ឧបសម្បទេតិ (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) បរត្តិនិយា ។ យស្សា-
យស្មតោ ខមតិ (ឥត្តន្នាមាយ)^(១) ឧបសម្បទា (ឥត្តន្នាមាយ)^(២)
បរត្តិនិយា សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ

---

១. គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ ឧបសម្បទាបេក្ខា ។ ២. គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ
ឧបជ្ឈាយា ។

កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វេទមិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ
 សង្ឃោ អយំ (ឥត្តន្នាមា)^(១) (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) ឧបសម្បទា-
 បេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្បទ្នា ភិក្ខុនីសង្ឃេ វិសុទ្ធា
 (ឥត្តន្នាមា)^(១) សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ (ឥត្តន្នាមាយ)^(២)
 បវត្តិនិយា ។ សង្ឃោ (ឥត្តន្នាមំ)^(១) ឧបសម្បទេតិ
 (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) បវត្តិនិយា ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ
 (ឥត្តន្នាមាយ)^(១) ឧបសម្បទា (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) បវត្តិនិយា សោ
 តុណ្ហាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ
 ឯតមត្ថំ វេទមិ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វេទមិ សុណាតុ មេ កន្តេ
 សង្ឃោ អយំ (ឥត្តន្នាមា)^(១) (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) ឧបសម្បទាបេក្ខា
 ឯកតោ ឧបសម្បទ្នា ភិក្ខុនីសង្ឃេ វិសុទ្ធា (ឥត្តន្នាមា)^(១) សង្ឃំ
 ឧបសម្បទំ យាចតិ (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) បវត្តិនិយា ។ សង្ឃោ
 (ឥត្តន្នាមំ)^(១) ឧបសម្បទេតិ (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) បវត្តិនិយា ។
 យស្សាយស្មតោ ខមតិ (ឥត្តន្នាមាយ)^(១) ឧបសម្បទា (ឥត្តន្នា-
 មាយ)^(២) បវត្តិនិយា សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ
 កាសេយ្យ ។ ឧបសម្បទ្នា សង្ឃេន (ឥត្តន្នាមា)^(១)
 (ឥត្តន្នាមាយ)^(២) បវត្តិនិយា ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហា ។
 ឯវមេតំ ជារយាមិ ។

---

១. គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ ឧបសម្បទាបេក្ខា ។ ២. គប្បីបញ្ចូលឈ្មោះ
 ឧបជ្ឈាយា ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) ឧបសម្បទាបេក្ខា
 ឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទា
 ដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទា-
 បេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី (ឧបជ្ឈាយ៉ា) មកសូម
 ឧបសម្បទា នឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ បើក៏មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ
 សង្ឃគប្បីញ៉ាំងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ជាបវត្តិនី
 ឲ្យបានឧបសម្បទា ។ នេះជាញាតិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃ
 ស្តាប់ខ្ញុំ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ នេះជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់ ភិក្ខុនី
 ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទា ដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនី
 សង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះមានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជា
 បវត្តិនី មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ សង្ឃញ៉ាំងឧបសម្បទា-
 បេក្ខា ឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។
 ឧបសម្បទារបស់ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជា
 បវត្តិនី គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ
 គប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុ
 អង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។
 ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះ អស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន

សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បទា-
 បេក្ខារបស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិ-
 សុទ្ធក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនី
 ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ សង្ឃ
 ញ៉ាំងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី ឲ្យ
 បានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទារបស់ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាន
 ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោក
 ដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
 លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ
 មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី សង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទាហើយ ។
 កម្មនេះសមគួរដល់សង្ឃហើយ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។
 ខ្ញុំសូមចាំសេចក្តីនេះទុក ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

ក្រោយពីញត្តិចតុត្តកម្មវាចាត្រូវបានសូត្រចប់ ភិក្ខុនីភាពក៏បាន
 សម្រេចដល់នាងសិក្ខាមាតានោះក្លាមមួយរំពេច ។

កាលបួសរួចហើយ ត្រូវឈរនៅទីមួយដ៏សមគួរ រង់ចាំទទួលសេចក្តី
 ទូន្មាន ប្រៀនប្រដៅអំពីព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ។

ដំបូងប្រាប់ឲ្យកំណត់ស្រមោលក្នុងខណៈនោះ (សម័យឥឡូវត្រូវ
ឲ្យកំណត់ម៉ោងវិញ) ប្រាប់ឲ្យដឹងរដូវ, ប្រាប់ឲ្យដឹងចំណែកថ្ងៃ ប្រាប់ឲ្យ
ដឹងសង្គតិការបួបួម (គឺរួម ៣ ខាងដើម) ឲ្យកិត្តិនីប្រាប់និស្ស័យ ៣ យ៉ាង
ផង ប្រាប់អករណីយកិច្ច ៨ យ៉ាងផង ដល់នាងកិត្តិនីថ្មីនេះ ។

ដោយសូត្របាលីដូចតទៅនេះ ៖

តាវនេវ នាយា មេតព្វា ឧតុប្បមាណំ អាចិត្តិតព្វំ
ទិវសភាកោ អាចិត្តិតព្វា សង្កតិ អាចិត្តិតព្វា ភិក្ខុនិយោ
វត្តព្វា ឥមិស្សា តយោ ច និស្សយេ អដ្ឋ ច
អករណីយានិ អាចិត្តេយ្យាថ ។

ឧបជ្ឈាយំ គប្បីវាស់ស្រមោល គប្បីប្រាប់ប្រមាណនៃរដូវ
គប្បីប្រាប់ចំណែកថ្ងៃ គប្បីប្រាប់សង្កតិ គប្បីប្រាប់ពួកកិត្តិនីថា
“នាងទាំងឡាយចូរប្រាប់និស្ស័យ ៣ យ៉ាងផង ប្រាប់អករណីយកិច្ច ៨
យ៉ាងផងដល់កិត្តិនីថ្មីនេះ ។

ករណីយកិច្ច កិច្ចដែលកិត្តិនីត្រូវធ្វើជាបដិវត្តន៍ ៣ យ៉ាងនោះគឺ ៖

បិណ្ឌិយាលោបកោជនំ និស្សាយ បព្វជ្ជា តត្ថ តេ យាវជីវំ
ឧស្សាហោ ករណីយោ ។ អតិបកលាកោ សង្ឃកត្តំ ឧទ្ទេ-

សកត្តំ និមន្តនំ សលាកកត្តំ បត្តិកំ ឧបោសថិកំ
 ចាជិបទិកំ ។

បព្វជ្ជាអាស្រ័យភោជនជាតំនូត ដែលភិក្ខុនីត្រូវបានមកដោយកម្លាំង
 កំភួនជើង អ្នកត្រូវធ្វើសេចក្តីប្រឹងប្រែងក្នុងភោជននោះអស់មួយជីវិត ។
 អតិរកលាក (៧ យ៉ាង) គឺភក្ត្រដែលទាយកថ្វាយចំពោះសង្ឃទាំងអស់ ១
 ភក្ត្រដែលទាយកឲ្យដល់ភិក្ខុ ២-៣ រូបតាមសង្ឃសម្តែងឲ្យ ១ ភក្ត្រដែល
 ទាយកនិមន្តទៅប្រគេន ១ ភក្ត្រដែលទាយកឲ្យដល់ភិក្ខុដោយស្វាក គឺ
 សរសេរឈ្មោះភិក្ខុ ឬទាយកហើយចាប់ ១ ភក្ត្រដែលទាយកឲ្យតែមួយថ្ងៃ
 ក្នុងបក្ស ។ (ខាងខ្នើត ឬរនោច) ១ ភក្ត្រដែលទាយកឲ្យក្នុងថ្ងៃឧបោសថ ១
 ភក្ត្រដែលទាយកឲ្យក្នុងថ្ងៃមួយកើត ឬមួយរោច ១ (បព្វជិតត្រេកអរក្នុង
 អតិរកលាកនោះបាន) ។ ទទួលថា អាម អយ្យេ ។

បំសុក្ខុលចីវរំ និស្សាយ បព្វជ្ជា តត្ថ តេ យាវជីវំ
 ឧស្សាហោ ករណីយោ ។ អតិរកលាកោ ខោមំ កប្បាសិកំ
 កោសេយ្យំ កម្ពុលំ សាលំ ភក្តី ។

បព្វជ្ជាអាស្រ័យនូវចីវរបង្សក្ខុល អ្នកត្រូវធ្វើការឧស្សាហ៍ក្នុងសំពត់
 បង្សក្ខុលនោះ អស់មួយជីវិត ។ អតិរកលាក (៦ យ៉ាង) គឺសំពត់
 ធ្វើពីសំបកឈើ ១ សំពត់ធ្វើពីកប្បាស ១ សំពត់ធ្វើពីសូត្រ ១ សំពត់

ធ្វើពីរោមសត្វ ១ សំពត់ធ្វើពីជ្រៃ ១ សំពត់កង្កៀង គឺសំពត់ធ្វើពីរបស់
ទាំងប្រាំលាយគ្នា ១ (បព្វជិតត្រេកអរក្នុងអតិរេកលាកនោះបាន) ។
ទទួលថា អាម អយ្យេ ។

បូតិមុត្តកេសជ្ជំ និស្សាយ បព្វជ្ជា តត្ថ តេ យាវជីវំ
ឧស្សាហោ ករណីយោ ។ អតិរេកលាកោ សប្បិ នរិនីតំ
តេលំ មធុ ជាណាតន្តិ ។

បព្វជ្ជាអាស្រ័យកេសជ្ជៈដែលត្រាំដោយទឹកមូត្រស្អុយ អ្នកត្រូវធ្វើការ
ឧស្សាហ៍ក្នុងកេសជ្ជៈនោះ អស់មួយជីវិត ។ អតិរេកលាក (៥ យ៉ាង)
គឺទឹកដោះរាវ ១ ទឹកដោះខាប់ ១ ប្រេង ១ ទឹកឃ្មុំ ១ ស្ករអំពៅ ១
(បព្វជិតត្រេកអរ ក្នុងអតិរេកលាកនោះបាន) ។ ទទួលថា អាម អយ្យេ ។

អករណីយកិច្ច កិច្ចដែលកិក្ខុនីមិនត្រូវធ្វើដរាបដល់អស់ជីវិត ៨ យ៉ាងគឺ៖

យា បន ភិក្ខុជី ឆន្ទសោ មេធុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ
អន្តមសោ តិរច្ឆានកតេនបិ ចារាជិកា ហោតិ អសំវាសា ។

កិក្ខុនីណាមួយ គប្បីសេពមេប៉ុនធម្មដោយឆន្ទៈ ដោយហោចទៅ
សូម្បីសេពមេប៉ុនធម្ម ជាមួយសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល កិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកជាស្រ្តីឥតសង្វាស ។ ទទួលថា អាម អយ្យេ ។

យា បន ភិក្ខុនី តាមា វា អញ្ញា វា អនិដ្ឋំ
 វេយ្យសម្ពាតំ អាទិយេយ្យ យថាវេ អនិដ្ឋានេ
 រាជាតោ ចោរំ គហេត្វា ហនេយ្យំ វា ពន្ធយ្យំ វា
 បញ្ចេយ្យំ វា ចោរាសិ ពាលាសិ មូឡាសិ វេនាសីតិ
 តថាវុបំ ភិក្ខុនី អនិដ្ឋំ អាទិយមាណា អយម្យិ ចារាជិកា
 ហោតិ អសំវាសា ។

បើភិក្ខុនីណាមួយ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយ
 ចំណែកនៃចិត្តលួច អំពីស្រុកក្តី ព្រៃក្តី ព្រះរាជាទាំងឡាយ
 ចាប់ចោរបានហើយគប្បីសម្លាប់ក្តី ឃុំឃាំងក្តី និរទេសក្តី ដោយ
 ព្រះរាជឱង្ការថា (ហង់ឯងជាចោរ ជាមនុស្សពាលវង្វេងជាមនុស្សលួច)
 ព្រោះអទិន្នាទានមានសភាពយ៉ាងណា ភិក្ខុនី កាលកាន់យកទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យមានសភាពយ៉ាងនោះ ភិក្ខុនី នេះ ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកជាស្រ្តីឥតសង្វាស ។ ទទួលថា អាម អយ្យេ ។

យា បន ភិក្ខុនី សព្វិច្ច មនុស្សវិគ្គហំ ជីវិតា
 វោរោមេយ្យ សត្តហារកំ វាស្ស បរិយេសេយ្យ
 មរណាវុណ្ណំ វា សំរុណ្ណេយ្យ មរណាយ វា សមាទមេយ្យ
 អម្ពោ បុរិស កី តុយ្ហិមិណា ចាបកេន ទុដ្ឋិវិតេន
 មតន្តេ ជីវិតា សេយ្យោតិ ឥតិ ចិត្តមណា ចិត្តសង្កប្បា

អនេកបរិយាយេន មរណវណ្ណំ វា សំវណ្ណយ្យ មរណាយ វា
សមាទបេយ្យ អយម្យិ ចារាជិកា ហោតិ អសំវាសា ។

បើភិក្ខុនីណាមួយ ក្លែងផ្តាច់បង់រាងកាយរបស់មនុស្សឲ្យឃ្លាតចាក
ជីវិតក្តី ស្វែងរកគ្រឿងសស្រ្តាវុធ ឲ្យគេសម្លាប់រាងកាយមនុស្សនោះក្តី
ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី ឬក៏និយាយណែនាំ ដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ថា
នៃបុរសដ៏ចម្រើន ជីវិត អាក្រក់នេះ មានប្រយោជន៍អ្វីដល់អ្នក អ្នកស្លាប់
វិញប្រសើរជាងរស់នៅ ភិក្ខុនីមានចិត្តគិត មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តដូច្នេះ
គប្បីពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ ឬគប្បីណែនាំ ដើម្បីសេចក្តីស្លាប់
ដោយអនេកបរិយាយ ភិក្ខុនីនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ជាស្រ្តីឥតសង្វាស ។

ទទួលថា អាម អយ្យេ ។

យា បន ភិក្ខុនី អនភិជានំ ឧត្តរិមនុស្សធម៌
អត្ថបនាយិកំ អលមរិយញ្ញាណទស្សនំ សមុបាទបេយ្យ
ឥតិ ជាតាមិ ឥតិ បស្សាមីតិ តតោ អបរេន
សមយេន សមនុក្កាហិយមាតា វា អសមនុក្កាហិយមាតា វា
អាបន្នា វិសុទ្ធាបេក្ខា វរំ វេយ្យេ អជានមេរំ អយ្យេ
អរចំ ជាតាមិ អបស្សំ បស្សាមិ តុច្ឆំ មុសា វិលមិទ្តិ
អញ្ញត្រិ អធិមាតា អយម្យិ ចារាជិកា ហោតិ
អសំវាសា ។

កិក្ខុនីណាមួយមិនដឹងជាក់ ហើយពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម៌គឺញាណ
និងទស្សនៈដ៏ប្រសើរ ជាធម៌អាចកម្ចាត់បង់នូវកិលេសបង្កើនមកកាន់
ខ្លួនថា ខ្ញុំដឹងដូច្នេះ ខ្ញុំឃើញដូច្នេះ លុះដល់សម័យដទៃពីនោះមក
ទោះមានគេ សាកសួរក្តី ឥតមានគេសាកសួរក្តី ក៏ហៅថាត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយ ទោះបីមានប្រាថ្នា ចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ (គឺឲ្យរួចទោស)
ហើយត្រឡប់ជានិយាយកែសំនួនយ៉ាងនេះវិញថា នែលោកម្ចាស់
ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ ប៉ុន្តែបានពោលថាដឹង ខ្ញុំមិនឃើញយ៉ាងនេះទេ
ប៉ុន្តែបានពោលថាឃើញ ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ វៀរលែងតែសម្គាល់ថា
ខ្លួនបានត្រាស់ដឹងពិតកិក្ខុនីនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកជាស្រ្តីឥតសង្វាស។
ទទួលថា អាម អយ្យេ។

យា បន ភិក្ខុនី អរស្មុតា អរស្មុតស្ស
បុរិសបុគ្គលស្ស អធិក្ខតំ ឧត្តជាធម្មណ្ណាលំ អាមសនំ វា
បរាមសនំ វា កហលំ វា ធុបនំ វា បដិបីឡនំ វា
សាទិយេយ្យ អយម្យិ ចារាជិកា ហោតិ អសំវាសា
ឧត្តជាធម្មណ្ណាលិកា ។

កិក្ខុនីណាមួយមានតម្រេក ហើយត្រេកអរនឹងការស្លាប់ក្តី អង្អែលក្តី
កាន់ក្តី ពាល់ក្តី ឱបរឹតក្តី ខាងក្រោមតាំងពីដងកាំបិតចុះមក

ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ នៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេក
 ភិក្ខុនីនេះ ត្រូវ អាបត្តិបារាជិក ឈ្មោះឧត្តជានុមណ្ឌលិក (ព្រោះឲ្យ
 បុរសស្លាបសរីរប្រទេស ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ) ជាស្រ្តី
 ឥតមានសង្វាស។ ទទួលថា អាម អយ្យេ ។

យា បន ភិក្ខុនី ដាច់ ចារាជិក ធម្មំ អដ្ឋាបន្នំ ភិក្ខុនី
 នេវ អត្តនា បដិចោទេយ្យ ន កណាស្ស អាហោចេយ្យ
 យទា ច សា បិតា វា អស្ស ចុតា វា នាសិតា វា
 អវសជា វា សា បច្ឆា ឯវំ វេយ្យ មុព្វេ វាហំ
 អយ្យេ អញ្ញាសី ឯតំ ភិក្ខុនី ឯវុចា ច ឯវុចា ច សា
 ភិក្ខុនីតិ នោ ច ខោ អត្តនា បដិចោទេស្សំ ន
 កណាស្ស អាហោចេស្សន្តិ អយម្យិ ចារាជិកា ហោតិ
 អសំវាសា វជ្ជប្បជិច្ឆាទិកា ។

ភិក្ខុនីណាមួយដឹងថាភិក្ខុនីផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយមិនចោទ
 ដោយខ្លួនឯង និងមិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈ កាលណាបើភិក្ខុនីនោះ
 ស្ថិតនៅក្តី ច្បូតហើយក្តី វិនាសហើយក្តី ជៀសទៅកាន់លទ្ធិដទៃហើយក្តី
 ទោះភិក្ខុនីដែលដឹងរឿងនោះ និយាយយ៉ាងនេះក្នុងកាលជាខាងក្រោយ

ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំបានដឹង (រឿង) ភិក្ខុនីនោះថា នាងនោះ មាន
សភាពយ៉ាងនេះមួយ យ៉ាងនេះមួយ ក្នុងកាលមុនដែរ ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនបាន
ចោទចំពោះខ្លួនឯង និងមិនបានប្រាប់ដល់ពួកគណៈទេ ដូច្នេះ ភិក្ខុនីនេះ
ត្រូវអាបត្តិបាវជិក ឈ្មោះវេជ្ជប្បជិច្ឆាទិក (ព្រោះជួយបិទបាំងទោសគេ)
ជាស្រ្តីមិនមានសំវាស ។ ទទួលថា អាម អយ្យេ ។

យា បន ភិក្ខុនី សមក្កេន សង្ឃេន ឧត្តិត្តំ ភិក្ខុ
ធម្មេន វិនយេន សត្តសាសនេន អនាទំ អប្បជិកាវ
អកតសហាយំ តមនុវត្តេយ្យ សា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនីហិ
ឯវមស្ស វេជីយា ឯសោ ខោ អយ្យេ ភិក្ខុ សមក្កេន
សង្ឃេន ឧត្តិត្តោ ធម្មេន វិនយេន សត្តសាសនេន
អនាទោ អប្បជិកាវោ អកតសហាយោ មាឃេយ្យ ឯតំ ភិក្ខុ
អនុវត្តីតិ ឯវញ្ច សា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនីហិ វុច្ចមានា តថេវ
បក្កុណ្ណោយ្យ សា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនីហិ យាវតតិយំ សមនុកា-
សិតញ្ចា តស្ស បដិទិស្សក្កាយ យាវតតិយញ្ចោ សមនុកាសិយ-
មានា តំ បដិទិស្សន្ទេយ្យ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ បដិទិស្សន្ទេយ្យ
អយម្យិ ចារាជិកា ហោតិ អសំវាសា ឧត្តិត្តានុវត្តិកា ។

ភិក្ខុនីណាមួយ ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្ថុ
តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាជាភិក្ខុ
មិនអើពើ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន ជាភិក្ខុមិនមាន
ការរូបរួមជាមួយ នឹងសង្ឃ ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយ និយាយ
យ៉ាងនេះថា នៃលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា
លើកវត្ថុតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា
ជាភិក្ខុមិនអើពើ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន ជាភិក្ខុមិន
មាន ការរូបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ នៃលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់កុំប្រព្រឹត្ត
តាមភិក្ខុនេះឡើយ ភិក្ខុនីនោះកាលភិក្ខុនីទាំងឡាយ និយាយឲ្យ
យ៉ាងនេះ នៅតែប្រកាន់យ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនី
ទាំងឡាយ សូត្រសមនុភាសនកម្មជាគម្រប់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់
វត្ថុនោះ បើភិក្ខុនីនោះ កាលត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយ សូត្រសមនុភាសនកម្ម
ជាគម្រប់បីដង លះបង់វត្ថុនោះបាន ការលះបាននោះជាការល្អ បើមិន
លះបង់ទេ ភិក្ខុនីនេះក៏ត្រូវ អាបត្តិបារាជិក ឈ្មោះឧក្ខិតានុវត្តិកៈ
(ព្រោះប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុ) ជាស្ត្រីមិនមានសង្វាស ។
ទទួលថា អាម អយេយ្យ ។

យា បន ភិក្ខុនី អវស្សតា អវស្សតស្ស បុរិស-
បុគ្គលស្ស ហត្ថក្កហលំ វា សាទិយេយ្យ សង្ឃាទិកណ្ណក្កហលំ

វា សាទិយេយ្យ សន្តិដ្ឋេយ្យ វា សស្គមេយ្យ វា
 សង្កេតំ វា តច្ឆេយ្យ បុរិសស្ស វា អញ្ចាគមនំ សាទិយេយ្យ
 ឆន្ទំ វា អនុបរិសេយ្យ កាយំ វា តទត្តាយ ឧបសំហរេយ្យ
 ឯតស្ស អសទ្ធម្មស្ស បដិសេវនត្តាយ អយម្យិ ចារាជិកា
 ហោតិ អសំវាសា អដ្ឋវត្ថុកា ។

ភិក្ខុនីណាមួយ មានតម្រេកនឹងការចាប់ដៃក្តីត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃ
 សង្ឃាដីក្តី របស់បុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេក ឈរជាមួយក្តី ចរចាជាមួយក្តី
 ទៅកាន់ទីសង្កេតក្តី ត្រេកអរនឹងប្រុសដើរចូលមកជិតក្តី ចូលទៅកាន់ទី
 កំបាំងក្តី ពិចារណាកាយដើម្បីអសទ្ធម្មនោះក្តី ដើម្បីសេពមេចុនធម្មក្តី
 ភិក្ខុនីនេះត្រូវអាបត្តិបារាជិក ឈ្មោះអដ្ឋវត្ថុកៈ (ព្រោះប្រកបដោយវត្ថុ៨)
 រកសំវាសគ្មាន ។ ទទួលថា អាម អយ្យេ ។

អករណីយកិច្ចទាំង ៨ យ៉ាងនេះ ត្រូវភិក្ខុនីកុំប្រព្រឹត្តដរាបដល់អស់
 ជីវិត ព្រោះថាកាលបើប្រព្រឹត្តខុសហើយ ឈ្មោះថាជាអ្នកចាលចាញ់
 ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា មិនអាចបន្តធ្វើសព្វហ្មចរិយធម៌ឲ្យលូតលាស់ទៅមុខ
 បានទៀតឡើយ បីដូចជាឆ្នោតកំបុតចុងដែលមិនអាចរស់លូតលាស់
 តទៅទៀតបាន ។

ចប់ពិធីបំបួសភិក្ខុនីតែប៉ុណ្ណោះ ។

វិធីថ្វាយបង្គំព្រះវត្តព្រឹក វត្តល្ងាច

អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ភក្កវា, ពុទ្ធនំ ភក្កវន្តំ អភិវាទេមិ ។
 ស្វាគ្គាតោ ភក្កវតោ ធម្មោ, ធម្មំ នមស្សាមិ ។
 សុបដិបន្នោ ភក្កវតោ សាវកសង្ឃោ, សង្ឃំ វន្នាមិ ។

(ចប់មួយឃ្លាថ្វាយបង្គំ ម្តង)

បូជាទៀនធូប

ឥមាធិ (អហំ, មយំ)^(១) បដិមារូចាធិ, តំ ភក្កវន្តំ ធរមានកំ
 វិយ មញ្ញមា(នោ, នា)^(២) ធិបជូចាធិសក្ការេហិ អភិបូជយា
 (មិ, ម),^(៣) សាធុ (មេ,នោ)^(៤) ភន្តេ ភក្កវា, សុចិរបរិធិពុតោមិ,
 ឥមំ ធិបជូចាធិសក្ការំ បដិក្កណ្ឌតុ, (មម,នោ)^(៥) មាតាបិតុ-
 ករុអាធិនព្វោវ, អម្ពាភព្វា ធិយរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ
 សុខាយ ។

នមស្សការ ៣បទ

នមោ តស្ស ភក្កវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

(១-២-៣-៤-៥) អហំ, នោ, មិ, មេ, មម, នេះសម្រាប់ម្នាក់ឯង។ មយំ, នា, ម, នោ,
 នោ នេះសម្រាប់គ្នាច្រើន ។

វត្តព្រឹក

សរសើរ ពុទ្ធកុណ ដូច្នេះ

យោ សោ តថាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ, វិជ្ជា-
ចរណសម្បជ្ជោ សុតតោ លោកវិទូ, អនុត្តរោ បុរិស-
ទម្ពសារថិ សត្តា នេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា, យោ ឥមំ
លោកំ សនេវកំ សមារកំ សព្វហុកំ, សស្សមណ-
ព្រាហ្មណី បដំ សនេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិ-
កត្វា បវេនេសិ, យោ ធម្មំ នេសេសិ អាទិកល្យាណំ
មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ, សាត្តំ
សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ បកា-
សេសិ ។ តមហំ ភគវន្តំ អភិបូជយាមិ, តមហំ ភគ-
វន្តំ សិរសា នមាមិ ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

សរសើរ ធម្មកុណ ដូច្នេះ

យោ សោ ស្វាគ្ហាតោ ភគវតោ ធម្មោ, សន្និដ្ឋិកោ
អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ, ឱបនយិកោ បច្ចុត្តំ

វេទិតញោ វិញ្ញហិ ។ តមហំ ធម្មំ អភិបូជយាមិ, តមហំ
ធម្មំ សិរសា នមាមិ ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

សរសើរ សង្ឃគុណ ដូច្នេះ

យោ សោ សុបដិបន្នោ ភកវតោ សាវកសំយោ,
ឧដុបដិបន្នោ ភកវតោ សាវកសំយោ, ញាយបដិបន្នោ
ភកវតោ សាវកសំយោ, សាមីចិបដិបន្នោ ភកវតោ
សាវកសំយោ, យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុតានិ អដ្ឋបុរិស-
បុគ្គលា, វស ភកវតោ សាវកសំយោ, អាហុនេយ្យោ
ចាហុនេយ្យោ ទត្ថិណេយ្យោ អញ្ញលិករណីយោ,
អនុត្តរំ បុញ្ញកេត្តំ លោកស្ស ។ តមហំ សំយំ
អភិបូជយាមិ, តមហំ សំយំ សិរសា នមាមិ ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

រតនត្ថយប្បណាមកាថា

ពុទ្ធា សុសុទ្ធា ករុណាមហន្តរោ, យោចន្តសុ-
ទ្ធាញ្ញាណលោចនោ, លោកស្ស ចាប្បបកិលេសយា-
តកោ, វជ្ជាមិ ពុទ្ធិំ អហាមាទរេន តំ, ធម្មោ បដិចោរិយ

តស្ស សត្តនោ, យោ មក្កចាកាមតភេទភិដ្ឋកោ, លោ-
កុត្តរោ យោ ច តទត្ថដីបនោ, វជ្ជាមិ ធម្មំ អហាមាទរេន
តំ, សំយោ សុខេត្តាក្យភិខេត្តសញ្ញិតោ, យោ ទិដ្ឋសន្តោ
សុតតានុពោធកោ, លោលប្បហីនោ អរិយោ សុមេធសោ,
វជ្ជាមិ សំបំ អហាមាទរេន តំ, ឥច្ឆេវមេកន្តកិប្ប-
ជនេយ្យកំ, វត្ថុត្តយំ វន្ទយតាភិសំខតំ, បុញ្ញំ មយា
យំ មម សព្វបទ្ធាវា, មា ហោន្តុ វេ តស្ស បការសិទ្ធិយា ។

សំវេគបរិកិត្តនបាវៈ

ឥធិ តថាគតោ លោកេ ឧប្បន្នោ អរហំ សម្មា-
សម្ពុទ្ធា, ធម្មោ ច ទេសិតោ និយ្យានិកោ ឧបសមិកោ
បរិនិព្វានិកោ សម្ពោធកាមី សុតតប្បវេទិតោ, មយន្តំ
ធម្មំ សុត្វា ឯវំ ជាតាម, “ជាតិមិ ទុក្ខា ជរាមិ ទុក្ខា
មរណាម្បិ ទុក្ខំ, សោកបរិទេវទុក្ខោមនស្សចាយា-
សាមិ ទុក្ខា, អប្បិយេហិ សម្បយោកោ ទុក្ខា
មិយេហិ វិប្បយោកោ ទុក្ខា យម្បិទ្ធិំ ន លភតិ
តម្បិ ទុក្ខំ, សំខិត្តេន បញ្ចាទានកូដ្ឋា ទុក្ខា,
សេយ្យមីទំ? រូប្យទានកូដ្ឋោ, វេទន្យទានកូដ្ឋោ,

សញ្ញាបាទានកូដ្ឋោ, សំខារូបាទានកូដ្ឋោ, វិញ្ញាណូបាទា-
 នកូដ្ឋោ, យេសំ បរិញ្ញាយ, ធរមាដោ សោ ភកវា,
 ឯវំ ពហុលំ សារកេ វិនេតិ, ឯវំ ភាតា ច បនស្ស
 ភកវតោ សារកេសុ អនុសាសនី, ពហុលា បវត្តតិ,
 “រូបំ អនិច្ចំ, វេទនា អនិច្ចា, សញ្ញា អនិច្ចា, សំខារា
 អនិច្ចា, វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ, រូបំ អនត្តា, វេទនា អនត្តា,
 សញ្ញា អនត្តា, សំខារា អនត្តា, វិញ្ញាណំ អនត្តា,
 សព្វេ សំខារា អនិច្ចា, សព្វេ ធម្មា អនត្តាតិ,” តេ^(១)
 មយំ, “ឱតិណ្ណាម្ព ជាតិយា ជរាមរណោ, សោកេហិ
 បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាទាយសេហិ,
 ទុក្ខោតិណ្ណា ទុក្ខបរេតា, អប្បេរោមិមស្ស កេវលស្ស
 ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថាតិ, ចិវបរិនិព្វតម្បិ
 តំ ភកវន្តំ ឧទ្ធិស្ស អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធី, សទ្ធា
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតា, តស្មី ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ
 ចរាម, ភិក្ខុនំ^(២) សិក្ខាសាដីវសមាបដ្ឋា, តំ នោ
 ព្រហ្មចរិយំ, ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស
 អន្តកិរិយាយ សំវត្តតុ ។

(១) ស្រ្តីសូត្រថា “តា មយំ” ។ (២) បើសាមណេរថា “សាមណោនំ” ។

គ្រហស្ថសូត្រមកតាំងអំពី “ឥធិ តថាគតោ” លុះដល់
 “បញ្ញាយេថាតិ” ហើយសូត្រដូច្នេះ “ចិរបរិទិត្យតម្បិ តំ ភក្កវន្តំ
 សរណំ (តតោ, តតា) ធម្មញ្ញ ភិក្ខុសំយញ្ញ, តស្ស
 ភក្កវតោ សាសនំ, យថាសត្តិ យថាពលំ មនសិករោម
 អនុបដិបជ្ជាម, សា សា នោ បដិបត្តិ, ឥមស្ស កេវលស្ស
 ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយាយ សំវត្ថតុ ។

វត្ថុព្រឹកចប់ប៉ុណ្ណេះ

វត្ថុល្ងាច

វិលីកពុទ្ធកុណដូច្នេះ^(១)

តំ ខោ បន ភក្កវន្តំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសង្ខារោ
 អព្ពក្កតោ, “ឥតិមិ សោ ភក្កវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា,
 វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជោ សុតតោ លោកវិទូ, អនុត្តរោ
 បុរិសទម្ពសារថិ សត្តា នេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភក្កវា” ។

សរសើរពុទ្ធកុណដូច្នេះ

ពុទ្ធារហន្តរតាទិកុណាកិយុត្តោ,

សុទ្ធាភិញ្ញាណករុណាហិ សមាគតត្តោ,

(១) ឯវិធីថ្វាយបង្គំព្រះវត្ថុល្ងាច ដំបូងត្រូវសូត្រ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា...ឥមានិ មយំ....
 នមោ ពាបទ រួចហើយ ទើបសូត្រ តំ ខោ បន ភក្កវន្តំ ដូចនេះ ។

ពោធិសិ យោ សុជនតំ កមលំ សុរោ,

វន្តាមហំ តមរណំ សិរសា ជិនេន្ទំ ។

ពុទ្ធា យោ សព្វចាណីនំ, សរណំ ខេមមុត្តមំ,
 បឋមាទុស្សតិដ្ឋានំ, វន្តាមិ តំ សិរេនហំ,
 ពុទ្ធស្សាហស្មិ ទាសោវ,^(១) ពុទ្ធា មេ សាមិកិស្សរោ,
 ពុទ្ធា ទុក្ខស្ស ឃាតា ច, វិធាតា ច ហិតស្ស មេ,
 ពុទ្ធស្សាហំ និយ្យាទេមិ, សរីរញ្ជីរិតញ្ជីនំ,
 វន្តោមហំ^(២) ចរិស្សាមិ, ពុទ្ធស្សេវ សុពោធិតំ,
 នត្តិ មេ សរណំ អញ្ញំ, ពុទ្ធា មេ សរណំ វរំ,
 ឯតេន សច្ចវន្តេន, វង្សេយ្យំ សត្តុ សាសនេ,
 ពុទ្ធិ មេ វន្តមាណេន,^(៣) យំ បុញ្ញំ បសុតំ ឥធន,
 សព្វេបិ អន្តរាយា មេ មាហេសុំ តស្ស តេជសា ។

ចប់តាថានេះហើយក្រាបចុះម្តង សូត្រតិចៗ ថា

កាយេន វាចាយ វ ចេតសា វ,

ពុទ្ធេ កុកម្មំ បកតំ មយា យំ,

ពុទ្ធា បដិគណ្ណតុ អច្ចយន្តំ,

កាលន្តរេ សំរិត្តំ វ ពុទ្ធេ ។

(១) ស្ត្រីសូត្រថា “ស្មី ទាសីវ” ។ (២) ស្ត្រីថា “វន្តនី” ។ (៣) ស្ត្រីថា “វន្តមាណាយ” ។

រំលឹកធម្មគុណដូច្នេះ

ស្វាគ្គាតោ ភកវតា ធម្មោ, សន្និដ្ឋិកោ អកា-
សិកោ ឯហិបស្សិកោ, ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតញ្ចោ
វិញ្ញហិតិ ។

សរសើរធម្មគុណដូច្នេះ

ស្វាគ្គាតតាទិគុណយោគវសេន សេយ្យោ,
យោ មក្កចាកបរិយត្តិវិមោក្ខកេនោ,
ធម្មោ កុលោកបតនា តទដារិដារី,
វជ្ជាមហំ តមហំ វរធម្មមេតំ ។

ធម្មោ យោ សព្វចាណីនំ,	សរណំ ខេមមុត្តមំ,
ទុតិយានុស្សតិដ្ឋានំ,	វជ្ជាមិ តំ សិវេនហំ,
ធម្មស្សាហស្មិ ទាសោរ, ^(១)	ធម្មោ មេ សាមិកិស្សោ,
ធម្មោ ទុក្ខស្ស ឃាតា ច,	វិជាតា ច ហិតស្ស មេ,
ធម្មស្សាហំ និយ្យានេមិ,	សរីរញ្ជីរិតញ្ជីនំ,
វន្តន្តោហំ ^(២) ចរិស្សាមិ,	ធម្មស្សេវ សុធម្មតំ,
នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញំ,	ធម្មោ មេ សរណំ វរំ,

(១) ស្រ្តីសូត្រថា “ស្មី ទាសីវ” ។ (២) ស្រ្តីថា “វន្តន្តី” ។

ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន,   វង្សេយ្យំ សត្តំ សាសនេ,
 ធម្មំ មេ វន្តមាណេន,^(១)   យំ បុញ្ញំ បសុតំ ឥធន,
 សព្វេបិ អន្តរាយា មេ   មាហេស្សំ តស្ស តេជសា ។

ចប់តាថានេះហើយក្រាបចុះម្តង សូត្រតិចៗ ថា

កាយេន វាចាយ វ ចេតសា វ,
 ធម្មេ កុកម្មំ បកតំ មយា យំ,
 ធម្មោ បដិកណ្ណាតុ អច្ចយន្តំ,
 កាលន្តរេ សំវិតុំ វ ធម្មេ ។

រំលឹកសង្ឃគុណដូច្នេះ

សុបដិបន្នោ ភកវតោ សាវកសំឃោ, ឧដុបដិបន្នោ
 ភកវតោ សាវកសំឃោ, ញាយបដិបន្នោ ភកវតោ
 សាវកសំឃោ, សាមីចិបដិបន្នោ ភកវតោ សាវកសំឃោ,
 យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុតានិ អដ្ឋបុរិសបុគ្គលា, ឯស
 ភកវតោ សាវកសំឃោ, អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ
 ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ចលិកវណ្ណិយោ, អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ
 លោកស្សាតិ ។

(១) ស្រ្តីសូត្រថា “វន្តមាណយ” ។

សរសើរសង្ឃគុណដូច្នេះ

សទ្ធម្មដោ សុបដិបត្តិតុណាទិយុត្តោ,
 យោជ្ជព្វិដោ អរិយបុគ្គលសំយសេដ្ឋោ,
 សីលាទិដម្ហបរាសយកាយចិត្តោ,
 វជ្ជាមហំ តមរិយានកណំ សុសុទ្ធំ ។

សំយោ យោ សព្វចាណីនំ, សរណំ ខេមមុត្តមំ,
 តតិយានុស្សតិដ្ឋានំ, វជ្ជាមិ តំ សិវេនហំ,
 សំយស្សាហស្មិ ទាសោវ,^(១) សំយោ មេ សាមិកិស្សោ,
 សំយោ ទុក្ខស្ស យាតា ច, វិធាតា ច ហិតស្ស មេ,
 សំយស្សាហំ និយ្យាទេមិ, សរីរញ្ជីរិតញ្ជីនំ,
 វន្តន្តោហំ^(២) ចរិស្សាមិ, សំយស្សោ បដិបន្នតំ,
 នត្តិ មេ សរណំ អញ្ញំ, សំយោ មេ សរណំ វរំ,
 ឯតេន សច្ចវជ្ជេន, វង្សេយ្យំ សត្ត សាសនេ,
 សំយំ មេ វន្តមាណេន,^(៣) យំ បុញ្ញំ បសុតំ ឥធន,
 សព្វេបិ អន្តរាយា មេ មាហេសុំ តស្ស តេជសា ។

ចប់តាថានេះហើយក្រាបចុះម្តង សូត្រតិចៗ ថា

(១) ស្ត្រីសូត្រថា “ស្មី ទាសីវ” ។ (២) ស្ត្រីថា “វន្តន្តី” ។ (៣) ស្ត្រីថា “វន្តមាណាយ” ។

កាយេន វាចាយ វ ចេតសា វ,
 សំយេ កុកម្មំ បកតំ មយា យំ,
 សំយោ បដិកណ្ណតុ អច្ចយន្តំ,
 កាលន្តរេ សំវិតុំ វ សំយេ ។

វត្តល្វាចចប់ប៉ុណ្ណោះ ។

វិធីថ្វាយបង្គំព្រះ វត្តព្រឹក វត្តល្វាច សង្ខេបប៉ុណ្ណោះ ។

សូត្រមន្តបាលី

មានពាក្យផ្ដើម ១២ដង

នមត្ថុ រតនត្ថយស្ស

អញ្ជើញទៅតា

សរដ្ឋំ សសេនំ សព្ពដ្ឋំ នវិដ្ឋំ
 បរិត្តានុកាវោ សទា រក្ខត្ថតិ
 ជរិត្វាន មេត្តំ សមេត្តា ភទន្តា
 អវិក្ខិត្តចិត្តា បរិត្តំ ភណ្ឌេ ។

សមន្តា ចក្កវាឡេសុ, អត្រាកច្ឆន្តុ ទេវតា,
 សទ្ធម្មំ មុនិវាជស្ស, សុណាន្តុ សក្កមោក្ខទំ ។

សក្កេ កាមេ ច រូបេ តិវិសិខតដេ ចន្តលិក្ខេ វិមាទេ,
 ទីបេ រដ្ឋេ ច កាមេ តុរ្យនកហនេ ភេហវត្ថុម្ហិ ខេត្តេ
 ភុម្មា ចាយន្តុ ទេវា ជលថលវិសមេ យក្ខកន្ធានាតា,
 តិដ្ឋន្តា សន្តិកេ យំ មុនិវាជនំ សាធកោ មេ សុណាន្តុ ។

ធម្មស្សវនកាលោ អយម្ពទន្តា, ធម្មស្សវនកាលោ
 អយម្ពទន្តា, ធម្មស្សវនកាលោ អយម្ពទន្តា, ។

នមស្សការ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ ៣៨៥ ។

សរណតមន៍

ពុទ្ធំ សរណំ កច្ឆាមិ, ធម្មំ សរណំ កច្ឆាមិ, សំយំ
សរណំ កច្ឆាមិ ។ ទុតិយម្បិ ពុទ្ធំ សរណំ កច្ឆាមិ,
ទុតិយម្បិ ធម្មំ សរណំ កច្ឆាមិ, ទុតិយម្បិ សំយំ
សរណំ កច្ឆាមិ ។ តតិយម្បិ ពុទ្ធំ សរណំ កច្ឆាមិ,
តតិយម្បិ ធម្មំ សរណំ កច្ឆាមិ, តតិយម្បិ សំយំ
សរណំ កច្ឆាមិ ។

សម្ពុទ្ធ

សម្ពុទ្ធ អង្គវីសញ្ច,	ទ្វាទសញ្ច សហស្សកេ,
បញ្ចសតសហស្សានិ,	នមាមិ សិរសា អហំ,
តេសំ ធម្មញ្ច សង្ឃញ្ច,	អាទរេន នមាមិហំ,
នមកាវាទុកាវេន,	ហន្តា សព្វេ ឧបទ្ពវេ,
អនេកា អន្តរាយាមិ,	វិនិស្សន្ត អសេសតោ ។
សម្ពុទ្ធ បញ្ចបញ្ញាសញ្ច,	ចតុវីសតិសហស្សកេ,
ទសសតសហស្សានិ,	នមាមិ សិរសា អហំ,

តេសំ ធម្មញ្ញ សង្ឃញ្ញ,	អាទរេន នមាមិហំ,
នមកាវាណុភាវេន,	ហន្តា សព្វេ ឧបទ្ធកេ,
អនេកា អន្តរាយាមិ,	វិនិស្សន្ត អសេសតោ ។
សម្ពុទ្ធេ នវុត្តរសតេ,	អដ្ឋចត្តាធឿសសហស្សកេ,
វិសតិសតសហស្សានិ,	នមាមិ សិរសា អហំ,
តេសំ ធម្មញ្ញ សង្ឃញ្ញ,	អាទរេន នមាមិហំ,
នមកាវាណុភាវេន,	ហន្តា សព្វេ ឧបទ្ធកេ,
អនេកា អន្តរាយាមិ,	វិនិស្សន្ត អសេសតោ ។

នមោការអដ្ឋកៈ

នមោ អរហតោ សម្មា-	សម្ពុទ្ធស្ស មហេសីនោ,
នមោ ឧត្តមធម្មស្ស,	ស្វាគ្គាតស្សេវ តេនិធន,
នមោ មហាសំយស្សាបិ,	វិសុទ្ធសីលទិដ្ឋិនោ,
នមោ ឱមាត្យារទ្ធស្ស,	រតនត្ថយស្ស សាធុកំ,
នមោ ឱមកាតីតស្ស,	តស្ស វត្ថុត្ថយស្សបិ,
នមោ ការប្បកាវេន,	វិកច្ឆន្ត ឧបទ្ធកា,
នមោ កាវាណុភាវេន,	សុវត្ថិ ហោតុ សព្វទា,
នមោ ការស្ស តេជេន,	វិទិម្ហិ ហោមិ តេជវា ។

នមោការអដ្ឋកំ និដ្ឋិតំ ៤គាថា

ទី១- ពាក្យផ្ដើមមង្គលសូត្រ

យេ សន្តា សន្តចិត្តា តិសរណាសរណា ឯត្ថ
 លោកន្តរេ វា, ភិម្ហាភិម្ហា ច ទេវា គុណាគណាបា-
 នព្យាវតា សព្វកាលំ, ឯតេ អាយន្តុ ទេវា វរក-
 នកមយេ មេវារាជេ វសន្តោ សន្តោ សន្តោសហេតុំ,
 មុនិវរចនំ សោតុមគ្គំ សមគ្គំ ។

សព្វេសុ ចក្កវាឡេសុ,	យក្ខា ទេវា ច ព្រហ្មនោ,
យំ អម្ពេហិ កតំ បុព្វំ,	សព្វសម្បត្តិសាធកំ,
សព្វេ តំ អនុមោទិត្វា,	សមគ្គា សាសនេ វតា,
បមាទរហិតា ហោន្តុ,	អារក្ខាសុ វិសេសតោ,
សាសនស្ស ច លោកស្ស,	វុឡី ភវតុ សព្វទា,
សាសនម្បិ ច លោកញ្ច ,	ទេវា វក្ខន្តុ សព្វទា,
សទ្ធិ ហោន្តុ សុទ្ធិ សព្វេ,	បរិវារេហិ អត្តនោ,
អនីយា សុមនា ហោន្តុ,	សហ សព្វេហិ ញាតិភិ ។
យញ្ច ទ្វាទស វស្សានិ,	ចិន្តយីសុ សទេវកា,
ចិរស្សំ ចិន្តយន្តាបិ,	នេវ ជាតីសុ មជ្ឈលំ,
ចក្កវាឡសហស្សេសុ,	ទសសុ យេន តត្ថកំ,
កាលំ កោលាហលំ ជាតំ,	យាវ ព្រហ្មនិវេសនា,

យំ លោកនាថោ ទេសេសិ, សព្វចាបវិទាសនំ,
 យំ សុត្វា សព្វទុក្ខេហិ, មុញ្ញាស្តា សំទិយា នរ,
 ឯវមាទិតុណ្ហបេតំ, មង្គលន្តម្ពណាម ហេ ។

បឋមំ មង្គលសុត្តំ^(១)

ឯវម្មេ សុតំ, ឯកំ សមយំ ភក្កវា, សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ, ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
 អថខោ អញ្ញតរា ទេវតា, អភិក្កន្តាយ វត្ថិយា អភិ-
 ក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា, យេន
 ភក្កវា តេនុបសង្កមិ, ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ, ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា
 ភក្កវន្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ ។

“ពហូ ទេវា មនុស្សា ច,	មង្គលានិ អចិន្តយុំ,
អាកង្ខមាតា សោត្តានំ,	ព្រហ្មិ មង្គលមុត្តមំ”,
អសេវនា ច ពាលានំ,	បណ្ឌិតានព្វា សេវនា,
បូជា ច បូជនីយានំ,	ឯតម្មង្គលមុត្តមំ ។
បដិរូបទេសវាសោ ច,	បុព្វេ ច កតបុញ្ញតា,
អត្តសម្មាបណ្ឌិចិ ច,	ឯតម្មង្គលមុត្តមំ ។
ពាហុសច្ចព្វា សិប្បព្វា,	វិទយោ ច សុសិក្ខិតោ,

(១) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ខុទ្ទកបារមៈ ។

សុភាសិតា ច យា វាចា,	ឯតម្មង្គ្គលមុត្តមំ ។
មាតាបិតុឧបជ្ជានំ,	បុត្តនាស្ស សង្គហោ,
អនាកុលា ច កម្មន្តា,	ឯតម្មង្គ្គលមុត្តមំ ។
នាណញ្ច ធម្មចរិយា ច,	ញាតកានញ្ច សង្គហោ,
អនវជ្ជានិ កម្មានិ,	ឯតម្មង្គ្គលមុត្តមំ ។
អារតី រឺតី ចាចា,	មជ្ជចានា ច សញ្ញមោ,
អប្បមាទោ ច ធម្មេសុ,	ឯតម្មង្គ្គលមុត្តមំ ។
ការវោ ច និវាតោ ច,	សន្តុដ្ឋី ច កតញ្ញតា,
កាលេន ធម្មស្សវនំ,	ឯតម្មង្គ្គលមុត្តមំ ។
ខន្តី ច សោវចស្សតា,	សមណានញ្ច ទស្សនំ,
កាលេន ធម្មសាក្ខា,	ឯតម្មង្គ្គលមុត្តមំ ។
តថា ច ព្រហ្មចរិយញ្ច,	អរិយសច្ចាន ទស្សនំ,
និព្វានសច្ចិកិរិយា ច,	ឯតម្មង្គ្គលមុត្តមំ ។
ធុដ្ឋស្ស លោកធម្មេហិ,	ចិត្តំ យស្ស ន កម្មតិ,
អសោកំ រិរជំ ខេមំ,	ឯតម្មង្គ្គលមុត្តមំ ។
ឯតាទិសានិ កត្វាន,	សព្វត្ថមបរាជិតា,
សព្វត្ថ សោត្តី កច្ឆន្តិ,	តន្តេសំ មង្គ្គលមុត្តមន្តិ ។

មង្គ្គលសុត្តំ និដ្ឋិតំ ១២ គាថា

ទី២- ពាក្យផ្ដើម រតនសូត្រ

បណ្ឌិតានតោ បដ្ឋាយ, តថាគតស្ស ទស ចារមិ-
 យោ, ទស ឧបចារមិយោ, ទស បរមត្ថចារមិយោ, សមតីស
 ចារមិយោ, បូរេត្វា បញ្ច មហាបរិច្ចាគេ, តិស្សោ ចរិយា
 បច្ឆិមភវេ កញ្ញាវគ្គន្តី ជាតី, អភិជិត្តមនំ បដានចរិយំ
 ពោធិបល្លង្កេ មារិជយំ, សព្វញ្ញតញ្ញាណាប្បជិវេធំ, ធម្ម-
 ចក្កប្បវត្តនំ នវ លោកុត្តរធម្មតិ, សព្វេបិមេ ពុទ្ធកុ-
 លោ អារិដ្ឋិត្វា, វេសាលិយា តីសុ ចាការន្តវេសុ, តិយា-
 មត្តី បរិត្តំ កហេន្តោ, អាយស្មា អានន្ទត្ថេហវិយ,
 ការុញ្ញចិត្តំ ឧបដ្ឋបេត្វា,

កោដិសតសហស្សេសុ,	ចក្កវាឡេសុ ទេវតា,
យស្សាណាម្បជិត្តល្អាត្តិ,	យព្វា វេសាលិយម្បវេ,
ហេតាមនុស្សទុក្ខិត្តិក្ខុ,	សម្ពុត្តិវិជម្ពុយំ,
ទិប្បមន្តរជាបេសិ,	បរិត្តន្តម្ពណាម ហេ ។

ទុតិយំ រតនសុត្តំ^(១)

យានីធិ ភូតានិ សមាគតានិ,
 ភុម្មានិ វា យានិ វ អន្តលិក្ខេ,

(១) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ខុទ្ទកបារៈ ។

សព្វេវ ភូតា សុមនា កវន្តុ,
 អថាបិ សក្កច្ច សុណន្តុ កាសិតំ,
 តស្មា ហិ ភូតា និសាមេថ សព្វេ,
 មេត្តំ ករោថ មាណសិយា បដាយ,
 ទិវា ច រត្តោ ច ហរន្តិ យេ ពលី,
 តស្មា ហិ នេ រក្ខថ អប្បមត្តា,
 យំ កិញ្ចិ វិត្តំ ឥធ វា ហុរំ វា,
 សក្កេសុ វា យំ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ននោ សមំ អត្ថិ តថាគតេន,
 ឥទម្បិ ពុទ្ធេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 ខយំ វិរាតំ អមតំ បណ្ឌិតំ,
 យទជ្ឈកា សក្យមុនី សមាហិតោ,
 ន តេន ធម្មេន សមត្ថិ កិញ្ចិ,
 ឥទម្បិ ធម្មេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 យម្ពុទ្ធសេដ្ឋោ បរិវណ្ណយី សុចី,
 សមាធិមាណន្តិកញ្ញមាហុ,

សមាធិនា តេន សមោ ន វិជ្ជតិ,
 ឥទម្បិ ធម្មេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 យេ បុគ្គលា អដ្ឋ សតំ បសដ្ឋា,
 ចត្តារិ ឯតានិ យុតានិ ហោន្តិ,
 តេ ទក្ខិណោយ្យា សុកតស្ស សាវកា,
 ឯតេសុ ទិដ្ឋានិ មហាប្បលានិ,
 ឥទម្បិ សង្ឃេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 យេ សុប្បយុត្តា មនសា ទង្គេន,
 ទិក្ខាមិនោ កោតមសាសនម្ហិ,
 តេ បត្តិបត្តា អមតំ វិកយ្ហ,
 លទ្ធា មុទា ទិព្វតី ភុញ្ញមាណ,
 ឥទម្បិ សង្ឃេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 យទិន្ទ្រីលោ បបរី សិតោ សិយា,
 ចតុត្ថិវាតេភិ អសម្បកម្មិយោ,
 តដូបមំ សប្បរិសំ វទាមិ,

យោ អរិយសច្ចានិ អវេច្ច បស្សតិ,
 ឥទម្បិ សង្ឃេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 យោ អរិយសច្ចានិ វិការយន្តិ,
 កម្ចីរបញ្ញេន សុទេសិតានិ,
 កិញ្ចាបិ តេ ហោន្តិ ភុសប្បមត្តា,
 ន តេ ភវំ អដ្ឋមមាទិយន្តិ,
 ឥទម្បិ សង្ឃេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 សហាវស្ស ទស្សនសម្បទាយ,
 តយស្ស ធម្មា ជហិតា ភវន្តិ,
 សក្កាយទិដ្ឋិវិចិត្តិតញ្ច,
 សីលព្វតំ វាបិ យទត្ថិ កិញ្ចិ,
 ចត្វហទាយេហិ ច វិប្បមុត្តោ,
 ឆ ចាកិហនានិ អភព្វោ កាតុំ,
 ឥទម្បិ សង្ឃេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 កិញ្ចាបិ សោ កម្ចំ កហេតិ ចាបកំ,

កាយេន វាចាយុន ចេតសា វា,
 អកញ្ចោ សោ តស្ស បដិច្ចទាយ,
 អកព្វតា ទិដ្ឋបទស្ស វុត្តា,
 ឥទម្បី សង្ឃេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 រេប្បគុម្ភេ យថា ធុស្សិតក្កេ,
 កិម្ពានមាសេ បឋមស្មី កិម្ពេ,
 តច្ចុបមំ ធម្មវំ អទេសយិ,
 ទិព្វានកាមី បរមំ ហិតាយ,
 ឥទម្បី ពុទ្ធេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 វោ វញ្ញោ វោ វោ វោ វោ វោ,
 អនុត្តរោ ធម្មវំ អទេសយិ,
 ឥទម្បី ពុទ្ធេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 ទីលំ បុរាណំ នវំ នត្ថិ សម្ពុរំ,
 វិវត្តចិត្តាយតិកេ កវស្មី,
 តេ ទីលាពីជា អវិវុទ្ធិន្ទ្រា, ។

ជិត្យន្តិ ជីវា យថា យម្បជីហោ,
 ឥទម្បិ សង្ឃេ រតនំ បណ្ឌិតំ,
 ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
 យានីធខ ភូតានិ សមាគតានិ,
 ភុម្មានិ វា យានិ វ អន្តលិក្ខេ,
 តថាកតំ ទេវមនុស្សបូជិតំ,
 ពុទ្ធិំ នមស្កាម សុវត្ថិ ហោតុ ។
 យានីធខ ភូតានិ សមាគតានិ,
 ភុម្មានិ វា យានិ វ អន្តលិក្ខេ,
 តថាកតំ ទេវមនុស្សបូជិតំ,
 ធម្មំ នមស្កាម សុវត្ថិ ហោតុ ។
 យានីធខ ភូតានិ សមាគតានិ,
 ភុម្មានិ វា យានិ វ អន្តលិក្ខេ,
 តថាកតំ ទេវមនុស្សបូជិតំ,
 សង្ឃំ នមស្កាម សុវត្ថិ ហោតុ ។

រតនសុត្តំ និដ្ឋិតំ ២១គាថា

ទី៣- ពាក្យផ្ដើម ករណីយមេត្តសុត្រ

យស្សានុការតោ យត្វា, នេវ ទស្សន្តិ ភីសនំ,
 យម្ហិ ចេ វាទុយុញ្ញន្តោ, វត្តិទ្ធិវមតទ្ធិតោ,
 សុខំ សុបតិ សុត្តោ ច, ចាបំ កិញ្ចំ ន បស្សតិ,
 ឯវមាទិតុល្លាបេតំ, បរិត្តន្តម្ហណាម ហេ ។

តតិយំ ករណីយមេត្តសុត្តំ^(១)

ករណីយមត្តកុសលេន,
 យន្តំ សន្តំ បទំ អភិសមេច្ច,
 សក្កោ ឧជ្ជ ច សុហុជ្ជ ច,
 សុវោ ចស្ស មុទុ អនតិមាដី,
 សន្តស្សកោ ច សុភរោ ច,
 អប្បកិច្ចោ ច សល្លហុកវុត្តិ,
 សន្តិទ្ធិយោ ច និប្បកោ ច,
 អប្បតញ្ញោ កុលេសុ អននុតិវ្វោ,
 ន ច ខុទ្ទំ សមាចរេ កិញ្ចំ,
 យេន វិញ្ញំ បរេ ឧបវទេយ្យំ,
 សុខិវេនា វា ខេមិវេនា ហោន្តុ,

(១) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ខុទ្ទកបារៈ ។

សព្វេ សត្តា កវន្តុ សុខិតត្តា,
 យេ កេចិ ចាណក្ខតត្ថិ,
 តសា វា ថាវា វា អនវសេសា,
 ធីយា វា យេ មហន្តា វា,
 មជ្ឈិមា វស្សកា អនុកម្មលា,
 ទិដ្ឋា វា យេ ច អទិដ្ឋា,
 យេ ច ទូរេ វសន្តិ អវិទូរេ,
 ក្ខតា វា សម្ពវេសី វា,
 សព្វេ សត្តា កវន្តុ សុខិតត្តា,
 ន បរោ បរំ និកុព្វេថ,
 ធាតិមញ្ញេថ កត្តចិ នំ កិព្វំ,
 ព្យាហេសនា បដិយសញ្ញា,
 ធាញ្ញមញ្ញស្ស ទុក្ខមិច្ឆេយ្យ,
 មាតា យថា និយំ បុត្តំ,
 អាយុសា ឯកបុត្តមនុរក្ខេ,
 ឯវម្បិ សព្វក្ខតេសុ,
 មាណសម្ភារយេ អបរិមាណំ ។
 មេត្តព្វា សព្វលោកស្មី,

មានសម្ភារយេ អបរិមាណំ,
 ឧទ្ធុំ អនោ ច តិរិយញ្ច,
 អសម្ពាធំ អវេរំ អសបត្តំ,
 តិដ្ឋញ្ចវំ និសិន្នោ វា,
 សយានោ វា យាវ តស្ស វិភតមិន្នោ,
 ឯតំ សតី អធិដ្ឋេយ្យ,
 ព្រហ្មមេតំ វិហារំ ឥធមាហុ,
 ទិដ្ឋិញ្ច អនុបកម្ម,
 សីលវា ទស្សនេន សម្បន្នោ,
 កាមេសុ វិនេយ្យ ភេទំ,
 ន ហិ ជាតុ កត្តសេយ្យំ បុនវេតីតិ ។

ករណីយមេត្តសុត្តំ និដ្ឋិតំ ១០តាថា

ទី៤- ពាក្យផ្ដើម ខន្ធបរិត្ត

សព្វាសី វិសជាតីនំ, ទិព្វមន្តាភទំ វិយ,
 យន្តាសេតិ វិសំ យោវំ, សេសញ្ចាបិ បរិស្សយំ,
 អាណក្ខេត្តម្ហិ សព្វត្ថ, សព្វទា សព្វចាណិនំ,
 សព្វសោមិ និវាវេតិ, បរិត្តន្តម្ហណាម ហេ ។

ចតុត្ថំ ខន្ធបរិក្ខំ ឆន្ទន្តបរិក្ខាបរំ

ខន្ធបរិក្ខំ

វិរូបក្ខេហិ មេ មេត្តំ, មេត្តំ ឯវាបថេហិ មេ,
 ឆព្យាបុត្តេហិ មេ មេត្តំ, មេត្តំ កណ្ណាកោតមកេហិ ច,
 អចាទកេហិ មេ មេត្តំ, មេត្តំ ទិចាទកេហិ មេ,
 ចតុប្បដេហិ មេ មេត្តំ, មេត្តំ ពហុប្បដេហិ មេ,
 មា មំ អចាទកោ ហីសិ, មា មំ ហីសិ ទិចាទកោ,
 មា មំ ចតុប្បដោ ហីសិ, មា មំ ហីសិ ពហុប្បដោ,
 សព្វេ សត្តា សព្វេ ចាណា, សព្វេ ភូតា ច កេវលា,
 សព្វេ ភព្រាជិ បស្សន្ត, មា កិញ្ចិ ចាបមាគមា ។

អប្បមាណោ ពុទ្ធា, អប្បមាណោ ធម្មោ, អប្បមា-
 ណោ សង្ឃោ, បមាណាវត្តានិ សិរីសចានិ, អហិវិច្ឆិកា
 សតបដិ ឧណ្ណាជាកី សាព្វ មូសិកា, កតា មេ រក្ខា
 កតា មេ បរិក្ខា, បដិក្កមន្ត ភូតានិ, សោហំ នមោ
 ភកវតោ, នមោ សត្តន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធានន្តិ ។

ខន្ធបរិក្ខំ ៥ គាថា

“វទិស្សមេនន្តិ” បរាមសន្តោ,
 កាសាវមន្តក្ខិ ជជំ ឥសីនំ,

ទុក្ខេន ធុដ្ឋស្សនចាទិ សញ្ញា,
 “អរហន្តោជា សត្តិ អវជ្ឈហោ”
 សល្លេន វិទ្ធោ ព្យចិតោបិ សន្តោ,
 កាសាវត្ថុទ្ធិ មនំ ន ទុស្សយិ,
 សចេ ឥមំ នាគវេន សច្ចំ,
 មា មំ វេន ពាលមិតា អភញ្ញន្តិ ។

ឆទ្ទន្តបរិក្ខំ ២ គាថា

ខន្ធបរិក្ខំ ឆទ្ទន្តបរិក្ខាបំ និដ្ឋិតំ

ទី៥- ពាក្យផ្ដើម មោរបរិក្ខំ

បូរេន្តម្ពោទិសម្ភារេ,   ទិព្វត្ថំ មោរយោទិយំ,
 យេន សំវិហិតារក្ខំ,   មហាសត្ថំ វេន ចរា,
 ចិរស្សំ វាយមន្តាបិ,   នេវ សក្ខីសុ កណ្ណាតុំ,
 ព្រហ្មមន្តន្តិ អក្ខាតំ,   បរិត្តន្តម្ពលាម មោ ។

បញ្ចមំ មោរបរិក្ខំ

ឧទេតយញ្ចក្កុមា ឯករាជា, ហរិស្សវណ្ណោ បប-
 រិប្បកាសោ, តំ តំ នមស្សាមិ ហរិស្សវណ្ណោ បបរិប្បកាសំ,
 តយដ្ឋ កុត្តា វិហារេមុ ទិវសំ, យេ ព្រាហ្មណា វេទកុ

សព្វធម្មេ, តេ មេ នមោ តេ ច មំ ចាលយន្ត, នមត្ត
 ពុទ្ធានំ នមត្ត ពោធិយា, នមោ វិមុត្តានំ នមោ
 វិមុត្តិយា ។

ឥមំ សោ បរិត្តំ កត្វា, មោហេ ចរតិ ឯសនា ។

អបេតយញ្ចក្ខមា ឯករាជា, ហរិស្សវណ្ណា បប-
 រិប្បកាសោ, តំ តំ នមស្សាមិ ហរិស្សវណ្ណំ បបរិប្បកាសំ,
 តយដ្ឋេ កុត្តា វិហារេមុ រត្តិ, យេ ព្រាហ្មណា វេទតុ
 សព្វធម្មេ, តេ មេ នមោ តេ ច មំ ចាលយន្ត, នមត្ត
 ពុទ្ធានំ នមត្ត ពោធិយា, នមោ វិមុត្តានំ នមោ
 វិមុត្តិយា ។

ឥមំ សោ បរិត្តំ កត្វា, មោហេ វាសមកប្បយីតិ ។

មោបរិត្តំ និដ្ឋិតំ ៥គាថា

ទី៦- ពាក្យផ្ដើម វដ្តកបរិត្ត

បូរេន្តម្ពោធិសម្ភារេ, និព្វត្តំ វដ្តជាតិយំ,
 យស្ស តេជេន ធារក្ដិ, មហាសត្តំ វិវដ្ឋយិ,
 ថេរស្ស សាវិបុត្តស្ស, លោកនាថេន កាសិតំ,
 កប្បជ្ជាយិ មហាតេជំ, បរិត្តន្តម្ពណាម ហេ ។

ឆ្នំ វដ្តកបរិក្ខំ

អត្ថិ លោកេ សីលគុណោ, សច្ចំ សោចេយ្យនុទ្ធា,
 តេន សច្ចេន កាហាមិ, សច្ចកិរិយមនុត្តរំ,
 អារទ្ឋិក្ខា ធម្មតលំ, សរិត្វា បុព្វកេ ជិនេ,
 សច្ចេតលមវស្សាយ, សច្ចកិរិយមកាសហំ,
 សន្តិ បក្ខា អបត្តនា, សន្តិ ចានា អវព្វនា,
 មាតា បិតា ច និក្ខណ្ឌា, ជាតវេន បដិក្កម,
 សហ សច្ចេ កតេ មយ្ហំ, មហាបដ្ឋលិតោ សិទ្ធិ,
 វដ្ឋេសិ សោឡស ករិសានិ, ឧទកំ បត្វា យថា សិទ្ធិ,
 សច្ចេន មេ សមោ នត្ថិ, ឯសា មេ សច្ចចារមីតិ ។

វដ្តកបរិក្ខំ និដ្ឋិតំ ៤តាថា កន្លះ

ទី៧- ពាក្យផ្ដើម ធម្មត្ថសូត្រ

យស្សានុស្សរណោនាមិ, អន្តលិត្តេបិ ចាណីនោ,
 បតិជ្ឈមទិកច្ឆន្តិ, ភូមិយំ វិយ សព្វនា,
 សព្វបទ្ធពរជាលម្ហា, យក្ខចោរាទិសម្ភវា,
 កណាណ ន ច មុត្តានំ, បរិត្តន្តម្ហណាម ហេ ។

សត្តមំ ធនគ្គបរិក្ខំ ធនគ្គសុត្តំ

ឯវម្មេ សុតំ, ឯកំ សមយំ ភក្កវា, សាវត្ថិយំ វិហរតិ,
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស, អារាមេ ។ តត្រ ខោ
 ភក្កវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ "ភិក្ខុវោតិ", "ភទន្តេតិ" តេ
 ភិក្ខុ ភក្កវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភក្កវា ឯតទវោច, ភូត-
 បុព្វំ ភិក្ខុវេ ទេវាសុរសង្គ្គាមោ សមុបព្យុដ្ឋោ អហោសិ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវានមិដ្ឋោ ទេវេ តាវត្ថិសេ
 អាមន្តេសិ, សចេ មាវិសា ទេវានំ សង្គ្គាមកតានំ ឧប្ប-
 ជ្ជេយ្យ ភយំ វា នម្ពិតត្ថំ វា លោមហំសោ វា, មមេវ
 តស្មី សមយេ ធនគ្គំ ឧល្លោកេយ្យាថ, មមំ ហិ វោ
 ធនគ្គំ ឧល្លោកយតំ, យម្ពវិស្សតិ ភយំ វា នម្ពិតត្ថំ វា
 លោមហំសោ វា, សោ បហិយ្យិស្សតិ, នោ ចេ មេ ធនគ្គំ
 ឧល្លោកេយ្យាថ, អថ បជាបតិស្ស ទេវរាជស្ស ធនគ្គំ
 ឧល្លោកេយ្យាថ, បជាបតិស្ស ហិ វោ ទេវរាជស្ស ធនគ្គំ
 ឧល្លោកយតំ, យម្ពវិស្សតិ ភយំ វា នម្ពិតត្ថំ វា លោម-
 ហំសោ វា, សោ បហិយ្យិស្សតិ, នោ ចេ បជាបតិស្ស
 ទេវរាជស្ស ធនគ្គំ ឧល្លោកេយ្យាថ, អថ វុណស្ស
 ទេវរាជស្ស ធនគ្គំ ឧល្លោកេយ្យាថ, វុណស្ស ហិ វោ

ទេវរាជស្ស ធនក្តំ ឧល្លោកយតំ, យម្ពវិស្សតិ ភយំ វា
 ឆម្ពិតត្តំ វា លោមហំសោ វា, សោ បហិយ្យិស្សតិ,
 ឆោ ចេ វុណស្ស ទេវរាជស្ស ធនក្តំ ឧល្លោកេយ្យាថ,
 អថ ឡាសានស្ស ទេវរាជស្ស ធនក្តំ ឧល្លោកេយ្យាថ,
 ឡាសានស្ស ហិ វោ ទេវរាជស្ស ធនក្តំ ឧល្លោកយតំ,
 យម្ពវិស្សតិ ភយំ វា ឆម្ពិតត្តំ វា លោមហំសោ វា, សោ
 បហិយ្យិស្សតីតិ ។ តំ ខោ បន ភិក្ខុវេ សក្កស្ស វា
 ទេវានមិទ្ធស្ស ធនក្តំ ឧល្លោកយតំ, បជាបតិស្ស
 វា ទេវរាជស្ស ធនក្តំ ឧល្លោកយតំ, វុណស្ស វា
 ទេវរាជស្ស ធនក្តំ ឧល្លោកយតំ, ឡាសានស្ស វា
 ទេវរាជស្ស ធនក្តំ ឧល្លោកយតំ, យម្ពវិស្សតិ ភយំ
 វា ឆម្ពិតត្តំ វា លោមហំសោ វា, សោ បហិយ្យេថាបិ
 ឆោបិ បហិយ្យេថ, តំ កិស្ស ហេតុ, សក្កោ ហិ
 ភិក្ខុវេ ទេវានមិទ្ធា, អរីតរកោ អរីតទោសោ អរីត-
 មោហោ, ភិរុ ឆម្ពី ឧត្រាសី បលាយីតិ ។ អហញ្ច
 ខោ ភិក្ខុវេ ឯវំ វទាមិ, សចេ តុម្ហាកំ ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
 កតានំ វា វុក្ខមូលកតានំ វា សុញ្ញាការកតានំ វា,
 ឧប្បជ្ជេយ្យ ភយំ វា ឆម្ពិតត្តំ វា លោមហំសោ វា,

មមេវ តស្មី សមយេ អនុស្សវេយ្យាថ, “ឥតិបិ សោ
 ភកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា, វិជ្ជាចរណាសម្បជ្ជោ
 សុតតោ លោកវិទូ, អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្តា
 ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភកវាតិ” មមំ ហិ វោ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវតំ, យម្ហវិស្សតិ ភយំ វា នម្ពិតត្ថំ វា លោមហំសោ
 វា, សោ បហិយ្យិស្សតិ, នោ ចេ មំ អនុស្សវេយ្យាថ,
 អថ ធម្មំ អនុស្សវេយ្យាថ, “ស្វាគ្ហាតោ ភកវតា ធម្មោ,
 សន្និដ្ឋិកោ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ, ឱបនយិកោ
 បច្ចត្ថំ វេទិតញោ វិញ្ញហីតិ”, ធម្មំ ហិ វោ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវតំ, យម្ហវិស្សតិ ភយំ វា នម្ពិតត្ថំ វា លោមហំ-
 សោ វា, សោ បហិយ្យិស្សតិ, នោ ចេ ធម្មំ អនុស្ស-
 វេយ្យាថ, អថ សង្ឃំ អនុស្សវេយ្យាថ, “សុបដិបន្នោ
 ភកវតោ សាវកសំយោ, ឧដុបដិបន្នោ ភកវតោ សាវ-
 កសំយោ, ញាយបដិបន្នោ ភកវតោ សាវកសំយោ,
 សាមីចិបដិបន្នោ ភកវតោ សាវកសំយោ, យទិទំ ចត្តារិ
 បុរិសយុកានិ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា, ឯស ភកវតោ
 សាវកសំយោ, អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេ-
 យ្យោ អញ្ញលិករណីយោ, អនុត្តរំ បុញ្ញកេត្តំ លោក-

ស្បាតិ" សង្ឃំ ហិ វោ ភិក្ខុវេ អនុស្សរតំ, យម្ហវិស្សតិ
 ភយំ វា ធម្មិតត្ថំ វា លោមហំសោ វា, សោ បហិយ្យិ-
 ស្សតិ, តំ កិស្ស ហេតុ, តថាគតោ ហិ ភិក្ខុវេ អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធា, វីតរាគោ វីតនោសោ វីតមោហោ, អភិរុ
 អច្ឆម្ហី អនុត្រាសី អបលាយីតិ ។ ឥទមវោច ភគវា,
 ឥទំ វត្ថាន សុតតោ, អថាបរំ ឯតទវោច សត្តា,

"អរញ្ញេ រុក្ខមូលេ វា, សុញ្ញាការេ វ ភិក្ខុវោ,
 អនុស្សរេថ សម្ពុទ្ធិ, ភយំ តុម្ហាក នោ សិយា,
 នោ ច ពុទ្ធិ សរេយ្យាថ, លោកដេដ្ឋំ នវាសកំ,
 អថ ធម្មំ សរេយ្យាថ, និយ្យាទិកំ សុទេសិតំ,
 នោ ច ធម្មំ សរេយ្យាថ, និយ្យាទិកំ សុទេសិតំ,
 អថ សង្ឃំ សរេយ្យាថ, បុញ្ញក្ខេត្តំ អនុត្តរំ,
 ឯវម្ពុទ្ធិ សវន្តានំ, ធម្មំ សង្ឃញ្ញ ភិក្ខុវោ,
 ភយំ វា ធម្មិតត្ថំ វា, លោមហំសោ ន ហោស្សតីតិ" ។

ធរណីបិក្ខុ ធរណីសុត្តំ និដ្ឋិតំ ឥតិមគាថា

ទី៨- ពាក្យផ្ដើម អាជានាជិយបរិត្ត

អប្បសន្នេហិ នាមស្ស, សាសនេ សាធុ សម្មតេ,
 អមនុស្សេហិ ចណ្ហេហិ, សទា កិព្វិសកាវិកិ,

បរិសានព្វ តស្សន្ន, មហីសាយ ច តុត្តិយា,
យន្ទេសេសិ មហារីរោ, បរិត្តន្តម្ពណាម ហេ ។

អដ្ឋមំ អាជានាជិយបរិត្តំ

វិបស្សិស្ស នមត្ថ, ច-	ក្កុមន្តស្ស សិរីមតោ,
សិទិស្សបិ នមត្ថ,	សព្វភូតានុកម្មិនោ,
វេស្សកុស្ស នមត្ថ,	ដ្ឋាតកស្ស តបស្សិនោ,
នមត្ថ កកុសន្តស្ស,	មារសេនប្បមទ្ធិនោ,
កោណតមនស្ស នមត្ថ,	ព្រាហ្មណស្ស រុសីមតោ,
កស្សបស្ស នមត្ថ,	សក្យបុត្តស្ស សិរីមតោ,
យោ ឥមំ ធម្មទេសេសិ,	សព្វទុក្ខាបន្ធពនំ,
យេ ចាបិ និព្វតា លោកេ,	យថាភូតំ វិបស្សិសុំ,
តេ ជនា អបិសុណា,	មហាដ្ឋា វីតសារនា,
ហិតំ ទេវមនុស្សានំ,	យំ នមស្សន្តិ កោតមំ,
វិជ្ជាចរណសម្បន្នំ,	មហន្តំ វីតសារនំ ។

នមោ មេ សព្វពុទ្ធានំ,	ឧប្បន្នានំ មហេសិនំ,
តណ្ហាដ្ឋំរោ មហារីរោ,	មេធជ្ជំរោ មហាយសោ,

សរណ្ត្រោ លោកហិតោ, ដីបង្ក្រោ ដុតិដ្ឋោ,
 កោណ្ឌាញ្ញោ ជនចាមោក្ខោ, មជ្ឈិលោ បុរិសាសកោ,
 សុមនោ សុមនោ ដីរោ, វេរតោ វតិវឌ្ឍនោ,
 សោភិតោ គុណសម្បជ្ជោ, អនោមទស្សី ជនុត្តមោ,
 បទុមោ លោកបដ្ឋោតោ, ឆារនោ វសារិចិ,
 បទុមុត្តរោ សត្តសារោ, សុមេនោ អប្បជិបុត្តលោ,
 សុជាតោ សព្វលោកត្តោ, បិយទស្សី នរាសកោ,
 អត្ថទស្សី កាវុណិកោ, ធម្មទស្សី តមោនុនោ,
 សិទ្ធត្ថោ អសមោ លោកេ, តិស្សោ ច វេទតំ វរោ,
 បុស្សោ ច វរោ ពុទ្ធា, វិបស្សី ច អនុបមោ,
 សិទ្ធិ សព្វហិតោ សត្តា, វេស្សក្ខ សុខនាយកោ,
 កកុសន្ទោ សត្តវាហោ, កោនាគមនោ រណញ្ញហោ,
 កស្សនោ សិរិសម្បជ្ជោ, កោតមោ សក្យបុត្តរោ,
 ឯតេ ចញ្ញោ ច សម្ពុទ្ធា, អនេកសតកោដិយោ,
 សព្វេ ពុទ្ធា អសមសមា, សព្វេ ពុទ្ធា មហិទ្ធិកា,
 សព្វេ ទសពលូបេតា, វេសារន្ទេហុចាតតា,
 សព្វេ តេ បដិជានន្តិ, អាសកណ្ណានមុត្តមំ,
 សីហនាទំ ននន្តេ តេ, បរិសាសុ វិសារនា,

ព្រហ្មចក្កំ បរត្ថេន្តិ,	លោកេ អប្បដិវត្តិយំ,
ឧបេតា ពុទ្ធចម្មេហិ,	អដ្ឋារសហិ នាយកា,
ទូត្តិសលកូណ្ឌាបេតា,	សីត្យានុព្យញ្ញនាធរា,
ព្យាមប្បកាយ សុប្បកា,	សព្វេ តេ មុនិកុញ្ញរា,
ពុទ្ធា សព្វញ្ញនោ ឯតេ,	សព្វេ ទីណាសវា ជិនា,
មហាប្បកា មហាតេជា,	មហាបញ្ញា មហាពូលា,
មហាការុណិកា ដីរា,	សព្វេសានំ សុខាវហា,
ជីវា នាថា បតិដ្ឋា ច,	តាណា លេណា ច ចាណិនំ,
កតី ពន្ធិ មហាស្សាសា,	សរណា ច ហិតេសិនោ,
សនេវកស្ស លោកស្ស,	សព្វេ ឯតេ បរាយនា,
តេសាហំ សិរសា ចានេ,	វន្តាមិ បុរិសុត្តមេ,
វចសា មនសា ចេវ,	វន្តាមេតេ តថាគតេ,
សយនេ អាសនេ ហានេ,	កមនេ ចាបិ សព្វនា,
សនា សុខេន រក្ខន្ត,	ពុទ្ធា សន្តិករា តុរំ,
តេហិ ត្វំ រក្ខិតោ សន្តោ,	មុត្តោ សព្វភយេន ច,
សព្វរោកវិជីមុត្តោ,	សព្វសន្តា បរិវិជិតោ,
សព្វវេរមតិក្កន្តោ,	និព្វតោ ច តុរំ កវ ។
តេសំ សច្ចេន សីលេន,	ខន្តិមេត្តាពលេន ច,

តេបិ តុម្ពេ អនុក្ខន្ធ,	អាហារក្សេន សុខេន ច,
បុត្តិមស្មី ទិសាកាតេ,	សន្តិ ភូតា មហិទ្ធិកា,
តេបិ តុម្ពេ អនុក្ខន្ធ,	អាហារក្សេន សុខេន ច,
ទក្ខិណស្មី ទិសាកាតេ,	សន្តិ ទេវា មហិទ្ធិកា,
តេបិ តុម្ពេ អនុក្ខន្ធ,	អាហារក្សេន សុខេន ច,
បច្ឆិមស្មី ទិសាកាតេ,	សន្តិ ឆាតា មហិទ្ធិកា,
តេបិ តុម្ពេ អនុក្ខន្ធ,	អាហារក្សេន សុខេន ច,
ឧត្តរស្មី ទិសាកាតេ,	សន្តិ យក្ខា មហិទ្ធិកា,
តេបិ តុម្ពេ អនុក្ខន្ធ,	អាហារក្សេន សុខេន ច,
បុរិមទិសំ ធាតុរដ្ឋា,	ទក្ខិណោន វិរុដ្ឋកោ,
បច្ឆិមេន វិរុបក្ខោ,	កុវេរោ ឧត្តរំ ទិសំ,
ចត្តារោ តេ មហារាជា,	លោកថាលា យសស្សីនោ,
តេបិ តុម្ពេ អនុក្ខន្ធ,	អាហារក្សេន សុខេន ច,
អាគាសដ្ឋា ច ភុម្មដ្ឋា,	ទេវា ឆាតា មហិទ្ធិកា,
តេបិ តុម្ពេ អនុក្ខន្ធ,	អាហារក្សេន សុខេន ច ។
នត្ថិ មេ សារណំ អញ្ញំ,	ពុទ្ធា មេ សារណំ វរំ,
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន,	ហោតុ តេ ជយមង្គលំ,
នត្ថិ មេ សារណំ អញ្ញំ,	ធម្មោ មេ សារណំ វរំ,

ឯតេន សច្ចវដ្តេន,	ហោតុ តេ ជយមង្គលំ,
នត្ថិ មេ សារណំ អញ្ញំ,	សង្ឃោ មេ សារណំ វរំ,
ឯតេន សច្ចវដ្តេន,	ហោតុ តេ ជយមង្គលំ ។
យំ កិញ្ចំ រតនំ លោកេ,	វិជ្ជតិ វិវិដំ បុប្ផ,
រតនំ ពុទ្ធសមំ នត្ថិ,	តស្មា សោត្តិ កវន្តុ តេ,
យំ កិញ្ចំ រតនំ លោកេ,	វិជ្ជតិ វិវិដំ បុប្ផ,
រតនំ ធម្មសមំ នត្ថិ,	តស្មា សោត្តិ កវន្តុ តេ,
យំ កិញ្ចំ រតនំ លោកេ,	វិជ្ជតិ វិវិដំ បុប្ផ,
រតនំ សង្ឃសមំ នត្ថិ,	តស្មា សោត្តិ កវន្តុ តេ ។
សក្កត្វា ពុទ្ធរតនំ,	ឱសចំ ឧត្តមំ វរំ,
ហិតំ ទេវមនុស្សានំ,	ពុទ្ធតេជេន សោត្តិណ,
នស្សន្តបទ្ធា សព្វេ,	ទុក្ខា រូបសមេន្តុ តេ,
សក្កត្វា ធម្មរតនំ,	ឱសចំ ឧត្តមំ វរំ,
បរិណាហូបសមនំ,	ធម្មតេជេន សោត្តិណ,
នស្សន្តបទ្ធា សព្វេ,	កយា រូបសមេន្តុ តេ,
សក្កត្វា សង្ឃរតនំ,	ឱសចំ ឧត្តមំ វរំ,
អាហុនេយ្យំ ចាហុនេយ្យំ,	សង្ឃតេជេន សោត្តិណ,
នស្សន្តបទ្ធា សព្វេ,	រោកា រូបសមេន្តុ តេ ។

សព្វតិយោ វិវដ្តន្តុ,   សព្វហេតោ វិនស្សតុ,
 មា តេ កវត្តន្តរាយោ,   សុខី ធិយាយុកោ កវ,
 អភិវាទនសីលិស្ស,   និច្ចំ វុឡាបចាយិនោ,
 ចត្តារោ ធម្មា វឡន្តិ,   អាយុ វណ្ណា សុខំ ពលំ ។

អាដានាជិយបរិត្តំ និដ្ឋិតំ ៤៥ គាថា

ទី៩- ពាក្យផ្ដើម អង្គលិមាលបរិត្ត

បរិត្តំ យម្ពណ្ណន្តស្ស,   និសិន្នជ្ជានជោវនំ,
 ឧទកម្មិ វិធាសេតិ,   សព្វមេវ បរិស្សយំ,
 សោត្តិនា កត្តវុជ្ជានំ,   យព្វា សាធម៌ តំខណោ,
 ថេរស្សន្តុលិមាលស្ស,   លោកនាថេន ភាសិតំ,
 កប្បជ្ជាយិ មហាតេជំ,   បរិត្តន្តម្ពណាម ហេ ។

នវមំ អង្គលិមាលបរិត្តំ

យតោហំ ភគិនិ អរិយាយ ជាតិយា ជាតោ,
 នាភិជាធមិ សព្វាច្ច ចាលំ ជីវិតា វោហេមេតា, តេន
 សច្ចេន សោត្តិ តេ ហោតុ សោត្តិ កត្តស្ស ។

អង្គលិមាលបរិត្តំ និដ្ឋិតំ

ទី១០- ពាក្យផ្ដើម ពោជ្ឈង្គបរិត្ត

សំសារេ សំសរន្តានំ,   សព្វទុក្ខវិជាសនេ,
 សត្ត ធម្មេ ច ពោជ្ឈង្គេ,   មារសេនប្បមទ្ធិនោ,
 ពុជ្ឈិទ្ធា យេបិមេ សត្តា,   តិកវា មុត្តកុត្តមា,
 អជាតី អជរាព្យាបី,   អមតំ និព្វយំ ភតា,
 ឯវមាទិតុណ្ហាបេតំ,   អនេកតុណាសង្កហំ,
 ឱសថញ្ច ឥមំ មន្តំ,   ពោជ្ឈង្គន្តម្ពណាម ហេ ។

ទសមំ ពោជ្ឈង្គបរិត្តំ

ពោជ្ឈង្គោ សតិសង្ខាតោ,   ធម្មានំ វិចយោ តថា,
 វិយម្បីតិបស្សន្តិ,   ពោជ្ឈង្គោ ច តថាបរេ,
 សមាធិបេក្ខពោជ្ឈង្គោ,   សត្តេតេ សព្វទស្សីនា,
 មុនិទា សម្មទក្ខាតា,   ភាវិតា ពហុលីកតា,
 សំវត្តន្តិ អភិញ្ញាយ,   និព្វានាយ ច ពោជិយា,
 ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន,   សោត្តិ តេ ហោតុ សព្វទា ។
 ឯកស្មី សមយេ នាថោ,   មោក្ខល្លានញ្ច កស្សបំ,
 តិលានេ ទុក្ខិតេ ទិស្វា,   ពោជ្ឈង្គេ សត្ត នេសយិ,
 តេ ច តំ អភិទន្ធិត្វា,   ហោតា មុញ្ជីសុ តំខណោ,

ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន,   សោត្តិ តេ ហោតុ សព្វទា ។
 ឯកទា ធម្មរាជាមិ,   កេលញ្ញោនាភិបីធឿតោ,
 ចុន្ទត្ថេវេន តញ្ញវ,   ភណ្ណាបេត្វាន សាទរំ,
 សម្មោទិត្វា ច អាពាធា,   តម្កា វុដ្ឋាសិ ហនសោ,
 ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន,   សោត្តិ តេ ហោតុ សព្វទា ។
 បហីនា តេ ច អាពាធា,   តិណ្ណន្ទម្យិ មហេសិនំ,
 មគ្គាហតកិលេសា វ,   បត្តានុប្បត្តិ ធម្មតំ,
 ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន,   សោត្តិ តេ ហោតុ សព្វទា ។

ពោជ្ឈង្គបរិត្តំ និដ្ឋិតំ ៨ គាថាកន្លះ

ទី១១- ពាក្យផ្ដើម អក្ខយបរិត្ត

បុញ្ញលាភំ មហាតេជំ,   វណ្ណតិត្តិ មហាយសំ,
 សព្វសត្តហិតំ ជាតំ,   តំ សុណានុ អសេសតោ,
 អត្ថប្បហិតំ ជាតំ,   បរិត្តន្តម្ពណាម ហេ ។

ឯកាទសមំ អក្ខយបរិត្តំ

យន្តន្ទិមិត្តំ អវមង្គលញ្ច,
 យោ ចាមនាចោ សកុណាស្ស សន្នោ,
 ចាបក្កហោ ទុស្សបិណំ អកក្កំ,

ពុទ្ធានុកាវេន វិជាសមេន្ត ។

យន្តន្ទិមិត្តំ អវមជ្ឈលញ្ច,

យោ ចាមនាចោ សកុណស្ស សន្នោ,

ចាបត្តហោ ទុស្សបិណំ អកន្តំ,

ធម្មានុកាវេន វិជាសមេន្ត ។

យន្តន្ទិមិត្តំ អវមជ្ឈលញ្ច,

យោ ចាមនាចោ សកុណស្ស សន្នោ,

ចាបត្តហោ ទុស្សបិណំ អកន្តំ,

សង្ឃានុកាវេន វិជាសមេន្ត ។

ទុក្ខប្បត្តា ច និទ្ទក្ខា, ភយប្បត្តា ច និព្ពយា,

សោកប្បត្តា ច និស្សោកា, ហោន្តុ សព្វេបិ ចាលីនោ,

ឯត្តាវតា ច អម្ពេហិ, សម្ពតំ បុញ្ញសម្មទំ,

សព្វេ ទេវានុមោទន្តុ, សព្វសម្មត្តិសិទ្ធិយា,

នាណំ ទទន្តុ សទ្ធាយ, សីលំ រក្ខន្តុ សព្វនា,

ការណាភិរតា ហោន្តុ, ភន្តន្តុ ទេវតាភតា ។

សព្វេ ពុទ្ធា ពលប្បត្តា, បច្ចេកានញ្ច យម្ពលំ,

អរហន្តានញ្ច តេជេន, រក្ខំ ពន្លាមិ សព្វសោ ។

អភយបរិក្ខំ និដ្ឋិតំ ៧ តាថា

ទី១២- ពាក្យផ្ដើម ជ័យបរិត្ត

ជយំ នេវមនុស្សានំ,   ជយោ ហោតុ បរាជិតោ,
 មារសេនា អភិក្កត្តា,   សមន្តា ទ្វាទសយោជនា,
 ខន្តិមេត្តាអធិដ្ឋានា,   វិទ្ធិសេត្វាន ចកុមា,
 ភវាភវេ សំសរន្តោ,   ទិព្វចក្ខុំ វិសោធយិ,
 បរិយាបន្នាទិសោត្តានំ,   ហិតាយ ច សុខាយ ច,
 ពុទ្ធកិច្ចំ វិសោធប្បា,   បរិត្តន្តម្ហណាម ហេ ។

ទ្វាទសមំ ជ័យបរិត្តំ

មហាការុណិកោ នាថោ, ហិតាយ សព្វចាណំ,
 បូរេត្វា ចារមី សព្វា,   បត្តោ សម្ពោទិមុត្តមំ,
 ឯតេន សច្ចវជ្ជេន,   ហោតុ តេ ជយមង្គលំ ។
 ជយន្តោ ពោធិយា មូលេ,   សក្យានំ នន្ទិវង្សនោ,
 ឯវំ ត្វំ វិជយោ ហោហិ,   ជយស្ស ជយមង្គលេ,
 អបរាជិតបល្លង្កេ,   សីសេ បបរិចោក្ខវេ,
 អភិសេកេ សព្វពុទ្ធានំ,   អក្កប្បត្តោ បមោទតិ ។
 សុនក្ខត្តំ សុមង្គលំ,   សុបកាតំ^(១) សុបុដ្ឋិតំ,
 សុខណោ សុមុហុត្តោ ច,   សុយិដ្ឋំ ព្រហ្មចារិសុ,

(១) ធ្លាប់សូត្រថា “សបកាសំ” ។

បទត្ថិលំ កាយកម្មំ, វាចាកម្មំ បទត្ថិលំ,
 បទត្ថិលំ មនោកម្មំ, បណីដី តេ បទត្ថិលា,
 បទត្ថិលានិ កត្វាន, លកន្តត្ថេ បទត្ថិលោ ។
 សោ អត្ថលទ្ធា សុខិតោ, វិរុទ្ឋោ ពុទ្ធសាសនេ,
 អរោគោ សុខិតោ ហោហិ, សហ សព្វេហិ ញាតិភិ ។
 សា អត្ថលទ្ធា សុខិតា, វិរុទ្ឋា ពុទ្ធសាសនេ,
 អរោកា សុខិតា ហោហិ, សហ សព្វេហិ ញាតិភិ ។
 តេ អត្ថលទ្ធា សុខិតា, វិរុទ្ឋា ពុទ្ធសាសនេ,
 អរោកា សុខិតា ហោថ, សហ សព្វេហិ ញាតិភិ ។

ជយបរិត្តំ និដ្ឋិតំ ភតថា

រតនត្ថយបកាវាភិយាចនគាថា^(១)

អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា, ឧត្តមំ ធម្មមជ្ឈកា,
 មហាសង្ឃំ បពោធនិ, ឥច្ឆេតំ រតនត្ថយំ,
 ពុទ្ធា ធម្មោ សង្ឃោ ចាតិ, ធានាហោន្តម្បិ វត្ថុតោ,
 អញ្ញមញ្ញវិយោការ, ឯកីក្ខតម្បនត្ថតោ,
 ពុទ្ធា ធម្មស្ស ពោធនា, ធម្មោ សង្ឃេន ធារិតោ,

---

(១) បើសូត្រមន្តក្នុងរាជការ គួរសូត្រ “រតនត្ថយបកាវាភិយាចនគាថា និង សុខាភិ-
 យាចនគាថា” នេះបន្តខាងចុងសូត្រមន្តតាមគួរ ។

សង្ឃោ ច សាវកោ ពុទ្ធស្ស,	ឥច្ឆេកាពុទ្ធមេវីនំ,
វិសុទ្ធិំ ឧត្តមំ សេដ្ឋំ,	លោកស្មី រតនត្ថយំ,
សំវត្ថតិ បសន្នានំ,	អត្តនោ សុទ្ធិកាមិនំ,
សម្មា បដិបទ្ឋន្តានំ,	បរមាយ វិសុទ្ធិយា,
វិសុទ្ធិ សព្វក្ខេសេហិ,	ហោតិ ទុក្ខេហិ និព្វតិ,
និព្វានំ បរមំ សុញ្ញំ,	និព្វានំ បរមំ សុខំ,
ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន,	សុវត្ថិ ហោតុ សព្វទា,
រតនត្ថយានុកាវេន,	រតនត្ថយតេជសា,
ឧបទ្ធករន្តរាយា ច,	ឧបសក្កា ច សព្វសោ,
មា កធាចិ សម្មសីសុ,	រដ្ឋំ កម្ពោជិកានិនំ,
អាហោតិយសុខញ្ជោរ,	តតោ ជីយាយុតាបិ ច,
តព្វត្ថនព្វា សម្បត្យោ,	សុខំ សព្វត្ថ សោត្ថិ ច,
កវន្តុ សម្បវត្តន្តុ,	កម្ពោជវដ្ឋចាលិនំ,
តេ ច រដ្ឋញ្ច រក្ខន្តុ,	កម្ពោជិកា ច ទេវតា,
កម្ពុជានំ រដ្ឋចាលីហិ,	ធម្មាមិសេហិ បូជិតា ។
សិទ្ធមត្តុ សិទ្ធមត្តុ,	សិទ្ធមត្តុ ឥនំ ដលំ,
ឯតស្មី រតនត្ថយស្មី,	សម្បសាទនចេតសោ ។

រតនត្ថយបកាវាគីយាចនគាថា ១១ គាថា

សុខាភិយាចនគាថា

យំ យំ ទេវមនុស្សានំ,	មង្គលត្តាយ ភាសិតំ,
តស្ស តស្សានុភាវេន,	ហោតុ រាជកុលេ សុខំ,
យេ យេ អារក្ខកា ទេវា,	តត្ថ តត្ថាធិវាសិនោ,
ឥមិនា ធម្មទានេន,	សព្វេ អម្ពេហិ បូជិតា,
សទា ភព្រានិ បស្សន្តុ,	សុខិតា ហោន្តុ និព្ពយា,
អប្បមត្តា ច អម្ពេសុ,	សព្វេ រក្ខន្តុ នោ សទា,
យញ្ច នោ ភាសមាទេហិ,	កុសលំ បសុតំ ពហុំ,
តន្នោ ទេវានុមោទន្តុ,	ចិវំ តិដ្ឋន្តុ សាតតំ,
យេ វា ជលាពុជល្អាជា,	សំសេទដោបចាតិកា,
អវេរា ហោន្តុ សព្វេ តេ,	អនីយា និរុបទ្ធា,
បស្សន្តុ អនវជ្ជានិ,	មា ច សាវជ្ជមាភមា,
ចិវំ តិដ្ឋតុ លោកស្មី,	សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនំ,
ទស្សេន្តំ សោតវន្ធនំ,	មក្កំ សត្តវិសុទ្ធិយា,
យាវ ពុទ្ធាតិ នាមម្បិ,	លោកដេដ្ឋស្ស សត្តនោ,
សម្មា ទេសិតធម្មស្ស,	បវត្តតិ មហេសិនោ ។
បសន្នា ហោន្តុ សព្វេហិ,	ចាណិនោ ពុទ្ធសាសនេ,
សម្មា ធាវំ បវេច្ឆន្តោ,	កាលេ ទេវោ បវស្សតុ,

វុឌ្ឍិកាយ សត្តានំ,   សមិទ្ធិំ នេតុ មេនី,
 មាតា បិតា ច អត្រជំ,   និច្ចំ រក្ខន្តិ បុត្តកំ,
 ឯវំ ធម្មេន រាជានោ,   បដំ រក្ខន្តិ សព្វទា ។

សុខាភិយាចនតាថា ១០ គាថា

មង្គលចក្កវាឡ

សិរិទិគិមតិគេដោ   ជយសិទ្ធិមហិទ្ធិមហាគុណា
 បរិមិតបុញ្ញាធិការស្ស   សព្វន្តរាយនិវារណសមត្ថស្ស
 ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ទ្វត្តិសមហាបុរិស-
 លក្ខណានុកាវេន អសីត្យានុញ្ញេនានុកាវេន អដ្ឋត្តរ-
 សតមជ្ឈីលានុកាវេន ឆព្វន្ទ្រវិស្សានុកាវេន កេតុ-
 មាលានុកាវេន ទសចារមិតានុកាវេន ទសឧបចារមិ-
 តានុកាវេន ទសបរមត្ថចារមិតានុកាវេន សីលសមាធិ-
 បញ្ញានុកាវេន ពុទ្ធានុកាវេន ធម្មានុកាវេន សង្ឃា-
 នុកាវេន តេជានុកាវេន ឥន្ទ្រានុកាវេន ពលានុកាវេន
 ព្រេយ្យធម្មានុកាវេន   ចតុរាសីតិសហស្សធម្មត្ថដ្ឋា-
 នុកាវេន នវលោកុត្តរធម្មានុកាវេន អដ្ឋង្គិកមគ្គានុ-
 កាវេន អដ្ឋសមាបត្តិយានុកាវេន ធន្យភិញ្ញានុកាវេន

ចតុស្កត្តញ្ញាណានុកាវេន   ទសពលញ្ញាណានុកាវេន
 សព្វញ្ញតញ្ញាណានុកាវេន   មេត្តាករុណាមុទិតាឧបេក្ខា-
 នុកាវេន   សព្វបរិត្តានុកាវេន   រតនត្ថយសរណានុកាវេន
 តុយ្ហំ   សព្វហេតុសោកុបទ្ធវទុក្ខនោមនស្សបាយាសាបិ
 វិនស្សន្តុ   សព្វអន្តរាយាបិ   វិនស្សន្តុ   សព្វសង្កប្បា   តុយ្ហំ
 សមិជ្ឈន្តុ   ធិយាយុតា   តុយ្ហំ   ហោតុ   សតវស្សដីវេន
 សមន្តិកោ   ហោតុ   សព្វទា   អាកាសបព្វតវនក្ខមិ-
 តត្ថា   មហាសមុទ្រា   អារក្ខកា   ទេវតា   សទា   តុម្រេ
 អនុវត្តន្តុ ។

សោឡសមន្តិលញ្ចេវ	នវ លោកុត្តរធម្មេ
ចត្តារោ ច មហាធីចា	បញ្ច ពុទ្ធា មហាមុនី
តេ បិដកញ្ច ធម្មកុដ្ឋា	ន កាមាវចរា តថា
បញ្ច ភវា និច្ច សីល	ទស មហាប្បលំ តេស
ធុតត្ថានិ ច ទ្វាទស	ចាធិហារិយំ
ឯកមេរុសរា អដ្ឋ	ទ្វេ ចន្ទសុរិយា តថា
សត្តពោជ្ឈន្តិព្វិសេដ្ឋំ	ចតុត្ថ ចក្កវត្តិ ច
ឯកាទសពិសន្ទចេវ	ឯតេន មន្តិលតេជេន

សព្វសត្វ វិនិស្សន្ទ	សព្វលោកា កវន្ត តេ ។
កវតុ សព្វមង្គលំ	រក្ខន្ត សព្វទេវតា
សព្វពុទ្ធានុកាវេន	សទា សោត្តី កវន្ត តេ ។
កវតុ សព្វមង្គលំ	រក្ខន្ត សព្វទេវតា
សព្វធម្មានុកាវេន	សទា សោត្តី កវន្ត តេ ។
កវតុ សព្វមង្គលំ	រក្ខន្ត សព្វទេវតា
សព្វសង្ឃានុកាវេន	សទា សោត្តី កវន្ត តេ ។
នក្ខត្តយក្ខត្តតានំ	ចាបគ្គហនិវារណា
បរិត្តស្សានុកាវេន	ហន្ធា តេសំ ឧបទ្ធករេ ។
នក្ខត្តយក្ខត្តតានំ	ចាបគ្គហនិវារណា
បរិត្តស្សានុកាវេន	ហន្ធា តេសំ ឧបទ្ធករេ ។
នក្ខត្តយក្ខត្តតានំ	ចាបគ្គហនិវារណា
បរិត្តស្សានុកាវេន	ហន្ធា តេសំ ឧបទ្ធករេ ។

ទ្វាទសបរិក្ខំ និដ្ឋិតំ

សូត្រមន្តបាលីសង្ខេបប៉ុណ្ណោះ ។

ព្រះអភិធម្មបិដកចាស់

អភិធម្មបិដក ធម្មសង្គណី

មាតិកា

កុសលា ធម្មា អកុសលា ធម្មា អព្យាកតា
 ធម្មា^(១), សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា ទុក្ខាយ
 វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ
 សម្បយុត្តា ធម្មា, វិចាកា ធម្មា វិចាកធម្មធម្មា នេវ
 វិចាកនវិចាកធម្មធម្មា, ឧបាទិន្ទបាទានិយា ធម្មា អនុ-
 បាទិន្ទបាទានិយា ធម្មា អនុបាទិន្ទានុបាទានិយា^(២)
 ធម្មា, សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មា អសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកា ធម្មា អសន្តិលីដ្ឋាសន្តិលេសិកា ធម្មា,^(៣)
 សវិតក្កសវិចារា ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តា ធម្មា អវិ-
 តក្កវិចារា^(៤) ធម្មា, បីតិសហកតា ធម្មា សុខសហ-
 កតា ធម្មា ឧបេក្ខាសហកតា ធម្មា, ទស្សនេន បហា-
 តញ្ចា ធម្មា ការាយ បហាតញ្ចា ធម្មា នេវ ទស្សនេន

១- កណ្តកសញ្ញា(,) និង (១)នេះសំរាប់សម្គាល់ គឺសូត្របង្អង់ឃ្លាមួយៗ គ្រប់គោល
 ធម៌ ។ ២- ដែលធ្លាប់សូត្រមកថា អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយា ។ ៣- ថា អសន្តិលីដ្ឋ-
 អសន្តិលេសិកា ។ ៤- ថាអវិតក្កអវិចារា ។

ន ការងាយ បហាតព្វ ធម្មា, ទស្សនេន បហាតព្វ-
 ហេតុកា ធម្មា ការងាយ បហាតព្វហេតុកា ធម្មា
 នេវ ទស្សនេន ន ការងាយ បហាតព្វហេតុកា
 ធម្មា, អាចយតាមិនោ ធម្មា អបចយតាមិនោ ធម្មា
 នេវាចយតាមិនោ^(១) នាបចយតាមិនោ ធម្មា, សេក្ខា
 ធម្មា អសេក្ខា ធម្មា នេវ សេក្ខា នាសេក្ខា ធម្មា,
 បរិត្តា ធម្មា មហក្កតា ធម្មា អប្បមាណា ធម្មា, បរិត្តា-
 រម្មណា ធម្មា មហក្កតារម្មណា ធម្មា អប្បមាណា-
 រម្មណា ធម្មា, ហីនា ធម្មា មជ្ឈិមា ធម្មា បណ្ឌិតា
 ធម្មា, មិច្ឆត្ថនិយតា ធម្មា សម្មត្ថនិយតា ធម្មា អនិ-
 យតា ធម្មា, មក្ការម្មណា ធម្មា មក្កហេតុកា ធម្មា
 មក្កាធិបតិនោ ធម្មា, ឧប្បន្នា ធម្មា អនុប្បន្នា ធម្មា
 ឧប្បាទិនោ ធម្មា, អតីតា ធម្មា អនាគតា ធម្មា
 បច្ចុប្បន្នា ធម្មា, អតីតារម្មណា ធម្មា អនាគតារម្មណា
 ធម្មា បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មា, អជ្ឈត្តា ធម្មា ពហិទ្ធា
 ធម្មា អជ្ឈត្តពហិទ្ធា ធម្មា, អជ្ឈត្តារម្មណា ធម្មា ពហិ-

១ ធ្លាប់សូត្រមកថា នេវ អាចយតាមិនោ ន អបចយតាមិនោ ។

ទ្វារមូលា ធម្មា អជ្ឈត្តពហិទ្វារមូលា ធម្មា, សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយា ធម្មា អនិទស្សនសប្បដិយា ធម្មា
 អនិទស្សនាប្បដិយា^(១) ធម្មា ។ ពារីសតិភិកមាតិកា ។

ធម្មសង្កណ្ឌបក្ករណំ នាម សមត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក វិក័ង្គ

ខន្ធវិក័ង្គ

ក្នុងបាលី

(តទទន្តរំ វិក័ង្គបក្ករណំ នាមេតំ)

បញ្ចក្ខន្ធា, រូបក្ខន្ធា, វេទនាខន្ធា, សញ្ញាខន្ធា,
 សង្ខារក្ខន្ធា, វិញ្ញាណក្ខន្ធា ។

តត្ថ កតមោ រូបក្ខន្ធា ។ យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតា-
 នាគតបច្ចុប្បន្នំ, អជ្ឈត្ថំ វា ពហិទ្ធា វា, ឱណ្ហារិកំ វា
 សុខុមំ វា, ហីនំ វា បណ្ឌិតំ វា, យំ ទូរេ^(២) សន្តិកេ វា,
 តទេកជ្ឈំ អភិសញ្ញាហិត្វា, អភិសន្និបិត្វា អយំ រុច្ចតិ
 រូបក្ខន្ធា ។

១- ថា អនិទស្សនសប្បដិយា, ដែលសម្រេចមកក្នុងទីនេះ តាមបាលីក្នុងធម្មសង្កណ្ឌ អភិធម្ម-
 បិដក ។ ២- តាមដែលធ្លាប់សូត្រមកថា យំ ទូរេ វា តែបានពិនិត្យមើលក្នុង គម្ពីរ វិក័ង្គបាលី
 ដោយច្រើនគម្ពីរ ឃើញដូចក្នុងទីនេះ ។ ខាងប៉ែក វេទនា-សញ្ញា-សង្ខារ-វិញ្ញាណ ក៏ដូចគ្នា ។

តត្ថ កតមោ វេទនាខន្ទោ ។ យា កាចិ វេទនា
 អតីតាណាតតបច្ចុប្បន្នា, អជ្ឈត្តា វា ពហិទ្ធា វា, ឱណ្ណា-
 រិកា វា សុខុមា វា, ហីនា វា បណីតា វា, យា ទូរេ
 សន្តិកេ វា, តទេកជ្ឈំ អភិសញ្ញាហិត្វា, អភិសន្និបិត្វា
 អយំ វុច្ចតិ វេទនាខន្ទោ ។

តត្ថ កតមោ សញ្ញាខន្ទោ ។ យា កាចិ សញ្ញា
 អតីតាណាតតបច្ចុប្បន្នា, អជ្ឈត្តា វា ពហិទ្ធា វា, ឱណ្ណា-
 រិកា វា សុខុមា វា, ហីនា វា បណីតា វា, យា ទូរេ
 សន្តិកេ វា, តទេកជ្ឈំ អភិសញ្ញាហិត្វា, អភិសន្និបិត្វា
 អយំ វុច្ចតិ សញ្ញាខន្ទោ ។

តត្ថ កតមោ សង្ខារក្ខន្ទោ ។ យេ កេចិ សង្ខារ
 អតីតាណាតតបច្ចុប្បន្នា, អជ្ឈត្តា វា ពហិទ្ធា វា, ឱណ្ណា-
 រិកា វា សុខុមា វា, ហីនា វា បណីតា វា, យេ ទូរេ
 សន្តិកេ វា, តទេកជ្ឈំ អភិសញ្ញាហិត្វា, អភិសន្និបិត្វា
 អយំ វុច្ចតិ សង្ខារក្ខន្ទោ ។

តត្ថ កតមោ វិញ្ញាណក្ខន្ទោ ។ យំ កិញ្ចិ
 វិញ្ញាណំ អតីតាណាតតបច្ចុប្បន្នំ, អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា,

ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា, ហីនំ វា បណ្ឌិតំ វា, យំ ទូរ
សន្តិកេ វា, តទេកជ្ឈំ អភិសញ្ញាហិត្វា, អភិសន្និហិត្វា
អយំ វុច្ចតិ វិញ្ញាណក្ខន្ធា ។

(អយំ ខន្ធវិកង្កាតិ អដ្ឋាសវិជេន វិកត្តំ, វិកត្តប-
ការណំ ជាម សមត្តំ) ។

អភិធម្មបិដក ធាតុកថា

ក្នុងបាលី

(តទទន្តរំ ធាតុកថាបការណំ ជាមេតំ)

សន្តិហោ អសន្តិហោ, សន្តិហិតេន អសន្តិហិតំ,
អសន្តិហិតេន សន្តិហិតំ, សន្តិហិតេន សន្តិហិតំ,
អសន្តិហិតេន អសន្តិហិតំ, សម្បយោកោ វិប្បយោកោ,
សម្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ, វិប្បយុត្តេន សម្បយុត្តំ, សម្ប-
យុត្តេន សម្បយុត្តំ, វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ, សន្តិហិតេន
សម្បយុត្តំ វិប្បយុត្តំ, សម្បយុត្តេន សន្តិហិតំ អសន្តិហិតំ,
អសន្តិហិតេន សម្បយុត្តំ វិប្បយុត្តំ, វិប្បយុត្តេន សន្តិ-

ហិតំ អសង្កហិតន្តិ^(១) បញ្ចក្ខន្ធា, ទ្វាទសាយតនាជិ,
 អដ្ឋាវស ជាតុយោ, ចត្តារិ សច្ចាជិ^(២) ពារីសតិទ្ធិយាជិ,
 បដិច្ចសមុប្បាទោ, ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា, ចត្តារោ សម្ម-
 ប្បធានា, ចត្តារោ ឥទ្ធិមាទា, ចត្តារិ ឈានាជិ, ចតស្សោ
 អប្បមញ្ញាយោ, បញ្ចិទ្ធិយាជិ, បញ្ច ពលាជិ, សត្ត
 ពោជ្ឈង្គា, អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ ផស្សោ
 វេទនា សញ្ញា ចេតនា ចិត្តំ អធិមោក្ខោ មនសិកាវោ ។
 តីហិ សង្កហោ តីហិ អសង្កហោ, ចត្វហិ សម្បយោកោ
 ចត្វហិ វិប្បយោកោ, សកាកោ វិសកាកោ, សព្វាបិ
 ធម្មសង្កលី ជាតុកថាយ មាតិកា ។

(នយមាតិកាតិ បញ្ចវិជេន វិភត្តំ, ជាតុកថា-
 បករណំ នាម សមត្ថំ) ។

១- ក្នុងបាលីអភិធម្មបិដកមិនមាន តិ ។ ២- តាមដែលធ្លាប់សូត្រមកថា ចត្តារិយសច្ចានិ
 តែក្នុងបាលីព្រះអភិធម្មបិដក មានដូចក្នុងទីនេះ ។

អភិធម្មបិដក បុគ្គលបញ្ញត្តិ

ក្នុងបាលី

(តទទន្តវំ បុគ្គលបញ្ញត្តិបករណំ ជាមេតំ)

(^១) ខន្ធបញ្ញត្តិ, អាយតនបញ្ញត្តិ, ធាតុបញ្ញត្តិ,
សច្ចបញ្ញត្តិ, សង្ខារបញ្ញត្តិ, បុគ្គលបញ្ញត្តិ ។

កិត្តាវតា ខន្ធជានំ ខន្ធបញ្ញត្តិ ។ យាវតា បញ្ច-
កុដ្ឋា, រូបកុដ្ឋោ, វេទនាខន្ធនោ, សញ្ញាខន្ធនោ, សង្ខារកុ-
ដ្ឋោ, វិញ្ញាណកុដ្ឋោ, ឯត្តាវតា ខន្ធជានំ ខន្ធបញ្ញត្តិ ។

កិត្តាវតា អាយតនានំ អាយតនបញ្ញត្តិ ។ យាវតា
ទ្វាទសាយតនានិ, ចក្ខុយតនំ រូចាយតនំ, សោតាយ-
តនំ សង្ខាយតនំ, ឃាណាយតនំ កណ្តាយតនំ, ជីវ្ហាយតនំ
រសាយតនំ, កាយាយតនំ ដោដ្ឋញ្ញាយតនំ, មនាយតនំ
ធម្មាយតនំ, ឯត្តាវតា អាយតនានំ អាយតនបញ្ញត្តិ ។

កិត្តាវតា ធាតូនំ ធាតុបញ្ញត្តិ ។ យាវតា អដ្ឋាវស
ធាតុយោ, ចក្កុធាតុ រូបធាតុ ចក្កុវិញ្ញាណធាតុ,

១- ក្នុងបាលីឃើញមាន “ឆ បញ្ញត្តិយោ” នៅខាងដើម “ខន្ធបញ្ញត្តិ” ។

សោតធាតុ សទ្ធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ, ឃានធាតុ
កន្ទធាតុ ឃានវិញ្ញាណធាតុ, ជីវ្ហាធាតុ វសធាតុ ជីវ្ហា-
វិញ្ញាណធាតុ, កាយធាតុ ដោដ្ឋព្វធាតុ កាយវិញ្ញាណ-
ធាតុ, មនោធាតុ ធម្មធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ, ឯត្តា-
វតា ធាតុនំ ធាតុបញ្ញត្តិ ។

កិត្តាវតា សច្ចានំ សច្ចបញ្ញត្តិ ។ យាវតា ចត្តាវិ-
សច្ចានិ,^(១) ទុក្ខសច្ចំ សមុទយសច្ចំ និរោធសច្ចំ
មក្កសច្ចំ, ឯត្តាវតា សច្ចានំ សច្ចបញ្ញត្តិ ។

កិត្តាវតា ឥន្ទ្រិយានំ ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ ។ យាវតា
ពាវីសតិទ្រិយានិ, ចក្កុទ្រិយំ សោតិទ្រិយំ ឃានិទ្រិយំ
ជីវ្ហិទ្រិយំ កាយិទ្រិយំ មនិទ្រិយំ, ឥត្តិទ្រិយំ បុរិសិទ្រិយំ
ជីវិតិទ្រិយំ, សុទិទ្រិយំ ទុក្ខិទ្រិយំ សោមនស្សិទ្រិយំ
នោមនស្សិទ្រិយំ ឧបេក្ខិទ្រិយំ, សទ្ធិទ្រិយំ វិរិយិទ្រិយំ
សតិទ្រិយំ សមាធិទ្រិយំ បញ្ញិទ្រិយំ, អនញ្ញតញ្ញស្សា-
មិតិទ្រិយំ អញ្ញិទ្រិយំ អញ្ញាតាវិទ្រិយំ, ឯត្តាវតា ឥន្ទ្រិ-
យានំ ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ ។

១- ក្នុងកាណ្តារៈអក្សរខ្មែរថា ចត្តាវិ អរិយសច្ចានិ នេះលើសពីបាលីក្នុងព្រះអភិធម្មបិដក ៗ
មានដូចក្នុងទីនេះ ។

កិត្តាវតា បុគ្គលានំ បុគ្គលបញ្ញត្តិ ។ សមយវិ-
 មុត្តោ អសមយវិមុត្តោ, កុប្បជម្មោ អកុប្បជម្មោ, បរិហា-
 នជម្មោ អបរិហានជម្មោ, ចេតនាកញ្ចោ អនុវត្តនាកញ្ចោ,
 បុច្ឆដ្ឋនោ កោត្រិក្ខ, ភយូបរតោ អភយូបរតោ, ភព្វា-
 តមនោ អភព្វាតមនោ, និយតោ អនិយតោ, បដិបន្នកោ
 ផលេ បិតោ, សមសីសី បិតកប្បី, អរិយោ អនរិយោ,
 សេក្ខោ អសេក្ខោ នេវសេក្ខោ នាសេក្ខោ, តេវិជ្ជោ
 នឡភិញ្ញោ, សម្មាសម្ពុទ្ធា បច្ចេកពុទ្ធា, ឧភតោ
 ភាគវិមុត្តោ បញ្ញាវិមុត្តោ, កាយសក្ខី ទិដ្ឋិប្បត្តោ
 សទ្ធាវិមុត្តោ, ធម្មានុសារី សទ្ធានុសារី, សត្តក្ខត្តំបរមោ
 កោលំកោលោ ឯកតីដី, សកទាតាមី អនាតាមី,
 អន្តរាបរិទិព្វាយី ឧបហត្ថបរិទិព្វាយី, អសង្ខារបរិទិព្វាយី
 សសង្ខារបរិទិព្វាយី, ឧទ្ធុសោតោ អកនិដ្ឋតាមី, សោ-
 តាបន្នោ សោតាបត្តិផលសច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នោ,
 សកទាតាមី សកទាតាមិផលសច្ចិកិរិយាយ បដិ-
 បន្នោ, អនាតាមី អនាតាមិផលសច្ចិកិរិយាយ បដិ-
 បន្នោ, អរហា អរហត្តផលសច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នោតិ ។

(អយំ ខន្ធបញ្ញត្តាតិ នវិជេន វិភត្តំ, បុគ្គលបញ្ញត្តិ-
បករណំ នាម សមត្ថំ) ។

អភិធម្មបិដក កថាវត្ថុ

ក្នុងបាលី

(តទទន្តរំ កថាវត្ថុបករណំ នាមេតំ)

បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។
អាមន្តា ។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ, តតោ សោ
បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

ន ហេវំ វត្ថព្វេ ។ អាជានាហិ និក្កហំ, ហព្វិ
បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន, តេន វត វេ
វត្ថព្វេ, យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ, តតោ សោ បុគ្គលោ
ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

យំ តត្ថ វទេសិ វត្ថព្វេ ខោ, បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេន, នោ ច វត្ថព្វេ, យោ សច្ចិកដ្ឋោ
បរមដ្ឋោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-
មដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា ។ នោ ចេ បន វត្ថព្វេ, យោ សច្ចិកដ្ឋោ
បរមដ្ឋោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរ-

មជ្ឈដាតិ, ដោ វត វេ វត្ថុព្វេ, បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សច្ចិកជ្ជបរមជ្ឈដាតិ ។ យំ តត្ថ វទេសិ វត្ថុព្វេ ខោ,
 បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមជ្ឈេន, ដោ ច វត្ថុព្វេ,
 យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧប-
 លព្ពតិ សច្ចិកជ្ជបរមជ្ឈដាតិ មិច្ឆា ។ អនុលោម-
 បញ្ចកំ ។

(សកវាទិបញ្ចសុត្តសតានិ, បរវាទិបញ្ចសុត្តសតានីតិ,
 សុត្តសហស្សំ សមោធានេត្វាន វិភត្តំ, កថាវត្ថុបករណំ
 នាម សមត្ថំ) ។

អភិធម្មបិដក យមក

ក្នុងបាលី

(តទទន្តរំ យមកបករណំ នាមេតំ)

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលា,
 យេ វា បន កុសលមូលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។
 យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលេន
 ឯកមូលា, យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលា
 សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេ កេចិ កុសលមូ-

លេន ឯកមូលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលេន
 អញ្ញមញ្ញមូលា, យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញ-
 មញ្ញមូលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេ
 កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលមូលា,
 យេ វា បន កុសលមូលមូលា សព្វេ តេ ធម្មា
 កុសលា ។ យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ
 តេ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា, យេ វា
 បន កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា សព្វេ តេ
 ធម្មា កុសលា ។ យេ កេចិ កុសលមូលេន
 ឯកមូលមូលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញ-
 មញ្ញមូលមូលា, យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញ-
 មូលមូលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេ កេចិ
 កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលកា, យេ វា
 បន កុសលមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។
 យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលេន
 ឯកមូលកា, យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូ-
 លកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេ កេចិ
 កុសលមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា, សព្វេ តេ កុស-

លម្អលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា, យេ វា បន កុសលមូ-
 លេន អញ្ញមញ្ញមូលកា សព្វ តេ ធម្មា កុសលា ។
 យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វ តេ កុសលមូល-
 មូលកា, យេ វា បន កុសលមូលមូលកា សព្វ តេ
 ធម្មា កុសលា ។ យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វ
 តេ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា, យេ វា បន
 កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា សព្វ តេ ធម្មា
 កុសលា ។ យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូល-
 មូលកា ធម្មា, សព្វ តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញ-
 មូលមូលកា, យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញ-
 មូលមូលកា សព្វ តេ ធម្មា កុសលាតិ ។

មូលំ ហេតុនិទានញ្ច, សម្ពុរោ បកវេន ច,
 សមុដ្ឋាធាហារាវម្ពណា, បច្ចយោ សមុទយេន ចាតិ ។

(មូលយមកាទិនិសយមកបដិមណ្ឌិតំ យមកបករណំ
 នាម សមត្តំ) ។

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

ក្នុងបាលី

(តទនន្តរំ មហាបដ្ឋានបករណំ នាមេតំ)

ហេតុបច្ចយោ, អារម្មណបច្ចយោ, អធិបតីបច្ចយោ,
 អនន្តរបច្ចយោ, សមនន្តរបច្ចយោ, សហជាតបច្ចយោ,
 អញ្ញមញ្ញបច្ចយោ, និស្សយបច្ចយោ, ឧបនិស្សយបច្ចយោ,
 បុរេជាតបច្ចយោ, បន្ទាជាតបច្ចយោ, អាសេវនបច្ចយោ,
 កម្មបច្ចយោ, វិចាកបច្ចយោ, អាហារបច្ចយោ, ឥន្ទ្រ-
 យបច្ចយោ, ឈានបច្ចយោ, មគ្គបច្ចយោ, សម្បយុត្ត-
 បច្ចយោ, វិប្បយុត្តបច្ចយោ, អត្ថិបច្ចយោ, នត្ថិបច្ចយោ,
 វិតតបច្ចយោ, អវិតតបច្ចយោ ។

តិកញ្ច បដ្ឋានវំ ទុកុត្តមំ,
 ទុកត្ថិកញ្ចេវ តិកទ្ទុកញ្ច,
 តិកត្ថិកញ្ចេវ ទុកទ្ទុកញ្ច,
 ឆ អនុលោមម្ហិ នយា សុកម្ហិកា ។

តិកញ្ច បដ្ឋានវំ ទុកុត្តមំ,
 ទុកត្ថិកញ្ចេវ តិកទ្ទុកញ្ច,
 តិកត្ថិកញ្ចេវ ទុកទ្ទុកញ្ច,
 ឆ បច្ចដីយម្ហិ នយា សុកម្ហិកា ។

តិកញ្ច បដ្ឋានវំ ទុកុត្តមំ,

ទុកត្តិកញ្ចេរ តិកទុកញ្ចេរ,
 តិកត្តិកញ្ចេរ ទុកទុកញ្ចេរ,
 ឆ អនុលោមបច្ចដិយម្ហិ នយា សុតម្ហិរា ។

តិកញ្ចេរ បដ្ឋានវំ ទុកត្តម្ហិ,
 ទុកត្តិកញ្ចេរ តិកទុកញ្ចេរ,
 តិកត្តិកញ្ចេរ ទុកទុកញ្ចេរ,
 ឆ បច្ចដិយានុលោមម្ហិ នយា សុតម្ហិរាតិ ។

(ចតុរិសតិបច្ចយវសេន, អយំ សមន្តបដ្ឋានបករណា-
វណ្ណនា និដ្ឋិតា) ។

អភិធម្មបិដកបាលីសង្ខេបប៉ុណ្ណេះ

សុត្តន្តបិដកខុទ្ទកនិកាយ ខុទ្ទកបាវៈ

តិរោកុឡកណ្ណំ

តិរោកុឡេសុ តិដ្ឋន្តិ	សន្និសិដ្ឋាជកេសុ ច
ទ្វារពាហាសុ តិដ្ឋន្តិ	អាកាសាន សកំ យវំ
បហុតេ អន្ធានាម្ហិ	ខន្ធកោដេ ឧបដ្ឋិតេ
ន តេសំ កោចិ សរតិ	សត្តានំ កម្មបច្ចយា
វវំ ទទន្តិ ញាតីនំ	យេ ហោន្តិ អនុកម្មកា

សុច្ឆិ បណ្ឌិតំ កាលេន កប្បិយំ ចានភោជនំ
 ឥនំ វោ ញាតីនំ ហោតុ សុខិតា ហោន្តុ ញាតិយោ
 តេ ច តត្ថ សមាគម្លា ញាតិបេតា សមាគតា
 បហុតេ អន្តបាទម្ហិ សក្កច្ចំ អនុមោទេ
 ចិវំ ជីវន្តុ នោ ញាតិ យេសំ ហោតុ លកាម្ហសេ
 អម្ហាកញ្ច កតា បូជា ទាយកា ច អនិប្បលា
 ន ហិ តត្ថ កសិ អត្ថិ កោរកេត្ត ន វិជ្ជតិ
 វណិជ្ជា តាទិសី នត្ថិ ហិវញ្ញេន កយាកយំ
 ឥតោ ទិវេន យាបេន្តិ បេតា កាលកតា តហី
 ឧណ្ណតេ ឧទកំ វុដ្ឋំ យថា និដ្ឋំ បវត្តតិ
 ឯវមេវ ឥតោ ទិដ្ឋំ បេតានំ ឧបកប្បតិ
 យថា វាវិ វហា បូរា បរិបូរេន្តិ សាគរំ
 ឯវមេវ ឥតោ ទិដ្ឋំ បេតានំ ឧបកប្បតិ ។
 អទាសិ មេ អកាសិ មេ ញាតិ មិត្តា សខា ច មេ
 បេតានំ ទត្ថិណំ ទដ្ឋា បុព្វេ កតមនុស្សរំ
 ន ហិ វុណ្ណំ វា សោកោ វា យាវញ្ញា បរិទេវនា
 ន តំ បេតានមត្តាយ ឯវំ តិដ្ឋន្តិ ញាតិយោ

អយញ្ច ខោ ទក្ខិណា ទិដ្ឋា សង្ឃម្ហិ សុបតិដ្ឋិតា
 ទីយវត្ថុ ហិតាយស្ស ហនសោ ឧបកប្បតិ ។

សោ ញាតិធម្មោ ច អយំ និទស្សិតោ

បេតាន បូជា ច កតា ឧទ្យាវា

ពលញ្ច ភិក្ខុនមនុប្បទិន្នំ

តុម្កេហិ បុញ្ញំ បសុតំ អនប្បកន្តិ ។

តិរោកុឌ្ឍកណ្ណំ និដ្ឋិតំ

យទិ ហីនេ គតោ ហនេ កាយទុច្ចរិតេន វា

ឥមិនា បុញ្ញតេជេន តម្លា ហនា បមុញ្ចតុ

យទិ នេវបុរេ រម្មេ វិមាទេ រតនសោភិតេ

ឥមិនា បុញ្ញតេជេន ភិយ្យោ ភិយ្យោ បវត្តតិ ។

ឯវំ មហិទ្ធិយា ឯសា យទិទំ បុញ្ញសម្បទា

តស្មា ជីវា បសំសន្តិ បណ្ឌិតា កតបុញ្ញតំ ។

សុខោ វិចាកោ បុញ្ញានំ អធិប្បាយោ សមិជ្ឈតិ

ទិប្បញ្ច បរិយោសានេ និព្វានំ សមធិតច្ចតិ

យោ កាជនសហស្សេហិ បូរណំ វរោជនំ

ទទេយ្យាបរិមាណានំ ឯកបត្តម្យិ នាលកេ

ពុទ្ធប្បទេ សារីបុត្តោ យេ ចញ្ញេ អក្កសាវកា
បត្តិប្បវាទកាវេន មាតាបិតា បមុញ្ចេ ។

គាថាទាំង៣ ផ្នែកនេះ ជាគាថាដោយឡែកក្រៅពីតិរោកុដ្ឋកណ្ឌ ខ្ញុំបាន
ផ្ទៀងតាមន័យ ដែលបានឃើញ ព្រមទាំងបានពិនិត្យហើយដោយប្រពៃ ។

(១) យទិ ហិណគតោ ហិណ កាយទុច្ចរិតេន វា
ឥមិនា បុញ្ញតេជេន តម្កា ហិណ បមុញ្ចតុ
យទិ ទេវបុរេ រម្មេ វិមាទេ រតនសោភិតេ
ឥមិនា បុញ្ញតេជេន ភិយ្យោ ភិយ្យោ សោ បវត្តតិ។
ឯវំ មហិទ្ធិយា ឯសា យទិទំ បុញ្ញសម្មទា
តស្មា ជីវា បសំសន្តិ បណ្ឌិតា កតបុញ្ញតា ។
សុខោ វិចាកោ បុញ្ញានំ អភិប្បាយោ សមិជ្ឈន្តិ
ទិប្បញ្ច បរិយោសានេ និព្វានំ សមិទ្ធិ កច្ឆន្តិ
យោ កាជនសហស្សហិ បូរាណំ វរកោជនំ
ទទេយ្យបរិមាណានំ ឯកបត្តិបិ នាលកេ
ពុទ្ធប្បទោ សារីបុត្តោ យេ ចញ្ញេ អក្កសាវកា
បត្តិ ប្បវាទកាវេន មាតាបិតា បមុញ្ចតុ ។

១- ធ្លាប់សូត្រមកតាមរបៀបនេះ តែមានការឃ្លៀងឃ្លាតខ្លះ ។

អនុមោទនាវិធី

វិធីនេះ ត្រូវធ្វើចុងក្រោយបំផុត នៃកិច្ចផ្សេងៗ មានចម្រើនព្រះ
បរិត្ត, បង្សុក្ខល, វេរកត្ត, ទេសនា ជាដើម តាមសមគួរដល់កាលវេលា
ដោយសូត្របាលី ដូចតទៅនេះ ៖

បកត្យានុមោទនា

យថា វារិហា បូរា	បរិបូរេន្តិ សាករំ
ឯវមេវ ឥតោ ទិដ្ឋំ	បេតានំ ឧបកប្បតិ
ឥច្ឆិតំ បត្តិតំ តុម្ហំ	ទិប្បមេវ សមិជ្ឈតុ
សព្វេ បូរេន្តុ សង្កប្បា	ចន្ទោ បណ្ណរសោ យថា
មណិជោតិរសោ យថា, ^(១)	

លោកអ្នកទទួល ត្រូវទទួលថា៖

សព្វីតិយោ វិវដ្ឋន្តុ	សព្វទុក្ខោ វិនស្សតុ
មា តេ កវត្ថន្តរាយោ	សុទ្ធិ ធិបាយុកោ កវ,
សព្វីតិយោ វិវដ្ឋន្តុ	សព្វកយោ វិនស្សតុ
មា តេ កវត្ថន្តរាយោ	សុទ្ធិ ធិបាយុកោ កវ,
សព្វីតិយោ វិវដ្ឋន្តុ	សព្វរោកោ វិនស្សតុ

១- ក្នុងគម្ពីរណាដែលមានគាថានេះឃើញមានជាពីរយ៉ាងគាថាទី ១ថា៖ ឥច្ឆិតំ បត្តិតំ តុម្ហំ
។ល។ ចន្ទោ បណ្ណរសោ យថា។ គាថាទី២ថា៖ ឥច្ឆិតំ បត្តិតំ តុម្ហំ។ល។ មណិជោតិរសោ យថា

មា តេ កវត្ថុន្តរាយោ សុខី ទីឃាយុកោ កវ,
 អភិវាទនសីលិស្ស និច្ចំ វុឌ្ឍាបចាយិទោ
 ចត្តារោ ធម្មា វុឌ្ឍន្តិ អាយុ វុឌ្ឍោ សុខំ ពលំ ។

វិធីនេះតាមបកតិកាល

វិសេសានុមោទនា

កោជនទានុមោទនាគាថា

អាយុទោ ពលទោ ដីរោ វុឌ្ឍទោ បដិកាណទោ
 សុខស្ស ទាតា មេធាវី សុខំ សោ អធិកច្ចតិ
 អាយុំ ទត្វា ពលំ វុឌ្ឍំ សុខញ្ច បដិកាណទោ
 ទីឃាយុ យសវា ហោតិ យត្ថ យត្ថបបដ្ឋតីតិ ។

២គាថានេះអនុមោទនាក្នុងកត្តទានទាំងពួង

សង្គហវត្ថុគាថា

ទានញ្ច បេយ្យវដ្ឋញ្ច អត្ថចរិយា ច យា ឥធន
 សមាទត្តតា ច ធម្មេសុ តត្ថ តត្ថ យថាវហំ
 ឯតេ ខោ សង្កហា លោកេ រថស្សាណីវ យាយតោ
 ឯតេ ច សង្កហា ទាស្ស ទ មាតា បុត្តការណា

លកេថ មាណ្ឌ បូជំ វា បិតា វា បុត្តការណា
 យស្មា ច សង្កហា ឯតេ សមវេក្ខន្តិ បណ្ឌិតា
 តស្មា មហត្ថំ បហ្មន្តិ ចាសំសា ច កវន្តិ តេតិ ។

អរិយធនគាថា

យស្ស សទ្ធា តថាគតេ អចលា សុបតិដ្ឋិតា
 សីលញ្ច យស្ស កល្យាណំ អរិយកន្តំ បសំសិតំ
 សង្ខេ បសាទោ យស្សត្ថិ ឧដុក្ខតញ្ច ទស្សនំ
 អទទ្យិទ្ធាតិ តំ អាហុ អមោយន្តស្ស ជីវិតំ
 តស្មា សទ្ធាញ្ច សីលញ្ច បសាទំ ធម្មទស្សនំ
 អនុយុញ្ជេថ មេធាវី សវំ ពុទ្ធាន សាសនន្តិ ។

អត្ថប្បសាទសុត្តគាថា^(១)

អត្ថតោ វេ បសន្នាទំ អត្ថំ ធម្មំ វិជានតំ
 អត្ថេ ពុទ្ធេ បសន្នាទំ ទក្ខិណោយ្យេ អនុត្តរេ
 អត្ថេ ធម្មេ បសន្នាទំ វិរាគូបសមេ សុខេ
 អត្ថេ សង្ខេ បសន្នាទំ បុញ្ញក្ខេត្តេ អនុត្តរេ
 អត្ថស្មី ទានំ ទទតំ អត្ថំ បុញ្ញំ បវឌ្ឍតិ

១- សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឥតិវុត្តក តិកនិបាត បញ្ចមវគ្គ ។

អក្ខំ អាយុ ច វណ្ណា ច យសោ កិត្តិ សុខំ ពលំ
 អក្ខស្ស ធាតា មេធាវី អក្ខធម្មសមាហិតោ
 ទេវភូតោ មនុស្សោ វា អក្ខប្បត្តោ បមោទតីតិ ។

អាទិយសុត្តកថា

ភុត្តា ភោតា ភតា ភច្ចា វិតិណ្ណា អាបទាសុ មេ
 ឧទ្ធក្កា ទក្ខិណា ទិន្នា អថោ បព្វពលី កតា
 ឧបដ្ឋិតា សីលវន្តោ សញ្ញតា ព្រហ្មចារិណោ
 យទត្ថំ កោតមិច្ឆេយ្យ បណ្ឌិតោ យរមាសំ
 សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ កតំ អនុតាបិយំ
 ឯតំ អនុស្សំ មច្ចោ អរិយធម្មេ បិតោ នរោ
 ឥធរេ ទំ បសំសន្តិ បេច្ច សក្កេ បមោទតីតិ ។

ទេវតាទិស្សទក្ខិណានុមោទនាគាថា

យស្មី បទេសេ កប្បេតិ វាសំ បណ្ឌិតជាតិយោ
 សីលវន្តេត្ថ កោដេត្វា សញ្ញតេ ព្រហ្មចារិណោ
 យា តត្ថ ទេវតា អាសុំ តាសំ ទក្ខិណាមាទិសេ
 តា បូជិតា បូជយន្តិ មាទិតា មាទយន្តិ ទំ

តតោ នំ អនុកម្មន្តិ   មាតា បុត្តំ ឱរសំ
 ទេវានុកម្មិតោ ចោសោ   សទា ភព្រាជិ បស្សតីតិ ។

កាលទានសុត្តន្តកថា

កាលេ ទទន្តិ សបញ្ញា   វេទញ្ញំ វីតមច្ឆរា
 កាលេន ទិន្នំ អរិយេសុ   ឧទុក្ខតេសុ តាទិសុ
 វិប្បសន្នមនា តស្ស   វិបុលា ហោតិ ទក្ខិណា
 យេ តត្ថ អនុមោទន្តិ   វេយ្យាវច្ចំ កហេន្តិ វា
 ន តេន ទក្ខិណា ឱនា   តេបិ បុញ្ញស្ស ភាគិនោ
 តស្មា ទទេ អប្បតិវាទចិត្តោ   យត្ថ ទិន្នំ មហាបួលំ
 បុញ្ញានិ បរលោកស្មី   បតិជ្ជា ហោន្តិ ចាណិទន្តិ។

វិហារទានកថា

សីតំ ឧស្ម័នំ បដិហន្តិ   តតោ វាទ្យមិកានិ ច
 សិរីសេច ច មកាសេ   សិសិវេ ចាបិ វុដ្ឋិយោ
 តតោ វាតាតចោ យោហេ   សញ្ញាតោ បដិហញ្ញតិ
 លេណាត្ថព្វ សុខត្ថព្វ   ឈាយិតុំ ច វិបស្សិតុំ
 វិហារនានំ សង្ឃស្ស   អក្កំ ពុទ្ធមហិ វណ្ណតំ
 តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ ចោសោ   សម្បស្សំ អត្ថមត្តនោ

វិហារេ ការាយេ រម្មេ	វាសយេត្ថ ពហុស្សុតេ
តេសំ អន្ធពញ្ច ចានញ្ច	វត្ថុសេនាសនាជិ ច
នទេយ្យ ឧដុក្ខតេសុ	វិប្បសន្នេន ចេតសា
តេ តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ	សព្វទុក្ខា បន្ធទទំ
យំ សោ ធម្មមិធជញ្ញាយ	បរិនិព្វានត្យជានសវោតិ ។

កេណិយានុមោទនាគាថា^(១)

អត្ថិហុត្តមុខា យញ្ញា	សាវិត្តិ ធន្ធសោ មុខំ
រាជា មុខំ មនុស្សានំ	នទីនំ សាគរោ មុខំ
នក្ខត្តានំ មុខំ ចន្ទោ	អាទិច្ឆោ តបតំ មុខំ
បុញ្ញមាកាដ្ឋមាជានំ	សង្ឃោ វេ យជតំ មុខំ ។

និធិកណ្ណំ^(២)

និធិ និធជតិ បុរិសោ	កម្ពីរេ ឧទកក្ខិតោ
អត្ថេ កិច្ចេ សមុប្បន្នេ	អត្តាយ មេ ភវិស្សតិ
រាជតោ វា ទុរុត្តស្ស	ចោរតោ បីឡិតស្ស វា
ឥណ្ឌស្ស វា បមោក្ខាយ	ទុក្ខិតោ អាបនាសុ វា
ឯតទត្តាយ លោកស្មី	និធិ នាម និធិយុតិ ។

១- សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត មហាវគ្គ ។ ២- សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ខុទ្ទកបាថៈ ។

តាវស្ស និហិតោ សន្តោ	កម្ពីរ ឧទកន្តិកេ
ន សព្វោ សព្វទាយេវ	តស្ស តំ ឧបកប្បតិ
និទិ វា ហនា ចរតិ	សញ្ញា វាស្ស វិមុយ្ហតិ
នាតា វា អបនាមេន្តិ	យក្ខា វាបិ ហវន្តិ នំ
អប្បិយា វាបិ នាយាទា	ឧទ្ធវន្តិ អបស្សតោ
យទា បុញ្ញក្ខយោ ហោតិ	សព្វមេតំ វិនស្សតិ ។
យស្ស នានេន សីលេន	សញ្ញាមេន ទមេន ច
និទិ សុនិហិតោ ហោតិ	ឥត្តិយា បុរិសស្ស វា
ចេតិយម្ហិ ច សង្ឃេ វា	បុគ្គលេ អតិថីសុ វា
មាតវិ បិតវិ វាបិ	អថោ ជេដ្ឋម្ហិ កាតវិ
ឯសោ និទិ សុនិហិតោ	អជេយ្យោ អនុកាមិយោ
បហាយ កមនីយេសុ	ឯតំ អាទាយ កច្ចតិ
អសាធារណាមញ្ញេសំ	អចោរហារណោ ^(១) និទិ ។
កយិរាថ ដីរោ បុញ្ញានិ	យោ និទិ អនុកាមិកោ
ឯស នេរមនុស្សានំ	សព្វកាមទនោ និទិ
យំ យំ នេវាភិបត្តេន្តិ	សព្វមេតេន លព្ពតិ ។
សុវណ្ណតា សុសរតា	សុសណ្ណានា សុប្បតា

១- ឱ.ម. អចោរហារណោ ។

អាធិបតី ^(១) បរិវារោ	សព្វមេតេន លព្ពតិ ។
បទេសវដ្តំ ឥស្សរិយំ	ចក្កវត្តិសុខំ បិយំ
ទេវវដ្តម្យិ ទិព្វេសុ	សព្វមេតេន លព្ពតិ ។
មាណុស្សិកា ច សម្បត្តិ	ទេវលោកេ ច យា រតិ
យា ច និព្វានសម្បត្តិ	សព្វមេតេន លព្ពតិ ។
មិត្តសម្បទមាតម្ម	យោនិសោ ចេ បយុញ្ញតោ
វិជ្ជាវិមុត្តិវសីភារោ	សព្វមេតេន លព្ពតិ ។
បដិសម្ពិទា វិមោក្ខា ^(២) ច	យា ច សាវកចារមី
បច្ចេកពោធិ ពុទ្ធកូមិ	សព្វមេតេន លព្ពតិ ។
ឯវំ មហាត្ថិកា ^(៣) ឯសា	យទិទំ បុញ្ញសម្បទា
តស្មា ជីវា បសំសន្តិ	បណ្ឌិតា កតបុញ្ញតន្តិ ។

មង្គលចក្កវាឡ

សព្វពុទ្ធានុកាវេន,   សព្វធម្មានុកាវេន,   សព្វ-
 សង្ឃានុកាវេន,   ពុទ្ធវតនំ   ធម្មវតនំ   សង្ឃវតនំ   តិណ្ឌា
 វតនានំ   អានុកាវេន,   ចតុរាសីតិសហស្សធម្មក្ខន្ធា-
 នុកាវេន,   បិដកត្តយានុកាវេន,   ជិនសាវកានុកាវេន,
 សព្វេ   តេ   រោគា,   សព្វេ   តេ   ភយា,   សព្វេ   តេ

១- ឱ.ម. អធិបតី ។ ២- ម. វិមោក្ខា ។ ៣- ម. មហិទ្ធិកា ។

អន្តរាយា, សព្វេ តេ ឧបទ្វី, សព្វេ តេ ទុន្ទិមិត្តា,
សព្វេ តេ អវមជ្ឈលា វិនិស្សន្ទ ។

អាយុវឌ្ឍកោ ជនវឌ្ឍកោ សិរីវឌ្ឍកោ យស-
វឌ្ឍកោ ពលវឌ្ឍកោ វណ្ណវឌ្ឍកោ សុខវឌ្ឍកោ
ហោតុ សព្វទា ។

ទុក្ខរោគកយា វេរា	សោកា សត្វ ឧបទ្វី
អនេកា អន្តរាយាមិ	វិនិស្សន្ទ ច តេជសា
ជយសិទ្ធិ ជនំ លាភំ	សោត្តិភាគ្យំ សុខំ ពលំ
សិរី អាយុ ច វណ្ណា ច	កោតំ វុឌ្ឍិ ច យសវា
សតវស្សា ច អាយុ ច	ជីវសិទ្ធិ កវន្ត តេ ។
កវតុ សព្វមជ្ឈលំ	រក្ខន្ត សព្វទេវតា
សព្វពុទ្ធានុភាវេន	សទា សោត្តិ កវន្ត តេ ។
កវតុ សព្វមជ្ឈលំ	រក្ខន្ត សព្វទេវតា
សព្វធម្មានុភាវេន	សទា សោត្តិ កវន្ត តេ ។
កវតុ សព្វមជ្ឈលំ	រក្ខន្ត សព្វទេវតា
សព្វសង្ឃានុភាវេន	សទា សោត្តិ កវន្ត តេ ។

អនុមោទនាវិធី ចប់

អនុមោទនាវិធីទាំងអស់នេះ ចែកជា ២ យ៉ាងគឺ បកត្យានុមោទនា ១
វិសេសានុមោទនា ១ ។

អនុមោទនាដែលលោកថេរៈតាំងផ្ដើមឡើងថា “យថា វារិហា
បូរា ។ល។ មណិជោតិរសោ យថា ដូច្នេះ ហើយលោកអ្នកទទួលថា
“សព្វីតិយោ វិរដ្ឋន្ត ។ល។ សុខំ ពលំ នេះជាបកត្យានុមោទនា ។

កាលបើចប់បកត្យានុមោទនាហើយ នឹងសូត្រអនុមោទនាណា
មួយ មានភោជនទានានុមោទនាគាថា ថា៖ អាយុនោ ពលនោ ជីវោ
។ល។ យត្ថ យត្ថបបដ្ឋតីតិនេះជាដើម តាមកាលវិសេសនោះតទៅ
នេះជាវិសេសានុមោទនា ។ វិសេសានុមោទនាទាំងពួងត្រូវសូត្រជា
ខាងក្រោយនៃបកត្យានុមោទនាគ្រប់កាល ។

បក្ខិណ្ឌកវិធី

អាស័យដ្ឋាន

ភិក្ខុក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ត្រូវឧស្សាហ៍សិក្សាសូត្ររៀនគោលធម៌
តទៅនេះ ឲ្យចេះចាំស្ងាត់គឺ៖

ក)- ពិធីផ្សាយមេត្តា និងពិចារណាធម៌វេលាត្រាច់

ទៅបិណ្ឌបាត^(១)

កាលបួសបានជាភិក្ខុ សាមណេរ បរិបូណ៌ហើយ វេលាចេញដើរ
ពីទីមួយទៅទីមួយ ត្រូវផ្សាយមេត្តាចិត្តជាដរាប ដោយសូត្របាលីថា
ដូច្នេះ ៖

សព្វេ សត្តា សជីវិកា អជីវិកា សចិត្តកា អចិត្ត-
កា សុខិតា ហោន្តុ, អវេរា ហោន្តុ, សុខី អត្តានំ បរិ-
ហារន្តុ ។

សត្វទាំងឡាយទាំងពួង មានជីវិតក្តី ឥតជីវិតក្តី មានចិត្តក្តី ឥត
ចិត្តក្តី ចូរជាសត្វមានសេចក្តីសុខ, ចូរកុំជាសត្វមានពៀរវេរា, ចូររក្សា
នូវខ្លួន ឲ្យជាសត្វមានសេចក្តីសុខចុះ ។

១- នេះជាទំនៀមទម្លាប់ពីបុរាណ, សូមសិក្សាកាមជួយពិនិត្យរកគោលច្បាប់ផង ។

វេលាត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត កាលចាប់បាត្របីឡើង ឲ្យពិចារណា
ដោយកម្មដ្ឋានថា ៖

ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា កាយានុបស្សនា សតិ-
បដ្ឋានំ វេទនានុបស្សនា សតិបដ្ឋានំ ចិត្តានុបស្សនា
សតិបដ្ឋានំ ធម្មានុបស្សនា សតិបដ្ឋានំ ។

សតិបដ្ឋាន៤តម្កល់ស្មារតី ពិចារណាកាយ វេទនា ចិត្ត ធម៌ ឲ្យ
ឃើញថា គ្រាន់តែជាកាយ វេទនា ចិត្ត ធម៌ ប៉ុណ្ណោះ (មិនមែន សត្វ
បុគ្គល ខ្លួនប្រាណ គេឃើងឡើយ ដើម្បីបន្ទោបង់នូវអភិជ្ឈា ទោមនស្ស
កុំឲ្យកើតមានក្នុងសន្តាន) ។

កាលឈរនៅមុខផ្ទះគេ ឲ្យពិចារណាដោយព្រះត្រៃលក្ខណៈថា៖

នាមរូបំ អនិច្ចំ នាមរូបំ ទុក្ខំ នាមរូបំ អនត្តា ។

នាមនិងរូបជារបស់មិនទៀង នាមនិងរូបជាទុក្ខ នាមនិងរូប
មិនមែនជារបស់ខ្លួន ។ (ដើម្បីបន្ទោបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ ផ្គិតចិត្តជាប់
នៅនឹងនាមរូប) ។

កាលទាយកដាក់បាយក្នុងបាត្រ ឲ្យពិចារណាដោយវិបរិណាម-
ធម៌ថា ៖

ឧប្បន្នោ ខោ មេ អយំ លាភោ សោ ច ខោ អនិច្ចោ
ទុក្ខោ វិបរិណាមធម្មោ ។

លោកនេះកើតឡើងដល់អាត្មាហើយ តែលោកនោះមិនទៀង
ជាទីនាំមកនូវទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅផ្សេង ។ (ដើម្បីបន្ទោបង់នូវ
សេចក្តីស្រវឹងក្នុងលោកដែលបានមកហើយ) ។

កាលត្រឡប់ចូលមកក្នុងវត្តវិញ ឲ្យពិចារណាដោយសំវេតវត្ថុថា៖
ឥនាទិ អាហាររាសី ទុក្ខំ សំវេតវត្ថុនិ អនិច្ចតានិ ។

ឥឡូវនេះ អាត្មាស្វែងរកអាហារបានមកហើយ ក៏ជាទុក្ខ ទាំងជា
វត្ថុ គួរឲ្យសង្ខេបស្ម័គ្រចិត្ត ព្រោះមានសភាពជារបស់មិនទៀង ។ (ដើម្បី
បន្ទោបង់នូវសេចក្តីភ្លេចខ្លួន) ។

កាលឆាន់រួចហើយ វេលាចូលព្រះវិហារ ប្រជុំថ្វាយបង្គំព្រះរតន-
ត្រៃ ខណៈដែលព្រះថេរៈ ក្រោកឡើងអុចទៀនជួប ត្រូវក្រោកឈរ
គោរពលោក ហើយរំពឹងត្រិះរិះដល់សេចក្តីអស្ចារ្យ របស់ព្រះរតនត្រៃ
ដោយបាលីថា ៖

អហោ ពុទ្ធា អហោ ធម្មោ អហោ សំឃោ ឥមិណ
សក្ការេន តំ អភិបូជយាមិ ។

ឱហ្ន៎! ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ជាវត្ថុដ៏អស្ចារ្យ គួរជ្រះថ្លា
មែនហើយ, ខ្ញុំសូមបូជាព្រះរតនត្រៃទាំង៣នោះ ដោយសក្ការៈនេះ ។
(ដើម្បីបណ្តុះសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ឲ្យកើត
មានក្នុងសន្តាន) ។

ពិធីផ្សាយមេត្តា និងពិចារណាធម៌វេលាត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ចប់

ខ)- គោលធម៌ជាគ្រឿងឧបត្ថម្ភដល់អ្នកឧបសម្ព័ន្ធជី
កិត្តមានសីល ៤

- ១)- ចាធិមោក្ខសំរេសីល សីលគឺការសង្រួមក្នុងព្រះបាធិមោក្ខ
(បាននឹងការ មិនប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទ ២២៧) ។
- ២)- ឥន្ទ្រិយសំរេសីល សីលគឺការសង្រួម ឥន្ទ្រិយ ៦ (គឺ ភ្នែក
ត្រចៀក ច្រមុះ អណ្តាត កាយ ចិត្ត) ។
- ៣)- អាធិវចារិសុទ្ធិសីល សីលគឺសេចក្តីបរិសុទ្ធ ដោយការព្យាយាម
គ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិតដ៏ស្អាត (បាននឹងការលះរៀវសិក្ខាបទ ៦ បាបធម៌ ៥
អានេសនា ២១ និងតិរច្ឆានវិជ្ជា ៨) ។
- ៤)- បច្ចយសន្និស្សិតសីល សីលគឺការអាស្រ័យនូវបច្ច័យ ៤ បាន
ដល់កិរិយាបរិភោគប្រើប្រាស់នូវបច្ច័យ ៤ ដោយមានកិរិយាពិចារណា
មុនជាដរាប) ។

សីល ៤ នេះហៅថា “ចតុចារិសុទ្ធិសីល” ។

សីល ៤ សម្រេចឡើងដោយចេតសិក ៤ គឺ៖

- ១)- ចាធិមោក្ខសំរេសីល សម្រេចឡើងដោយ សទ្ធាចេតសិក
ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយសេចក្តីជឿ ។
- ២)- ឥន្ទ្រិយសំរេសីល សម្រេចឡើងដោយ សតិចេតសិក
ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយសតិ(ស្មារតី) ។

៣)- អាជីវបារិសុទ្ធិសីល សម្រេចឡើងដោយ វិរិយចេតសិក
ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយសេចក្តីព្យាយាម ។

៤)- បច្ចយសន្និស្សិតសីល សម្រេចឡើងដោយ បញ្ញាចេត-
សិក ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយប្រាជ្ញា ។

សីល៤ បរិសុទ្ធដោយសុទ្ធិ ៤គឺ៖

១)- ទេសនាសុទ្ធិ បរិសុទ្ធដោយការសម្តែង (បានដល់
បាដិមោក្ខសំរេសីល) ។

២)- សំរេសុទ្ធិ បរិសុទ្ធដោយការសង្រួម (បានដល់តន្ត្រិយ-
សំរេសីល) ។

៣)- បរិយេដ្ឋិសុទ្ធិ បរិសុទ្ធដោយការស្វែងរក (បានដល់
អាជីវបារិសុទ្ធិសីល) ។

៤)- បច្ចវេក្ខណសុទ្ធិ បរិសុទ្ធដោយការពិចារណា (បានដល់
បច្ចយសន្និស្សិតសីល) ។

អារក្ខកម្មដ្ឋាន កម្មដ្ឋានដែលគួរចម្រើនជានិច្ច ៤យ៉ាង

១)- ពុទ្ធានុស្សតិ រក្សាដល់គុណព្រះពុទ្ធ ដែលមានក្នុងព្រះអង្គ
និងទ្រង់ករុណាសង្រ្គោះដល់អ្នកដទៃ ។

២)- មេត្តា ផ្សាយមេត្តាចិត្ត គិតឲ្យមនុស្សសត្វទាំងពួងបាន
សុខគ្រប់គ្នា ។

៣)- អសុក្ខៈ ពិចារណារាងកាយខ្លួន និងអ្នកដទៃឲ្យឃើញថា
ជារបស់មិនស្អាត មុខគួរខ្ពើម ។

៤)- មរណសតិ នឹកដល់សេចក្តីស្លាប់ ដែលមានដល់ខ្លួន ។
អន្តរាយរបស់ភិក្ខុសាមណេអ្នកបួសថ្មីកើតអំពីភ័យ ៤យ៉ាងគឺ៖

១)- ឧមិក្សយៈ ភ័យអំពីរលក គឺអត់ធន់ដល់ពាក្យទូន្មានមិនបាន
ខ្ជិលធ្វើតាម ។

២)- កុម្ភីលក្សយៈ ភ័យអំពីក្រពើ គឺជាមនុស្សឃើញតែការ
បរិភោគជាប្រមាណ ធន់សេចក្តីស្រេកឃ្លានមិនបាន ។

៣)- អារដ្ឋក្សយៈ ភ័យអំពីអន្ទង់ គឺត្រេកអរក្នុងកាមគុណ
ចង់បានសេចក្តីសុខលើសលប់ឡើងទៅ ។

៤)- សុំសុត្តារក្សយៈ ភ័យអំពីត្រីសាហាវ គឺស្រឡាញ់ស្រ្តី ។
ភិក្ខុ សាមណេអ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីសុខចម្រើនដល់ខ្លួន គួររាំងកុំ
ឲ្យភ័យ ៤ យ៉ាងនេះ មកញាំញីធ្វើអន្តរាយបាន ។

អង្គសមណៈ ៤យ៉ាង

១)- ខន្តិ សេចក្តីអត់ធន់ចំពោះហេតុគ្រប់យ៉ាង ។

២)- អប្បហារតា ភាពជាអ្នកមានអាហារតិច ។

៣)- រត្តិបហានំ មានកិរិយាលះរាត្រី ។

៤)- អតិព្វានំ មិនកង្វល់នឹងការងារ ។

អ្នកបួស ៤យ៉ាង

១)- ឧបជីវិកា បួសដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិត ។

២)- ឧបមុធិកា បួសដោយភាពជាអ្នកវង្វេង ។

៣)- ឧបទូសិកា បួសប្រទូស្តសាសនា គឺមិនប្រព្រឹត្តតាម
ធម៌វិន័យ..។

៤)- ឧបនិស្សរណិកា បួសដើម្បីនឹងរលាស់ខ្លួនចេញចាក
ទុក្ខ... ។

ឧបតីឡិកា បួសសន្សំរបស់លេង មួយទៀតត្រូវជាអ្នកបួស ៥
យ៉ាង ។

បរិភោគ ៤

ការបរិភោគប្រើប្រាស់នូវបច្ច័យ ចែកតាមប្រភេទបុគ្គលអ្នក
បរិភោគប្រើប្រាស់មាន៤ យ៉ាងគឺ ៖

១) វេយ្យបរិភោគ បរិភោគដោយការលួច បានដល់បរិភោគ
របស់ភិក្ខុទ្រុស្តសីល ។

២)- ឥណ្ឌាបរិភោគ បរិភោគដោយបំណុល បានដល់
បរិភោគរបស់ភិក្ខុអ្នកមានសីល តែមិនបានពិចារណា ។

៣)- ឆាយជួបបរិភោគ បរិភោគនូវមត៌កដែលត្រូវបាន បានដល់
បរិភោគរបស់សេខបុគ្គល ៧ជំពូក ។

៤)- សាមិបរិភោគ បរិភោគរបស់ជនជាម្ចាស់ បានដល់ បរិភោគ
របស់ព្រះខីណាស្រព ។

សំរេធម៌ ធម៌សម្រាប់កំណត់ឲ្យដឹងថាសង្គម ៥ យ៉ាង

- ១)- សីលសំរេ: ធម៌សង្គមគឺសីល ។
- ២)- សតិសំរេ: ធម៌សង្គមគឺស្មារតី ។
- ៣)- ញាណសំរេ: ធម៌សង្គមគឺសេចក្តីដឹងច្បាស់ ។
- ៤)- ខន្តិសំរេ: ធម៌សង្គមគឺសេចក្តីអត់ធន់ ។
- ៥)- វិរិយសំរេ: ធម៌សង្គមគឺព្យាយាម ។

អង្គកិច្ច ៥ យ៉ាង

១)- សង្គមក្នុងព្រះបាតិមោក្ខ គឺវៀរចាកទោសដែលទ្រង់ហាម
ធ្វើតាមខដែលទ្រង់អនុញ្ញាត ។

២)- សង្រួមតន្ត្រីយ៍ គឺរាំងភ្នែក ត្រចៀក ច្រមុះ អណ្តាត កាយ ចិត្ត មិនឲ្យសេចក្តីសោមនស្ស ទោមនស្ស មកគ្របសង្កត់ចិត្តក្នុងវេលា ដែលបានឃើញរូបជាដើម ។

៣)- ជាអ្នកអត់សង្កត់ចិត្ត មិនភ្លើតភ្លើនហេហា ។

៤)- នៅក្នុងសេនាសនៈស្ងាត់ ។

៥) មានសេចក្តីឃើញត្រូវ ។

កិក្ខុត្រូវតាំងនៅក្នុងធម៌ ៥យ៉ាងនេះឲ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួន ។

អង្គនៃការសម្តែងអាបត្តិ ៥ យ៉ាង

អ្នកសម្តែងត្រូវប្រកបដោយអង្គ ៣ ៖

១)- អច្ចយំ អច្ចយតោ ទស្សនំ ឃើញទោសដោយទោស ។

២)- សម្មា ធម្មបដិការណំ សម្តែងចំពោះមុខ (ក្នុង ទីជិតភិក្ខុ) ។

៣)- អាយតី សំរំ អាបជ្ជនំ ដល់នូវការសង្រួមតទៅ ។

អ្នកទទួលត្រូវប្រកបដោយអង្គ ២ ៖

៤)- អាបត្តិ ជាធាតុ ដឹងថាគេសម្តែងអាបត្តិឈ្មោះនេះ ។

៥)- នឧទ្ធចំ ចិត្តមិនអណ្តែតអណ្តូងរាយមាយ ។

លុះតែព្រមដោយអង្គទាំងនេះទើបរួចកំហុសបាន ។

កិច្ចគួរលះវៀរចាបធម៌ (ធម៌អាក្រក់) ៥ យ៉ាង

- ១)- កុហនា ការកុហកដោយបូក ។
- ២)- លបនា ការលួចដោយវាចា ។
- ៣) នេមិត្តិកតា ភាពជាអ្នកប្រើកលឧបាយ ដោយកាយខ្លះ
ដោយវាចាខ្លះ ។
- ៤) និប្បេសិកតា ភាពជាអ្នកប្រើសម្តីជាខ្មោស សម្រាប់
កោសយកលាភ ។
- ៥)- លាភេន លាក់ និងគីសនតា ភាពនៃការស្វែងរកលាភ
ដោយយកលាភជានុយ ឬជាធ្នាក់ ។

សម្បត្តិនៃឧបសម្ព័ន្ធ ៥

- ១)- វត្ថុសម្បត្តិ ដល់ព្រមដោយវត្ថុ (គឺកុលបុត្រអ្នកសុំបួស
មានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំបរិបូណ៌) ។
- ២) បរិសសម្បត្តិ ដល់ព្រមដោយបរិស័ទ (គឺគណៈសង្ឃ
គ្រប់ចំនួន រាប់អំពី ៥ អង្គឡើងទៅ, បើក្នុងមជ្ឈិមប្រទេស រាប់ពី១០អង្គ
ឡើងទៅ) ។
- ៣)- សីមាសម្បត្តិ ដល់ព្រមដោយខ្សែត្រដែន (គឺសីមាដែល
សង្ឃបានធ្វើដោយត្រឹមត្រូវ) ។

២)- ញត្តិសម្បត្តិ ដល់ព្រមដោយញត្តិ (គឺគ្រូសូត្រ សូត្របាលី ត្រឹមត្រូវតាមមគ្គធម្មកាសា (តាមវិធីអក្ខរៈ) ទាំងបានកាន់យកវត្ថុ, កាន់យកសង្ឃ, កាន់យកបុគ្គល, កាន់យកញត្តិ, បានតាំងញត្តិទុកមុន) ។

៥)- អនុសាវនសម្បត្តិ ដល់ព្រមដោយអនុសាវនៈ (គឺគ្រូសូត្រ សូត្របាលីត្រឹមត្រូវ ទាំងបានកាន់យកវត្ថុ, កាន់យកសង្ឃ, កាន់យកបុគ្គល, ញ៉ាំងអនុសាវនៈឲ្យពេញបរិបូណ៌, សូត្រអនុសាវនៈក្នុងកាលដែលគួរសូត្រ) ។

វិបត្តិនៃឧបសម្បទ ៥ យ៉ាង ផ្ទុយគ្នានឹងសម្បត្តិនេះ ។

ខ្នាតត្រៃបីវរ និងបរិក្ខារផ្សេងទៀត

- ១)- សំយាទិ-ចីពរ បណ្តោយ ៣ម.០៦ ទទឹង ២ម.០៤ ។
- ២)- ស្បង់ បណ្តោយ ៣ម.០៦ ទទឹង ១ម.០២ ។
- ៣) វស្សិកសាជក បណ្តោយ ២ម.០៤ ទទឹង ០ម.៨៥ ។
- ៤)- ជិសីទនៈ បណ្តោយ ០ម.៦៨ ទទឹង ០ម.៥១ ជាយ ០ម.៣៤ ។
- ៥)- កណ្តាប់ជិដ្ឋាននៈ បណ្តោយ ១ម.៣៦ ទទឹង ០ម.៦៨ ។
- ៦)- កុជិ បណ្តោយ ៤ម.០៨ ទទឹង ២ម.៣៨ ។
- ៧)- ជើងគ្រែកម្ពស់ ៨ធ្មាប់ ត្រូវជា ២២ស.ម និង ៥ម.ម ។

១ ធ្លាប់ព្រះសុគត ត្រូវជា ២៨ មិលិៈ ២ ទិសមិលិ ។
ស្រង់ពីបុព្វសិក្ខាវណ្ណនា សូមពិនិត្យថែមទៀតផង ។

បព្វជ្ជាឧបសម្បទវិធី

សង្ខេបប៉ុណ្ណោះ

ॐ អូ អូ

ពន្លឺពុទ្ធាវាទ

សម័យមួយ ព្រះសព្វញ្ញសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់ប្រារព្ធដល់ព្រហ្មចរិយៈ
ក្នុងទីពាក់កណ្តាលភិក្ខុបរិស័ទ ដោយពន្យល់ថា ៖

“ភិក្ខុទាំងឡាយ! សព្វព្រហ្មចរិយៈនេះ យើងប្រព្រឹត្ត មិនដើម្បី
លល្អង់ កុហកបញ្ឆោតមនុស្ស មិនដើម្បីហៅមនុស្សឲ្យមករាប់អាន មិន
ដើម្បីអានិសង្សលោក សក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ មិនដើម្បីអានិសង្ស
ជាម្ចាស់លទ្ធិ និងកែលទ្ធិឲ្យយ៉ាងនោះយ៉ាងនេះ មិនដើម្បីឲ្យអ្នកណា
ដឹងស្គាល់ថាខ្លួនយ៉ាងនោះយ៉ាងនេះ ។

សេចក្តីពិត! ព្រហ្មចរិយៈនេះ យើងប្រព្រឹត្តដើម្បី សំរៃៈ សេចក្តី
សង្រួម, ដើម្បី បហានៈ សេចក្តីលះបង់, ដើម្បី វិវាទៈ ប្រាសចាកសេចក្តី
តម្រេកត្រេកអរ, ដើម្បី និរោធនៈ សេចក្តីរលត់ទុក្ខ” ។ ចតុក្កង្គត្ថរៈ ។

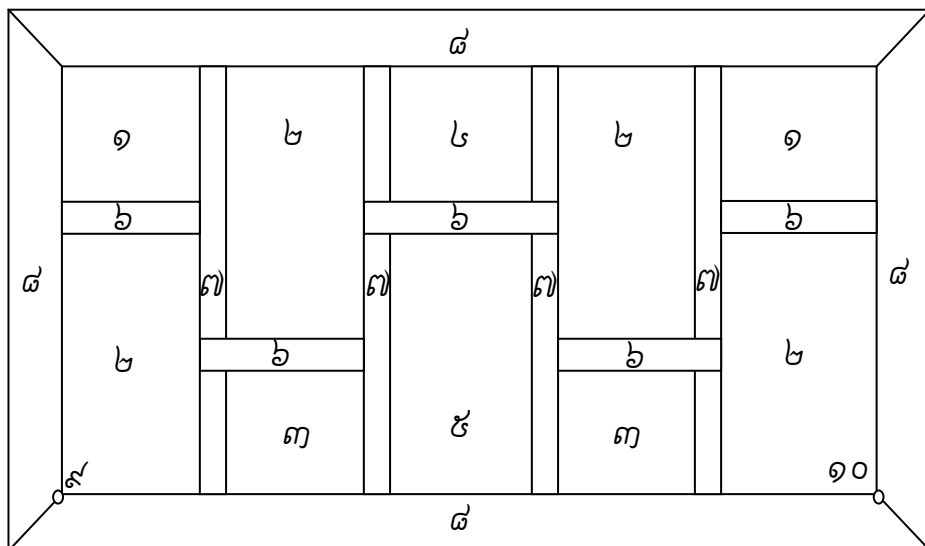
សូមភៀន, សព្វព្រហ្មចារីទាំងឡាយ កុំបំភ្លេចពន្លឺពុទ្ធាវាទនេះ
ចោលឡើយ ។

ត្រៃបិរវត្តកាត់

ត្រៃបិរវត្តនោះទ្រង់បង្គាប់ឲ្យកាត់ជាខ្នង គឺធ្វើទំនងភ្លឺស្រែអ្នកដែន
មគធៈ ។ ខ្នងធំ ហៅថាមណ្ឌល ខ្នងតូចហៅថា អង្គមណ្ឌល ខ្សែ
កាត់ទទឹងយ៉ាងមណ្ឌលអង្គមណ្ឌល ហៅថាអង្គកុសិ ខ្សែបណ្តោយ
វែងយ៉ាងខណ្ឌ និងខណ្ឌ ហៅថាកុសិ, មណ្ឌល, អង្គមណ្ឌល និង
អង្គកុសិ រួមផ្សំគ្នា ហៅថា ខន្ធ, ផ្ទាំងសំពត់អបនៅជុំវិញជាយ ហៅថា
អនុវាត (បាំងខ្យល់) ។

បិរវម្ភយៗ ត្រូវមានខណ្ឌយ៉ាងតិច ៥ខណ្ឌ និងធ្វើឲ្យមាន ៧-៩-១១
ខណ្ឌក៏បាន ។ តែតាមការនិយមធ្វើនាបច្ចុប្បន្ននេះ និយមធ្វើតែ
៥ខណ្ឌ ព្រោះសំពត់រកបានងាយ ៧-៩-១១ ខណ្ឌ ច្រើនធ្វើក្នុង
សម័យសំពត់រកបានក្រ គឺរកផ្ទាំងសំពត់ធំៗ មិនបាន ។

តំរូវបីពរ ៥១ណ្ហ

ផ្ទាំងសំពត់សម្គាល់លេខ ១ ឈ្មោះ អឌ្ឍមណ្ឌល ពាហន្តៈ

ផ្ទាំងសំពត់សម្គាល់លេខ ២ ឈ្មោះ មណ្ឌល អនុវិវដ្តៈ

ផ្ទាំងសំពត់សម្គាល់លេខ ៣ ឈ្មោះ អឌ្ឍមណ្ឌល ជង្វ័យយុកៈ

ផ្ទាំងសំពត់សម្គាល់លេខ ៤ ឈ្មោះ អឌ្ឍមណ្ឌល គីវយុកៈ

ផ្ទាំងសំពត់សម្គាល់លេខ ៥ ឈ្មោះ មណ្ឌល វិវដ្តៈ

ផ្ទាំងសំពត់សម្គាល់លេខ ៦ ឈ្មោះ អឌ្ឍកុសិ

ផ្ទាំងសំពត់សម្គាល់លេខ ៧ ឈ្មោះ កុសិ

ផ្ទាំងសំពត់សម្គាល់លេខ ៨ ឈ្មោះ អនុវាត

ផ្ទាំងសំពត់សម្គាល់លេខ ៩ គឺក្រវិល

ផ្ទាំងសំពត់សម្គាល់លេខ ១០ គឺឡៅ ។

អន្តរវាសកៈ កាត់តាមបែបចីពរ គ្រាន់តែបន្ថយកាត់បណ្តោយ
និងទទឹងពាក់កណ្តាលពីចីពរ ។ សង្ឃាដី គឺចីពរដែលកាត់ដេរពីរជាន់។

ពណ៌ត្រៃចីវរ

ពណ៌ដែលឲ្យប្រើបាន គឺពណ៌លឿងលាយក្រហមខ្លះ ឬពណ៌
លឿងស្រអាប់បន្តិច ដូចពណ៌ក្រាក់ខ្មៅ ។

ទឹកជ្រលក់ប្រើបានមាន៦ យ៉ាង

- ១)- ទឹកជ្រលក់កើតពីឫស ឬមើម (វៀររមៀត)
- ២)- ទឹកជ្រលក់កើតពីដើមឈើ (វៀរស្បែង)
- ៣)- ទឹកជ្រលក់កើតពីសម្បកឈើ (វៀរសម្បកព្រហូត)
- ៤)- ទឹកជ្រលក់កើតពីស្លឹកឈើ (វៀរស្លឹកត្រុំ មក្សី)
- ៥)- ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្កាឈើ (វៀរផ្កាចារ)
- ៦)- ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្លែឈើ ។

ពណ៌ដែលហាមមិនឲ្យជ្រលក់ចីវរមាន ៧ យ៉ាង

- ១)- ពណ៌យូរ (នីលកៈ)
- ២)- ពណ៌លឿងខ្ចី (បិតកៈ)
- ៣)- ពណ៌ក្រហម (លោហិតៈ)
- ៤)- ពណ៌ស្បែង (មញ្ញេដ្ឋកៈ)

៥)- ពណ៌លឿងលាយក្រហម (មហារង្គរត្ថៈ)

៦)- ពណ៌ជ័រ (មហានាមរត្ថៈ)

៧)- ពណ៌ខ្មៅ (កណ្ណៈ) ។

ចីវរដែលប្រើមិនបានមាន ២បែប

១) ចីវរដែលរំលេចដោយរូបសត្វ

២) ចីវរដែលរំលេចដោយផ្កាឈើ ។

ឡើងដោយវត្ថុ^(១) ១១ យ៉ាង អនុញ្ញាតឲ្យប្រើបាន

១) ឆ្អឹង

៣) លលាង័ដូង

២) ភ្នំក

៤) លោហៈ

៣) ស្មៅ

៥) ស័ង្គ

៤) ឫស្សី

១០) អំបោះចាក់

៥) ឈើខ្ចឹម

១១) បបូស ។

៦) កាកល័ក្ខ

១- ចីវរមានផ្កាតូច ៗ មិនល្អពេកដូចផ្កាប្រេច ឬចីវរមានផ្កាធំៗ ដូចព្រៃឡៅ អនុញ្ញាតប្រើបាន ។ ២- ឡើងដេញត្រង់ជាយចីវរខាងក្រោម ការពារចីវរឡើង ។

១- ពាក្យវេថ្វាយសំពត់កបិន

នមោ តស្ស ... ៣ ដង

ឥមំ ភន្តេ, កេចិនទុស្សំ, សង្ឃស្ស, ឱណោជយាម, សាធុ
នោ ភន្តេ សង្ឃោ, ឥមំ កេចិនទុស្សំ, បដិក្កណ្ឌតុ,
បដិក្កហេត្វា ច, ឥមិនា ទុស្សេន, កេចិនំ អត្ថរតុ,
អម្ពាភំ, ធីយរត្ថំ ហិតាយ, សុខាយ ។ ទុតិយម្បិ...
តតិយម្បិ... ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ សូមបង្គោនថ្វាយ
នូវសំពត់កបិននេះដល់ព្រះសង្ឃ សូមព្រះសង្ឃ ទទួលយកនូវសំពត់កបិននេះ
របស់ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ លុះទទួលរួចហើយ សូមក្រាលគ្រង ដោយសំពត់
នេះ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខ ដល់ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ អស់កាល
យូរអង្វែងទៅហោង ។

២)- ពាក្យវេថ្វាយគ្រឿងបរិក្ខារជាបរិវារកបិន

នមោ តស្ស ... ៣ ដង ។

យេន អម្ពាភំ, កបិនំ, កហិតំ, កបិនានិសង្ករិនិ,
តស្សេវ ទេម ។ ទុតិយម្បិ...។ តតិយម្បិ... ។

វីសំពត់កបិននៃខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ ដែលលោកម្ចាស់អង្គណាទទួល
កាន់យកហើយ ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ សូមថ្វាយនូវបរិក្ខារទាំងឡាយដែលជា
បរិវារនៃកបិន ដល់លោកម្ចាស់អង្គនោះហោង ។

៣) ពាក្យវេថ្វាយសំពត់កបិនរួមទាំងបរិក្ខារជាបរិវារកបិន

នមោ តស្ស .....៣ដង ។

ឥមំ កន្តេ, សបរិវារំ, កចិនទុស្សំ, សជ្ឈស្ស ឱណោជយាម,
សាធុ នោ កន្តេ, សជ្ឈោ, ឥមំ សបរិវារំ, កចិនទុស្សំ,
បដិក្កណ្ឌតុ, បដិក្កហេត្វា ច, ឥមិនា ទុស្សន, កចិនំ អត្ថរតុ,
អម្ពាភំ, ធិយរត្តំ ហិតាយ, សុខាយ ។

ទុតិយម្បិ.....។ តតិយម្បិ.....។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ សូមបង្គោនថ្វាយនូវ
សំពត់កបិននេះ ដល់ព្រះសង្ឃ សូមព្រះសង្ឃទទួលយក នូវសំពត់កបិនព្រម
ទាំងបរិវារនេះ របស់ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ លុះទទួលរួចហើយ សូមក្រាលគ្រង
ដោយសំពត់នេះ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខ ដល់លោកអ្នកដ៏មានគុណ
ទាំងឡាយ មានមាតាបិតា គ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យ នៃខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយជាដើម
ផង ដល់ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយផង អស់កាលយូរអង្វែងទៅហោង^(១) ។

បកាសនវិធី

វិធីក្រើនប្រកាសទី ១ គួរលោកជាថេរៈសូត្រ

ទី១-ឥនាជិ ខោ (អារុសោ^(២)) សបរិវារភូតំ កចិនទុស្សំ សជ្ឈស្ស
ឧប្បន្នំ, កចិនំ អត្ថរតុំ អាកដ្ឋតិ វា នោ វា សព្វោយំ សជ្ឈោ ។

១- កាលបើវេថ្វាយចប់ហើយ មិនត្រូវលើកសំពត់កបិនប្រគេនចំពោះរូបភិក្ខុអង្គណា
មួយទេ ព្រោះការពារបុគ្គលិកភាព ត្រូវតែលើកទៅដាក់កណ្តាលជំនុំសង្ឃជាការស្រេច។
២- បើលោកខ្ចីជាងថេរៈត្រូវសូត្រ ថា “កន្តេ” ប្រែថា បពិត្រ ។

(ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ!) ឥឡូវនេះសំពត់កបិនព្រមទាំងបរិវារ
បង្កើតឡើងដល់សង្ឃ, តើសង្ឃទាំងអស់អង្គ ប្រាថ្នាដើម្បីក្រាលគ្រងកបិន ឬ មិន
ប្រាថ្នាទេ (ថាបើប្រាថ្នាចូរឲ្យសទ្ធសញ្ញាសាធុការឲ្យព្រមៗអង្គទៅហោង) ។
កាលបើព្រះថេរៈប្រកាសជាបាលីចប់ហើយគណៈសង្ឃត្រូវទទួលថា **អាភក្ខ្មាម
ភន្តេ** ។

កាលបើព្រះថេរៈប្រកាសជាសេចក្តីប្រែចប់ហើយ   គណៈសង្ឃត្រូវទទួលថា
សាធុ ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយប្រាថ្នា^(១) ។

អបលោកនកិច្ច

ទី២- សោ ខោ បន ភន្តេ^(២) កថិនត្ថាហោ ភកវតា បុគ្គលស្ស
អត្តារសេនេវ អនុញ្ញាតោ, ធាញ្ញត្រិ បុគ្គលស្ស អត្តារា អត្តតំ
ហោតិ, កថិនន្តិ ហិ វុត្តំ ភកវតា ន សង្ឃោ វា តណោ វា
កថិនំ អត្តរតិ, បុគ្គលោ វ កថិនំ អត្តរតិ, សង្ឃស្ស ច សាមគ្គិយា
បុគ្គលស្សេវ អត្តារា សង្ឃស្សបិ បុគ្គលស្សបិ អត្តតំ ហោតិ កថិនំ,
ឥនាធិ កស្សិមំ កថិនទុស្សំ ទស្សាមិ កថិនំ អត្តរតុំ, យោ
ជិណ្ឌាចីវរោ វា ទុព្វលចីវរោ វា យោ វា បន ឧស្សហិស្សតិ
អន្តេវ ចីវរកម្មំ និដ្ឋាបេត្វា សព្វវិធានំ អបរិហាបេត្វា កថិនំ
អត្តរតុំ សមត្តោ ភវិស្សតិ ។

បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន   ក៏ការក្រាលកបិននេះឯងព្រះដ៏មានព្រះភាគ

១- សេចក្តីនេះជាពាក្យប្រែបាលីថា “**អាភក្ខ្មាម ភន្តេ**” ប៉ុន្តែមិនដែលប្រើទេ ប្រើពាក្យ
សាធុ ជំនួសពាក្យប្រែនេះ ។ ២- បើជាកិច្ចចាស់ជាងសង្ឃទាំងអស់ ត្រូវថា “**អាវុសោ**”

ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតដោយអំណាចនៃការក្រាល របស់បុគ្គល^(១) តែម្យ៉ាង, (កមិននេះ) វៀរចាកការក្រាលរបស់បុគ្គលមិនឡើងជាកមិនឡើយ, ដ្បិតពាក្យ ថាកមិននេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាសង្ឃក្តី គណៈក្តី ក្រាលកមិនមិន ឡើងទេ បុគ្គលតែម្នាក់ឯងទើបឈ្មោះថាក្រាលកមិនឡើង, ប៉ុន្តែកមិនឈ្មោះថា ជាការក្រាល របស់សង្ឃផងរបស់បុគ្គលផង ដោយការក្រាលរបស់បុគ្គល ព្រោះ តែសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នានៃសង្ឃនឹងឯង ។ ឥឡូវនេះយើងទាំងឡាយ នឹងប្រគេន សំពត់កមិននេះដល់លោកម្ចាស់អង្គណា ដើម្បីក្រាលកមិន, (តែថាគួរបានដល់) ភិក្ខុអង្គណាមានចីវរចាស់គ្រាំគ្រា ឬទុព្វលភាព ឬជាភិក្ខុអង្គណាជាអ្នកអង់អាច និងជាអ្នកមានសមត្ថភាពអាចដើម្បីញ៉ាំងចីវរកម្មឲ្យសម្រេច ក្នុងថ្ងៃនេះឯងហើយ និងញ៉ាំងវិធីគ្រប់យ៉ាង (ក្នុងសាសនា) មិនឲ្យសាបសូន្យ ក្រាលកមិនបាន (ក្នុងគ្រានេះឯង) ។

សេចក្តីប្រែបែបបុរាណាចារ្យថា^(២)

បពិត្រអើយ វិអង្គព្រះកមិនព្រមទាំងអានិសង្សបរិវារទាំងពួងនេះ ទាយកដ៏ មានសទ្ធា បបួលគ្នានាំមកថ្វាយទានដល់ព្រះសង្ឃ គង់នៅចាំវិស្សាវត្ថុនេះអស់ត្រៃ- មាស ឯព្រះកមិនទានយ៉ាងនេះបីដូចជាសំពត់ទិព្វដ៏អណ្តែតលឿនលយដោយ នកាល័យប្រទេស ធ្លាក់ចុះមកដល់កណ្តាលប្រជុំសង្ឃ នឹងបានដល់ភិក្ខុអង្គណា ក៏ឥតអង្គីមាន ដោយពុទ្ធានុញ្ញាតបរមពុទ្ធាធិប្បាយជម្រះទុកក្នុងខន្ធកវិន័យថា ឲ្យ ភិក្ខុ ១ អង្គ ទ្រង់ធម៌ទ្រង់វិន័យ ហើយអាចដើម្បីញ៉ាំងព្រះសង្ឃ ឲ្យត្រេកអរដោយ កមិនគ្នារកិច្ចបាន ទើបទទួលក្រាលគ្រង ឆ្លងសទ្ធាចម្រើនកុសលដល់ទាយក

១- អនុញ្ញាតឲ្យក្រាលបានតែភិក្ខុ ១អង្គ ច្រើនអង្គក្រាលពុំបានទេ បានតែអនុមោទនា ប៉ុណ្ណោះ ។ ២- កាលសម័យជាន់ដើមដែលធ្វើកមិនចីវរ លោកនិយម ក្រើនតែ២អង្គ គឺអង្គទី១ក្រើនទី១និងសេចក្តីទី២ នេះព្រមគ្នាតែម្តង ។

ក៏ឥឡូវនេះព្រះសង្ឃទាំងឡាយ នឹងឲ្យសំពត់កបិននេះទៅលោកអង្គណាដែល
មានត្រៃបិវរទុព្វល ហើយចេះអានិសង្ស ៥ ចាំមាតិកាទាំង ៨ (និងពលិពោធប២)
អាចនឹងធ្វើបិវរឲ្យសម្រេចក្នុងថ្ងៃនេះបាន មិនឲ្យវិធីសាសនាសាបសូន្យ ក៏ឆ្លើយ
ចូលមកកុំកោតខ្លាច នឹងបានញ៉ាំងព្រះវិន័យធរ ឲ្យសុត្រញត្តិទុតិយកម្ម ប្រគេន
អង្គព្រះកបិនទាននេះឲ្យលោកអង្គនោះ ពូជីគ្រានេះឯងហោង ។

ទី៣- ឥធិ អម្ពេសុ អាយស្មា (ឥត្តន្ទាមោ^(១)) សព្វមហាលូកោ
សង្ឃត្តោ សព្វប្រាជ្ញាវិជំ សទ្ធស្សកោ សមាធិបកោ សមុត្តេ-
ជកោ សម្មហំសកោ សមត្តោ ច តំ តំ វិធរនិធរមំ
អវិកោបេត្វា កចិជំ អត្ថវិតុំ មញ្ញាមហមេវ, សព្វោយំ សង្ឃោ
អាយស្មតោ (ឥត្តន្ទាមស្ស^(២)) ឥមំ សបរិវារំ កចិនទុស្សំ
នាតុកាមោ, តស្មី កចិជំ អត្ថរន្តោ, សព្វោយំ សង្ឃោ សម្មនេវ
អនុមោទិស្សតិ, អាយស្មតោ (ឥត្តន្ទាមស្ស^(៣)) ឥមំ សបរិវារំ
កចិនទុស្សំ នាតុំ វុច្ចតិ វា នោ វា សព្វស្សិមស្ស សង្ឃស្ស ។
កាលបើប្រកាសបាលីនេះចប់ហើយ គណៈសង្ឃត្រូវទទួលថា “វុច្ចតិ ភន្តេ”

(បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន!) ខ្ញុំព្រះករុណាសម្គាល់ឃើញយ៉ាងនេះថា ជំនុំ
យើងទាំងឡាយក្នុងទីនេះ លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ^(៤) ចាស់ជាងភិក្ខុទាំងពួង

១- ពាក្យថា “ឥត្តន្ទាមោ” ២-៣ “ឥត្តន្ទាមស្ស” ក្នុងវង់ក្រចកនេះ សម្រាប់ដាក់
បញ្ចូលឆាយា គឺឈ្មោះដែលឧបជ្ឈាយ៍ឲ្យក្នុងពេលដែលឧបសម្ព័ន្ធជាភិក្ខុ ដូចជា
កុសុមោ, កុសុមស្ស ជាដើម ។ ៤- ឈ្មោះនេះគឺឈ្មោះឆាយា ។

ជាសង្ឃត្រូវ អ្នកសម្តែងធម៌បង្រៀនធម៌ ឧស្សាហ៍ខ្វល់ខ្វាយបបួលណែនាំ សព្វហ្មចារីទាំងឡាយ ឲ្យត្រេកអររីករាយ ថែមទាំងអាចដើម្បីញ៉ាំងវិន័យនិយម នោះៗ មិនឲ្យកម្រើកហើយគួរក្រាលកបិនបាន, (បើយ៉ាងនេះតើ) សង្ឃទាំងពួង មានប្រាថ្នាដើម្បីប្រគេនសំពត់កបិន ព្រមទាំងបរិវារនេះដល់លោកដ៏មានអាយុ (ឈ្មោះនេះ) ឬទេ? (ដ្បិតថា) កាលបើលោកដ៏មានអាយុអង្គនេះក្រាលកបិន ព្រះសង្ឃទាំងពួងបានអនុមោទនាដោយប្រពៃពិត (ក៏) ការដែលប្រគេនសំពត់ កបិនព្រមទាំងបរិវារនេះដល់លោកដ៏មានអាយុ (ឈ្មោះនេះ) តើគាប់ចិត្តព្រះ សង្ឃទាំងអស់អង្គនេះឬពុំគាប់ចិត្តទេ? (ថាបើគាប់ចិត្តចូរឲ្យសទ្ធសញ្ញាសាធុការ ឲ្យព្រមៗអង្គទៅហោង) ។

កាលបើចប់សេចក្តីប្រែនេះហើយ គណៈសង្ឃត្រូវទទួលថា “សាធុ” ។
 បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន សង្ឃគាប់ចិត្តហើយ ^(១) ។

សេចក្តីប្រែបែបបុរាណាចារ្យថា ៖

ខ្ញុំព្រះករុណាអនុម័តព្រះសង្ឃបរិស័ទឃើញថា ក្នុងយើងទាំងឡាយនេះ លោកដ៏មានអាយុ(ឈ្មោះនេះ) ចាស់ក្រែលែងព្រះសង្ឃទាំងពួង ជាថេរៈអ្នក សម្តែងធម៌ បបួលញ៉ាំងសព្វហ្មចារីទាំងឡាយ អាចឲ្យរីករាយ ក្នុងព្រះសាសនា ហើយអាចញ៉ាំងវិន័យកំណត់នោះៗ មិនឲ្យកម្រើក នឹងក្រាលគ្រងអនុមោទនា កបិនទាន ខ្ញុំសម្គាល់ដូច្នេះព្រះសង្ឃទាំងពួង តើនឹងចង់ឲ្យសំពត់កបិនទាំងបរិវារ ទៅលោកដ៏មានអាយុ(ឈ្មោះនេះ)ក្រាលគ្រងកបិន ព្រះសង្ឃទាំងពួងនឹងបាន អនុមោទនាដោយប្រពៃ ក៏កិរិយាដែលឲ្យសំពត់កបិនព្រមទាំងបរិវារទៅឲ្យលោក ដ៏មានអាយុ(ឈ្មោះនេះ) គាប់ចិត្តព្រះសង្ឃឬមិនគាប់ចិត្ត បើគាប់ចិត្តចូរឲ្យសទ្ធសញ្ញាសាធុការឲ្យព្រមៗអង្គទៅហោង ។

១- ពាក្យនេះមិនដែលប្រើទេគឺប្រើ “សាធុ” ជំនួសវិញ ។

អបលោកនកិច្ចទី៤

៤- យទិ (ឥត្តន្ទាមស្សាយស្មតោ^(១)) ឥមំ សបរិវារំ កមិន-
 ទុស្សំ ទាតុំ សព្វស្សិមស្ស សង្ឃស្ស វុច្ចតិ, សាធុ ភន្តេ សង្ឃោ
 ឥមំ កមិនទុស្សបរិវារក្ខតំ តិច្ឆិវារំ វស្សាវាសិកដ្ឋិតិកាយ អត្ត-
 ហេត្វា (ឥត្តន្ទាមស្សាយស្មតោយេវ) ឥមិទា អបលោកនេន
 ទទាតុំ កមិនទុស្សសម្បជ្ជអបលោកនេន ទិយមានម្យិ ន វុច្ចតិ,
 តស្មា តំ ឥទានិ ញត្តិទុតិយេន កម្មេន អកុប្បេន ហោជារហោន
 (ឥត្តន្ទាមស្សាយស្មតោ) ទេមាតិ កម្មសន្និដ្ឋានំ កហេតុ ។

បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន! ថាបើការដែលប្រគេនសំពត់កបិន ព្រមទាំង
 បរិវារនេះ ដល់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះ(...)នេះ គាប់ចិត្តព្រះសង្ឃគ្រប់អង្គនេះ
 ហើយ, ខ្ញុំព្រះករុណាសូមអង្វរព្រះទ័យ សូមព្រះសង្ឃកុំកាន់យកត្រៃចីវរដែលកើត
 ឡើងជាបរិវារនៃសំពត់កបិននេះតាមលំដាប់ចំណាំវស្សាឡើយ ដើម្បីប្រគេនដល់
 លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះ(...)នេះ ដោយអបលោកន៍នេះឯង តែថាសូម្បីការ
 ប្រគេនដោយអបលោកន៍ដែលព្រមដោយសំពត់កបិន (តាមធម្មតា) មិនឡើង
 ជាកបិនឡើយ, ព្រោះហេតុនោះព្រះសង្ឃគ្រប់អង្គ ចូរធ្វើកម្មសន្និដ្ឋានថា: យើង
 ទាំងឡាយ នឹងប្រគេនសំពត់កបិនព្រមទាំងបរិវារនោះដល់លោកដ៏មានអាយុ
 ឈ្មោះ (...)នេះ ដោយញត្តិទុតិយកម្ម ដែលជាហេតុគួរដល់ថានេះ ដ៏មិនកម្រើក
 ក្នុងគ្រាឥឡូវនេះឯង ។

១- សម្រាប់បញ្ចូលឈ្មោះតាម ២. កុសុមស្សាយស្មតោ ជាដើម ។

សេចក្តីប្រែប្រែបុរាណាចារ្យ^(១)

បពិត្រអើយក៏កិរិយាដែលឲ្យកបិនទាន អានិសង្សបរិវារទៅលោកដ៏មាន
 អាយុឈ្មោះ(...) នេះ គាប់ចិត្តព្រះសង្ឃហើយ សូមព្រះសង្ឃកុំកាន់យកត្រៃបិវរ
 ដែលជាបរិវារកបិននេះ តាមលំដាប់ចំណាំវស្សាឡើយ ចូរឲ្យសំពត់កបិនព្រមទាំង
 បរិវារដល់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះ (...) នេះដោយអបលោកន៍ញត្តិទុតិយកម្មចុះ
 តែអបលោកន៍តាមធម្មតាមិនឡើងជាអង្គព្រះកបិនឡើយ ហេតុនេះចូរតាំងកម្ម-
 សន្និដ្ឋានថា យើងទាំងឡាយនឹងឲ្យព្រះកបិនទាននេះ ទៅលោកដ៏មាន
 អាយុឈ្មោះ (...) នេះដោយអបលោកន៍ញត្តិទុតិយកម្មដ៏មិនកម្រើក ឮដ៏គ្រានេះ
 ឯងហោង ។

ញត្តិទុតិយកម្ម

៥- នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ ៣ដង

សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ, ឥទំ សង្ឃស្ស កបិណទុស្សំ
 ឧប្បន្នំ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ, សង្ឃោ ឥមំ កបិណទុស្សំ
 (ឥត្តន្ទាមស្ស^(២)) ភិក្ខុនោ^(៣) ទទេយ្យ, កបិណំ អត្ថវិត្ថំ ។

ឯសា ញត្តិ ។

សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ, ឥទំ សង្ឃស្ស កបិណទុស្សំ
 ឧប្បន្នំ ។ សង្ឃោ ឥមំ កបិណទុស្សំ (ឥត្តន្ទាមស្ស) ភិក្ខុនោ ទេតិ,
 កបិណំ អត្ថវិត្ថំ ។ យស្សាយស្សតោ ខមតិ, ឥមស្ស កបិណទុ-

១- សម័យដែលនិយមក្រើនតែ២អង្គ គឺអង្គទី២ក្រើនសេចក្តីទី៣និងទី៤នេះរួមគ្នាតែម្តង។
 ២- ពាក្យថា (ឥត្តន្ទាមស្ស) ទាំងអស់នេះសម្រាប់បញ្ចូលឈ្មោះឆាយា ឧ. កុសុមស្ស
 ជាដើម។ ៣. បើភិក្ខុអ្នកសូត្រមានវស្សាតិចជាងលោកអ្នកក្រាលត្រូវផ្លាស់ ភិក្ខុនោ
 ជាអាយស្សតោ តភ្ជាប់នឹងឈ្មោះ ឧ. កុសុមស្សាយស្សតោ ជាដើម ។

ស្បស្ស (ឥត្តន្ទាមស្ស) ភិក្ខុនោ ទានំ, កបិណ្ឌំ អត្តវិគុំ, សោ
តុណ្ហាស្ស, យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។

ទិដ្ឋំ ឥទំ សង្ឃេន កបិណ្ឌុស្សំ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ,
កបិណ្ឌំ អត្តវិគុំ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហា ។ ឯវមេតំ
ធារយាមិ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃជ័ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំព្រះករុណា ដ្បិតសំពត់កបិន
នេះកើតឡើងដល់សង្ឃហើយ ។ ថាបើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃឲ្យ
សំពត់កបិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះ(...)នេះដើម្បីនឹងក្រាលកបិន ។
នេះជាញត្តិ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃជ័ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំព្រះករុណា ដ្បិតសំពត់កបិន
នេះ កើតឡើងដល់សង្ឃហើយ (ឥឡូវនេះ) សង្ឃឲ្យសំពត់កបិននេះដល់ភិក្ខុ
ឈ្មោះ(...)នេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកបិន។ ការឲ្យសំពត់កបិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះ
(...)នេះដើម្បីនឹងក្រាលកបិន បើគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា ត្រូវលោក
ដ៏មានអាយុអង្គនោះនៅស្ងៀម បើមិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវ
លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះពេលឆ្លើយឡើង។ សំពត់កបិននេះ សង្ឃឲ្យដល់ភិក្ខុ
ឈ្មោះ(...) នេះដើម្បីនឹងក្រាលកបិនហើយ។ ការឲ្យសំពត់នេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះ
(...)នេះទំនងជាគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃនៅស្ងៀម ។
ខ្ញុំព្រះករុណាសូមចាំទុកនូវការនេះដោយអាការនៅស្ងៀមយ៉ាងនេះឯង ។

លុះចប់កិច្ចនេះ ត្រូវលោកអ្នកសូត្រញត្តិទុតិយកម្មវាចា លើកសំពត់កបិន
ប្រគេនចំពោះភិក្ខុអង្គណា ដែលគណៈសង្ឃអនុម័តយល់ព្រមឲ្យក្រាលគ្រងក្នុង
ពេលនោះឯង ។ កាលបើច្បាប់ពីនេះហើយ ទាយកទាយិកាប្រគេនបរិក្ខារដល់ភិក្ខុ

សាមណេរ រួចស្រេច ត្រូវគណៈសង្ឃធ្វើអនុមោទនាគាថា បំពេញសទ្ធា ទាយក ទាយិកា តាមការគួរ ។

តអំពីនេះទៅ ត្រូវគណៈសង្ឃជួយចាត់ចែងសំពត់កបិននោះធ្វើចីវរទាំង៣ តែចីវរណាមួយក៏បាន តាមព្រះពុទ្ធបុព្វត្ថិនិងពុទ្ធនុញ្ញាត។ លុះធ្វើចីវរណាមួយ ហើយ ស្រេចហើយត្រូវប្រជុំគណៈសង្ឃម្តងទៀត ដើម្បីធ្វើពិធីក្រាលគ្រង អនុមោទនា ។

បច្ចុទ្ធភាពិដ្ឋានត្ថាវកិច្ច

កាលធ្វើរួចស្រេច ប្រជុំគណៈសង្ឃព្រមហើយ ភិក្ខុអ្នកត្រូវក្រាលគ្រង ត្រូវធ្វើកិច្ចដកចីវរអធិដ្ឋានចាស់ទាំង ៣ណាមួយចេញ ហើយត្រូវធ្វើពិន្ទុកប្ប និង អធិដ្ឋានចីវរទាំង ៣ណាមួយជាថ្មីឡើងវិញ តាមតែចំណង់របស់អ្នកក្រាល មានន័យដូច្នេះថា បើភិក្ខុអ្នកក្រាលចង់ក្រាលកបិនដោយសង្ស័យ ចីវរ ឬស្បង់ តែងណានីមួយក៏បាន ដូចជាចង់ក្រាលស្បង់ត្រូវដកស្បង់អធិដ្ឋានស្បង់ចាស់ចេញ ដោយបាលីថា **ឥមំ អន្តរាសកំ**^(១) **បច្ចុទ្ធភាមិ** ប្រែថា (ខ្ញុំដកស្បង់នេះចេញ) ហើយអធិដ្ឋានស្បង់ថ្មីឡើងវិញដោយបាលីថា **ឥមំ អន្តរាសកំ អធិដ្ឋាមិ** ប្រែថា (ខ្ញុំអធិដ្ឋាន ស្បង់នេះ) ឬថា (ខ្ញុំអធិដ្ឋានចីវរនេះឲ្យជាស្បង់) តែមុននឹង អធិដ្ឋាន ត្រូវធ្វើពិន្ទុកប្ប (វង់មូល) ត្រង់ជាយចីវរជាមុនសិនដោយបាលីថាៈ **ឥមំ ពិន្ទុកប្បំ កាវោមិ** ប្រែថា ខ្ញុំធ្វើពិន្ទុកប្ប(វង់មូល) នេះ ឬថា ខ្ញុំធ្វើចីវរនេះ ឲ្យជាពិន្ទុកប្ប ធ្វើពិន្ទុកប្បរួចជាមុនសិន ទើបអធិដ្ឋានជាខាងក្រោយ។ កាលបើ អធិដ្ឋានរួចហើយ មុននឹងក្រាល ភិក្ខុអ្នកក្រាលគប្បីនមស្សការ នមោ ៣ចប់ រួចហើយបែរមុខឆ្ពោះ ទៅរកជំនុំសង្ឃ ចាប់ស្បង់ឡើងបញ្ចេញវាចាថា ៖

១- បើសង្ស័យថា សង្ស័យ ។ បើចីវរថា ឧត្តរាសន្តំ ។

ឥមិនា អន្តរាសកេន^(១) កថិនំ អត្តរាមិ ៣ដង ប្រែថាៈ ខ្ញុំព្រះករុណា
 ក្រាលកបិនដោយសង្ឃនេះ ហើយផ្គងអញ្ញលីឡើង ធ្វើពិធីបញ្ចេញវិចីភេទដោយ
 សូត្របាលីថាៈ អត្តតំ អារុសោ^(២) សង្ឃស្ស កថិនំ ធម្មិកោ
 កថិនត្តារោ អនុមោទន^(៣) ៣ដង ប្រែថាៈ ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ កបិនរបស់សង្ឃខ្ញុំព្រះករុណាបានក្រាលរួចហើយ ការក្រាលកបិន
 នេះប្រកបដោយធម៌ សូមលោកទាំងឡាយអនុមោទនាចុះ ។

ឯពួកភិក្ខុជាអ្នកអនុមោទនានោះ ត្រូវផ្គងអញ្ញលីឡើងនមស្សការ ៣ ដង
 ហើយបញ្ចេញវិចីភេទ ដោយសូត្របាលីថាៈ អត្តតំ កន្តេ^(៤) សង្ឃស្ស
 កថិនំ ធម្មិកោ កថិនត្តារោ អនុមោទនាម^(៥) ៣ដង ប្រែថាៈ
 បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន កបិនរបស់សង្ឃ ព្រះករុណាម្ចាស់បានក្រាលហើយ
 ការក្រាលកបិននេះ ប្រកបដោយធម៌ ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ សូមអនុមោទនា ។

កាលណាបើចប់កបិនគ្នារកិច្ចនេះហើយ គួរគណៈសង្ឃ ធ្វើនមស្សការ
 ថ្វាយបង្គំព្រះរតនត្រៃ ដោយសូត្រធម៌ចុងវត្តតាមកាលគួរ ជាកិច្ចបញ្ចប់ពិធី នេះ
 ឯងហោង ។

១- បើក្រាលដោយសង្ឃដ៏ថា ឥមាយ សង្ឃាធិយា បើចំពោះថា ឥមិនា ឧត្តរាសង្កេន ។
 ២- បើភិក្ខុអ្នកក្រាលគ្រងមានវស្សាខ្ចីជាងភិក្ខុអ្នកចាំអនុមោទនា ត្រូវថា កន្តេ ។
 ៤- បើភិក្ខុអ្នកចាំទទួលអនុមោទនាមានវស្សាចាស់ជាងភិក្ខុក្រាលគ្រង ត្រូវថាអារុសោ ។
 ៣-៥. បើភិក្ខុអ្នកក្រាលនិងភិក្ខុអ្នកចាំទទួលអនុមោទនា មានគ្នាតែពីរនាក់គត់
 ភិក្ខុអ្នកក្រាលត្រូវថា អនុមោទាហិ ។ ភិក្ខុអ្នកចាំទទួលអនុមោទនាតែម្នាក់ឯងត្រូវថា
 អនុមោទាមិ ។ វិន័យបិដកបរិវារៈ ទុតិយភាគលេខ ១៣ទំព័រ ២៤៤ ។

បក្សីណ្ណកកថា

បុគ្គលដែលឈ្មោះថា មិនបានក្រាលកបិនមាន ២ពួកគឺ បុគ្គលមិនបាន
ក្រាល១ មិនបានអនុមោទនា១ ។ បុគ្គលដែលឈ្មោះថា បានក្រាលកបិនមាន ២
ពួកគឺ បុគ្គលបានក្រាល១ បានអនុមោទនា១ ។

ធម៌ដែលបានកើតឡើងជាមួយនឹងការក្រាលកបិន មាន១៥យ៉ាងគឺ
មាតិកា ៨ បលិពោធ ២ អានិសង្ស ៥ ។

បុព្វករណៈ (កបិន) ៧យ៉ាងគឺ ជោវនៈ ការគក់លាង១, វិចារណៈ
ការចាត់ចែងវាស់១, ឆេទនៈ ការកាត់១, ពន្ធនៈ ការដាន១, សិព្វនៈ
ការដេរ១ រជនៈ ការជ្រលក់១, កប្បករណៈ ការធ្វើពិន្ទុកប្ប១ ។

បច្ចុទ្ធរៈគឺការដកនិងអធិដ្ឋាន លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ៣ យ៉ាងគឺ
សង្សាដី១ ចីពរ១ ស្បង់១ ។

ការក្រាលកបិនលោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ១គឺ វិចីភេទការបញ្ចេញវាចា ។
មូលរបស់កបិនមាន ១គឺ សង្ស ។

វត្ថុរបស់កបិនមាន ៣ យ៉ាងគឺ សង្សាដី១ ចីពរ១ ស្បង់១ ។

ភូមិរបស់កបិនមាន ៦យ៉ាងគឺ ខោម៍ សំពត់សំបកឈើ១ កប្បាសិកំ
សំពត់អំបោះ១ កោសេយ្យំ សំពត់សូត្រ១ កម្ពលំ សំពត់រោមសត្វ១
សាលំ សំពត់ឆ្នៃ១ ភដ្ឋិ សំពត់លាយដោយវត្ថុទាំង៥យ៉ាងខាងដើម១ ។

កបិនមានបុព្វករណៈជាខាងដើម មានកិរិយាគឺបច្ចុទ្ធរៈ និងអធិដ្ឋាន
ជាកណ្តាល មានការក្រាលជាខាងចុង ។

បុគ្គលដែលមិនចេះអង្គ ៨យ៉ាងមិនគួរក្រាលកបិនទេ អង្គ៨គឺ មិនចេះ
បុព្វករណៈ១ បច្ចុទ្ធរៈ(ការដកបីវេចាស់)១ អធិដ្ឋាន១ ក្រាល១ មាតិកា១
បលិពោធទ១ វិធីដកកបិន១ អានិសង្ស១ ។ បុគ្គលដែលចេះអង្គទាំង ៨យ៉ាងនេះ
ឯងទើបគួរនឹងក្រាលកបិនបាន ។

ការក្រាលកបិនមិនឡើងមានដល់បុគ្គល ៣ពួកគឺ បុគ្គលនៅក្រៅសីមា
អនុមោទនា១ បុគ្គលដែលអនុមោទនាដោយមិនបានបញ្ចេញវាចា១ បុគ្គលដែល
បញ្ចេញវាចាតែមិនឲ្យបុគ្គលដទៃដឹងច្បាស់១ ។

ឯការក្រាលកបិនឡើងមានដល់បុគ្គល ៣ពួកដែរ ដូចគ្នានឹងពួកខាងលើ
នេះគ្រាន់តែផ្ទុយក្រៅក្នុងប៉ុណ្ណោះឯង ។

ឯការក្រាលកបិនមិនឡើងហៅថាវិបត្តិ^(១) មានបីយ៉ាងគឺ វត្ថុវិបត្តិ១
កាលវិបត្តិ១ ករណវិបត្តិ១ ។ ការក្រាលកបិនឡើងហៅថាសម្បត្តិ មាន៣យ៉ាងគឺ
វត្ថុសម្បត្តិ១ កាលសម្បត្តិ១ ករណសម្បត្តិ១ ។

សង្ឃនិងគណៈក្រាលកបិនមិនឡើងទេ បុគ្គលទើបក្រាលកបិនឡើង ប៉ុន្តែ
កបិនក៏ឈ្មោះថាសង្ឃនិងគណៈ បានក្រាលដែរ ព្រោះបានអនុមោទនាបុគ្គល ។

បានក្រាលដូចគ្នានឹងការសម្តែងបាតិមោក្ខដែរ គឺបុគ្គលទើបសម្តែង
បាតិមោក្ខបាន ប៉ុន្តែសង្ឃនិងគណៈ ឈ្មោះថាបានសម្តែងដែរ ព្រោះព្រមព្រៀង
គ្នា ។

ការដោះកបិនដែលអាស្រ័យនឹងសង្ឃមាន ១គឺ អន្តរុត្តរៈ សង្ឃសូត្រដក
ក្នុងចន្លោះ ។

១- អដ្ឋកថាថាវត្ថុវិបត្តិបានដល់សំពត់ជាអកប្បិយៈ ។ កាលវិបត្តិគឺសំពត់ដែលពួកទាយក
ប្រគេនក្នុងថ្ងៃនេះហើយសង្ឃប្រគល់ឲ្យភិក្ខុអ្នកក្រាលកបិន ក្នុងថ្ងៃស្អែកវិញ ។ ករណវិបត្តិ
គឺសំពត់ដែលកាត់ហើយតែមិនបានធ្វើក្នុងថ្ងៃនោះឯង ។

ការដោះកបិនដែលអាស្រ័យបុគ្គលមាន ៤យ៉ាងគឺ បក្កមនន្តិកៈ១
និដ្ឋានន្តិកៈ១ សន្និដ្ឋានន្តិកៈ១ សីមាតិក្កន្តិកៈ១ ។

ការដោះកបិន ដែលមិនអាស្រ័យសង្ឃនិងបុគ្គលមាន ៤យ៉ាងគឺ
នាសនន្តិកៈ១ សវនន្តិកៈ១ អាសាទិកៈ១ សហុញ្ញារៈ កបិនដោះ
ជាមួយភិក្ខុទាំងឡាយ១ ។

ការដោះកបិន កើតព្រមគ្នាលត់ព្រមគ្នា មាន២ យ៉ាងគឺ អន្តរញ្ញារៈ១
សហុញ្ញារៈ១ ។ ការដោះកបិនក្រៅពីនេះកើតព្រមគ្នាលត់ផ្សេងគ្នា ។

ព្រះឱវាទ

នៃសម្តេចព្រះសុគន្ធាសង្ឃរាជាធិបតី

បញ្ញាសីលោ ប៉ាន

- ១)- លោកសង្ឃ ត្រូវរក្សាពូជពង្សខ្លួនជាអ្នកបួស ។
- ២)- លោកសង្ឃ កុំធ្វើខ្លួនឲ្យដូចជារុយដែលចូលចិត្តលាមក ។
- ៣)- លោកសង្ឃ កុំធ្វើខ្លួនឲ្យដូចជាស្ពាន ។

សេចក្តីអធិប្បាយ

១) លោកសង្ឃ ត្រូវបដិបត្តិឲ្យល្អតាមធម៌វិន័យ ទើបទៅជាអ្នកបួសរក្សាពូជពង្សរបស់ខ្លួនបាន បើមិនបដិបត្តិតាមធម៌វិន័យមិនឈ្មោះជាអ្នកបួសទេ ជាអ្នកបំផ្លាញពូជរបស់អ្នកបួសចោល ។

២) លោកសង្ឃ កុំជាប់ជំពាក់នឹងលាភសក្ការៈ បើជាប់ជំពាក់ហើយនឹងស្លាប់ខ្លួនដូចជារុយ ដែលចូលចិត្តលាមក តែកាលណាគេបន្ទោបង់ថែមមកទៀតនឹងសង្កត់ស្លាប់ជាមិនខាន ។

៣) ស្ពានសម្រាប់ចម្លងពីម្ខាងទៅម្ខាង ប៉ុន្តែស្ពាននៅនឹងកន្លែងដដែលមិនទៅមុខទេ លោកសង្ឃមិនមែនគ្រាន់តែជាកន្លែងសម្រាប់ឲ្យឧបាសក ឧបាសិកា ឆ្លងទៅកាន់ឋានសួគ៌ និងនិព្វានទេ កុំនឹងនៅកន្លែងដដែល ត្រូវប្រឹងរកស្ថានសួគ៌ និងនិព្វានខ្លួនឯងផង ។

សម្រង់ចាកបដិបត្តិសទ្ធម្មកថា

ជាស្នាព្រះហស្តសម្តេចព្រះសុគន្ធាសង្ឃរាជាធិបតី ប៉ាន

ព.ស ២៥១៦-គ.ស ១៩៧៣